

Слободан Јарчевић

ИСТОРИЈСКЕ СКРИВАЛИЦЕ

САДРЖАЈ

... О СТАРОЈ СЛОВЕНСКОЈ РЕЛИГИЈИ

Пантеон словенских богова

Сварог

Мокош

Перун

Световид

Дажбог

Жива (сива)

Триглав

Воден (водин)

Весна

Стрибог

Герovit

Лада

Слава

Велес (волох)

Радгост

Хорз

Морана (мора)

...О СЛОВЕНИМА У ОСВИТ ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ

Вила из Хомоља

Тајне старих писама

Старија од грчког писма

Словени у освиту цивилизације. Срби од давнина

Српска империја из 1300. Године пре Христа

Писменост античких словена
Др Олга Луковић - Пјановић
Срби пре Христа
"Непознати Црњански"
Српска држава пре римске империје
Терор латинице над Словенима
"Слово о краљу Боју"

... О СРБИМА И ДРУГИМ СЛОВЕНИМА У СРЕДЊЕМ ВЕКУ

"Научно украдени векови»
Српска Крајина крај Берлина
Срби су староседеоци Паноније
Срби староседеоци у Мађарској
Српски православци названи богумилима
Хрватски фалсификати страних историјских извора
Духовна јурисдикција рашког архиепископа над Захумљем
Макарско приморје - српско
Српски Стон и Пељешац
Српско државно право старије од енглеског
Грофови од Жабљака у Венецији
Срби, сами, ослободили Далмацију од турске окупације
Први владар у хрватској кнежевини био је Србијанац

... О СРБИМА ИЗМЕЂУ ЕВРОПЕ И ТУРСКЕ

Дрина је лажна граница истока и запада
Борбе Срба против Аустрије, Венеције и Мађарске
Хрватски вековни геноцид над Србима
Скендербег био Србин
Прогони звани сеобе
Предзиђе "културног" запада
Европа није желела српску државу
Војсковођа, државник и дипломата
Срби - вечна мета моћних
Холмија - несрпска држава на српској земљи
Беспућа хрватске повјести
Муслимани у Босни и Херцеговини су срби
Хрвати признали да су Босна и Херцеговина српске
О злочинима Арбанаса
"Путопис" - Милош С. Милојевић

...О РАСРБЉАВАЊУ

Отргнути делови српства
Хрвати краду српске песме
Завет српском роду
Босна полигон курана
Прилози за 'енциклопедију светског зла"
Поклањање српских земаља Хрватима, укључивањем у Хрватску Бановину
Дубровчани - Срби католици!
Хрвати подстичу стварање црногорске нације
Ко на Цетињу пева "Данке Дојчланд"

Шта се види кроз "измаглицу средњовековља"
Прошлоговековно расрбљавање Црногораца
О лепа, о драга, о слатка слободо
Неугасла актуелност

... О ХРВАТИМА И ХРВАТСКИМ ДРЖАВАМА

Авари? Хуни? Ху-ур-ватхи?
Хрвати о себи и својој држави
Хрватска злодела у историји увек исти злочини
Хрватски геноцид над Србима по законима
Убице са страшћу, под заштитом Ватикана
Кумови побили све чланове породица својих кумова
Без снаге за плач
Српски монах - сликарски великан.
Клетва старца Вукашина - Хрватску ставити под контролу
Власи даље од Бишћа!
Монструозни план истребљења свих Срба
Усташе харају Србијом
Кристална ноћ у Загребу

... О СРПСКИМ ИНТЕЛЕКТУАЛЦИМА

"Сава Текелија и српска мисао"
Нови погледи у давну прошлост
...О америчко-европској агресији на Србе људи који не држе реч
Смртна пресуда Републици Српској Крајини
Споразум
Једноумље западних 'демократа'
Ватикан ћуд не мења
Игре великих сила са Србима
Америчка потеря за златом
Ко командује војском Уједињених Нација?
Балкан непроходан за НАТО
Европа - амерички резерват
Уместо закључка
Срби и поражени Немци
Сведочења умова Европе

СЛОБОДАН ЈАРЧЕВИЋ ИСТОРИЈСКЕ СКРИВАЛИЦЕ

Предговор

Пред читаоцима је необична књига. Корисна. Садржајем дотиче време у којем је писао најчувенији грчки историчар Херодот, у петом столећу пре Христа. Но, аутор нас не оставља у друштву само са Оцем Историје. Сусреће нас и са његовим наследницима; у сваком од наредних столећа -до нашег времена. Читамо шта су бележили у својим хроникама о нашим и туђим прецима. Посебно су трошили много мастила кад су Небеса најављивала пометњу и ратове на земљи.

Од бележника крвавих догађаја остало је мноштво података који, неочекивано, изазивају недоумице. Због њих смо, на тренутак, запрепашћени, а на тренутак убеђени да смо у заблуди (не својом кривицом) кад су у питању народи и појединци - са својим улогама у Цивилизацији. Заблуде ишчежавају а недоумице остају. И у случају, примера ради, кад се прочита да је француски слависта, наш савременик, Френсис Конт, на почетку своје књиге о Словенима, утиснуо Хердерову реченицу: "Словенски народи заузимају већи простор на Земљи него у историји". Ову реченицу је Хишлер понављао небројено пута, истребљујући у рату словенско становништво на целим подручјима. Али, ова паклена Хердерова порука није, за Србе и остале Словене, згасла по окончању Другог светског рата. Ова књига нас убеђује у то. Предочава нам савремене чињенице о војевању против српских (словенских) држава. То војевање је истоветно ратовима из претходних столећа, кад су ови крајеви, уместо америчких бомби, трпели турску и европску ратну коњицу. Аутор нас уверава, лако, да су сви ти прохујали и данашњи ратови били покретани поруком из цитиране Хердерове реченице – да Словени поседују више земље него што заслужују.

Књига "Историјске скривалице", колико знам, прва је код нас која недвосмислено упућује на закључак да су тако чести и крвави ратови на Балкану подстицани геноцидним замислима против српског народа и да се то "стручно" и "научно" уклањало из образовног програма свих европских држава.

Београд, октобар 1999.

Проф. Милан Дачовић,
секретар Матице иселјеника Србије

... О СТАРОЈ СЛОВЕНСКОЈ РЕЛИГИЈИ

"ЕНИГМА" - МИТОЛОГИЈА

ПАНТЕОН СЛОВЕНСКИХ БОГОВА

Наш лист ће, у неколико наредних бројева, посветити део простора древној словенској митологији. На основу тога, наши читаоци ће моћи да стекну увид у Пантеон најзначајнијих богова претхришћанских Словена. Подаци о нашем Пантеону биће узети из обимног истраживачког рада историчара аматера г. Момира Јанковића, Београђанина, сликара и пензионисаног пуковника. Он је на основу сопствених проучавања европских историчара и етнолога старе словенске митологије, обавио систематизацију њихових радова и тако дошао до хијерархијског реда и улога сваког божанства у Пантеону. Као сликару, Момиру Јанковићу је пошло за руком да ликовно прикаже Перуна, Световида, Весну, Сварога и друге богове. У томе су му помогли описи богова у старим хроникама и реконструкције њихових кипова, пронађених у рекама Пољске, Украјине и Русије.

Овај рад г. М. Јанковића открива и то да заборављена веровања Словена можемо пронаћи у данашњим обичајима нашег народа, па и у садржајима савремених религија.

Оно што је посебно интересно је чињеница да осиромашена слика о старим словенским боговима, може лако да се обогати изгубљеним детаљима, ако се послужимо појмовима из свог језика. Он је богата археолошка ризница у којој су сачувана и имена самих богова и многе одлике сваког појединачног божанства. Као, на пример, богиња Весна је ВЕСНИК ПРОЛЕЋА, богиња Морана (Мора) најављује МОРУ ТЕЛА И ДУХА, бог Радгост омогућује ПАЖЊУ И ГОСТОПРИМСТВО НАМЕРНИКУ итд.

СВАРОГ

Бог Сварог није моћан као Перун, Световид и Триглав, који се служе природним силама и користе оружје ратника, али их он надмашује божанским одликама. Сварог је сунчани бог. Створитељ је свега на Небу и Земљи и боготворац је. Називан је Вишњим. Издвојен је од осталих богова, чиме се наговештава својеврстан монотеизам у старој словенској религији. По једној легенди, Сварогова супруга Вида је замолила Вишњег да створи човека по свом облику. Сварог је послушао и удахнуо је свој дах једном храсту, од којег је постао први човек – Дубравко. Другом храсту је подарила свој дах Вида и од њега је постала прва жена – Љубљеница. Кипови Сварога у храмовима били су у седећем положају, попут краља на престолу. Држао је два жезла са фигуром Сунца на сваком. Испред њега су били мали кипови осталих богова, на којима је писало да су Сварожићи - његова деца. Уз храмове, култно место било му је и огњиште.

У част Сварога, Словени су ритуално стављали на огњиште храстов бадњак, који је представљао дух предака; дуси су разгоревали ватру Сунца. У част Сварога жене су правиле велике колаче, иза којих су се "крили" и верницима желели да такви колачи буду и идуће године. За Сварога су везани разни фетиши против урока и лопатице животиња, на којима се гатало. Представљао га је орао, леска, орах, жито и винова лоза. У његову част одржаване су машкаре и коледари. Време Сварога падало је од Бадње вечери до Поклада. Као најмоћнијем богу, припадали су му: Сунце, Месец, Дуга, Звезде, а од духовних појава Виле. У хришћанству, његове функције има Бог.

Истражио и ликовно представио:
Момир Јанковић

МОКОШ

Мада име овог божанства подсећа на мушки род, у питању је богиња, код Срба називана и Видом. (У српском језику је женског рода слична именица - кокош)

Мокош је позната и под именом Богиње Мајке. Заштитница је породице, брака и свих кућних послова.

Мокош је уклањала последице урокљивих очију и била је везана за духовне појаве ноћних јахача Домовоја (кућни) и Лесовика (шумски). Симоблизовале су је овце и пчеле, липа, кантарион, купина и лан. Поред храма, кућа је била једино култно место ове богиње. Зато су њени предмети били они којима се верници служе у кући: вуна, преслица, вретено, сито и остали, уз обавезне амајлије и прстен. Њен кип у храмовима је у седећем ставу, као и Сварогов. Има украшену капу, попут скупоцене краљевске круне. Уз предмете домаћинства, на дну њене хаљине изрезбарени су ликови жена, који подсећају на прела, ради пређе, плетења и чипкања. Дани Мокоше су око Благовести, у пролеће. Обред у њену част састојао се од прања кипова и других идола у води - Купале. Њене функције у хришћанству покривају: Богородица и Света Петка, а делимично Света Магдалена и Свети Тодор.

Истражио и ликовно представио:
Момир Јанковић

ПЕРУН

Перун је најмоћнији словенски бог. Био је господар облака, а слично ће, у каснијој грчкој цивилизацији, врховни бог Зевс бити означен као скупљач облака. Словио је као непобедиви ратник, јер је био творац муње и грома. Припадале су му и звезде, Сунце и Месец. Господарио је и ватром на земљи, па су силе, које су у древно доба изазивале страхопоштовање, биле његове.

За Перуна су везане и духовне појаве, створене под утицајем култа ватре: але и огњени петао. Од животиња, Перуна је симболизовао дивојарац и изумрло говече зубр, а од биљака: храст, перуника, жалфија, пшеница, коприва, јабука и чуваркућа. Перунова обележја били су и: балвани, кремен камен, заставе и рог. Пред његовим кипом, верници су одржавали литије (крстоноше) и обављали завете, уз

биљне и животињске жртве. Кад нису имали храмове (на које подсећају хришћанске цркве), Словени су се молили Перуну у светим гајевима, требиштима, или испод храста. Од тога се у хришћанству задржало обожавање дрвета-записа, обично храстовог.

Функције бога Перуна у хришћанству покривају: свети Илија и Пантелија и Огњена Марија, а делимично и свети Петар Божишар, Никола, Спас, Арханђел и Јелисије. Време слављења Перуна падало је око данашњег Илиндена и то у четвртак и наредни понедељак.

Перунови дрвени кипови садржавали су знакове Сунца, муње, камена кремена, плодове храста и других биљака. У руци је држао рог, а капа и делови одеће упућивали су на ратника оклопника.

Истражио и ликовно представио:
Момир Јанковић

СВЕТОВИД

Световид је бог са четири главе, али под том одликом није се подразумевало божанство-монструм. У питању је само мали пантеон важних словенских богова: Перуна, Сварога, Ладе и Мокоше (код Срба Виде). Овако удружени, гледали су на све стране света и заслужили име Световида (Свевида).

Свевидост овог бога подразумевала је и свеобухватност Универзума, па је на Световидовим киповима представљен горњи (духовни) свет, земаљски (људски) и доњи (адски). Словени су створили представу о ноћном јахачу Домовоју, па је коњ на кипу Световида представљао горњи свет, средњи је приказивала фигура жене, а доњи Дабо - истоветан представи ђавола у хришћанству.

Световид је и ратник. Представљан је са мачем и рогом. Био је везан за свице (креснице) и белог коња. Ратник на белом коњу представља симбол победе и до наших времена. Од биљака, Световида су симболизовали: божур, видовшчица, ивањско цвеће, јавор и јасен. Поред мача и рога, обележја су му заставе, гусле и амајлије од злата, сребра, камења, рога, кости и дрвета. Култна места су храмови и требишта. Обредне радње су обављала кола омладине, предвођена русалкама - у хришћанству краљицама. У част Световида су се прескакале ватре и пролазило се испод цветних венаца и тиме су се славили пролеће, лето и јесен. Музика је била непрекидна, па су жене падале у транс - падалице које сусрећемо и данас у источној и јужној Србији. Дани Световида су од Светог Вида до Ивањдана. Његове функције у хришћанству, покривају: Свети Вид и Свети Лазар.

Истражио и ликовно представио:
Момир Јанковић

ДАЖБОГ

Дажбог је бог кише и један од Сварожића - син Вишњег Бога Сварога. Име му је везано за старији словенски назив за кишу (дажд, дожд). Дажбог је сунчани бог, па је био задужен да усклађује одлике сунца и кише, чијим дејствима на ливаде и оранице је омогућавао бујну испашу и зреле плодове. Словени су најчешће молили Дажбога да им подари довољно кише. То су чинили бројним разноврсним обредима, који су се са Дажбога преносили и на друге богове. Било је то мудро опредељење - ради обезбеђења подршке целог Пантеона. Верници су били уверени да Весна, Лада, Стрибог и други богови могу подсетити на потребу за кишом, иначе доброг, бога Дажбога. Били су сигурни да уз наклоност Пантеона (у том случају Неба) неће засушити земља, нити ће усахнути усеви и трава.

Део обреда за дозивање кише задржао се дуго кроз векове и у хришћанству, а неки трагови су очувани и до наших дана. Чак и данас у неким селима, жене излазе у време сушних дана да запевају незаборављене строфе некад певаних песама Дажбогу. Као и у стара времена, оне, том приликом, себе називају додолама - девојкама које су дозивале Дажбога да подари кишу.

Веровало се да је Дажбог на Небу у време дужих (летњих) дана, а да је преко зиме на земљи, или испод земље. Преко зиме је (вероватно зато што тад није било потребе за кишом на њивама) Дажбог добијао друге обавезе, па се сматрао и богом доњег света и мртвих. Али, због свог боравка под земљом, Дажбог је имао и лепша задужења. Сматран је заштитником рудара, посебно оних који су вадили руду злата и сребра.

Захваљујући овој улози, он је замишљан као сребрени бог, са дугом брадом од злата. Од свих словенских богова, Дажбог је био најомиљенији међу Србима. Он је наследио вука из претходних религиозних периода: тотемизма и анимизма. Тад је код Словена био обожаван бели хроми вук, који је био предводник, па су му приписиване најплеменитије одлике, укључујући и оне које красе ратнике и војсковође. Управо те одлике су, изгледа, определиле Србе да се идентификују са вуком. Отуд тако много имена и презимена са основом "вук": Вук, Вукан, Вукадин, Вучета, Вучковић, Вучичевић, Вучић и друга. У последњем рату, Срби су имали и прослављену бригаду "Вукова са Вучјака" у Босни и Херцеговини. У средњем веку је "вук" значио исто што и "Србин", а то све има везе и са Дажбогом, јер су Срби, све до наших дана, градоносни облак звали вуком.

Идентификација Срба са вуком и Дажбогом произвела је више Дажбогових задужења, па су му се Срби обраћали и ради добијања других дарова - поред оних с кишом. Тако су му и име променили у Дајбог или Дабог. Сходно овоме, умножиле су се многе изреке и заклетве као: "Дај Боже", "Нека да Бог", "Бог ти давао", "Да Бог добра" и увек су биле посвећене Дажбогу, којег су Срби спустили на земљу и сматрали га својим пријатељем и помагачем. Међутим, српски народни гениј је и ту пријатну бесмислицу уочио, па је исковао једну мало подругљиву пошалицу за своје претеривање према Дажбогу: "Да мије дамије".

Дажбог (Дајбог) се спомињао код Срба у предањима и поезији и увек је представљан као благ и мудар старац, с достојанственом брадом и седом косом. Био је заогрнут кожухом - чиме је симболизовано богатство. Као и сваки мудрац, Дажбог је носио у руци штап. Био је у равни с богом Перуном и Велесом. Пре него што ће се одлучити за хришћанску религију, руски кнез Владимир је у престолу Кијеву подигао велики кип Дажбогу.

Оно што Дажбога приближава Србима је и крст са четири огњица - чиме је било украшено погрсје Дажбогових кипова. Наравно, овај знак је остао као централни део данашњег српског грба, па је и то разлог што су Срби себе поистовећивали са Дажбогом, а раније са вуком. Др Јован И. Деретић је објавио, у својој књизи: "Срби народ и раса - Нова вулгата", Чикаго, "Сардонија", 1996. археолошки налаз у виду кипа богиње Сербоне, на чијој свиленој хаљини је много украса са крстом и четири огњица. Поред српског грба, ова Богиња је имала и име нашег народа.

Иначе, обожавање Бога Дажбога имало је замашне размере, па су средњевековни хришћански емисари чинили све да се овај словенски бог сатанизује. Упорно су га представљали као хромог Дабу, који је код Словена представљао духовну појаву, сличну ђаволу у хришћанству. Звали су га злим духом из пакла. Но, представа о Богу Дажбогу је издржала дуго код Срба, па све до овог века он је, на пример, у Неготинској крајини поистовећиван са божићним положником - под именом Радован. Свако кишовито време било је Дажбогово и тад су му Словени захваљивали за даровану кишу. Његове су звезде, муње и Месец, а од духовних појава Дабо, суђенице, ноћни јахач, вукодлаци. Поред честих обреда око дозивања кише, пред његовим кипом су обављана и гатања, прорицања молитве бабица за здраве принове и њихове мајке. Култна места су му била испод црних, кишоносних, облака и на местима с провалијама или пећинама. За њега су били везани: со, хлеб, кожух, вериге, тепсије и разне амајлије. Од биљака: црвени плодови, иванчица и босиљак, а од животиња: хроми бели вук, змија и петао.

У Хришћанству га покрива Свети Саво, који носи Дажбогове одлике: доброту и предусретљивост, Свети Сава је замишљан са штапом, који је био и једно од главних Дажбогових обележја. Дажбогове функције, делимично, покривају свец: Јован, Арханђел Георгије, Мрата, Никола и Герман.

На Дажбоговом кипу, као и на Радгостовом, био је изрезбарен хлеб и чинијица са сољу, коју је држао у левој руци. У десној је имао штап. Поред споменутог крста са огњилима, на Дажбоговом кипу су биле слике са детаљима народног веза - код Срба сачуван на деловима одеће, посебно на прегачама.

Истражио и ликовно представио:
Момир Јанковић

ЖИВА (СИВА)

Богиња Жива је замишљана као лепа жена, с распуштеном црном косом и развијеним грудима. Код Венда, како су записали хроничари у Западној Европи, представљана је и са косом боје злата. Сматрана је шумском мајком, јер је боравила у великим шумама. Звали су је још и: Дивом, Дабживом, Ивом, Дијевом и Даринком. Култ јој је био најраширенији у Полабљу, где јој је лик стављан и на заставе. Код Срба, у околини Алексинца, сачувана је успомена на Богињу Живу и овде су је звали Девицом.

Њен кип у храмовима је био испод венца винове лозе, чиме је симболизована Богињина моћ у очувању живота, па су наши преци једни другима, кроз песму и здравице у част Живе, призивали добро здравље и дуг живот. Наше данашње здравице су очувани делови обреда у част Богиње Живе, као: "Живели", "Жив био својој мајци", "Жив и здрав био", "Уздравље" и друге. Пошто је Жива даровала живот и бдела над њим, као и на плодовима, жене су посвећивале много времена гатању пред њеним киповима. Хроничар Хелмолд је забележио да су се таква места гатања, у Полабљу, често звала Гаталачки брег или, једноставно, Гатало. Да би се Жива умилостивила, пред кип су јој полагани: разни плодови, житарице и цвеће, а у њену част је жртвован и петао - као симбол сунца. Живи је поверавана брига о деци, чија је заштитница била - пре других богова. Пошто је потомство било најпречи смисао људске заједнице, најмудрије је било да се оно преда у руке богињи живота. Она је бранила децу од урукљивих очију и од опасних демона. Да би јој се захвалили за ово добротинство, верници су стављали поред колевки: бели лук, гробен и срп. А за напредак и добро здравље, над дечијом главом је ломљена погача - умешана трећег дана по рођењу. Било је обавезно да рођаци и пријатељи дарују новорођенчад и то: чарапама, кошуљама, новцем, јелом и пићем. И у то давно време, а у част Богиње Живе, детету је требало пронаћи кума, који је, уз давање имена, одсецао прамен дечије косице. Како знамо, овај обред кумства задржао се, до данас, код Срба; и православне, и муслиманске, и католичке вероисповести.

У част Богиње Живе, пред Нову годину (17. децембра) кувана је варица од жита или другог зрневља. Заслађивана је медом и давана је, три дана, деци против малих богиња и женама дојиљама. Субота је била дан Богиње Живе.

Као дароватељица живота, Жива је била везана за кишоносне облаке - без којих није било ни зрих плодова, ни сочне траве за испашу. Поред споменутих дарова, жртве петла и гатања, у част Живе одржавани су сабори и литије у храмовима, али и у домовима, пољима и испод светих дрвета - данас дрвета записи. Од животиња, симболизују је: петао и змија, а од биљака: бели лук, леска, глог, имела, врба, грожђе, жито и остали плодови.

Пошто је плодност била оно што је давало живот, словенске жене су имале на располагању безброј симбола плодности, које су везле или ткале на одећи, постељини и теписима. Многи од њих се и данас користе на овим производима код словенских, па и других, народа. Функције Богиње Живе у хришћанству покрива Света Варвара, а делимично Богородица и свети: Сисоје, Лазар, Герман и Илија.

Живиним кипом су доминирале груди с више дојки, које су симболизовале раскошну плодност и изворе здравља. Богиња у рукама, најчешће, држи двоје новорођенчади, а у неким храмовима су виђени њени кипови с јабуком у десној и грожђем у левој руци. Имала је лепу капу, с накитом, испод које јој је била спуштена бујна, расплетена, коса. На њеној хаљини су изрезбарени споменути знаци плодности.

Истражио и ликовно представио:
Момир Јанковић

ТРИГЛАВ

Триглав је бог са изразитим одликама ратника. Има три главе и заштитник је Неба, Земље и Хада. Мора да је био изузетно поштован кад су му први хришћани замењивали име погрднијим називима: Троглав Јабучило, Тројан и Трајан. Дани Триглава падали су између зиме и пролећа, а култна места, поред храмова, била су му на требиштима и у планинама.

Ноћ је сматрана временом деловања бога Триглава. Могуће је да су му, због тога, на киповима очи на свим главама биле покривене повезом. У његовој власти су биле виле и ноћни коњаници. Симболизовали су га: црни и хроми коњи, лабудови и гуске, а од биљака: зова, планинско цвеће и грожђе. Због грожђа је Триглав имао у поседу буре, чија садржина је и приличила моћном ратнику, уз своју обавезну опрему: мач, копље, седло и рог. Обреди у част Триглава су: коледа - с прескакањем ватре ради очишћења и с игром и песмом ради изазивања кише, гатања и мазије - кад су окривљени морали да ваде врело гвожђе из воде. Сматрало се да ће невини успети у томе, а да ће кривци бити повређени.

На киповима Триглава, доминирао је огроман мач, који је симболизовао његову велику снагу. Фигура јелена испод мача упућивала је на закључак да је Триглавово станиште било у планинама и у шуми. Остале слике на кипу представљале су Сунце и планинско биље.

У хришћанству су функције бога Триглава пренесене на свеце: Михајила, Гаврила и Рафаела, а делимично и на Трифуна и Тодора.

У словенским земљама, многе планине и њихови врхови носе име бога Триглава.

Истражио и ликовно представио:
Момир Јанковић

ВОДЕН (ВОДИН)

Бог Воден је заштитник воде, морнара и рибара. Словенска насеља на морским обалама, на великим језерима Европе и Азије и на подручјима с речним сликовима, потоцима и мочварама утицала су на уздизање култа Бога Водена. Поред храмова, у славу Водена, верници су се окупљали на изворима, језерима и обалама мора, река и потока. Овај обичај се одржава на Ђурђевдан и данас код Срба православца и муслимана. Обиље воде узроковало је код Словена и култ хигијене. У "Влес књизи" је записано да су се Словени молили боговима пет пута дневно и да су били обавезни, пре молитве, да оперу руке и да се умију. Овај обред је унесен у "Куран", мада у саудијској пустињи није било довољно воде, ни за пиће, па није тешко закључити да га је Мухамед преузео из старе словенске религије.

Као и другим боговима, Словени су се Водену молили на требиштима - одабраним местима ван насеља, где су се људи требили од грехова. При овим обредима, користила се ватра, којој је придавана чудесна моћ. Она се прескакала и око ње се играло и певало. Поред молбе за опрост учињених грехова, верници су се требили и од својих злих намера и неправедних прохтева. Овакво опредељење је красило Србе и у време хришћанства и ту људску врлину препознајемо као чојство у Црној Гори.

Да би се Воден умилостивио, обреди су најчешће обављани око воде. Жене су седеле на обали с ногама у води и плеле су венце, које су пуштале низ воду. Низ воду су одлазиле Водену и дашчице натоварене посудама с колачићима, тамјаном и свећама. Око воде се играло, певало и поливало водом. Момци су бацали девојке у воду и тај се обичај задржао и до данас. Словени су сматрали воду светом, па су је користили за лечење. Жене су залазиле у њу, држећи камен белутак, којег би љубиле, а крчагом би поливале друге белутке на дашчици прекривеној марамом. И та би се дашчица пуштала низ

воду за Бога Водена. У хришћанству је много тога преузето од ових Воденових обреда. Словени су спирали грехе купајући се у текућој води и то упућује на прво хришћанско крштење у реци Јордану. У хришћанству се, такође, лечи светом водицом и она је у рукама Свете Петке, Свете Луције и Светог Јелисије. Богојављенска водица се носи кући и пије као лек. Слично Воденом обреду, хришћани, на Крстовдан, пуштају низ реку крст.

Водена су симболизовали таласи и дуга, а од животиња: риба, јелен и лептир. Његове биљке су: врба, печурке, папрат, зова, босиљак и брест. Воден је био господар: вилама, воденим биковима, зеленим демонима, лесном човеку и лесној жени и другим духовним појавама, којима обилује словенска митологија. Његове функције у хришћанству покривају свети: Никола, Тома, Фока и Ђорђе, а делимично: Јован, Јелисије, Варнава и свете: Петка и Луција.

Поред поменутих обреда посвећених Водену, треба поменути гатање и бајање. Његов дан је био среда.

Кип Бога Водена има у основи силуету брода с кормилом на таласима. Бог држи у десној руци трозубац, а у левој удицу и упецану рибу. На централном делу кипа, изрезбарена је морска сирена. Словени су били, према грчким записима, умешни бродоградитељи и вешти поморци.

Немци и Скандинавци су преузели Бога Водена и његово су име нешто изменили. Звали су га Один.

Истражио и ликовно представио:
Момир Јанковић

ВЕСНА

Весна је омиљена богиња пролећа. Са пролећем је најављивала топле дане, плодне њиве и бројна стада на пашњацима. Живот се у пролеће обнављао, а Весна је заслужна што је он добијао раскошне и лепе облике: зелене крошае, разнобојне цветове и опојне мирисе. Овим је уносила радост у домове Словена, па јој је култ безгранично уздизан. Верници су јој се молили да буде милостива и да умножи веснике других срећних догађаја; и у породици и у друштвеној заједници. Зато није заборављана ни при највећој породичној радости - доласку на свет нових нараштаја. Родитељи су својим кћеркицама радо давали њено име. Овај обичај се задржао и до данас, па је Весна једно од најчешћих женских имена код православних Срба.

Богиња Весна је била узор у сваком погледу, па су Словени желели да им кћерке буду веселе, лепе, чисте и миришљиве као она. А управо је тако замишљана и Богиња Весна. Њену лутку су момци облачили у рухо од траве, гранчица са пупољцима, цвећа и лишћа. Момци су је носили кроз насеља и доносили на култна места. Укусно и лепо обучена, Богиња Весна је ширила опојне мирисе око себе, па је таква слика очаравала Словенке, које су нашле начина да се домогну мирисне течности, којом су почеле да квасе лице и натапају своју одећу. Поред заносне лепоте, Словени су Весни приписивали и господство над сунчевом топлином, без које не би било обнављања природе у зелено и цветно рухо, нити би могло бити клијања и ницања нових биљних изданака. Свештеници су сматрали ватру симболом сунчеве топлине, па су је ритуално потпаљивали и благосиљали. Верници су зато, ради среће у породици, део те обредне ватре односили кући и потпаљивали своје огњиште. Иначе, око ватре су свештеници (жреци) руководили пастирским играма - ради што бујније траве на пашњацима. Поред тога, у игри и песми учествовале су и младе девојке - додоле, испуњавајући део обреда везаног за дозивање кише. (Овај обред приређиван је у част и других богова). У ритуалу Богињи Весни, девојке су биле обучене само у рухо од траве, гранчица, лишћа и цвећа (као и Весна) и кад је било довољно топло, присутни су их, обилато, поливали водом. Касније су, за игру и песму, додоле биле награђиване од стране сваког домаћина.

Богиња Весна, као и свака овоземаљска дама, није била усамљена. Имала је свога заштитника - Бога Геровита, витеза ратника, који је бдио над њом и Бога Стрибога - бога ветра и ваздуха. Стрибог ју је, на крилима благог и пријатног поветарца, доносио сваког пролећа. Весни је приписавана још једна

одлика, тако присутна за смртнице - нетрпељивост према другим женама. Она је била љута противница Богиње Моране - господарице зиме и смрти. У жестоком обрачуна између две богиње, Словени су се опредељивали за омиљену Весну, па су јој помагали - тако што су, на размеђи зиме и пролећа, правили лутку са омраженим ликом Моране и уз пригодне обреде је спаљивали, дозирајући Весну да што пре дође. Овај савез са Весном, Словени су користили тако што су је позивали, молитвама и магијским радњама, да им помогне да отерају Морану из кућа и из стаја, где би намеравала узимати душе или наносити патње људима и стоци.

Словени су веровали да Весна, супротно опасној Морани, помаже људима и да у пролеће поправља зимом нарушено здравље, усклађујући, истовремено рад срца и разума. Тиме је људе чинила добрим и благим, па није било препреке да они међусобно негују поштовање и слогу. Једном речју, Весна је доносила људима срећу и љубав. За узврат, Словени су у њену част приређивали један од најрадоснијих обреда. Састојао се у весељу са супружницима који су склопили брак у претходној години. За ту прилику, припремани су колачићи са медом, поетично називани -меденчићима. Овај обичај ће преживети, па ће и у хришћанству задржати истоветно име - Младенци, с тим што ће га Православна црква везати за дан Четрдесет мученика, 23. марта, кад је у четвртном веку убијено 40 римских војника, који се нису желели одрећи, тада забрањене, хришћанске вере.

И други обреди посвећени Богињи Весни су преживели и одржали се у хришћанству. Као и њен пролећни цветни празник, којег и данас познајемо као Цвети. У Весниним обредима је нешто што недвосмислено подсећа на хришћанско причешће, јер је жрец својим верницима давао да прогутају лесков пупољак, или глогов лист. У време цветања врбе, деца су кићена врбиним ресама, а око врата су им стављани звончићи, да би навели бројну и здраву јагњад. Нема сумње да је и овај обред задржао у православљу бар своје име - Врбица. У пролеће су и Словени бојили јаја и црвена боја је била најприсутнија, јер је симболизовала ватру и сунчеву топлоту, коју је Весна доносила. Црвена јаја су, с вином и хлебом, поклањана домаћину куће. Хлеб, вино и обојена јаја су у хришћанству добили само још јачу симболику. Пошто су сви Веснини обреди били посвећени пролећу и новом животу, тако је пролеће обележено и у хришћанству, јер је на Благовести (7. април) Арханђел, носећи бели крин у руци, обавестио Богородицу о њеном безгрешном зачећу - новом животу.

И стари Словени су кукавицу сматрали злосутницом, нарочито ако би закукала у пролеће, кад су се прослављали Веснини дани. Супротно томе, ластавицу су сматрали срећном птицом и скоро су је поистовећивали са Богињом Весном, јер је она била опипљиви весник пролећа. Зато је никад нису ловили и свака породица је била срећна ако би им ластавица озидала своје гнездо испод кућне стрехе. Како смо видели, Богиња Весна је везана за пролеће, а тиме за цветање и клијање. Од духовних појава, ње се тиче једино изгон Моране. Поред храмова, Веснина култна места су увек поред текуће воде, а од предмета симболизују је: лутке, венци, јаја и звона. Њена жива бића су: ластва, кукавица и рода (рода и данас представља весника новорођенчади), а од биљака: бреза, врба, љубичица, маслчак и цвет брескве.

На својим киповима, Весна је представљена као лепа и насмејана девојка; с косом од цветних звончића, крупним очима и осмехом преко лица. На коси је имала велики звездаст бели цвет, а око врата огрлицу. Грудни су јој биле бујне - како и доликује богињи која припрема услове за нови живот. У централном делу, били су изрезбарени мотиви обредног кола са фигурама девојака и младића, а у доњем делу велики цветни венац. У горњем делу кипа, представљени су различити цветови и лишће. Богиња је држала у левој руци букет цвећа, а на кажипрсту леве руке стајала јој је ластавица. Веснине функције у хришћанству покривају свети: Михајло, Гаврило и Рафаел (Света Тројица) и делимично: Ћирило и Методије.

Истражио и ликовно представио:
Момир Јанковић

СТРИБОГ

Стрибог је господар ветра и ваздуха. Важио је за неуморног путника који се лако пребацује са једног места на друго. Због тога је замишљан као моћни, стреловити, ветар. Словени су му име замењивали називом за најчешћи ветар у својој околини, па су га Срби ословљавали речним ветровима: вардарцем, поморавцем, подунавцем, али и кошавом, буром, југом или поветарцем. Пошто се појављивао некад силовито и разорно, а понекад благо и плодносно, приписиван му је несталан карактер, који је прелазио од беса до доброћудности. Тако се зими испољавао немилосрдно - замрзава воду, наноси снег на куће и путеве и кажњава хладноћом. Од његовог имена остао је глагол "стригати", па су Словени говорили за хладна времена: "Ветар стриже". Супротно оваквом понашању, Стрибог је у пролеће радовао људе - шаљући им, на крилима поветарца (развигорца), Богињу Весну; која их је даровала новим животом и раскошном лепотом, задевши им околину у зелено, цветно и миришљаво рухо.

Укратко, Стрибог је добар, али је често напрасит и пргав. Ове Стрибогове особине нису заборављене код Срба. Оне су, у многобројним легендама, приписане Светом Сави, где се наш највећи светац појављује као неуморни путник, који помаже људима и подучава их, али их често и окрутно кажњава - ако се понашају неморално.

Стрибог је важио и за ратника, попут Световида, Геровита и Триглава. Од њих се разликује по томе што има крила. Она му омогућују да брзо прелази огромна пространства на земљи, али су му служила и за преношење душа умрлих у други свет, зашто је, такође, био задужен. Ово задужење у хришћанству је припало Светом Николи, а после Светом Јовану, и на крају Светом Арханђелу, који је душе предавао Светом Петру - за Рај или Пакао.

Стрибогова правно-магична моћ обезбеђивала му је високо место у пантеону словенских богова, што се потврђује чињеницом да се његово име истиче у летопису Нестора Часног Кијевског из једанаестог столећа после Христа и у "Слову о Полку Игорову". У описаном Кијевском пантеону, Стрибогов кип је био поред Дажбоговог, Перуновог и Хорзовог.

Приликом обреда посвећених Богу Стрибогу и магијских радн.и, поштован је Стрибогов избор бројева и дана, према следећим одликама: срећни дани су понедељак, четвртак и субота; срећан је број 7, а магичан број 3. Словени су славили Стрибога три пута годишње: зими, у пролеће и у јесен. У његово име су верници, поред бајања, заветовања и договарања, приређивали обреде за помирење међу пријатељима и рођацима, што нас, опет, подсећа на Светог Саву, који је успео да помири своју завађену браћу - српске краљеве - Стефана и Вукана. Пред Стрибоговим кипом, жреци су примењивали и мазије: обред по којем је осумњичени морао да извади врело гвожђе из воде - ако би остао неповређен, проглашаван је невиним.

Стрибогова култна места, поред храмова, била су на гробљима. Поред ветра, његов је био и град - туча, а од духовних појава: аловити вихор и усуди. У случају ветровитих вртлога, који су могли да понесу жито, сламу, сено, па и делове кућа, тумачило се да је Стрибога спопао, због неког људског греха, страشان бес. Стрибогови предмети биле су вериге и крст, којег су верници обликовали од леда у току зимских дана. Његов је био орао и пролећно цвеће - које му је даровала Богиња Весна.

Стрибог је на кипу био представљен као ратник. Поред споменутих крила, имао је на глави металну капу са шиљком - на коју подсећају немачки шлемови из Првог светског рата. Врат и горњи део Стрибоговог тела покривени су металним плочицама. Бог Стрибог у рукама држи огроман лук и сноп убојних, дугих, стрела.

Његове функције у хришћанству обављају свети: Вартоломеј, Петар, Сава, Пантелија и Атанасије. И у ликовима анђела видимо словенски утицај на хришћанство јер имају крила, као бог Стрибог.

Истражио и ликовно представио:
Момир Јанковић

ГЕРОВИТ

Бог Геровит је био заштитник нејаких и немоћних. Представљан је као витез с ратном опремом. Имао је седам глава, а у неким храмовима (и у кијевском), ово божанство представљено је са седам одвојених кипова. Значи, у питању је мањи словенски пантеон - као у случају Свевида, Триглава и Радгоста, али, на жалост, вековна небрига словенских интелектуалаца о сопственом наслеђу узроковала је губљење података о седам богова - витезова. На срећу, сачувана је улога Бога Геровита, који је делио надлежности са Богом Световидом. Световид је био свемоћни и свевидећи ратник, задужен за велике и одсудне војне против бројних непријатељских војника, а Геровит је сузбијао само појединачне непријатељске упаде у земљу Словена и кротио је силнике — појединце, који су злостављали и пљачкали незаштићени народ. Геровит није био крвожедан и жељан борбе по сваку цену, него је тражио да међу људима влада слога и мир, што је на његовом кипу било симболизовано маслиновом гранчицом, коју је држао у једној, а мач у другој руци. Он је свој мач користио тек кад се са непријатељем, или силником, није могао друкчије споразумети и кад га је било немогуће уразумити да не чини насиља над немоћнима.

На киповима Геровита, било је изрезбарено још 6 мачева око његовог појаса, тако да је лако одгонетнути да су они били на располагању још шесторици богова -витезова, чија имена нису сачувана, али који су, вероватно, били помоћници (или саборци) Геровита. Попрсеје Геровита покривено је гвозденим мрежастим оклопом, а испод мачева био је угравиран штит, са сликом белог двоглавог орла. Вероватно је тако изгледао и велики штит - који је био позлаћен и служио је жрецима за обреде. Појава двоглавог белог орла на кипу словенског божанства, потврђује да овај симбол Срби нису преузели ни од грчке, ни од римске цивилизације.

Његову улогу у хришћанству преузео је Свети Ђорђе, али је код свих Словена, народни дух, кроз песму или легенду, пронашао земаљског јунака - замену за Геровита. Код Срба је то Краљевић Марко и нема сумње да циклус епских песама о овом члану династије Мрњавчевића, дословно, набраја све одлике Бога Витеза Геровита. С обзиром да је Геровит представљен као скуп од седам витезова, на њих неодољиво подсећа енглески краљ Артур с групом Витезова округлог стола, за које се не може утврдити да ли су историјске личности или су само плод народне маште.

Богу Геровиту била је блиска Лада, богиња лепоте, плодности и лета, али степен њихових међусобних односа није лако објаснити, јер су подаци о томе, кроз столећа, изгубљени. Остаје нам само да домишљамо, према својим људским мерилима, шта је све могао да буде садржај блискости једног витеза ратника и једне лепотице.

Дани посвећени Геровиту падали су око Ђурђевдана (6. мај). Тад су верници, од раног јутра, доносили зелено грање, лишће и цвеће, па су китили куће, капије и торове. Прављени су венци и бацали би се у реку или поток, да би овце, краве и козе дале толико млека колико воде протекне под њима. Кроз венце и колаче сличне данашњим ђеврецима, музла се стока, а затим се колач ломио и давао стоки да га поједе. Не треба напомињати да се доста од ових обреда задржало до данас. Стока је жртвована Геровиту, а јагњеће или јареће лопатице су стављане у мравињак - из два разлога: да јарића (јагњића) буде као мрава и да се на, од мрава, очишћеној лопатици гледа у будућност (гата).

Поред овако принесених жртава од стране верника, словенски жреци су Геровиту жртвовали јелена, чију су главу натицали на колац, или је полагали испод Геровитовог штита у храму — украшеног златним плочицама. Штит је био велики и жреци су га, обично, износили ван храма. Тад су се верници спуштали на колена и челом додиривали земљу. Овај обред је допуњаван ратним заставама око кipa, и око штита, тако да је култ ратника био оно најзначајније код Геровита. Међутим, с обзиром да је он био заштитник нејаких и немоћних, у све се, понекад, убрајао сав народ - кад су претиле суше. Тад су се Геровиту, као и неким другим боговима, упућивале, кроз песму и игру, молбе да помогне да киша налије сушну земљу.

Геровит је био везан за бујање природе, јер су му дани падали у пролеће, а од духовних појава за: Виле, Вештице, Аждаје (као и Свети Ђорђе) и шумског јачаха Лесовика, који је представљан као мали човек са развијеним гениталијама, зелене боје, без обрва и трепавица. Имао је роге, козје уши и ноге као у јелена. Геровитова култна места су (пored храма): шуме, реке и гробља. Његови предмети

су: споменици, венци, свирале и разне амајлије. Припадају му све шумске и домаће животиње, а од биљака: ђурђевак, трешња, здравац и ружа.

У хришћанству, поред Светог Ђорђа, његове функције прешле су на свете: Јеремију, Алимпија и Саву.

Истражио и ликовно представио:
Момир Јанковић

ЛАДА

Лада је богиња лепоте, плодности и лета. Њени дани су били од 25. маја до 25. јуна. По њима се види да је Веснина наследница, од које је преузела пробужену природу, да би над њом бдила и омогућила јој развој до пуних плодова. Лада је настављала све оно што је Весна започела — па ће целог лета лепотом бити украшена насеља, ливаде, шуме, планине и небо. Зато је и названа богињом лепоте и људи су је због тога највише обожавали, молећи је да и њих учини лепим и zgodним. Њој су посвећивани чести и разноврсни карневали. У њену част се младеж окупљала у кућама или на излетима у природи, најрадије у време које у хришћанству обележавају ивањданске игре. У оба случаја су играна кола и певане песме Лади, с рефренима: "О Ладо", или "О Љељо". То су изводиле словенске русалке и ови су обреди били тако омиљени да су се задржали стотинама година у време хришћанства. Забележено је да су се руски свештеници жалили да ову паганску појаву не могу да сузбију, јер је младеж, долазећи у хришћанске храмове, изненада започињала игре посвећене Лади. Због тога је Православна црква мало изменила карактер ових обичаја, па се данас на хришћанске празнике појављују, уместо русалки, краљице. Ладин обред је било и момачко плетење венаца, који су се, на излетима, стављали девојкама на главу, а касније су их момци преузимали, носили кући и качили изнад кућних врата или на зидове у својим собама. Мање венце су младићи стављали око врата киповима својих богова, које су држали у кућама.

У част Богиње Ладе, Словени су узимали последњи откос жита, чинећи од њега мали стожер, везали су га црвеним канапом и прскали крвљу певца. Поред овог, чињен је и стожер од трешњевог дрвета, са изрезбареним ликовима богова, на које су стављани венчићи. Стожери су били посвећени култу Сунца и имали су сврху да подстакну раст биља под његовим зрацима, али и да измоле довољно кише за жедну земљу. Око стожера су девојке певале: "Ој, убаве младе моме, Ладо, Ладо". Момци и девојке су у колу били окићени и пролазили су испод венаца, које су за ту прилику држали, у облику славолука, други младићи и девојке. Многобројни су обреди посвећени Богињи Лади, мада сви нису ни записани ни запамћени. Један од њих састојао се у томе што су га упражњавале девојке, без присуства мушкараца. Оне су наге узимале део од прибора за ткање - вратило, додавале му коњску дрвену главу, симулирале јахање и палиле су брезове коре, натакнуте на дуге мотке. Ове мотке (лиле) подизане су високо изнад главе особе која је била одабрана да замени Богињу Ладу. Она је у руци држала јабуку петровачу и ивањско цвеће.

Ватра, којој су Словени придавали чудесне моћи, била је обавезна и у обредима посвећеним Богињи Лади. И у овом случају је омладина прескакала ватру и око ње играла и певала. Лада, као и Весна, била је обожавана због своје духовне и телесне лепоте. Представљана је као најлепша словенска жена - беле пути, златасте косе и с крупним очима, боје љубичице. Усне су јој биле сочне - горња боје јагоде, а доња малине. Тело јој је било стасито а кожа мирисна. Она је била заносна и привлачна, па су је Словени призивали приликом склапања бракова или у време љубавних патњи. Тад су јој певали, уз понављање рефрена: "Диди Ладо". Као и Весна и Лада има одлике и судбину земаљских жена, па су остали трагови да су њени драгани били Бог Геровит - витез и ратник и други моћни словенски бог на коњу јаросни (љути) Јарило.

Чеси и данас Ладу зову Пана-госпођа. Руси су свом најомиљенијем возилу дали име Лада. То није чудно, јер је Лада остала у словенској фолклористици присутнија од других божанстава. Њени

знаци су чести мотиви у везовима и ручним радовима словенских жена, тако даје лако, преко њих, одгонетнути давнашње функције Богиње Ладе.

Од природних појава, Лади су припадали Сунце, топла ноћ и киша, а од предмета споменути венци и стожер. Њени су: петао, јелен, орао и мрав, а од биљака: трешња, лила, маслчак и божур. Од духовних појава, Лада је господар Пољевика. Култна места су јој у пољима, а обреди су: жртвовања, креснице и русалке.

Кип Богиње Ладе приказује, како је наведено, стаситу и лепу жену, а тако су и Грци замишљали своју Богињу Афродиту. На Ладиним прсима су развијене дојке, знак плодности и угравирано Сунце, без којег не би било те плодности. Остали делови кипа покривени су сликама воћних плодова, живих бића и знацима плодности, присутним на данашњим везовима и ручним радовима. Функције Богиње Ладе у хришћанству покривају: Арханђели Михаило, Гаврило и Рафаел и патријарх Герман, а делимично свети: Ђорђе и Петар.

Истражио и ликовно представио:
Момир Јанковић

СЛАВА

Богиња Слава је претеча каснијих словенских божанстава јер је њен култ старији и губи се у времену матријархата, кад је жена била глава породице и задруге и кад су потомци припадали мајчиној, а не очевој, лози. С обзиром да је у то давно време жена бринула о свему, морала је имати одговарајућу физичку и умну снагу, која је красила и Богињу Славу, названу још и Крилатом Мајком Словена. Словени су је замишљали са крилима, стаситу, једру и наоружану. Била је хероина. У једној руци је носила мач, а у другој венац победе. Предводила је словенске ратнике у јуришу и тад је замишљана као јачах крилатог коња Јабучила, чије је име сачувано у српским средњовековним епским песмама. Смелост је била њена највећа одлика, па су јој част, слава и победа увек биле на домаку руке. Као таква, стекла је још два имена: Бојана и Борислава - сачувана до данас као честа имена Српкиња.

Но, ова словенска богиња је друкчије представљана и то у време мира или у тренуцима опште трагедије или пораза. Тад је показивала одлике мајке у тузи: клонула, са опуштеним крилима и обореним мачем. Тад су је Словени звали Мирославом.

Нешто друкчије се спомиње Слава у Влес књизи. У њој је она Матер Слава и описана је у облику двоглавог орла, златне главе и златних ногу. Изнад главе јој је дуга, а на раширеним крилима и прсима је Пантеон Словена. У центру њега је Сварог, у другом кругу Световид и Перун, у трећем Стрибог, Хораст, Радгост и Числобог, у четвртм Велес, Јарило, Лада и Дајбог, а у петом Вишњи, Кришнен, Коледо и Симургл.

Њено време је било у дане породичних слава и у рату. Њени су коњ и винова лоза. У хришћанству је покривају Св. Димитрије и славски свеци.

Истражио и ликовно представио:
Момир Јанковић

ВЕЛЕС (ВОЛОХ)

У колективном памћењу Словена, бог Велес је остао дуже од осталих богова. Посебно код балканских и карпатских Словена. По његовом имену је названа и средњовековна кнежевина Влашка. На Балкану су сви сточари називани власима у Средњем веку, а истовремено овај социјални назив употребљаван је за ознаку националне припадности, па су Власима означавани многи Срби и често су поистовећивани или су сматрани за сроднике становника Влашке у данашњој Румунији. Аустријанци су звали Власима и Србе у Војној Крајини, а српско подручје у Западној Славонији Малом Влашком.

Велес је земаљско божанство; заштитник сточара и ратара. Слављен је у време сетве, жетве и испаше. Приписивано му је помрачење Сунца. Велесу су припадале и духовне силе: змајеви, але и ноћни шумски коњаник Лесовик. Велесова култна места, поред храмова, била су; њиве, пашњаци, торови, требишта и гробља. Обреди су се састојали од машкара, вучара (имитација вукова) и заветовања. Његов симбол је био штап, а симболизовали су га: трава, вук, црни петао и домаће животиње.

Дрвени кип Велеса био је изрезбарен ликовима: хромог белог вука, говечета, рала и крилатог лава с главом орла. Лав (змај) је на врху репа имао цвет љиљана. Велесова одећа је раскошна - како и приличи заштитнику сточара. Брада Велеса представљена је класјем пшенице, па, вероватно, отуд изрека код Срба: "Пуна шака браде" - кад роди година и успе трговина.

Функције бога Велса у хришћанству, покривају свеци: Василије, Лука, Блаж, Корнелије и Иван, а делимично: Сава и Мрато.

Истражио и ликовно представио:
Момир Јанковић

РАДГОСТ

Бог Радгост је заслужан што су наши суседи давно учили да је душа Словена широка. Иако је Радгост, у поређењу с другим боговима, имао сужена задужења, његов култ је био широко поштован. Можда је представљен са две главе зато што је био заштитник гостопримства - једном главом је бдио над домаћином, а другом над гостом.

Његов кип у храмовима био је тако изрезбарен да није дозвољавао недоумицу око домаћиновог понашања према госту. Фигура птице на Радгостовом рамену представљала је радосну најаву госта. Све што је чекало госта у домаћиновој кући, било је представљено на кипу Радгоста: хлеб и зделица соли, чиме се и данас дочекују гости у домовима Срба. Даље, фигуре домаћих животиња, вепра, медведа, лабуда и грожђа говоре да госту не сме бити ускраћено ништа са домаћинове трпезе и из оставе. Најважнија алатка сваког домаћинства је секира и она је у десној руци Радгоста.

Од природних појава, Радгост је везан само за ветар, а од духовних за вештице и кућног духа-коњаника Домовоја. Посвећиване су му најбројније амајлије - од драгоцених метала, камена и дрвета. Символи-зовали су га: зелени коњ, вепар, медвед и орах.. Бог Радгост се славио у време летње равнодневице, а култна места су му, поред храма, била огњиште и кућни праг. Код Срба се и данас кућни праг поштује, па се преноси преко њега и невеста, а сваком намернику који га прекорачи, гарантује се поштовање и сигурност у кући домаћина.

Функције Радгоста у хришћанству пренесене су на Светог Андрију и делимично на Свету Тројицу.

Истражио и ликовно представио:
Момир Јанковић

ХОРЗ

Хорз је бог јутарњег сунца. Прогонио је ноћну тмину и позивао људе за дневне послове. Јутро је под првим сунчевим зрацима било лековито, па је Хорз задужио петла да пробуди људе на време. Словени су петла поистовећивали са Хорзом, па Срби и данас овог пернатог певача зову хорозом, или орозом. Да ли је и реч "хоризонт" настала од имена овог словенског бога, а можда и "хороскоп"? Хорз је један од Сварожића, син вишњег Бога - Сварога. У Кијевском пантеону, кип му је био уз Дажбогов, Велесов и Стрибогов.

Средњовековни историчар Јорданес спомиње словенске Анте и код њих, у Запорожју, налази речно острво Хортицу, са храмом Бога Хорза. Словени су се Хорзу молили на требиштима и веровали

су да се пред Хорзом (као и пред Воденом) могу отребити од својих неправедних намера према другим особама - то су оне одлике које се у Црној Гори називају чојством.

Његово време је било свакодневно - и то у праскозорје; од кукурикања првих петлова. Хорз је тада одузимао сваку моћ вештицама, вампирима и другим ноћним сподобама.

Словени су против ноћних авети постављали у кући клопке од глогових дасака и кочева. Глогов колац, против вампира, преживеће христјанизацију и Срби ће га задржати у употреби до данас.

Глава на Хорзовом кипу била је уоквирена силуетом Сунца, па је, можда, ореол око глава хришћанских светаца на фрескама преузет од Хорза. На Хорзовим прсима био је изрезбарен месец у устима црног вука. Вук је гризао месец и тако утицао на месечеве мене. На Хорзовој одећи светлוצале су звезде, које је он, сваког јутра, био дужан да склони са Неба, и Небо препусти само Сунцу. Хорз је представљен с рогом на глави, симболом богатства и ратника.

Уз обредне радње Хорзу, Словени су обавезно пекли и хлеб, па су његова култна места била, најчешће, око воденица и пекара, а ређе око бунара и буништа. Његове животиње су петао и вук, а од биљака ниједна. Од духовних појава, за њега су везане вештице, демони, дрекавац, вукодлаци, букавац и бесомар.

Функције Хорза у хришћанству наследио је свети Тодор, а делимично и свети Петар, Герман, Арханђел и Огњена Марија.

Истражио и ликовно представио:
Момир Јанковић

МОРАНА (МОРА)

Морана је богиња смрти, зиме и патње (море). Негде се звала и Вада (можда што је вадилa душе), а Мрзалом су је крстили Чеси, Моравци, Словаци, Пољаци и Русини. Ово је разумљиво, јер су ови народи били суочени са оштрим и дужим зимама, а оне су, у давна времена, биле тешке за преживљавање. Морана је приказивана као изданак зиме. Била је обучена у бело, прсти су јој били дуги - у облику леденица, а њено оружје је била метла, којом је разбацивала или скупљала снег, стварајући опасне сметове и затрпавајући путеве. Тиме је изазивала, уз помоћ и вукова, белу смрт за оне који су се, у време вејавице, затацали далеко од куће. Због оваквих представа Богиње смрти, Словени су белу боју користили као знак жалости.

Морана је летела на метли и на љусци од јајета и ове одлике ће, касније, бити приписане новом духовном бићу - вештици. Иначе, из описа Моране је произишло и страшило звано Баба Рога, јер је и Морана представљана са рогом. Попут Баба Роге, настале су Баба Руга, Баба Козма и Баба Јага. Поред тога што је одузимала животе, Морана је уживала да наноси патњу људима и животињама. Улазила је кроз кључаоницу у куће, ноћу, да би мучила људе, најрадије децу, тако што их је притискала и одузимала им дах током сна. Тиме их је, духовно и телесно, слабила. Ова делатност Моране пропраћена је код Срба узречицама: "Ноћна мора", "Притисла ме мора", "Гушила ме мора" итд, а ови појмови су пренесени и на остале људске недаће, па је у нашем речнику успомену на Богињу Морану (Мору) сачувало и неколико других изрека: "Мори ме жеђ", "Мори ме љубав", "Смори ме терет (тежак рад)" и друге. А кад је у питању најгори облик испољавања Богиње Моране, Срби су задржали о њему израз: "Завладала мора на људима". Или, "Завладала мора на стоци". По овоме се види да је српски језик својеврсна, богата, археолошка ризница.

Пошто је Морана овако опасна, Словени су је препознавали у великом броју облика. Она је била скривена у црној мачки - кад прелази пут, лептиру — у том облику Морана преноси душе покојника, црном гаврану, кукавици, мишу (можда због тога изазива и данас страх код жена) петлу - кад кукуриче поред прозора, свињи - кад се примакне кућном зиду, псу - кад завија и сови - кад крешти. Појава црног коња и црног коњаника, сматрана је прерушеном Мораном. Срби су сматрали да су смреча и чемпрес дрвећа мртвих, а она се и данас често саде поред гробница. Орах је, такође, сматран дрветом доњег света а његови плодови су представљали душе покојника.

Кад би се десило да умре девојка, онда су јој облачили белу венчаницу, јер је бела одећа била и Моранина, а при сахрани је коришћена музика. При свим сахранама, рођаци и пријатељи умрле особе су се обраћали Морани плачем, нарицањем и бусањем у прса. Том приликом су се Моранина култна места обележавала врпцом или поређаним белуцима.

Од овако опаке Моране, Словени су се бранили стављањем испред куће преслице, вретена и секире - окренуте према истоку. Од ње су се бранили и разноврсним амајлијама, белим луком, црвеним младицама са кореном мајчином душицом, кићењем коња босиљком, хватањем устима јајета на концу, стављањем јабуке са забоденим новчићем на гроб и храњењем живине у кругу. Да би се заштитили од Моране, Словени су организовали и машкаре. Морану је представљала Баба Јага са рогом на глави. Маскирана омладина је прескакала ватру, али обавезно у групи с непарним бројем учесника. Главна личност маскара био је Дедица, прекривен белим и црним кожама преко главе у облику торбе, на којој су били отвори за очи и отвори за браду и бркове - од кудеље или длаке коњског репа. На рукама је носио прапорце.

Да би напакусти Богињи Морани, Словени су, пред крај зиме, правили њен лик од крпа, палили га и дозивали пролећну Богињу Весну да дође уместо ње.

Дани посвећени Морани били су од Божића до Богојављења (19. јануара), када се, по старом веровању, отварао Пакао. Од наведених веза са духовним појавама, животињама и биљкама, Морани су припадали још: глогов колац, гајде и разне амајлије, а од природних појава: вејавица, мраз и велика студен. Њено култно место, поред храмова, била су само гробља.

На кипу Моране изрезбарена је поцепана одећа, украшена људским лобањама, а цела фигура стоји на глоговом коцу. Представљена је као стара, ружна и крзуба жена, са неуредном косом. Њене функције у хришћанству покривају, делимично, свети: Игњат, Мрата, Тодор и Стефан.

Истражио и ликовно представио:
Момир Јанковић

ППС Текстове о словенским боговима, према истраживањима Момира Јанковића, објавили су, поред "Енигме", "Српско наслеђе" и "Јавност".

...О СЛОВЕНИМА У ОСВИТ ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ

**"ПУПЕВКЕ" И ЛЕГЕНДЕ СВЕТЛАНЕ СТЕВИЋ –
ВУКОСАВЉЕВИЋ НА КОМПАКТ ДИСКУ И КАСЕТИ**

ВИЛА ИЗ ХОМОЉА

Са мужем Петром, позната "хомољска вила" прикупила древно благо које Вук и други сакупљачи нису забележили

Благослов

За велики допринос популарисању српске историје и традиције, "Мирослав" је добио благослов монаха највећег српског духовног центра, манастира Хиландар.

Благослов је срочен овако

"Нека ти је благословена десница и њено оштро перо које доноси радост српству и никад да не затаји као Обилићев мач.

Василије"

Попевке ("пупевке") и легенде Светлане Стевић - Вукосављевић бисер су српског духовног стваралаштва. Израћају из давнине, да би нас тамо - одакле долазе - неком тајанственом силом понеле.

А на том путу, постајемо узвишени; срце нам трепери, снага буја, а ум нам се, опоменут поруком искона, обавија око Отачества.

Светланин пој није свакодневан. Он је из најдавніјег доба, оног у којем још нису биле начињене металне жице Орфејеве харфе, ни затегнуте струне Вишњићевих гусала. Глас јој је прави Божји дар. Лебди, најприкладније, на крилима језика дунавских населби у Винчи и Лепенском Виру. Тамо је сишао с неба, а одатле је, миленијумима, струјао ливадама, пољима, брдима, дружио се с течним водама и јездио Дунавом. Чуо се са усана српских девојака уз Мораву, низ Вардар, преко Дрине, па "до мора, где се купа српска зора". Тамо где се чуо, цветало је лепше, расло бујније, рађало раскошније. Лелујање овог праисконског гласа волели су и анђели, али и виле на Мироч планини, које су се упињале да их у песми и лепоти гласа не претекну убаве хомољске девојке и њихови витезови на снажним коњима.

Виле су се, изгледа, умориле, а Хомољке и данас "пупевају" и приповедају. Сачувале су, до наших дана, драгоцен део песничког блага и пророчких легенди, за које нам етномузиколог Петар Душанов Вукосављевић рече:

- Богу хвала, те нам, обожујући српско предање, даде и узвишену дозволу да га озвучујемо, да га, "пупевамо" на свим просторима српскијех трагова.

Ако завиримо у садржај Светланиних песама и легенди, видећемо да их Вук и други ранији сакупљачи народних умотворина нису забележили. Издавачка кућа "Мирослав" је одлучила да озвучи све што су Светлана и Петар сакупили од претходних генерација у селима око Жагубице. Почела је с Косовским циклусом, а Косово је најболнија рана српског срца. И епопеја ("епупеја") која обликује колективну свест Срба. Косовски циклус је озвучен под именом: "Света судбина Срба".

Слушаоцима лако потекну сузе кад чују мелодију и речи песме: "Књигу пише турски царе". Застрашујуће одјекују речи освајачког силника - чујемо их и данас, само овог пута са Атлантика, уместо с Босфора. А речник данашњих силника је истоветан оном Муратовом, који је поручио Цару Лазару:

"Дај ми Скопље, српске дворе,
Где цар Душан закон створе.
Дај ми Призрен, Ђаковицу, Пећ, Дечане, Митровицу.
Дај ти мени Куманово, Грачаницу и Косово.
Дај ми Прилеп – град јунака, престоницу краља Марка,
И још даље, све до мора - где се купа српска зора.
Ако ли ми нећеш дати, ми ћемо се љуто клати!"

Наш народни геније је, уз давну оцену светских великана да му нема равна у усменој књижевности (посебно у песништву), пророчки уплео у једну легенду о Косовском боју и грех Срба наше генерације, пребацујући јој што ће заборавити своју веру и претке, па ће морати поново гинути на Косову, а о њега ће се, каже та легенда, отимати многа царства - као и у турско доба.

И ову легенду нам, језиком хомољског краја, приповеда непоновљива "Хомољска вила", Светлана Стевић-Вукосављевић. Она ју је чула од свога деде Миленковића, много пре данашњих збивања на Косову, па је слушамо као Божју поруку, која нас и отрежњује и отклања нам свако очајање - без обзира што ће се "око Косова отимати многа царства".

"НОВОСТИ", 1999

ТАЈНЕ СТАРИХ ПИСАМА

Стара писма су настала у давна времена рађања Цивилизације, која измичу свом тачном одређењу. Са сигурношћу се не може одредити ни место прве писмености, нити језик на којем су писане прве поруке за међуљудску комуникацију.

Једно од најстаријих писама је и винчанско. Својим искрснућем, изненадило је археологе, лингвисте и историчаре. Приморало их је да помере границе почетка цивилизације дубље у прошлост, а да то рађање цивилизације вежу за поднебље балканског тока Дунава. Писменост становника винчанске културе, сви су изгледи - што се тиче старости, не узмиче пред оним у Месопотамији. А Месопотамија је сматрана колевком културе. Поред старости, винчанско писмо је изазвало недоумицу међу научницима, јер је, обликом својих знакова, највише подсећало на савремену српску ћирилицу и наговештавајући да је била узор ликијском и лидијском писму у Малој Азији и етрурском на североистоку данашње Италије. Непобитна сличност ова четири стара писма, упућује на закључак да је становништво ових области, било ако не исто, а онда веома сродно. Изгледа да више није потребно трагати за пореклом савремене српске ћирилице, јер наведена писма и народи који су се њима служили постојали су на овим подручјима пре него што су се Грци формирали као народ на Балкану и пре нето што су освојили ликијске и лидијске области. Ако је српска ћирилица потекла од винчанског, лидијског, ликијског или етрурског, онда се мора прихватити и то да су Срби предхришћански становници подручја на којима и данас живе. Но, то више и није спорно, јер је ту тајну разоткрио Светислав Билбија са Института за етрурска истраживања у Чикагу. Он је, помоћу српског језика и српске ћирилице, декодирао етрурски, ликијски и лидијски језик, у којима је нашао ријечи сачуване у свим европским језицима, али и немерљиво је највише тих старих речи у савременом српском језику.

Нема изгледа да би се могло оспорити ишта од ових тврдњи Светислава Билбије. Посебно не садржај текста са једног камена, сачуваног на око 60 миља северозападно од Рима. На њему пише:

"Ала сипа жер на Перуна".

Све су речи, видимо, у истом облику и у данашњем српском језику, с тим што ми данас кажемо "жар", а не "жер". Ова етрурска реченица је тако читљива, да се може прочитати, поштујући наш данашњи правопис. Да је садржај правилно декодиран, потврђује и слика на камену, о којој говори ова реченица. Насликан је словенски бог Перун с копљем и другом ратном опремом, а испред њега се види аждаја.

Тако, уверљиво, декодирање реченице о аждаји и Богу Перуну, С. Библија примењује и код других текстова. Интересантно је навести и текст у којем саопштава да рашански племић (Етрурци су себе звали Рашанима) посматра борилачка такмичења, која се одржавају сваке четврте године! И овде, уклесана слика потврђује тачност садржаја ове поруке - насликан је племић и мноштво народа на једном стадиону.

На територији Италије, пронађено је много камених блокова са текстовима различитог садржаја. Светислав Билбија, у књизи "Загребачка мумија, ликијски, лидијски и етрурски писани споменици", Институт за етрурска истраживања, 1989, Чикаго, наводи више декодираних етрурских текстова. Они садрже: упутства о руковању свежим месом и другом храном, затим - поуке о лечењу болесника, дочекивању гостију, вежбама наоружаних војника, а пронађени су и описи из историје. Садржаји више подсећају на лекције у школама, него на поруке са споменика. Нелогично је да су људи тада, мукотрпним радом на камену, подизали споменике у насељима и поред путева с тако безначајним садржајем, какав је, на пример, упутство о руковању намирницама. А, ако претпоставимо да су то биле лекције за ученике, није уверљиво да би учитељи камен употребљавали уместо табле. И у то време су људи могли да користе неку равну површину, тамне боје, на којој су, кречњаком, могли да пишу и да то написано обришу мокром крпом.

Подсетимо да су, из тог давног времена, археолози проналазили плочице од печене глине. На њима су, најчешће, уписивани књиговодствени подаци о количини, квалитету и вредности робе. Зато, није никаква бесмислица тврдити да су глинене плочице користили и професори у школама. Али, ако су на тим плочицама ученици имали лекције из разних предмета, онда мора да схватимо да би "књижарима" било веома тешко да за хиљаду ученика урезају десетине хиљада лекција у сваку појединачну плочицу од глине. Можда је пало на ум неком од истраживача у Етрурији да се на меку глину могу пренети урези са камена. Довољно је да се на камен наслони равна глинена површина и сва

би слова била пресликана. Један текст, урезан у камен, може попунити неограничен број глинених површина и тако произвести на хиљаде лекција из сваког од предмета у школи.

Овакав закључак нам даје одговор чему онако једноставни садржаји у камену - ради умножавања, обављаног најмање два миленијума пре Гутенберга.

Разлог за овакву претпоставку о функцији уклесаних текстова у камен код Етрураца нађен је у чињеници да се етрурско писмо чита с десна налево - слова у том писму су, обликом, обрнута у односу на ћирилична и изгледају као њихов одраз у огледалу. Али, ако се пренесу са камена на глинену површину, постају као ћирилична и тад се читају с лева на десно.

Књига "Загребачка мумија, ликијски, лидијски и етрурски писани споменици" Светислава Билбије обилује и другим изненађењима, која подстичу на размишљање и наше представе о давној прошлости европских насеобина.

Објављено у "БОРБИ" и "СТВАРАЊУ", јануар-мај 1997, Подгорица

СЛОВЕНСКА ГЛАГОЉИЦА У ИСКОНУ СТАРИЈА ОД ГРЧКОГ ПИСМА

По мишљењу Филипа Гаврића, доброг познаваоца историје Словена и словечества уопште, словенска глагољица била је у употреби још 2.000 година пре Христа. Старија је од грчког писма, а сродна је винчанском и још неким старим писмима

Нема спора о томе да је глагољица словенско писмо. С том чињеницом сагласни су лингвисти и научници других дисциплина, уколико се време њене појаве смешта у девети век нове ере. Сагласност научника обезбеђује се и у вези са тврдњама да је глагољица проистекла из грчке ћирилице и да су јој творци словенски просветитељи Ћирило и Методије, или неко од њихових првих ученика.

Налази Филипа Гаврића

У овакве закључке, од којих су исковане и одреднице о глагољци у свакој од енциклопедија, не би требало да се сумња. Уобичајено је да сваки истраживач, кад је у недоумицама, отвори енциклопедију и увери се у оно што је поједина научна грана верификовала. Међутим, понекад се нађу разлози да се преиспитају и такви научни закључци у које столећима нико није посумњао. Тако се десило да и енциклопедијско тумачење настанка словенске глагољце некеме засмета јер је понешто у њему остало неразјашњено. Сама помисао на тако нешто, обавезује науку да нејасно објасни и недоречено обликује. У вези са недоумицама око словенске глагољце, посла се прихватио господин Филип Гаврић, који није носилац академских диплома, али је од своје младости почео да чита све што је у свету написано о Словенима. Тако је нагомилао огромно знање из многих научних области и оно му је помогло да уочи многе нелогичности и недоречености у тумачењу словенске прошлости.

Највише га је привукла словенска писменост. Није се могао помирити с прихваћеним тумачењем да је описмењавање словенских народа уследило тек у деветом столећу после Христа. Било му је нелогично да најмногољуднија раса европског човека, која се распростирала на огромној површини Европе и Азије, буде лишена писмености у време кад су цветале цивилизације у Подунављу, Месопотамији, Египту, Грчкој, Индији и Кини. Сачувани језик Словена, био му је ослонац да одбаци претпоставку о "неписменим словенским племенима". Словени су у деветом столећу говорили својим језиком, кад су остали европски језици, с неколико изузетака, били новијег датума - наметнути као варијанте латинског језика од стране римских освајача. Упоређивање словенских са другим европским језицима потврђивало је древност првих и скоројевићенштину, рецимо, француског, енглеског и немачког језика.

Све је то подстакло Филипа Гаврића да истражује корене словенске глагољце. Није му требало много рада да би одбацио две основне заблуде (или фалсификата) о глагољци. Прва је да је глагољица потекла из грчког језика, а друга да је она реформско дело Ћирила и Методија, или њихових ученика.

Ове своје тврдње, Филип Гаврић је образложио обимним истраживањем, које испуњава 300 страница. Током рада, поштовао је научну методологију, не пропуштајући да приложи свој коментар о сваком вредном научном делу у свету о развоју језика и писмености. Детаљно је описао цртежно и слоговно писмо, узимајући у обзир свако од њих: лепенско, винчанско, етрурско, лидијско, шумерско (не сумерско), феничанско, египатско, грчко, латинско, кинеско, јапанско... Међу свим тим древним писмима, Филип Гаврић је одредио место и, за Цивилизацију, значај словенске глагољице. Она је, по њему, била у употреби још 2.000 године пре Христа. Старија је од грчког писма, а сродна је винчанском и још неким старим писмима.

Две азбуке - превише

У једном новинском чланку је тешко представити развој глагољице према тумачењу овог аутора, јер је у питању таква студија у којој се нашло место за опис настанка сваког знака и слога из наведених писама. Заступљена су и цртежна и слоговна писма. Кад ово дело угледа светлост дана, научници ће морати дати суд о њему. Али, пре него што се прихвате тога посла, можда би много тога било јасније ако би већ сад изнели своје мишљење о томе зашто су словенски просветитељи Ћирило и Методије створили две словенске азбуке - ћирилицу и глаголицу, како се до сада тврдило, а што данас оспорава г. Филип Гаврић. Сви су изгледи да је Ф. Гаврић у праву, јер је тешко изнети разуман разлог за стварање две различите азбуке за један језик у деветом столећу. Колико се зна, каже Гаврић, научници нису ни покушали да то објасне.

Занимљиво је да у свом делу Ф. Гаврић подвргава провери све оно што су одгонетачи старих језика урадили за последња три века. Он са лакоћом открива њихове грешке, чињене зато што су, углавном, старе текстове подводили под правила неког од западноевропских, грчког и латинског језика. Посебно је било неупутно за то користити западно-европске модерне језике, који су млади и настали су, како смо навели, под присилом окупаторске римске државе. Правила развоја ових језика нису могла да се поистовете са правилима развоја древних језика. Нови језици не владају законитостима установљеним током развоја цртежне представе речи, па су научници, на основу њих, изводили такве закључке којима су промицале и најједноставније грешке и омашке писаца текстова древних језика.

Филип Гаврић је своје истраживачко дело о глаголици предао на оцену Српској академији наука и уметности још 1978. године. Неки чланови Академије су се понели према његовом раду непринципијелно, истичући, у први план, да је он аматер у науци и да његов рад не заслужује пажњу научника. Ф. Гаврић је прихватио то да је аматер, али је молио да му изрекну суд о раду о пореклу глагољице. Академија је, уз знање свог председника Павла Савића, одговорила Гаврићу кратким писмом, и још краћим закључком:

"Рад се не може користити на предавањима и у установама".

Данас, деценију после оваквог става САНУ, Филип Гаврић је одлучио да свој рад о словенској глаголици објави у виду приватног издања. Нада се да су прилике нешто друкчије од оних 1978. и да ће његово дело заинтересовати људе жељне знања и да неће оставити по страни ни посленике наше науке.

Поред рада на тајнама глагољице, Филип Гаврић је припремио за штампу и дела која се темељно баве словенском цивилизацијом. Изучавао је периоде, често дуготрајне, у којима су Словени беспотребно страдали и на прилично великим просторима се асимиловали у друге народе. Посебно се бавио разлозима за погрешно приказивање словенске историје: државности, просвете и културе. Ф. Гаврић је уверен да је прекривање велом заборава словенске цивилизације удешено од стране словенских суседа, а да томе није узрок словенска инфериорност, коју ти исти суседи радо приписују Словенима.

Ф. Гаврић је уверен да ће Словени пребродити тренутне тешкоће, расветлити свој искон и у будућности одлучујуће позитивно утицати на судбину људи на Планети.

"ЈАВНОСТ", 7. март 1998.

СЛОВЕНИ У ОСВИТУ ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ СРБИ ОД ДАВНИНА

Издавачка кућа "Мирослав" у Београду определила се за десетак издања посвећених словенској праисторији. Наслови планираних књига, њихов садржај и имена аутора остављају снажан утисак. У питању су озбиљни научни радови, који ће уздрмати досад усвојене судове о збивањима пре грчке и римске цивилизације, али, такође, и судове из времена трајања ове две медитеранске државе. Овакав закључак се намеће после прелиставања књиге "Прасловенска писменост и резултати декодирања", руског научника ГенADIЈА С. Грињевича, коју ће ИПА "Мирослав" ускоро штампати на српском и енглеском језику.

ГенADIЈ С. Грињевич открива непознате странице словенске писмености и словенске историје, која је имала водеће место у освиту Цивилизације. Утврђује да је словенско слоговно писмо најстарије на свету и да је припадало Винчанској култури, 5.000 година пре Христа. Он приписује словенској култури и Критске натписе од 20. до 12. века пре нове ере, етрурске натписе у Италији од 8. до 2. века пре Христа и словенске руне од 4. до 10. века наше ере.

Ова издавачка кућа ће се представити и делом најпознатијег светског научника - лингвисте Олега Николајевича Трубачова - "Етногенеза и култура старих Словена; лингвистичка истраживања". Академик Олег Н. Трубачов утврђује да су Подунавље и Балкан прапостојбине Словена и да су се Словени, одатле, расељавали у подручја на западу, северу и истоку Европе.

Трећа књига за штампање је "Загребачка мумија, ликијски, лидијски и етрурски писани споменици" Светислава Билбије, научника Института за етрурска истраживања САД у Чикагу. Светислав Билбија је, помоћу српске ћирилице и српског језика, успео да прочита натписе са етрурских споменика у Италији и са лидијских и ликијских у Турској, утврдивши да сва три писма упућују на словенске језике. Поред осталог, Билбија закључује да је данашње словенско становништво на Балкану староседелачко, од праискона, а да су Грци народ који се ту касније доселио.

Уз ове стране научнике, ИПА "Мирослав" ће издати и научна дела о праисторији и антици професора Реље Новаковића: "Атлас уз историју Словена до 12. века нове ере", "Срби или Словени - Словени или Срби", "Карпатски и ликијски Срби од другог миленијума пре Христа до 12. века нове ере" и "Непознати Црњански - древни Срби на тлу Британије".

У делима професора Реље Новаковића морају се уважавати, између осталог, старе географске карте, које историчари нису озбиљније проучавали. Оне су, без изузетака, биле са подацима о Србима или разним словенским племенима, која су живела на широком подручју Европе и Азије, али, на жалост, преко тих чињеница се прелазило. Реља Новаковић у књизи "Непознати Црњански" упућује на очигледне чињенице о Словенима тамо где их савремена наука не налази, или их тамо не налази у право време:

"У недоумици, која у науци постоји око питања порекла Илира и њихове распрострањености, не заборавимо шта о њима зна састављач "Историје многих година" ("Несторов летопис") из почетка 12. века из Кијева. Код спомена Илирије, хроничар је забележио да обухвата северозападни, приобални, део Балканског полуострва, додајући да су границе Илирика, као провинције Римске империје, установљене у првој половини првог века после Христа и да су захватале део територије (бивше) Југославије. Кад је летописац, затим, одмах после Илирије, споменуо Словене, коментатор ове летописачке вести протумачио је да су Словени споменути зато што је летописац био убеђен да су Словени првобитно живели у Илирији. Споменувши затим и апостола Павла, за кога каже да је походио Илирик и ту ширио хришћанство, хроничар је био уверен да, с правом, може да каже да је ту било прво Словенство".

Реља Новаковић је проучио и белешке нашег великог писца Милоша Црњанског, давши за право Црњанском, кад проналази словенске топониме и словенске обичаје на британским острвима:

"Кад за све ово знамо, чини нам се да боље схватамо зашто британски научници више пута истичу 'илирске трагове у преисторијском добу британских острва'. Вероватно да се и Црњански, с разлогом, више пута задржава на споменима Илира, имајући, по свој прилици, у виду њихово прадавно порекло и њихову велику распрострањеност, као ране индоевропске групације. У том смислу, Црњански и даље

истиче своја запажања: "Већ антички историчари помињу везе између британских острва и оних земаља које су данас словенске, нарочито везе са данашњом Русијом и Украјином. Плиније, на пример, упозорава на сличност у религиозним церемонијама Британаца и Персијанаца у своје доба. Тацит, у својој књизи о Германији каже да је језик којим се говори на обали Балтика, где станују Аести, сличан језику којим говоре Британци у његово доба. Страбон налази да су институције становника на британским острвима сличне самотрачким".

"ЈАВНОСТ". 8. 2.1997.

ИСТРАЖИВАЊА

СРПСКА ИМПЕРИЈА ИЗ 1300. ГОДИНЕ ПРЕ ХРИСТА

Књига: "Серби народ и раса - нова Вулгата", др Јован И. Деретић, Завод за србистику, "Сардонија", Чикаго 1996. године

Ово историјско дело појавило се и у београдским књижарама. Оно обилује мноштвом доказа да Срби нису само она скупина становништва на Балкану, коју неки историчари ту налазе у 6. и 7. веку, а други неколико стотина година раније. Др Деретић је упоран, и уверљив с порукама да су Срби у предантичко доба чинили не само народ, него и једну велику расу становништва Европе и Азије. Овакав закључак наговештен је већ у наслову књиге и њему се не треба чудити. Аутор своје опредељење поткрепљује таквим изворима да они не остављају места никаквим недоумицама.

Др Јован И. Деретић, из странице у страницу, само назначава податке за своје тврдње, а њих је толико да би и најскромнији коментар захтевао штампање томова књига.

Почео је с најранијим поменом Срба у књигама античких историчара. Њихови записи су му помогли да јасно разазна обресе најстаријих српских држава. Из таме прошлости, искрсавала је историја српског народа, која се може сматрати и историјом осталих Словена, данас подељених по националним именима која у то давно доба нису била позната. Сачувани писани документи упућују и на завидну српску просвету, културу, уметност и државну и војну организацију. Распознају се и српске династије и славне војсковође.

Оно што посебно заинтересује читаоце је српска религија и српски богови, чија су имена и задужења била узор Грцима, Римљанима и народима Индије. Тако је наш најстарији бог Див, из неког разлога, био посебно привлачан, па су га у Индији преузели под именом Диаус. У свој пантеон богова, Грци су га прихватили под именом Зевса, а Римљани као *Dius Pater*, касније Јупитера. Утицај старе српске религије досегао је до ислама и хришћанства. Аутор, за пример, наводи Перуна, који је био тако значајно божанство да му рани хришћани нису могли одолети, па су његове одлике приписали Светом Ђорђу.

Књига "Серби народ и раса – нова Вулгата" обилује и другим интересантним непознаницама. Посебно, подацима о великој српској империји из 1300. године пре Христа. Њом је владао моћни цар Сербон. То име је имало и једно од врховних српских божанстава. Аутор наводи да је цар Сербон кренуо у интерконтинентални војни поход, по узору на свог давног претходника цара Нина, освајача Индије из 2000. године с.е.

Цар Сербон је, те 1300. године, започео и довршио освајање Египта, Блиског и Средњег Истока и Индије. У Индији је основао неколико градова. У њима је оставио своје саплеменике и успоставио династије. После је кренуо у Западну Европу, освојио је и на Гибралтару саградио утврђење. Отуда је прешао Алпе и кренуо на Рим. Тамошњи владар му се предао без борбе и обећао да више неће приносити људске жртве својим боговима, него да ће им жртвовати човеколике лутке. Из Италије је Сербон прешао на Балкан и прошетом, с војском, дуж источне обале Јадранског мора.

Др Деретић закључује да се цар Сербон могао тако понашати само у својој постојбини. Иначе, хронике ратног пута цара Сербона обавештавају да су Срби и Јевреји, као савезници, покорили Египат и да су Сербону Ибери, једном годишње жртвовали најлепшег бика (можда се то жртвовање, касније, претворило у борбе с биковима у Шпанији).

Прапостојбина Срба

Трагајући за првим стаништем Срба, др Јован И. Деретић поклања поверење историчару из Александрије, из првог века н.е. Апиану. Он је у "Историји Римске Империје" написао да од извора Дунава до Црног мора, укључујући и Балкан, живи исти народ, објашњавајући да су то Илири - "који су српско племе". Др Деретић је, пре тридесетак година, указивао да су Подунавље и Балканско полуострво морали бити подручја на којима су Срби (Словени) ударили темеље своје прве друштвене заједнице и где су достигли завидан ниво производње и културе. Тврдио је да је у Подунављу топљен метал 2.000 година пре него у Месопотамији и да су Срби први почели комуникацију писаним знацима.

Данас се већ опредељују многи научници за Подунавље и Балкан као колевку Цивилизације. Тако, руски академик Олег Николајевич Трубачов, у књизи: "Етногенеза и култура старих Словена - лингвистичка истраживања", даје словенском језику водећу позицију у праисторији Европе, а прве словенске насеобине смешта у области око централног тока Дунава. Његов земљак ГенADIJE С. Грињевич, у својој "Прасловенској писмености - резултатима дешифровања", тврди да су словенски писани споменици најстарији на Земљи - и припадају слоговном писму Винчанске културе - 5000 година пре Христа.

О процвату цивилизације у Европи и њеном словенском обележју, писали су и најчувенији научници Британије и Ирске почетком овог века. Енглески историчар Гордон Чајлд, као и Апиан из Александрије, поистовећује Илире и Србе и тврди да су Илири на Балкану имали тесне везе са заједницом становника Велике Британије, у праисторији. Чајлда је подржавао британски биолог Ј. Б. С. Холдејн, који је, пишући многобројне чланке, уверавао научну јавност да је Британија у предримско доба била колонија народа с територије Југославије. То исто је понављао и ирски археолог Мек Алистер, наглашавајући да је заједнички културни и просветни центар Британије и Балкана био у Винчи поред Београда. Водећи шкотски археолог и универзитетски професор Стјуарт Пигот обавестио је да је пронашао у својој земљи словенске (илирске)скулптуре и литературу.

Види се да није било научне доследности у Европи у другој половини XX века, јер су ова истраживања Ираца и Британаца предата забораву.

Језик као археологија

Др Јован И. Деретић је код ових западноевропских научника нашао потврду онога што је и сам открио, ослоном на античке хроничаре. Но, он је много тога сазнао и на основу анализе српског језика, који је, показало се, права археолошка ризница. Уочио је да се у многим нашим речима крије корен имена и појмова из давне прошлости. Тако је појам замене за "мајку" у Шумадији - "кева" (за који нисмо сигурни да ли је народна блага шала или надимак из миља) у ствари име заборављене Богиње Мајке, која је изузетно поштована код Срба у Троји 2300 година пре Христа. Наш језик је сачувао и реч "јарост". Она означава ратоборно расположење неке особе и спремност на вербални или физички обрачун. Др Деретић нам објашњава да је "јарост" запис о прадавном српском богу рата Јаросу. Грци су га преузели од Срба и назвали га Аресом, мада га неки грчки градови никада нису прихватили.

Наш језик објашњава да су многи топоними сачували корен речи из старог српског језика. Рецимо, Вуковар, Вардар, Темишвар, варош, Вараждин, садрже "вар" - потекао од речи "чувар". Зато се у именима насеља (која су некада била одбрамбена) тако често појављује "вар".

Стари записи откривају да је "дур" у давна времена означавао српско утврђење на води, па тако знамо да је име Дурмитора потекло из нашег језика, а не из неког страног, како се често тврди. Значај језика за расветљавање прошлости, учили су и споменути ирски и британски научници, али нису решили енигму откуд баш славенофили топоними у Британији и Француској и то из времена када су тамо живели Келти, који - по дотадашњим научним сазнањима - нису били Словени. Ова неразјашњеност привукла је и др Деретића, па је из хиљада докумената повadio, уместо топонима, келтска лична имена и сам се изненадио чињеницом да су, у великом проценту, словенска (Српска):

Балдомер, Бела, Бирак, Бориша, Борут, Буда, Вито, Влатиа, Врсина, Данко, Деркојед, Дравко, Икар, Иломер, Којо, Ладон, Мато, Миро, Ранило, Недо, Русо, Саво, Сарда, Сатара, Свето, Тогимир, Убила...

Кад су у I веку пре Христа, у време римског цара Октавијана Августа Илири подигли устанак на Балкану, вође су биле Брано и Бато. Али, у сличном устанку против Римљана у Швајцарској, вођа је био ратник са именом Дивјак!

Српска знамења су исконска

Занимљиво је да се спомене и приказ др Деретића о данашњем српском грбу, са крстом и четири оцила. У књигу је унео слику богиње старих Срба - Сербоне, на чијој свиленој хаљини се налази шест украса са крстом и оцилима - онаквог облика какав је у данашњем грбу српских држава. Овај податак руши претпоставке неких стручњака за грбове да су оцила са крстом еволуирала, до данашњег облика, од почетних слова грчке реченице: "Цар царева...", или да су у изворном облику представљала ликове птица, или младог месеца.

Књига "Срби - народ и раса, нова Вулгата" др Јована И. Деретића прави је путоказ за изучавање старе историје народа, јер није дело неутемељених претпоставки писца. Напротив, садржи све оно што су нам пренели својим текстовима водећи ауторитети Антике: "Библија", Херодот, Тацит, Плиније, Птоломеј, Апијан, Аријан Флавије и они из новијих столећа.

Објављено у: "ЈАВНОСТИ", "НАШЕМ СЛОВУ" И "ЗБИЉИ"

ПИСМЕНОСТ АНТИЧКИХ СЛОВЕНА

Усвојено је мишљење да су грчке државе и Римска Империја биле цивилизоване и правно уређене, а да су ван њихових граница, у Европи и Азији, живели варвари, међу којима и Словени. Тако су грчке и римске хронике представиле наше претке, лепећи им етикете да су живели у племенима, да су били дивљи, крвожедни, неписмени и да су стално нападали "цивилизовану" римску државу.

Уз мноштво, и стално понављање, оваквих информација, постали смо неспособни за закључак да су Римљани ти који су из мале области око Рима, упадали у туђе државе, освојивши земље Африке, Азије и скоро целу Европу. А то се није могло чинити без дивљаштва и крвожедности. Очигледно, жртве смо старог медијског рата, који увек добија победник на бојном пољу. Сведоци смо тога и данас, кад градитељи "новог светског поретка" тврде (и у то уверише Свет) да су Срби (1991) напали туђе земље, извршили етничка чишћења и огрезли у злочинима, да су недорасли цивилизацијским узорима и да треба да се мењају, да би обезбедли улазницу за Европску унију и стекли право на свеукупну сарадњу с међународном заједницом.

Вратимо се антици и њеном опису догађаја. Све је више научника из чијих најновијих дела искрсавају, нама, непознати подаци о предхришћанском животу Словена (Срба). Ти нас научници уверавају да су Словени, у то давно време, имали своје државе, културу и свестране везе са суседима. Словенска култура и духовност извршили су утицај и на две најраспрострањеније културе (религије), хришћанску и исламску. Трагове ових утицаја бележи и француски истраживач Борис Ребиндер у својој књизи: "Живот и религија Словена према Влес књизи", ИПА "Мирослав", Београд, 1996, тел. 778-939. Ребиндер пише:

"Ми врло добро знамо шта нам је Исус Христос донео. То пише у Јеванђељима. А где налазимо, раније, исте идеје? У Влес књизи. Пре него што закључимо, покушајмо да пажљиво испитамо шта је Исус Христос додао "Старом завету", после двадесет пет година, проведених у некој земљи, која је нама непозната.

Пре свега, донео је идеју крштења. Треба ући у воду да бисмо се очистили. Та идеја је сасвим природна. Она постоји у многим земљама, а нарочито у Индији. Али, она је, такође, постојала и код старих Словена. Влес књига нам каже да се треба прати пет пута дневно, пре молитве јер здрав дух је у чистом телу".

Видимо, сличност с крштењем, али и сличност с понашањем муслимана, који се моле Богу, такође, пет пута дневно, уз претходно прање.

Словени су и пре Христа користили крст, до којег су дошли забадањем мача у хумку погинулих и умрлих ратника. Даље, Борис Ребиндер, упоређујући текстове Влес књиге и хришћанства, примећује да хришћанско тројство: Отац, Син и Свети Дух, одговара старом словенском веровању у Тројство - три Бога: Сварог, Световид и Перун, који су, заједно, опет једно. Много је тога што се подудара у Хришћанству и старој словенској религији, да би се сумњало у утицај старије на млађу. Ипак, Борис Ребинер, на страни 92, томе с пажњом прилази:

"По мом мишљењу, ако налазимо у "Влес књизи"; молитву коју нам је Исус Христ оставио:

"Оче наш, који јеси на Небесима" - нема никакве разлике, ни са духовног, ни са лингвистичког становишта, али ја не тврдим да Исус Христ није сам саставио ову молитву. На једној другој дашчици говори се о хлебу и вину. Налазимо исту идеју у Хришћанству - замена тела хлебом и вином".

А сад, погледајмо словенски извор, који демантује римске писце да су Словени били дивљаци и да су, својим боговима, жртвовали људе. У том извору, нема ни оних жртава, које су боговима приносили Римљани - животињских. На ромејске оптужбе, елегантно се одговара на словенској Влес дашчици бр. 7А-1-2-3:

"Имамо среће што имамо религију која од нас не захтева људске жртве. Ми жртвујемо плодове свог рада". (Овде се мисли на жртве у биљним плодовима, примедба С.Ј).

И најверљивији деманти тврдње да су се Словени описменили у 9. веку, налази се на дашчицама "Влес књиге", исписаним словенским писмом и на словенском језику - неколико векова пре него што су се родили Ћирило и Методије.

Словени су у 7. веку били најбројнији народ Европе и поседовали су највећа пространства. Толике територије се нису могле задржати без државне организације, а државе нема без писмености.

Таквом закључку довољна је само логика.

"ЈАВНОСТ". 20. 4. 1996.

ДР ОЛГА ЛУКОВИЋ - ПЈАНОВИЋ

Филологијом до српског искона

У Београду је, 1. априла 1998. године, тихо – као кад се књига затвори - умрла др Олга Луковић - Пјановић, француски ђак. На најнеобичнији начин зарадила је титулу доктора филологије на Сорбони. У њеној докторској дисертацији није било ни најмање грешке, али су професори показивали уочљиво запрепашћење закључцима у Олгином раду. Нису се усуђивали да јој противрече. Посебно нису изговорили ни једну примедбу у вези са анализом порекла грчких речи. Олга Луковић - Пјановић је написала нешто што се, до тада, није чуло на славној Сорбони. Било је то објашњење грчке речи "дике" (правда), која је, иначе, била на почетку наслова њеног докторског рада: Правда у Есхиловим и Софокловим трагедијама. Ову стару, претхришћанску, грчку реч, студенткиња из Србије је препознала као исконску српску реч "дика". Понудила је својим менторима мноштво српских речи изведених од ње, укључујући и женско име Дикосава из свог родног села. (15/1 и 23/1)

Заронивши дубоко у тајне српског језика, Олга Луковић - Пјановић је пронашла хиљаде српских корена, па и целих речи у свим европским језицима, препознавајући, примера ради, у баскијском, чак, 30 до 40% појмова из свог матерњег (српског) језика. Француском професору Пјеру Шантрону је то било превише - ако би ишта од ових необоривих Олгиних чињеница признао, порушио би све оно што пише у енциклопедијама европских земаља, посебно одредницу о баскијском језику, за који се, понекад, каже да не припада групи индоевропских језика. Проф. Пјер Шантрон је пресекао "Гордијев чвор" овим речима:

"Госпођо ја се с Вама не слажем, али Вам дајем титулу доктора грчке филологије јер сте је заслужили". (17/1 и 19/1)

Нови докторант Сорбоне др Олга Луковић - Пјановић била је збуњена овом изјавом свог ментора, па је за тренутак посумњала у оно што је изложила у свом "непризнатом раду". Али, за чудо тај рад је оцењен највишом могућом оценом. Да би била начисто с тим да ли је њен научни првенац био достојан

тако добре оцене, др Олга Луковић - Пјановић наставља своја филолошка и историјска истраживања. Убрзо се уверила да је неслагање проф. Шантрена са закључцима у докторату било подстакнуто нечим другим, а не начелима научне дисциплине. Уверила се у то приликом завршетка своје обимне студије о историји Срба: Срби... народ најстарији. па ће објаснити шта јој је помогло да истраје у борби против моћних научних staleжа у Европи:

"Не могавши никад да се прикључим онима који су изгубили сваку веру, па и веру у свој Српски Народ, увек и где год ми се прилика указала, подвлачила сам да још, има дивних Срба, како то волим да кажем: Срба витезова. Уједно сам изражавала уверење да за народ, у којем има толико племића мисли и духа, вреди живети, радити и посветити му се. Цео овај рад одраз је тог мог уверења". (15/1)

Српски језик - прамајка индоевропских језика

Олга је остала верна таквом уверењу целог живота. Била је први витез у народу у којем је "толико племића мисли и духа". Храбро ће написати позив научницима да обрате пажњу на српски језик, у чијој се сржи крију тајне настанка европских језика и нација, па, чак много пре тога, и нити праскозорја Цивилизације. Увераваће их овим речима:

"Премда нико од европских лингвиста не узима у обзир српски језик, верујемо да није далеко дан када ће наука, коначно, отворити очи и прихватити истину!" (261/III)

Др Олга Луковић - Пјановић се чуди што научници нису учили одлике српског језика, које су изврсна основа и полазиште за разумевање европских и азијских језика. Па и грчког и латинског, на штоје упозоравао и Херодот, у V столећу пре Христа:

"... Затим је настао грчки језик - обавештава нас Херодот - увек употребљаван заједно са пелазгијским, како се мени чини. Пошто су се Грци отцепили од Пелазга, будући слаби - од малог броја у почетку, повећавали су се у мноштво народа, захваљујући особито прилажењу многих Пелазга и многих других варварских народа". (261/III)

Уз ово Херодотово сведочење, постаје нам јасно зашто је професор Сорбоне, господин Пјер Шантрен, био разоружан наводима студенткиње Олге о српским коренима грчких старих речи. Проф. Шантрен је добро познавао античку културну заоставштину, па против себе није имао само долуталу студенткињу из Србије - Олгу Луковић - Пјановић, него и неоспорни ауторитет Оца Историје, Грка Херодота. А, Олга Луковић - Пјановић је у свом докторском раду само поткрепила Херодотово сведочанство о исходишту грчког језика у српском. Поред поменуте српске речи "дика", она је објаснила да је, уз друге, и грчка реч "воинос" само мало искварен облик српске речи "вино", која у нашем језику ствара толике изведнице: винарина, виноград, винаш, винопија, винути, винац (венац), винова лоза, вињага. (260-261/III)

Колико је драгоцено дело др Олге Луковић - Пјановић, види се и на основу овог Херодотовог цитата, који нам, поред података о настанку грчког језика, открива прастару законитост, по којој се Срби, изгледа незаушављиво, претапају у друге нације. Херодотов опис малобројног и слабог грчког народа, који се умножава и јача приливом Пелазга, неодољиво подсећа на стварање ововременске и хрватске, и бошњачке, и македонске нације - од припадника српског народа. Исти процес је текао и претходних столећа, кад су Срби Паноније и Карпата послужили за стварање мађарске и румунске нације, које се, зачудо, данас и не убрајају у словенске народе. Овај феномен је привукао пажњу др Олге Луковић - Пјановић, па ће она велики део простора, у свом делу Срби... народ најстарији, посветити трагању за језичком и националном матрицом Индоевропљана. Изненађује чињеница да су многи европски научници уверени да су нације и језици на ова два континента потекли из исте основе. Др Олга Луковић - Пјановић даје за право Адолфу Пиктеу, који је, у делу "Les origines indo-europeennes", Париз, 1877. године, установио: "Може се закључити са сигурношћу да је постојао један преисторијски народ... чист у свом почетку од сваке мешавине и доста бројан да послужи као основа мноштва људских група из њега произишлих..." (65/III)

Пикте наставља: "Ми већ у зору историјске епохе налазимо овај првобитни народ, већ расут наједном огромном простору... Та раса је пружила своје гране од Индије до крајњих граница Европе..." (65/III)

Др Олга Луковић - Пјановић примећује да Адолф Пикте није успео идентификовати тај стари народ - ту матрицу мноштва новорођених нација и језика, али само зато што није познавао ни један словенски језик. (211/II и 139/III)

Зато ће то да пође за руком његовим земљацима и савременицима -француским славистима Сипријану Роберу и Ами Буеу, Италијану Франциску - Марији Апендинију, Словацима Павлу Шафарику и Јану Колару, Енглезу Гордону Чајлду, Шкоту проф. Стјуарту Пиготу и многим другим. Они ће Пиктеову "прадавну географију од Индије до Атлантика", попунити топонимима и хидронимима, чија се значења могу одгонетнути само коренима српских речи. Сви ови истраживачи су своја полазишта заснивали на подацима из дела античких писаца. Пошли су од Плинија, јер он спомиње Србе на Дону, а само сто година касније и Клаудије Птоломеј бележи у својој Географији да "између Кераунских планина и реке Ра (Волге) живе Орини, Вали и Срби". Узимајући ове и друге изворе, Француз Сипријан Робер ће у књизи: Свет Словена, Париз, 1852. године, написати дословно: "Срби су почетни народ мајка, а српски језик - језик мајка". (145/III)

Др Олга Луковић - Пјановић нас упознаје да су многи савремени научници, и у моменту кад се нису слагали с овим закључком Сипријана Робера, сами тврдили да постоји један прастари језик, али да је та мајка свих језика, за сва времена, изгубљена. Тако је други Француз Робер Шару, у књизи *Le livre du mintere inconnu*, Париз, 1969, написао да је "свеопшти језик за нас изгубљен", нудећи (као доказ) откривене речи тог језика, "чије се значење не може одгонетнути ". Те речи су: **мама, дама**, дева и див, па наша Олга позива и господина Шару и друге научнике да се с појмовима ових речи упознају помоћу савременог српског језика - довољно је да погледају у српско-француски, или српско-енглески речник. (160/III)

Др Олга Луковић - Пјановић је, изучавајући бројне научне радове из филологије, лако установила древност српског језика. И зато што је јасно даје већина европских језика створена из латинског (под присилом римских освајача), па није долазило у обзир да се, рецимо: француски, шпански, енглески и немачки, упоређују (по старости) са српским језиком. Тако, ако би се ови језици доводили у везу са мајком језика, онда би то могло да се чини само преко латинског језика - који им је матрица. Такву логичну једноставност о европским језицима нису савладали многи научници - бар не они од којих зависи какви ће се закључци уносити у уџбенике. А међу Србима је било и обичних људи који су се уздизали духом тако високо да су откривали, логиком, нешто за што су научницима потребне деценије темељног рада. Дивећи се таквим "племићима мисли и духа", а благо се ругајући и свом научном, мукотрпном, послу, др Олга Луковић - Пјановић уноси у своју књигу Срби... народ најстарији под каквим околностима је, први пут чула, да је њен матерњи језик мајка језика:

"Сећам га се - као да је јуче било. Пре много година водили смо разговор о теми која ми је лежала на срцу - о Србима, Српству и Српском Језику. У жељи да подвучем старост језика којим говори Српски Народ, више пута ми се догодило да употребом израз... санскритски. На то би се Чика Спира нагло дигао са седишта, љуљајући се на старачким ногама, али висок и прав као бор у гори, па би узвикнуо - снажним и громким гласом: 'Молим Вас, не говорите: санскритски, већ реците: стари српски!' Требало ми је много времена да то научим, па сам се толико пута питала: 'Одакле њему тако сигурно знање?! Је ли то можда било Откровење, којим га је подарила његова дубока старост и које је и мени помогло - да лакше ходим према циљу?!"

Данас, после много рада и напора, могу да му поручим: 'Није санскритски, већ, уистину, стари српски, драги Чика-Спиро! Твоја Мисао наставља да живи и да доноси плодове, а Теби хвала и слава у Небеској Србији!'" (268/III)

Историјски извори и археолошка открића

Срби... народ најстарији, тротомно дело др Олге Луковић - Пјановић није плод само филолошког истраживања, него и историјског. А у свим областима се наша Српкиња са Сорбоне изврсно сналазила јер је могла да прочита све што је писано на старогрчком, старолатинском и на још седам светских језика. Познаваоцу девет језика није могло да промакне ништа значајно из старе светске историје. Др

Олга Луковић -Пјановић понире у миленијуме пре Христовог рођења, проналазећи трагове српских држава од Индије до Западне Европе и уочавајући да се санскрит (наводни праотац индоевропских језика) појављује, само, као најстарији облик српског језика - како је то наговестио Олгин сусед Чика-Спиро. Но, за данашњу службену науку то ће још остати само као један од јеретичких закључака, па је др Олга Луковић - Пјановић разумевала зашто је њен професор са Сорбоне одбио да полемише о присуству српских речи у баскијском језику. Касније је прикупила велики број података о томе да француски и остали филолози одустају од детаљније анализе порекла грчких речи, па, у многим приликама, закључују о њима на следећи начин:

"Опскурне, без етимологије - егејске, анатолске, порекла непознатог, чак су и неиндоевропске..." (236/II) (105/II) (42/II)

Али, прочитавши све што се могло наћи од историјских докумената, др Олга Луковић - Пјановић налази да су и историчари, као и филолози, правили погрешне процене и доносили криве закључке - посебно кад је у питању прошлост Срба и осталих Словена. Зато ће она препоручити да се занемаре радови неких савремених историчара и да се прочита шта су о томе написали антички писци. Стари историјски документи откривају да су Срби најстарији међу Словенима и да су у претхришћанско доба, пре грчке и римске цивилизације, насељавали Балканско полуострво. Ту су их хроничари затицали и називали локалним именима: Пелазги, Илири, Трачани, Дачани, Трибали, Рашани, Јаподи, Далмати... (37/II), (5-30/II) (181/II)

Робер Сипријан ће записати: "Није ли јасно да име Србин, управо исто тако као и име Венд, означава целу словенску расу?... Порекло свих Словена је од Илиро-Срба". (135/I) Он подунавске и балканске Србе зове Прото-Србима. Др Олга Луковић - Пјановић налази код Херодота податке да се Срби (Стари Срби, или Прото Срби) различито називају и да су многољудан народ: "Народ Трачана је после Хиндуса најмногобројнији. Када би њима владао један човек и једна мисао, били би непобедиви и јачи од свих народа. По мом мишљењу... имена имају многа и различита према областима, али су им обичаји у свему, код свих, исти..." (125/II)

После овог, а и других података о историји Срба (Словена), др Олга Луковић - Пјановић ће, са сетом, приметити: "Научници Запада су све што се односи на њих, па и на Грке, Римљане и Египћане обрадили до највећих танчина. Међутим, све оно што није ишло - из било којих разлога - њиховим учењима у прилог, коментарисали су или с највећом површношћу или су то, пак, потпуно одбацивали, што је управо случај и с горњим Херодотовим текстом, о којем су изречене тек само неке претпоставке и мисао да се Херодот, вероватно, преварио". (125/II)

Творци европске писмености

Др Олга Луковић - Пјановић скреће пажњу да су најмногобројнији житељи Европе Словени, али да их западноевропска наука уопште не узима у обзир за учеснике најзначајнијих момената у развоју цивилизације. Међутим, она у поглављу књиге: Срби и постанак писма проналази неке добронамерне и науци одане западне научнике, поред већ споменутих, који не зазиру од српских трагова у стварању првог писма.

Има високо мишљење и о Јиргену Шпануту, који у свом делу: Филистинци и азбука пружа изненађујућа обавештења о најстаријем писму, без обзира што се не усуђује да га препозна као српско:

"Јуна 1976. године, у месту Избет Сарта, источно до Тел Авива, нађена је једна глинена плоча, коју је професор јерусалимског универзитета Демски назвао 'сензационалним открићем' и 'беочугом који је недостајао у историји писма'. На овој глиненој плочи урезана су азбучна слова која се разликују од свих осталих система писама. Та су слова изненађујуће налик на слова грчке азбуке и написана су у пет редова - с лева на десно". (153/III)

Споменута таблица је из дванаестог столећа пре Христа, али, и поред такве старости, многи научници су ова слова приписали грчком језику. Шпанут устаје против таквог закључка:

"Грчка слова на плочицама палате Рамзеса Трећег - у четвртном столећу пре Христа - то је немогуће..." (154/III)

Свакако Шпанут оповргава научнике који грчки језик налазе у XII stoleћу старе ере, а грчко писмо је много млађе - зато наводи да се оно из IV не може смештати у XII stoleће пре Христа. Шпанут, како се види, пронађеном писму признаје само да личи на грчко, али га он не може прочитати. Помоћи ће му др Олга Луковић - Пјановић. Објасниће да је на откопаној глиненој плочици уочила реч "мост", која се налази у савременом српском језику. Она ће приметити да у целом тексту нема грчких слова - сем оних која су заједничка и српском језику - овом данас и оном прастаром. Вредни немачки научник, примећује Олга, робоваће германској научној школи и поновиће грешку многих колега, па ће "побећи" од једноставног увида да је тај откривени прастари језик српски - писан старом српском глагољицом.

На жалост, Јирген Шпанут ће се зауставити пред самим зидом истине и закључити само то да су ово писмо Филистинци донели у Израел из своје постојбине на Балкану, око 1200 године пре Христа. (175/III)

Др Олга Луковић – Пјановић је помно проверила све радове странаца о српској прошлости, па ће пронаћи код Француза Ами Буге-а закључак да је било много радова у којима је написано да су пронађени исти корени у српском и грчком језику. (262-263/III) Др Олга Луковић - Пјановић нас обавештава: "Свих тих радова је, на чудноват начин, нестало, као да их је црна земља прогутала! Сматрамо, стога, овај посао почетком новог доба, које треба да сачува извесне истине од гробне таме". (263/III)

Један од вредних радова о европској писмености се ипак сачувао и њему ће Олга посветити посебну пажњу, јер уклања једну од највећих заблуда наше историје - о времену описмењавања Словена. Она се позива на италијанског лингвисту Франциска - Марија Апендинија, који је још 1808. године написао да је глагољица праписмо балканских Словена:

"Ћирило и Методије, словенски апостоли, имена словенских слова нису изумели; били би (у том случају) избачени из круга светитеља".

Др Олга Луковић - Пјановић разложно примећује да је Апендини у праву јер је српска ћирилица била састављена од слова која су посвећена претхришћанским боговима - што не би смели урадити хришћански просветитељи. Тако су слова А, Б и В била прва слова у речима посвећеним Богу Виду: "Аз Бог Вид..." (Ја Бог Вид). (218/III)

Први путоказ на научном путу - народно предање

Др Олга Луковић - Пјановић рођена је у Драгачеву. Мајка јој је испричала да су некад давно њихови преци организовали хајку на лавове, јер су им те звери свакодневно нападале стоку. Олга је то оспорила, јер лавова никад није могло бити око Драгачева. Мајка је била упорна у својој причи - наслеђеној од старијих жена.

Касније је Олга прочитала да је лавова било на Балкану у време Александра Македонског. Помислила је да су можда у том трећем stoleћу пре Христа на Балкану живели и српски преци, па је предање о лавовима око Драгачева могло бити истинито - супротно оном што пише у историјском уџбенику. То народно предање подстакло је младу Олгу Луковић да крене путем науке. Али, томе су крива још два догађаја. Први је пресељење родитеља из Драгачева у Чачак - кад је Олга имала неколико месеци. Комшија је молио Владимира и Милену Луковић да не одлазе док Олга не напуни једну годину, јер ће, у супротном, дете, кроз цео живот, лутати по свету. (269/III) Други догађај је рана смрт Олгиног оца. Имала је тада само три године. Отац је, пред смрт, рекао супрузи: "Олгу ми школуј!" (266/III)

Олга је испунила и очеву жељу и комшијино пророчко упозорење.

Била је најбољи ученик гимназије у Чачку. После две године, добила је стипендију Народног инвалидског фонда "Свети Ђорђе". Наставила је учење у Београду и била је примљена у Дом Краљице Марије. Други светски рат је омео њено школовање. После рата је студирала историју уметности. Кад је полагала класичну археологију на трећој години, бриљирала је, па су је професори наговарали да студира класичне језике. Послушала је и дипломирала је на Свеучилишту у Загребу, 1960. године. Била је позвана у Париз на стручно усавршавање. Ту је прилику искористила, па је у њему остала. Учинила је то, јер су је у Загребу већ прогонили због тога што је проучавала српску

историју. У Паризу је радила и физичке послове, али није одустајала од припрема последипломских студија. Удала се за Цветка Пјановића. Париз јој је пружио извршне услове за лингвистичка и историјска истраживања. Могла је да чита скоро све што су криле париске архиве и библиотеке, јер је, поред старогрчког и старолатинског, говорила: француски, немачки, руски, енглески, пољски, италијански и шпански.

Изненадна болест

Др Олга Луковић - Пјановић је намеравала да после вредног дела: Срби... народ најстарији настави изучавање српског језика и српске историје, јер је сматрала да је тек одшкринула врата цивилизацијске тајне. Одлучила је да консултује колеге широм света и да уз њихову помоћ скрати време намераваних истраживања. На својој турнеји по САД (1987) доживела је тежак мождани удар и остала је у коми 2 дана. Конзилијум америчких лекара је закључио да др Олга Луковић - Пјановић никад више неће моћи да говори и да пише. Вратили су је у Париз. У помоћ јој је притекла сестра Наташа Луковић, уз чију се негу Олга почела опорављати. Указао се зрачак наде о чему је написан чланак у часопису *Magi Kler*. И као што то бива, увек се нађу племените особе. Вест о Олгиној болести прочитала је госпођа Клод Ришер, логопед и предложила је да предузме бригу о њеном лечењу. Ова велика Францускиња је научила, за ту сврху, српски језик и ћирилицу јер је знала да ће др Олга Луковић - Пјановић најлакше проговорити на матерњем језику.

Тако се и десило. Уз помоћ госпође Ришер и сестре Наташе, др Луковић - Пјановић је почела и да говори и да пише. Допutoвала је у Београд и видела друго издање своје књиге. Сусрела је и многе Србе који су прихватили њене научне закључке о српском искону. То ју је подстакло да настави свој рад. Само неколико месеци пре смрти, успела је да заврши рукопис своје следеће књиге из филологије. Радни наслов је био Дали реч, што је значило да су Срби своју реч (свој језик) позајмили осталим и ноевропским народима, којим су, затим, творили своје језике и своја писма. (269-270/III)

Опроштај од Чуварке Огњишта

Др Олга Луковић - Пјановић је умрла 1. априла 1998. године у Београду. Њена смрт је изазвала потишеност код њених следбеника, окупљених у Издавачкој кући "Мирослав" у Београду и код многобројних присталица у Југославији. Државни органи нису нашли за сходно да се опросте од Олге Српкиње, великана наше науке. Комеморацију и сахрану организовала је њена сестра Наташа Луковић и ИПА "Мирослав". Комеморација је одржана 4. априла а затим и сахрана на Топчидерском гробљу у Београду.

На комеморацији је говорила и Вида Томић, културни радник, песникиња и познавалац санскрита. Она је рекла:

"Првог априла у 19,00 часова, Лета Господњег 1998, наша драга Олга Луковић - Пјановић преселила се у Небеску Србију, међу своје најславније претке.

Рођена 1920. у Драгачеву, ова изузетна Српкиња најбољи је ђак чачанске гимназије, класични филолог, сорбонски доктор. На Сорбони је одбранила докторат: Појам правде код Есхила и Софокла. Реч "правда", на грчком се каже "дика". У ствари, то је српска реч- која је потпуно усмерава ка истраживању историје Срба. Двадесет осам година упорног рада и истраживања крунисала је њена књига Срби... народ најстарији. коју ни један озбиљан историчар неће више моћи да заобиђе, а да се не огреши о истину о пореклу Срба.

Ова исконска Чуварка Огњишта, Жарка или Огњена (како су називани наши женски преци) наставља највредније традиције познавања српске жене, да своме народу и покољењима која долазе, сачува знања о њему самом и исконским му коренима.

Уместо да то чини песмом или свиленим везом, она то чини књигом, што је исто, јер њен српски народ, којем је остала одана до последњег даха, стари историчари и јесу називали народом књиге. Реч дика остаје кључ њеног живота, јер њеним делом ће се све више дичити српска култура".

Наручено из Редакције "Србистике" у Приштини,
још необјављено краћа верзија објављена у "Политици", 16. 5. 1988.

СРБИ ПРЕ ХРИСТА

Реља Новаковић, Карпатски и ликијски Срби – The Carpatian and Lycian Serbs. Завод за србистику "Сардонија", у Чикагу и ИПА "Мирослав" у Београду, 1997.

На недавном Међународном салону књига у Новом Саду једна од награда "Лаза Костић" додељена је професору Рељи Новаковићу за књигу Карпатски и ликијски Срби - прилози за историју Срба од другог миленијума пре Христа до 14. века. Жири за доделу награда био је у праву кад је одабрао ово дело нашег стручњака за праисторију.

Проф. Новаковић не поставља нове тезе о историји Срба, које би могле да се прихвате или одбаце. Он се и не труди да нас увери у истинитост онога што наводи у својој књизи. Користи само историјски потврђене чињенице и додаје географска имена, записана у старим картама. Напросто, износи само прилоге за историју Срба - од другог миленијума пре Христа до 14. столећа нове ере. Овај временски распон запањује, јер смо научени да историјски наступ Срба на позорници европске цивилизације омеђавамо шестим и седмим столећем нашег миленијума.

Професор Реља Новаковић нас једноставно, ослобађа свих временских ограда и поузданом аналитичношћу шири наше видике српског искона. То чини лако и ненаметљиво. Реља чињенице. А оне врве и неоспориве су. И неизбрисиве су, јер су многе уклесане у гранитне плоче у Ираку, Малој Азији, Балкану и Етрурији (Северној Италији). Уз ове камене записе непознатих хроничара, остале историјске помене о Србима оставили су нам такви ауторитети антике и средњег века, какви су: Херодот, Страбон, Плиније, Птоломеј, Марцелин, Дион Касије, Апијан из Александрије, Јован Зонара, византијски цар Порфиријенит, тзв. Баварски географ и многи други. Ови извори о српској давнини нису изгубили научну верификацију до наших дана. На њих су се позивали многи слависти новијег времена у западноевропским земљама - посебно у Француској (Сипријан Робер, Ами Бује), Павел Јозеф Шафарик, Јан Колар и Константин Јиричек из Аустроугарске, али и наш савременик Колин Ронфру, професор са Кембриџа.

У овој књизи професор Реља Новаковић исцрпно наводи и српске изворе о давној српској прошлости и установљава да они садрже оно што су о Србима сведочили римски и грчки историчари и картографи. Аутор примећује да је права штета што су их наши историчари запостављали, мада су сачувани у многим православним манастирима. Да су ова сведочанства била правовремено коришћена, онда би радови српских и хрватских историчара били много утемељенији, примећује професор Новаковић, али им одаје и признање што су многи од њих, мада су се бавили истраживањем судбине српског народа (као последицом надметања великих сила на Балкану), почетак развојног лука српске културе стављали у праисторију.

С обзиром на то да се писац определио за утврђивање групе индоевропских народа којој су припадали и Срби, или којој су били најближи, морао је да изучава и српски језик, и српско писмо, антропологију, етнологију, српско паганство и српско хришћанство. Тако је и уочио српске трагове на огромном географском пространству и то у времену које измиче тачном одређењу. Мада је у наслову поменута само територија данашње Румуније и српска краљевина Ликија (Лика) у Малој Азији, у књизи се обрађују српске насеобине или државе од Велике Британије до Индије. Свакако да присуство Срба на два континента изазива сумњу, али само дотле док се не прочитају извори, које је аутор навео у Карпатским и ликијским Србима. Много пре Реље Новаковића, Баварски географ и Павле Шафарик су нам оставили белешке о томе да су Срби били бројан и моћан народ, од којег су постали сви данашњи Словени.

Професор Новаковић је своје дело подредио чињеницама, прикупљеним кроз миленијуме и с великог подручја, показавши право методолошко мајсторство, јер је истраживања приказао на само 190 страна двојезичног издања (паралелно на српском енглеском језику).

Дело Карпатски и ликијски Срби - прилози за историју Срба од другог миленијума пре Христа до 14-ог века одговара на многа питања, објашњава недоумице, али намеће и нове. Ако се осврнемо само на

карпатске Србе, слободни смо да констатујемо да будућим историчарима остаје да прошире ова истраживања, користећи интердисциплинарни методу. Древност Срба на овом подручју потврдио је и Константин Јиричек, који је написао да је данашња територија Румуније "матична земља" Срба (Словена), иако је своје дело о историји Срба проткао закључком да су се Срби на Дунав и на Балкан доселили тек у шестом и седмом столећу после Христа.

Мада професор Новаковић не критикује (чак и не спомиње) закључке савремене историографије о доласку Словена на подручје око доњег Дунава у седмом столећу, он ће овоме супротставити византијске изворе, који су више него јасни. По својој навици, професор Новаковић само упућује на документа и историјске догађаје. Описује шта се дешавало у 4. столећу нове ере (360-363). Тад је владао римски цар Јустинијан Други. Хроничар у Цариграду Марцелин назива Карпате Српским планинама. Пре тога (308-324), што је још драгоцене за потврду староседелаштва Срба, у време борби међу римским царевинама Константином Великим у Ликинијем, спомињу се Срби у Карпатима и на доњем току Дунава. А Дион Касије у Римској историји бележи да је Ликиније био Србин и да је затражио помоћ од карпатских Срба! Поред овога, професор Новаковић наводи топониме и хидрониме у Румунији који су чисто српски: Снагов, Северин, Дева, Трговиште, Појана Брашов, Изворул Рече (Извор реке) и многа друга. Неоспорно да географски називи и имена насеља нису могли да се преузму из језика народа који је само протутњао преко једне територије, како се најчешће тврди да су то учинили Срби преко Румуније - на путу до Балканског полуострва. Овим подацима о Србима у четвртном столећу у Румунији треба само придодати чињеницу да су становници Румуније примили хришћанство на српском језику и да су у државној администрацији у средњем веку употребљавали српски језик, па отворити питање порекла данашњих становника ове суседне државе и етничке припадности њихових предака Дачана. Посебно зато што је савремени румунски језик прве своје трагове оставио тек у 17. столећу и што још данас садржи велики проценат српских речи.

Ове недоумице око покрштавања Румуна и око румунског језика, професор Новаковић није споменуо у својој књизи, али се оне намећу саме од себе, па је могуће да ће румунском језику и румунском народу корифеј међу српским историчарима посветити неко од својих будућих дела. Да не би станишта Срба у Румунији у четвртном столећу била тумачена чињеницом да су Срби могли долазити на Карпате из "прапостојбине" у Украјини, па се ту задржати до каснијег насељавања на Балкан - у 6. и 7. столећу, проф. Новаковић наводи историјска документа о истим таквим (српским) насеобинама у Србији и то, опет, у истом столећу. У питању су византијски записи о бискупу Никети у Ремезијани (Белој Паланци), који је ширио хришћанство међу "дивљим Србима".

Интересантно је да професор Реља Новаковић утврђује да су у Румунији Срби поштовали бога Дагона (пола човек - пола риба) и да је цар Ликиније био противник нове хришћанске религије па даје због тога против њега заратио цар Константин Велики, али да је исто божанство имало развијени култ и код народа у Месопотамији. А тамо у Месопотамији (у данашњем Ираку), антички картографи су убележили следећа географска имена, од којих су се нека задржала и до данас: Баба, Пиран, Рисан, Берана, Бихаћ, Бар, Дебар, Лим, Бари, Бојан, Колар, Котур и многа друга.

Тек из Мале Азије стижу изненађења. У предгрчкој држави Ликији (Лици) откривени су споменици с натписима на српском језику. Тај локалитет су истраживали амерички археолози, па нема бојазни да је у питању необјективност. Главни град те државе био је Срб. Друга држава на територији данашње Турске, која је, несумњиво, била српска, звала се Лидија, а главни град јој је био Сард. Професор Новаковић је нашао умешности да спомене српске трагове у Италији, Западној Европи, па и на Британским острвима. Књига је изазовна и преко потребна.

Објавила "Политика"
22. 3.1997. "Србистина" у броју 2-311998.

СРБИ НАРОД НАЈСТАРИЈИ

"НЕПОЗНАТИ ЦРЊАНСКИ"

Књига о присуству древних Срба на тлу Ирске и Британије. - Антички писци о Србима у Румунији, на Кавказу, у Малој Азији... и на Балкану

Недавно је у издању ИПА "Мирослав" у Земуну и Завода за сербистику у Чикагу штампана књига професора Реље Новаковића Непознати Црњански, двојезично - на српском и енглеско мјезику. У питању је дело које доказује да је, коначно, на Западу нешто ново. Проф. Реља Новаковић нас упознаје да је наш велики писац Црњански давно открио да су се археолози, историчари и лингвисти у Западној Европи спотицали о српске међе у Шкотској, Велсу, Енглеској и Ирској. Црњански је сигуран да на овим острвима није оставила сведочанства о себи нека недефинисана словенска маса, него да су на њима препознатљиви трагови, на сваком кораку, древних Срба (или Илира).

Професор Новаковић нас упућује да Црњански не излази на научни брисани простор неук јер је својевремено предавао историју у IV мушкој београдској гимназији, а био је и ученик проф. Милоја Васића, првог истраживача старе културе у Винчи. Његова запажања о Србима у Ирској и Британији деле и најпознатији истраживачи ових држава, чије радове Црњански износи пред југословенску јавност, по повратку из Лондона у Отаџбину, 1964. године. Будући да је своја истраживања у Лондону упоредио са радовима ирских и британских историчара, Црњански је нашао да су она идентична што се тиче закључака о древним Србима. Тако је могао да изнесе непобитну тврдњу да у вези са Постојбином, античким и средњовековним државама Словена, има много политиканства у званичној историографији сваке европске државе. Као очигледан пример историјског политиканства, Црњански наводи тумачења лорда Актона. Лорд Актон страхује од Словена као могућих становника Британских острва, па пише да су словенски народи нестабилни и неспособни за стварање државе. Објашњава да су Словени населили Балкан "инфилтрацијом, не као освајачи, него као сањива, лагана, сељачка гомила". Лорд Актон не објашњава како су Словени напустили своја претходна станишта, кад се зна да сељаци не остављају лако своје њиве. Он такође не објашњава како су по доласку на Балкан, у веома опасном окружењу, створили више својих држава, кад су били тако недржавотворни. Црњански износи и неутемељене тезе словенских историчара. По њима, Словени су населили Балкан у једном великом и крвавом походу, уз истребљење домородачког романског становништва. Словенски историчари ово тврде, иако нема ни једног поузданог извора о истребљењу народа на тако огромном простору, од Босфора до Трста.

Овакве недоумице око историје Јужних Словена сигурно нису дале мира Милошу Црњанском. Нашавши се у Британији, упустио се у истраживања искона овог поднебља. На располагању су му биле архиве и библиотеке Лондона, где је пронашао хронике, карте и податке о обичајима и уметности из времена првих векова нове ере Ирске и Британије. И управо, оно што се односило на староседеоце британских острва, могло се приписати и тадашњим становницима Балканског полуострва. Антички називи британских планина, насеља, река, језера и потока имали су истоветна имена и на просторима Јужних Словена, посебно оних која су насељавали Срби. Истражујући даље, Црњански је открио да и топоними на суседној француској обали, посебно у Бретањи, имају своје имењак на Балкану: Дрина, Свердол, Вран, Вечан, Бреге, Новар итд. У Бретањи су француски археолози открили да је ту фолклор скоро идентичан фолклору словенских народа. Племена која се појављују у Британији, Ирској и на западним обалама европског континента носе словенска имена: Бодуни, Добуни, Думани, Корнови, Корни, Корнути, Морини, Бориштени, Горичани, Луги, Ладени, Мијати, Рутени, Морави...

Црњански примећује праву конфузију међу археолозима у Британији, Ирској и Француској, јер они предмете материјалне и духовне културе из давне прошлости на свом тлу приписују час Илирима, час Вендима, час Сарматима, час Скитима, час Словенима. Западни научници се не усуђују да објасне да ли је у питању једна раса (истог језика и културе) с различитим племенским именима, или су у питању различите етничке групе са уједначеном културом. Црњански примећује да је једно сигурно, око чега се не споре ни западни историчари, да су топоним славофони!

Венди ни(су) Словени?

Неки археолози су се усудили да изведу закључке о словенској припадности староседелаца Западне Европе. Други су се томе жестоко супротставили. У првом реду немачки археолози. Они су Венде категорички сврстали у Несловене, вероватно под утицајем оваквог опредељења немачке школе, Руси су устукнули, па су Венде прогласили Протословенима. То значи да Венди нису почетком нове ере били Словени, али некад, у давној прошлости, можда су то и били. Овакав став, супротан здравом разуму и чињеницама, на жалост, присвојили су и остали словенски научници. Црњански наводи да је енглески археолог Мина сврстао Венде у Словене и написао да у томе нема никакве сумње!

Црњански указује на британске научнике који су не само тврдили да су староседеоци Западне Европе у античко доба били Словени него су Доказивали да су постојале тесне везе између друштвених заједница на Балкану и у Британији. То је упорно тврдио и енглески историчар Гордон Чајлд. Чајлда је подржавао британски биолог Ј. Б. С. Холдејн, који је истицао у многобројним чланцима да је Британија у праисторији била колонија народа који је насељавао просторе Југославије! Свакако, ова тврдња је била неприхватљива за званичну британску историју, па је чувена Џекета Хокс, археолог, оштро критиковала овај став професора Холдејна. Отимајући се ауторитету Џекете Хокс и званичној британској историји, поједини британски и ирски истраживачи наставили су доказивати да су становници ове две државе, у давна времена, припадали групи народа у којој су били и народи Балкана. Ове тврдње су биле убедљиве, јер се сродност људи са ова два удаљена подручја доказивала заједничким речима из српског или неког другог словенског језика. На основу тога је ирски археолог Мек Алистер веровао у дубоку старост веза становника Балкана и Британије, наглашавајући даје културни центар њихове заједничке цивилизације био у Винчи поред Београда!

Црњански се сложио са истраживањима Мек Алистера, јер је и сам потврдио Алистерове доказе да у праисторији Ирске и Британије постоје трагови и Венда и Илира. Налази су тако убедљиви, да је и Џекета Хокс, противник наводног илирског господства у Британији, признала да археолошки налази, у чему је она најпознатији стручњак, непобитно потврђују везе Илира и староседелаца Ирске и Британије.

Ауторитет раван оном Џекете Хокс, уживао је у науци и чувени археолог Шкотских универзитета проф. Стјуарт Пигот, који налази ране трагове Илира у својој земљи, и упознао је научну јавност да су у питању и литерарни трагови. Пигот, поред цивилизацијских веза Балкана и Британије у бронзано доба, додаје и тврдњу да је и стара цивилизована Микена имала блиске везе са становницима британских острва.

Најинтересантнији детаљ Пиготовог истраживања односи се на пронађене скулптуре у Британији из старе прошлости, за које Црњански налази да подсећају на скулптуре у Пољској и много личе на наше стећке! Колико је овај податак драгоцен, видеће се кад га посленици науке буду разматрали у светлу тврдњи званичне историје код нас да су стећци творевина припадника измишљене богумилске религије у средњевековној српској Босни.

Тиса, Тамиш, Тара и у Ирској

После свих ових података ирских и британских научника, на које упућује Милош Црњански, Реља Новаковић износи и своју збуњеност пред њима:

"Западамо у очајање кад се питамо одакле су и када су поједини народи дошли на неко подручје, колико су дуго ту опстајали и шта је неке од њих уклонило са тамошње позорнице, а другима омогућило да и даље ту остану - можда само под другим именом. Ми готово ништа не знамо не само о настанку појединих народа, него ни о правцима и брзини њихових кретања. Трагови језичке сродности изванредан су путоказ, али ипак не решавају све неизвесности".

Управо, сви истраживачи искона Ирске и Британије муче се око језика својих предака. Име данашњег града Солсберија, у близини Стоунхенџа, на старим картама је обележен као: Сорбиодун, Сорба, Сарун, Серболоа и Сорбиакум. Нема сумње, сва имена упућују на српски језик и на облик имена српског народа. А покрајина у којој се Стоунхенџ налази звала се у стара времена Вилчи, што је и име словенског народа. У Ирској, Енглеској, Велсу и Шкотској имамо и следеће старе топониме: Тиса,

Ведура, Тамиш, Дева, Видуа, Луг, Балтија, Тара, Дервент, Дрина... Провинција Велс се тада звала Венедотија.

Амерички археолог Олбрајт, разматрајући ова имена, написао је да имена река, планина, језера, потока и насеља не мењају имена ни кроз неколико хиљада година. Он имена на британским острвима и Ирској приписује Келтима. Но, у томе је и чудо оваквих тврдњи, јер су она словенска. Да би се ово некако прикрило, многи научници тврде да су келтска имена присутна и у другим крајевима Европе, па и на Балкану и да су и тамо словенска. Тако се наша планина Дурмитор доводи у везу са келтским језиком, јер је наводно "дур" келтска основа. (Овome се супротставља др Јован Деретић, који у својој књизи Срби, народ и раса - нова Вулгаша, Чикаго, тврди да је "дур" стара српска именица и да је означавала тврђаву на води. Од тога су и глаголи: дурати, издурати, одурати). И Црњански подлеже келтској тези, па наводи да су и ова наша имена келтског порекла: Рудине, Вран, Шара, Коритник, Ком, Сава, Драва итд. Он не примећује да Енглези објашњавају да се шкотски град, којег Римљани никад нису освојили, зове: Тор Оваца. Наводно, то је значење имао у свом имену на келтском језику. Али, Римљани су у карте унели то келтско значење у имену овог града: Брабоњакум. Нема спора - брабоњак је из српског језика и Енглези су овај појам погрешно превели као Тор Оваца. Поред града Брабоњка (или Брабоњакума - по латинском) налазило се насеље Љиг, па Енглези "објашњавају" да је то келтска реч непознатог значења. Видимо да је и ова реч српска. У Србији се налази град Љиг. Ова реч означава блатнаво подручје. Од тог појма, у српском језику имамо изведене речи: љигав (и терен и карактер, љигава кожа у змије и жабе итд.).

На све ово, проф. Новаковић тврди да су многе недоумице о историјским догађајима последица наше немарности и недостатка нужног стрпљења, па треба, с изузетном пажњом, покренути истраживања о Протосрбима, Протословенима, Вендима, Келтима, Илирима, Трачанима, Дачанима и другим народима.

Проф. Новаковић следи у својој књизи Црњанског. Што се тиче Келта, даје му за право да су они били у заједници са Протословенима или Протосрбима и не узима у обзир могуће келтско-српске, или келтско-словенске заједнице, које би се морале сместити у време антике и раног средњег века.

Питање Илира је неразумљиво као и оно келтско. Видели смо да ирски и британски научници потврђују присуство Илира у својим државама, али и после илирских станишта, тамо остају опет српска, или словенска, имена.

Овој енигми доскочио је проф. Новаковић у својој књизи, мада то посебно не истиче. Он је цитирао садржај једног историјског рада из 1821. у Бечу, од непознатог аутора, у којем се Илири представљају као народ са запаженом улогом у освиту цивилизације. Између осталог, тамо пише: "Становници Босне и Србије воде порекло од једног од најстаријих и најпрострањенијих народа - ОД СТАРИХ ИЛИРА".

Само у овој реченици расветљава се много тога што мучи ирске, британске, француске и немачке научнике. Више од тога, овај научни рад садржи и описе илирског учествовања у Тројанском рату и тврдњу да су у IV веку н.е. Илири били једини становници римског Илирика и да су се тада ширили све до Северног пола. Непознати бечки хроничар, наводи проф. Новаковић, пише да су се одлутали делови, са севера, нешто касније вратили у Илирик и да Илирима припадају: Далматинци, Хрвати, Славонци, Босанци, Срби, Рашани, Дубровчани, Пољичани, Албанци и Црногорци. Хроничар обавештава да су Срби и Рашани исти као и Босанци.

Проф. Реља Новаковић скреће пажњу да је још Страбон записао да су у V веку пре Христа институције у Тракији и Британији биле веома сличне, а Херодот оставља податак да су у том веку у Европи живели Венди. Р. Новаковић наводи и многе изворе античких писаца о Србима у Румунији и на Кавказу, као и у Малој Азији и на Балкану. На крају књиге, са жаљењем констатује, да чланци Црњанског у "НИН" -у из 1964, као и његови из 1990. о српским траговима у Британији нису побудили никакво интересовање у научним круговима Југославије. Зато се одлучио за издавање књиге на српском и енглеском језику: Непознати Црњански, (издавач ИПА "Мирослав", Београд, тел: 778-939.

Објављено у "Јавности". "Нашем слову" и "Политици"

СРБИ, СРПСКА ДРЖАВНОСТ, СРПСКА РАСПРОСТРАЊЕНОСТ

СРПСКА ДРЖАВА ПРЕ РИМСКЕ ИМПЕРИЈЕ

Мало ко је, међу Србима, спреман да прихвати тезу да је српска држава на Балкану постојала пре Римске Империје и мало ко жели и да чује за тврдњу да се Србија обновила после поделе Римске Империје на источни и западни део, у 4. веку н.е.

Овакве тврдње се, обично, одбацују као ненаучне, а лако се робује окошталом објашњењима да су прве српске државе биле Зета и Рашка из 12. века, а с несигурношћу се поима постојање српске државе у 10. веку, иако о њој сведочи византијски цар Порфириогенит. Даља препрека за признавање ране српске државе на Балкану је и усвојено мишљење да је Византија била неприкосновени владар Балкана, све до појаве Рашке, на челу са великим жупаном Немањом.

Тако, службена историја не дозвољава претпоставку да су пре Немање, српске територије улазиле само у интересну сферу Византије и да су, од 5. века нове ере, на тим територијама егзистирале (са мањом или већом зависношћу од Византије) српске државе.

Свестан оваквих недоумица и неспремности читалаца да одбаце поставке званичне историје о балканским народима пре "досељавања Словена", наш исељеник у Америци др Јован И. Деретић објављује књигу Западна Србија (Чикаго, 1995, "Сардонија"-завод за србистику), у којој, приказујући српске државе и српске династије од 5. века н.е, користи само западне изворе. Да би нас уверио у озбиљност свога рада, после сваког поглавља своје књиге, наводи библиографију, са хроникама, документима и историјским радовима ранијих векова (кад није било побуда код странаца да фалсификују историју у корист Срба). У поглављу "Србија пре Римске Империје", др Деретић пише: "Ово излагање почињемо о великој античкој српској држави, Србији, која се простирала дуж источне обале Јадранског мора, неколико векова пре римског освајања. Престоница јој је била у граду Сарда, данашњи Скадар. Ову Србију (дуж Јадрана), зваћемо Јадранском Србијом, да бисмо правили разлику између ње и друге две Србије: једне у Дакији (данашња Румунија) и друге на северу, на Сарматском мору, које данас зову Балтичким.

Јадранска Србија је достигла највећи успон у време владавине краља (или цара) Агрона, од 240. до 230. године старе ере. Ову Агронову државу, Јоанис Зонара у "Историјским анализима" (Париз, 1864) зове Српском Империјом. Простирала се на областима које данас обухватају: Албанију, Црну Гору, Метохију, Рашку, Херцеговину, Босну, Далмацију, Лику, Крбаву, Кварнер и Истру. У неколико ратова, Римљани су је освојили (постепено) од 229. до 168. године старе ере".

Међу осталим изворима о античкој Србији, др Деретић наводи и хроничара Апијана из Александрије, који је у првом веку н.е, у свом делу Историја Римске Империје, написао да су Илири Срби, или Срби Илири, "јер се ради о два назива за један исти народ". Аутор, даље, описује утапање српских земаља у Римску Империју и романизовање српског становништва (можда отуда Цинцари, прим. С.Ј), које постаје доминантно у држави и својим илирским легијама чини војну моћ Рима, а почевши од цара Максимиана Рашанина (235. година), Срби ће дати више римских царева. После распада Римског Царства, обнавља се српска држава и њоме (од 490. до 641) влада династија Свевладовића; од 641. до 794. династија Светомировића и од 794. до 865. династија Оштривојевић. Од 865. до 926. Србија је, после смрти Часлава, остала без краља и тек ће од 926. до 942. на престо доћи краљ Павлимир Ратник, један од Оштривојевића, чији потомци ће владати до 1171. године. Од ове године, владаће, нама већ добро позната, династија Немањића.

Да су Срби живели на Балкану пре "досељавања Словена" у 7. веку, потврђују и археолошка истраживања у Далмацији, Лици и Босанској крајини, чије гробнице, од 400. године н.е, упућују на српско порекло. О овим открићима, у припреми је књига др Ђорђе Јанковића: Српске громиле од 5. до 9. века. која ће бити објављена у Београду, под покровитељством "Фонда истине о Србима".

"Јавност", 11. мај 1996.

ТЕРОР ЛАТИНИЦЕ НАД СЛОВЕНИМА

Пошто је језик једно од главних обележја сваке нације, видимо да су га Римљани користили као средство своје империјалне политике. Наметањем латинског језика, западноевропски народи су временом заборавили сопствени искон

Римска империја је покоравала народе и многима у Европи је затицала етничке, културне и религиозне трагове. Наметнула им је свој језик, своју културу и религију и тиме од њих начинила прве познате преобраћенике (конвертите), с опасним комплексом, који се манифестује мржњом према сопственом пореклу и другим народима. Римљани су то чинили темељно. Претходно су то припремали тако што су о суседним народима писали тако лоше, да би тиме стекли право на вршење "културне" мисије у "варварским" земљама. А та мисија је увек подразумевала мач и огањ. После победа на бојном пољу, Римљани су присиљавали вођство и интелигенцију покорених земаља на сарадњу, а народе су подвргавали деценијским и вековним мерама денационализације. Римска империја (тако ће се понашати и потоње европске империје) заицрала је од поданика сопствене етничке опредељености. Она је користила окупне мере да би покореним народима наметала римске законе, латински језик, просвету, културу и веру. Римљани, посебно, нису подносили народе са вишим цивилизацијским дометима, па су им уклањали културна и просветна достигнућа, подвргавајући их физичком уништењу и прогонима. Управо су то учинили Етрурцима (Рашанима), цивилизованом и државотворном народу у североисточном делу данашње Италије. О томе пише римски историчар Тит Ливије у првом столећу пре Христа. Он каже да је Сенат у Риму наредио Атилију (за време Другог пунског рата - рат против Картагине) да потпуно уништи све књиге и сва документа која су имала било какве везе са Етрурцима. Једном другом наредбом (пише Тит Ливије) наложено је свештеницима да препишу све што сматрају да би било корисно за нову власт и нову цивилизацију.

Рим-узор

Очигледно, Римљанима је сметало што су Етрурци били цивилизованији од њих. Римљани су од Етрураца преузели државно устројство, правни систем, угледали се на савршену етрурску уметност, посебно у архитектури. Етрурску вештину градње с луковима, Римљани ће прогласити делом римске памети.

Уништавање туђе баштине и плачкање туђих дела, обнављаће свака будућа европска империја - сваки нови Рим. Француска и Енглеска ће (пре њих Португалија, Холандија и Шпанија) опљачкати Америку и Аустралију, а из Египта, Палестине и Индије пребациваће у своје земље најлепше древне споменике, уметнине и друга дела домородачког становништва. Народе ће претворити у робове. У новије доба, Немци ће срушити и запалити српску библиотеку у Београду, а из свих европских земаља опљачкаће новац, сребро и злато, али и највредније сликарске експонате и остале уметнине. По узору на Немце, понашаће се мала - вештачка - империја Хрватска, створена по жељи већих европских империја - да би Србима, српском језику и баштини Срба учинила оно што и Римљани Етрурцима.

Никад нећемо сазнати како су пролазили други народи у покореним деловима Европе, јер су се Римљани трудили да о томе не остављају превише сведочанстава. Зато не знамо много ни о предримским приликама у западној Европи, нити знамо каква је цивилизацијска баштина уништена у овим крајевима. Римљани су успели да на тако великом простору истисну из употребе домородачке језике. Зато и не знамо којим језиком су говорили градитељи Стоунхенца и на којем културном нивоу су се налазили пре него што су се срили са римским легијама. Историја савремених европских језика најсигурније објашњава само како су древни народи у западноевропским областима губили свој етнички идентитет. О томе говоре енциклопедијске одреднице, у које не треба сумњати. Цитираћемо неке из Енциклопедије Лексикографског завода у Загребу из 1956. године.

1) Португалски језик:

"Основни рјечник португалског језика потјече из вулгарнолатинског језика римске провинције Лузитаније; он садржи - као и шпански рјечник - нешто предлатинских иберских, затим келтских и германских (посебно западнотетских) и арапских ријечи".

2) Шпански језик:

"Развио се из вулгарног латинског језика, који се, након римске окупације Пиринејског полуотока, почео ширити путем администрације, војске и колонизације још од II столећа с.е, те потпуно потиснуо старије 'иберске'језике".

Из обе одреднице се види да нема помена о језицима којим су говорили домороци у Шпанији и Португалији пре римског господства. Као да се та чињеница избегава, јер се код португалског језика наводи да је безначајно мало речи из три предлатинска језика коришћено при стварању модерног португалског, међу којима је и иберски, а у одредници о шпанском језику иберски језици се стављају под знаке навода, што упућује да су у питању непознати језици, па се одређују географским појмом. У одредници о француском језику још се доследније избегава спомињање предлатинских језика, али се детаљније објашњава како је створен нови језик, из чега се види да је у питању империјална стратегија Рима.

3) Француски језик:

"Припада групи романских језика, који су настали из латинског. Развој француског језика из латинског до данашњег модерног, вршио се у више етапа. Римски легионари, који су у Галију дошли већ у II столећу с.е, говорили су вулгарним латинским језиком, тј. слободним говорним језиком, а не књижевним, писаним по правилима класичне латинске граматике.

Каснији ступањ развоја вулгарног латинског зове се романски језик, који све више одступа од латинског, адаптирајући нове језичке форме -посебне у свакој од покрајина. Тако настаје више дијалеката, од којих се најбрже развија дијалект покрајине Le – de - France, јер се у њој налази снажан културни и политички центар - Париз".

Кад је прохујало време Рима, рађале су се и гасиле нове империје у Европи. Свакој од њих је Римско царство било узор. Зато и у њиховом опхођењу према побеђеним народима налазимо истоветно понашање, па и оно о брисању идентитета покорених народа, уз наметање колонијалног језика. Тако ће, у средњем веку, настати енглески језик, као мешавина језика свих окупатора британских острва: Римљана, Германа, Данаца и Нормана.

4) Енглески језик:

"Германски језик са много романских и нешто келтских елемената, устаљен као књижевни језик у току XV и XVI столећа. За викиншких инвазија (IX - XI столеће), енглески језик долази под снажан утицај данског и норвешког. Период средњеенглеског језика настаје после битке код Хастингса (1066), кад се у управу, судство и школу уводи француски језик норманских освајача. У XIII и XIV столећу продира у енглески језик сва сила француских ријечи; нешто касније (у XIV и XV столећу) књижевношћу је овладала мода посуђивања из латинског, што доводи до романизације енглеског вокабулара".

Пошто је језик једно од главних обележја сваке нације, видимо да су га Римљани користили као средство своје империјалне политике. Наметањем латинског језика, западноевропски народи су, временом, заборављали сопствени искон. Словени су били један од народа који је претрпео германски терор и асимилацију, па је велики део њих претопљен у Немце, а савремене државе Аустрија и Савезна Република Немачка простиру се на територијама које су у средњем веку биле словенске.

Дуга листа геноцида

Западноевропске империје ће кад год достигну привредну и војну премоћ, кренути у бездушни обрачун с другим народима - практикујући и најмонструознији масовни геноцид. Дуга је листа геноцида. Они ће Африканце претварати у робове и физички уништавати староседелачко становништво Северне и Јужне Америке, Аустралије и Новог Зеланда. Том приликом ће изврћи руглу хумана начела изворног Хришћанства, јер ће уместо милосрђа спровести најстравичније злочине, па и

током XX века, кад ће Немци спаљивати у крематоријумима милионе Јевреја и Цигана, а Немци ће, у исто време, са Хрватима уморити више од милион Срба.

Западноевропљани ће разрушити цивилизацију Маја и Ацтека, па ће Човечанство остати ускраћено за део важне цивилизацијске баштине на америчком континенту, чије домете можемо само да наслућујемо.

Романизација словенских народа

Ако се вратимо на европски континент, видећемо да је денационализација, прво од Римљана, а затим од западноевропских сила, вршена и над народима Источне Европе. Најупорније однорођавање вршено је над становништвом Влашке, Карпата и доњег тока Дунава. Ту ће Римљани започети, а Ватикан, Аустрија и Немачка завршити посао око стварања румунске нације и румунског језика. Уклониће овде и употребу ћирилице, чији развојни лук извире из винчанског писма и цивилизације Лепенског вира. И о томе нам податке нуди страница у Енциклопедији.

5. Румунски језик:

"Развио се из латинског (претежно вулгарног језика римских провинција Дакије, Мезије и Тракије, чије је становништво (Трачани, Илири и други) помешано с људством бројних римских посада, с колонима, депортирцима итд, било, за време Царства, романизирано..."

На основу овог би се могло закључити да је румунски језик настао у античко доба, нешто касније него западноевропски романски језици, али није било тако. Румуни ће и у средњовековним кнежевинама (Влашкој, Бесарабији, Молдавији) користити српски језик - у цркви и државној администрацији. Наметање румунског језика, после Рима, наставиће Ватикан, Аустрија и немачка протестантска црква. У Енциклопедији је то овако објашњено:

"Најстарији документ румунског језика је једно писмо бојара Неакшула из 1521. године. У XVI столећу, појављују се, у оквиру реформацијских настојања, пријеводи црквених текстова са словенског на румунски језик. Прва румунска штампана књига је из 1544, али није сачувана. Између 1559. и 1581. појављују се у Брашови протестантска издања црквених књига. За установљење дакорумунског дијалекта за књижевни језик, било је значајно издавање Библије 1688. године. Румуни су до XIX столећа употребљавали ћирилицу, са властитим знацима "Ц" и "Ц", који су преузети у модерну српску ћирилицу. Молдавска варијанта румунског језика и данас користи ћирилицу."

Кад погледамо европске живе језике, намеће се закључак да су само словенски језици настали у освит Цивилизације и да су се мењали само на основу својих језичких правила. Уз словенске језике, можда је још једино грчки језик избегао империјално "градитељство".

Занимљиво је да су се Срби на Балкану успешно одупрли латинском језику, мада су, географски, били ближи центру Римске империје него народи над којима је романизација извршена. (Овде, мора да верујемо историјским изворима, који су званично уклањани, да су Срби живели на Балкану, у Подунављу и на Карпатима пре Христа). Но, утицај опште латинизације језика и романизације народа, претрпели су и неки слојеви српског народа. Те групе данас препознајемо као Влахе, Цинцаре и Аромуне. Званично се сврставају у романске народе, па се сматрају делом данашње румунске нације. Природније би било да се убрајају у ону нацију којој су припадали њихови давни преци. Порекло им откривају језици којима данас говоре. Ти језици су мешавина латинског и српског језика. Да су њихови преци говорили неки други, а не српски језик, онда би и њихови данашњи језици били мешавина латинског и тих других језика.

Највећа концентрација људи који говоре влашким језиком живи у североисточном делу централне Србије, око градова Кладова и Неготина. Ако су милиони људи подлегли латинизацији, онда не треба да нас чуди што је томе подлегла мања скупина српског народа. Посебно у овом делу Србије, где су услови за то били више него погодни за Римљане. У оближњем Гамзиграду налазила се једна од престоница Римске империје цара Галерија, у III и IV веку н.е. Лако је представити тадашње прилике. Ту је била царева породица, друго племство и високи војни, судски, полицијски, привредни и царински чиновници. У околини су биле велике царске плантаже и пашњаци, а преко Дунава се пружао важан мост између Балкана и карпатске области. Трговина је била развијена. Користили су Римљани овај

мост и дунавске бродове. У околини су постојали и логори римских легија, па је јасно колике су шансе околни становници имали да се запосле и да буду принуђени да са таквим римским апаратом комуницирају и дописују се на латинском језику. Усвојили су, уосталом као Французи, Шпанци, Португалци и Румуни, једну од варијанти вулгарног латинског говора. На сличан начин су своје језике стекли и Румуни и Цинцари.

Но, западноевропске земље и Ватикан ће, све до наших дана, наставити денационализацију на српским етничким просторима, уз употребу геноцида над српским народом. То ће омогућити одвајање нових група од српског етноса, за што је коришћено превођење Срба у католичку и муслиманску веру. Одмах после тога, у погон ће се ставити европска империјална машинерија, некад преко Аустрије, некад преко Италије и Немачке, па ће Србе католике претворити у Хрвате, а Србе муслимане у Бошњацима. Европљани се неће обазирати на то што оригинални Хрвати (не они који су пореклом Срби) говоре сасвим други језик, па је тај језик неразумљив за оне Хрвате који су потекли од Срба. Европљани ће, зато, српски језик прогласити хрватским, а Хрвате (оне праве) натераће да забораве матерњи језик и да прихвате српски језик који је како рекосмо, назван хрватским књижевним језиком. Слична акробација удесиће се и за Србе муслимане. Они ће се прогласити Бошњацима, а њихов српски језик бошњачким језиком. Све ће се то чинити од 1991. до 1997, без икаквог стида и обзира пред лицем Цивилизације.

Објављено у Борби 30/31. август 1997. и "Јавности" - 817 - 1997.

"СЛОВО О КРАЉУ БОЖУ"

(Историјски роман о словенској држави у IV столећу нове ере, аутор Владимир Јанковић)

Ових дана, у издању аутора Владимира Јанковића из Београда, објављен је његов нови историјски роман: Слово о краљу Боју. Писац њиме понире у четврто столеће нове ере и оживљава историјске личности тадашњег света, које су битно утицале на судбину Римског царства, хунских каганата, готског и словенског краљевства. У центру пишчеве пажње је рана словенска држава на широким руским степама, установљена под вођством антског краља Боја, или владике, како су га називали Словени од Егејског до Балтичког мора.

Владимир Јанковић не робује оквирима званичне историјске науке, која словенске државе, посебно ону руску, датира тек у девети век н.е. Он се супротставља и тврдњи да су Словени имали само племенску Друштвену организацију, док су други народи Европе имали цивилизовано уређена царства и краљевства. Јанковићеве описи словенске Цивилизације и државе неодољиво привлаче. Ослањају се на очувана стара документа, хронике и географске карте, па зачуђује да о томе посленици историјских наука невољно говоре и најрадије ћуте. Но, В.Јанковић у овом делу крчи пут словенског искона, али је свестан да ће читаоци тешко поверовати у саму најаву словенских држава пре деветог века, па, на почетку књиге, наводи суд руског научника Б. А. Рибакова:

Историју Кијевске Русије треба помињати не од Рјурика и Олега, већ од Боја и Мезимира". Владимир Јанковић је, изгледа, први писац у словенском свету који је послушао ову поруку Рибакова. Зналачки скида вео заборава са историје европских Словена, који на челу са владиком Божом, и поред претњи Римске империје, хунског каганата и готског краљевства, стварају своју државу у четвртом веку нове ере. Краљ Бој је подигао словенске народе на ноге. Они који нису ушли у састав његове државе, јер су били далеко, подржавали су га. На антски двор у Градишту Лабуда, престоницу, стизали су посланици: Срба, Подунављана, Бужана, Спора, Пољана, Лужана, Бодрица, Љутица...

Државу краља Боја из 377. године н.е. Словени граде на основама завидне демократије. Народ бира своје обласне кнежеве, а кнежеви бирају свог краља. Бацају пред њега своје капе и тиме потврђују његову врховну власт над свим словенским областима.

На Божов избор за краља Словена, мада је то била унутрашња ствар једног народа, реаговали су жестоко Готи, преци данашњих Немаца. Покренули су велику војску, с циљем да сломају словенско државно устројство, на територијама које су им раније биле лак плен и извор добара и робова. Краљ

Бож брине и стрепи за судбину свога народа. Непријатељ је неумољив и од освајања словенске државе не намерава да одустане. Бож гледа у небо, којим круже лешинари, обележавајући стазе надирања освајачке војске, преко словенских западних области. Прогнани народ се склања у колонама у дубину словенског краљевства. Божове војводе, кнежеви, старосте и заставници шаљу гласнике на брзим коњима и обавештавају о рушењу и паљењу насеља. Бож скупља војску, пресрета Готе и сатире их. Заробљава и готског краља. Опрашта му живот и дарује му слободу. Ово словенско добротворство, краљ Гота није могао да опрости. Брзо склапа савез са Римском империјом и удруженим снагама враћа се на словенску земљу. Словени нису могли да издрже пред многобројним непријатељем. Краљ Бож је ухваћен, свирепо мучен и убијен, али словенска држава је опстала.

В. Јанковић је на висини, јер не приказује словенске непријатеље у црној боји. Напросто описује догађаје и пружа податке из тог давног времена. Уверљиво нам каже да Словени у то време нису били дивљаци, како их приказују римски хроничари, који су ружним описима давали право својим државницима да војују против таквог соја људи. А Словени су већ тада одбацивали институцију ропства, а својим боговима су жртвовали само житарице и животиње.

Пријатан утисак оставља и приказан пантеон старих словенских богова, чијим особинама и небеским задужењима налазимо трагове у многим својим данашњим изрекама. У њима препознајемо имена словенских, претхришћанских, богова. Тако, Бога Дајбога препознајемо у изреци "дајбоже", Богињу Славу у "слава му", Бога Црнобога у "црном сину", Богињу Живу у "жив и здрав био", Бога Световида у "бог да те види", Бога Доброгоста у "добродошли" итд.

На основу овако архивираних старих религија у српском језику, може да се закључи да Словени нису позајмили своје богове, легенде и митове од Других народа. Може се приметити да је словенска религија утицала и на хришћанску, позајмивши јој тројство, јер јер оно било оличено у словенским боговима: Сварог - Световид - Перун, и поново по три следећа бога, који, опет, сви чине јединство у Сварогу. У својој књизи је В. Јанковић стигао и да нам представи стварање света по старој словенској легенди. Десило се то током пријатног излета бога Сварога и његове жене Виде у једној прекрасној Шуми на Земљи. Вида је предложила да Сварог створи човека по свом обличју. Сварог је прихватио предлог и удахнуо је свој дах једном храсту - од храста је постао прави човек Дубравко. Затим је Вида удахнула свој дах другом храсту - од тог храста постала је жена Љубљеница. После овог лепог и кратког предања, лако откривамо зашто се храст код Срба сматра светим дрветом или записом. Занимљиво је и старо словенско име за Рај. Било је Бујан.

Поред представа о религији, у овој књизи читамо и о култури Словена. Употребљавали су мноштво музичких инструмената: гусле, бубњеви, кашике, домре, двојнице, дудке, тресуљке, рогеви. Словени су имали развијену привреду. Своју робу су крцали у речне и морске галије за тржишта Цариграда, Европе, Мале и Средње Азије. Производили су житарице, свилу, кудељу, месо, воће и поврће. Предњачили су продајом коже, злата, сребра, ћилибара, драгог и полудрагог камења.

Роман Слово о краљу Боју. треба се надати, биће подстрек за друге српске и словенске писце, да наставе оно што је Владимир Јанковић, с приличним успехом, започео.

"ЈАВНОСТ" - септембар 1997. "ЕНИГ"МА " - новембар 1997.

...О СРБИМА И ДРУГИМ СЛОВЕНИМА У СРЕДЊЕМ ВЕКУ

ИСТОРИЈСКИ РАДОВИ О СЛОВЕНИМА ПРЕПУНИ КОНФУЗИЈА И НЕИСТИНА

"НАУЧНО" УКРАДЕНИ ВЕКОВИ

Каква ли је све конфузија присутна у историјским радовима око Словена, кад и Френсис Конт, професор на Сорбони, на једној страни своје двотомне књиге "Словени" одбацује

могућност присуства Словена у 6. веку после Христа на територијама данашње Мађарске и Бугарске, а већ на следећој види Словене на овим територијама и то много пре 6. века

Последњих година, код нас су се умножили новински чланци и књиге о Словенима у светској цивилизацији. У њима преовлађују замерке што у историјској науци у Европи нема података о словенским народима у времену античке Грчке и Римске империје, али и у времену још старијих држава: у Египту, Месопотамији и Малој Азији. Данашњи истраживачи европског искона, међу којима су Олга Пјановић-Луковић, др Јован И. Деретић и проф. Реља Новаковић, наводе да су бесмислене тврдње о појави Словена у историји тек у средњем веку и о њиховом, наводном, продору у Западну Европу и на Балканско полуострво у VI и VII столећу после Христа. Они се позивају на мноштво сачуваних докумената, која упућују на закључак да су Словени (под разним локалним именима) староседеоци Балкана, Карпата, Мале Азије и великог подручја данашње територије Савезне Републике Немачке. Истоветне закључке су изнели у својим књигама, крајем прошлог столећа, Милош Милојевић из Београда и Сима Лукин Лазић из Загреба, али и британски историчари и археолози у првим деценијама овог века: Гордон Чајлд, Стјуарт Пигот, Ј. Холдејн и други.

Оно што је важно, ови аутори су оспорили и званично историјско тумачење о описмењавању Словена тек у IX столећу после Христа.

На захтеве да се изврши ревизија званичне историје, нема реакције од стране историчара који су њени заговорници, па многи читаоци, немоћни да сами трагају за историјским изворима, верују да нове закључке треба подврћи детаљним научним проверама. Можда би ова читалачка логика и била на месту да је историјска наука оно што је физика. У историји, за разлику од физике, има много политиканства и текућих намера појединих етничких група и држава'. Наравно, у свету су прихваћена тумачења историчара западноевропских држава и историчари из других средина били су задовољни ако су могли да их науче и пренесу у школски програм у својим земљама. Мало је ко био спреман да поверује да би се и стари историјски извори могли уклањати, фалсификовати, или криво тумачити. Управо, уочавајући овакве поступке према историјској грађи на Западу, наши наведени истраживачи звоне на узбуну.

Да бисмо се уверили у недоследност према историјским изворима, довољно је да се, пажљиво, прочитају нека савремена историјска дела, која нам стижу из Западне Европе. Једно од њих је и двотомна књига Френсиса Конта Словени, преведена и објављена код нас 1989. године, " Филип Вишњић ", Београд. Аутор је професор на Сорбони, рођен 1944. године, и несумњиво је ову књигу писао с предрасудама (или с одређеном намером), јер је на њеној првој страници утиснуо Хердерову реченицу, коју је тако ватрено понављао Адолф Хитлер.

"Словенски народи заузимају већи простор на земљи него у историји".

Френсис Конт не доводи у сумњу познату тврдњу да су Словени кренули из своје прапостојбине према Западној Европи и Балканском полуострву у VI и VII столећу после Христа. Међутим, садржаји већине докумената, на која упућује и Френсис Конт, стварају сасвим супротну слику и на основу њих се не би могло тврдити да је, у то доба, било неких словенских сеоба према југу и западу Европе. Пре би се могло закључити да су Словени на Балкану и у многим пределима Западне Европе, тада, били староседелачко становништво. Овај Француз, мада признаје да има више теорија о прапостојбини Словена, опредељује се за простор данашње Русије, Пољске и Украјине. Одбацује могућност да је колевка словенства у Панонији и око тока Дунава, како то пише монах Нестор Кијевски у XII столећу.

Конфузије у историјским радовима

Мада у Несторовом летопису нема помена да су Словени са Дунава кренули пут Балкана, Ф. Конт, да би био уверљив око одбацивања Несторове тврдње о "земљи Мађара и Бугара" као прапостојбини Словена, закључује: "Наш летописац, у ствари, не описује прапостојбину Словена, већ област поред Дунава, где су се словенска племена окупила - пре него што ће поћи у освајање Балкана, почетком VI века... Монах је сакупио све претходне летописе, да би написао свој. Очито је имао општи поглед (чак "панславенски") о етничкој заједници којој је припадао".

Каква ли је све конфузија присутна у историјским радовима око Словена, кад и Френсис Конт, професор на Сорбони, овако одбацује (на 16. страни своје књиге) могућност присуства Словена у VI столећу после Христа на територијама данашње Мађарске и Бугарске, а већ на 17. страни исте књиге види Словене на овим територијама - и то много пре VI столећа: "Током првих столећа нове ере, Римљани сведоче о додирима (непосредним или посредним) са Словенима на источним границама Царства; од Северног до Црног мора, од Германије до Тракије, дуж целог Дунава".

Нема шта, овде Френсис Конт потврђује оно што оспорава монаху Нестору. Он ће одбацити и наводе Јорданеса, који ће у Историји Гота (VII столеће) обележити Балкан и Панонију као словенске земље.

"Склавини живе на простору од града Новијетуна (јужно од данашње Љубљане) и језера Мурсејанскиј..." (Балатон, или неко од језера у делти Прута). Без обзира где се налазило ово језеро, између њега и подручја данашње Словеније простире се Панонија, коју и Јорданес, као и Нестор Кијевски, сматра постојбином Словена.

Према званичној историји, Словени ће се населити на Балканско полуострво у VII столећу, за време владавине византијског цара Ираклија, а у претходном столећу су само упадали у византијске земље, заједно са Аварима. Но, у књизи Френсиса Конта налази се уверљив деманти и ове тврдње (која је и Контова). На страни 25. се цитира запис грчког историчара Менандара о односима између Византинаца, Словена и Авара:

Срби јужно од Дунава и у 4.в.

"Четврте године владавине цара Тиберија (581) око 100.000 Словена опустошило је Тракију и многе друге области... Тиберије није имао довољно снаге да се супротстави Словенима и Аварима. Упутио је посланство аварском кнезу Бајану, који, у том тренутку, није био непријатељски расположен према Византинцима. У таквим околностима, Тиберије га је гурнуо у сукоб са Словенима. Шездесет хиљада наоружаних и оклопљених аварских коњаника прелазе Илирију, Скитију (у то време - област између доњег Дунава и Црног мора), најзад и сам Дунав - чамцима саграђеним тако да је могућ превоз у оба смера. Чим су се Авари искрцали на другу обалу, одмах су почели да пале словенска села, да их уништавају до темеља и да пустоше поља: све живо је бежало у честаре и густе шуме".

Сасвим јасно - јужно од Дунава су словенска насеља и обрађене словенске њиве! Али, пошто је овде реч о шестом столећу, могло би се десити да заговорници средњовековног досељавања наших предака на Балкан примете како су та насеља и те њиве власништво оних Словена који су стигли управо у том столећу. Зато треба прочитати књигу проф. Реље Новаковића Карпатски и ликијски Срби, Београд, ИПА "Мирослав", 1997. године, у којој је навео више историјских извора о ранијем присуству Срба на Балкану, у данашњој Румунији и не територији Мале Азије. Неоспорне су хронике грчких историчара у којима је забележено да су, између себе, ратовали римски цареви (савладари) Константин Велики и Ликийније (325. године после Христа). Записано је да је Ликийније био Србин и да је затражио помоћ од својих саплеменика - настањених у пределу румунских Карпата. Цареви су се завадили, јер је Константин Велики био присталица хришћанства, а Ликийније је ватрено бранио стару религију. Нешто касније ће бити забележено да је хришћански бискуп Никета из Ремезијане (Беле Паланке) сузбијао многобоштво и годинама преобраћао "примитивне Србе" на хришћанство - крајем IV и почетком V столећа. Ако су око Беле Паланке Срби били крштени у четвртом столећу, онда им се мора признати да су и пре тог времена имали своја села и своје њиве на територији данашње Србије - јужно од Дунава; куда су, како смо видели, Византинци, у VI столећу, упућивали своје савезнике Аваре да пале и пљачкају српска (словенска) насеља.

Круна Контове недоследности

Френсис Конт није наводио ове документе о бискупу Никети и цару Ликийнију, а било би занимљиво да је то учинио, јер би тада морао да изнесе своје мишљење о појави Словена на Балкану раније него што је то "дозвољено". Његов коментар би био, вероватно, нешто слично ономе што је

рекао о записима Нестора Кијевског, кад је одбацио могућност да су Словени са Дунава населили Украјину, Русију и Пољску.

Круна недоследности у писању историје Словена у овој књизи налази се на страни 45. Аутор цитира цариградског патријарха Николу III (1084-1111), који пише цару Алексију I Комнину:

"Целих двеста осамнаест година, ни један Роман (Византинац) није ногом ступио на Пелопонез..." О приликама на овој грчкој земљи, Френсис Конт пише опширније, служећи се и сачуваном Монемвасијском хроником, у којој се наводи да су Словени владали Пелопонезом од 587. до 805. године (укупно: 218 година). Цар Михајло III је ратовао против Словена и 847-849. у Грчкој, али су словенска племена Милинзи и Језерити тамо били независни од Византије још сто година.

Поред овако набројаних чињеница, Френсис Конт закључује:

"Словени су живели у пастирско-номадским племенима, гајећи стоку и коње, или су се бавили земљорадњом... У Грчкој, иначе, никад и није постојало словенско краљевство, нити је историја запамтила име неког вође, или значајне личности".

То је та круна недоследности у овој књизи кад је реч о историји Словена. Види се да Словени владају 218 година целокупним Пелопонезом (сем неколико приморских градова), а још 100 година неким његовим деловима, али Френсис Конт не дозвољава могућност да су Словени тамо имали своје краљевство?! Ако су Словени били без државне организације тих 218 година, поставља се питање како су могли да се, тако дуго, одупру моћној Византији. Искрсава и друго питање - ако су Словени били господари Пелопонеза од шестог до деветог столећа, да ли је могуће да су, онда, остале територије на Балкану биле у саставу Византије? Ако јесу, каквим чудом је та оаза на Пелопонезу била у власти Словена?

Френсису Конту се може замерити највише то што одбацује могућност да су Словени од VII до IX столећа после Христа имали на Балкану државну организацију на челу са кнезом или краљем. Посебно зато што тврди да су они на Балкан дошли из Украјине, Русије и Пољске и што се мора претпоставити да државну организацију нису имали (по Конту) ни у овим својим претходним стаништима - јер да су је имали, донели би је и на Балканско полуострво. Али, и око словенске државности, Конт се заплиће у своју мрежу. Он, на 23. страни своје књиге, говори о словенској држави - чак у IV столећу. Наводи Јорданесове записе о томе и упознаје нас:

"Овај Јорданесов одломак занимљив је и због тога што открива да су од средине IV столећа Анти, словенско-иранска заједница, који су тада живели између Буга и средњег Дњепра, имали друштвену хијерархијску структуру, своју властелу и свога старешину, који је живео у кругу своје породице..."

Номађење - немогуће

Словенска писменост окупира историчаре - заговорнике тако касне појаве Словена у историји. Једно од њихових омиљених оружја против словенског писма пре IX столећа је објашњење да су Словени били номади и да такав живот не омогућава народу просвету, културу и државну организацију. Френсис Конт пише да су Словени номадили на Балкану, а сасвим је јасно да се у нашим планинама не може гајити стока тако што ће лутати од пашњака до пашњака, јер континентална клима са оштрим зимама захтева прикупљање сточне хране на једном месту. Ако узмемо у обзир да су зиме и оштрије и дуже иа већем делу руске земље, него на Балкану, онда је јасно да је номађење код Руса неостваривије него код Срба. И при оваквом приказу Јужних Словена, Френсис Конт упада у сопствену замку. Он на 41. страни своје књиге, наводећи текстове из списка: "Чуда Светог Димитрија" - истовремено - приказује наше претке у VII столећу да су били вешти тесари и умешни бродоградитељи. Тешко је поверовати да су били неписмени они који су овладали вештином градитељства. Посебно, није логично да ће се племена из шума и мочвара Висле, Дњепра и Дњестра (како се представљају словенски освајачи Балкана) показати на Јадрану, Егејском и Црном мору као вешти поморци.

Но, писменост (или неписменост Словена) стална је брига историчара - присталица словенског описмењавања у IX столећу. Тако и Френсиса Конта. Он ће претерати у настојању да докаже словенско необра-зовање, па ће на 57. страни написати:

"Побуна Словена против Германа у Бранденбургу 983. године позната је једино захваљујући немачким хроничарима, посебно Титмару (975-1018). Каноник у Магдебургу учествовао је у ратовима вођеним против Пољака - пре него што је постао бискуп Мерзебурга 1009. године... Његова хроника, дакле, априори нуди веома непријатељски став према Словенима; своју верзију чињеничног стања, Словени нису могли да напишу, будући да у то време нису имали своје писмо".

Погледајмо, каноник Титмар пише почетком једанаестог столећа, а Френсис Конт каже да Словени "у то време нису имали своје писмо"!?

А имали су га - чак ако и дамо за право онима који тврде да се описмењавање Словена обавило у деветом столећу, просветитељским радом Тирила и Методија у Моравској. Дакле, Словени су имали своју азбуку око 150 година пре него што је била побуна Словена против Германа (985), а Френсис Конт је по инерцији - изгледа - и у то доба ускратио нашим прецима најосновније облике просвете.

Френсис Конт ће често истицати да су Германи зауставили продор Словена према Атлантику, не примећујући да се таква улога не би могла приписати немачким прецима, јер и сам Конт наводи да су Готе покренули, из Азије, Хуни у IV столећу, а из предела Подунавља Авари у VI столећу после Христа. Само староседелачки народ може да зауставља продор освајача преко своје територије, а то - и према Контовим наводима - не могу бити Германи у Западној Европи, па ни на земљи која данас припада немачкој држави.

Френсис Конт ће, на једном месту овог свога дела, прецизирати да су, од VI до XII столећа н. е, територије данашње Источне Немачке, око Холштајна, Хановера, Хамбурга, у Тирингији и северозападној Баварској биле настањене искључиво Словенима. Он ће бити искрен у приказивању судбине тог дела словенског народа, наводећи да је она директна последица давних планова немачке државе, коју је, тако јасно, изложио бискуп Бернхард из Клероа у својој посланици бр.457.године 1147, у којој је позвао немачке бискупе и кнезове да се уједине против паганских Словена "све док, с Божијом помоћи, њихова вера или њихов народ не буду истребљени".

Сувише чињеница само у једној књизи - које забрињавају, али и отрежњују. Можда дају и одговор оним појединцима међу Словенима који се питају чему трагање за прошлим. Одговор треба тражити на питање - ради чега се неке истине из те прошлости крију?

"ЈАВНОСТ"- 21. 3.1998.

СРПСКА КРАЈИНА КРАЈ БЕРЛИНА

Геноциди над Србима показали су једну законитост - најжешћи њихови починиоци су преобращеници: покатоличени, исламизирани и поарбашени Срби. Они су били, по својој вољи - или на основу режије моћнијих држава, моторна снага у затирању српске матице. Преостали Срби мора да се суоче с том, засташујућом, чињеницом.

Још више, не треба се надати ничем бољем ни од оних српских јединки, или група, које се данас, разним начинима, преливају у друге нације, конфесије или се склањају у нека космополитска прибежишта.

Геоними

Кад су почеле ове појаве разарања српског националног бића и зашто то нисмо могли да зауставимо после прве погубности? Српска неспремност за супростављање планираном геноциду, код нас није озбиљно изучавана. Јасно је само то, морамо сами себи признати, да је у питању погубна српска (колективна) мана. Због ње смо од многољудне постали малобројна нација, губећи огромне територије, на којима смо живели још у средњем веку. Тамо су Србе препознавали многи страни историчари, картографи и хроничари.

Корисно је што је наша најновија голгота покренула многе умне људе, који нам откривају мозаик, много друкчији од оног какав нам је представљала званична историја. Постаје актуелна тврдња Баварског географа из деветог века, који је записао да су "Срби тако просторан и моћан народ, да су од њега произишли сви Словени". Постоје и други, слични, извори, од којих један наводи и професор Реља Новаковић, у својој књизи Срби (ИПА "Мирослав", Београд, 1993). Он спомиње хронике о

Србима на Балтичком мору: "Ласкарис Конанос, као морепловац, пловећи дуж Балтичког мора, у 15. веку, бележио је земље на које је наилазио. Прошавши Пруску и град Данцинг, записао је да је, идући према Западу, наишао на земљу Склавонију, чији је главни град Либек (Лупек). Тај град се мора налазити, тада и раније, у земљи словенских Ободрита (Бодрића). До 15. века, Немци су покорили тај део словенских земаља и спровели су германизацију, а Либек, основан 1143, био је један од развијенијих трговачких градова Ханзе, али је словенски језик још увек био очуван. Тај словенски језик чуо је и Конанос. Он је, слушајући говор становника Либeka и околине, био убеђен да одатле воде порекло Словени на Пелопонезу, чији језик је познавао".

Како видимо, Хитлер је кривотворио историјске чињенице, кад је Словене означавао "коровом у немачкој башти", а Јужне Словене оптуживао да су дошли на туђу територију (истоветно хрватским претњама Србима у Републици Српској Крајини).

Према старим записима и старим географским картама, које нико не уноси у уџбенике и енциклопедије, Немци су освојили словенске земље и упорно настоје да то ураде и са преосталим. У поменутој књизи Реље Новаковића, објављене су старе немачке географске карте, на којима већина насеља, у неким деловима данашње Немачке, носе имена, која се срећу у Србији, Црној Гори и другим данашњим српским крајевима. Наравно, у овом веку су Немци та имена германизовали. Некад су гласила друкчије и то се може пратити на сачуваним старим мапама.

1) Источно од Берлина, насеља су била: Лубов, Борни До, Буковик, Требинци, Клобук, Междо, Ровине, Бривска Гора, Зверинац, Љубица, Одрињска Граб, Лесница, Каменица, Буковик, Сухи До, Дабезићи, Крајина, Комарица, Каменица, Трново, Косовац, Језеро, Рудине, Брвник.

2) Западно од Берлина: Кошеље, Коморница, Прутац, Накло, Бучина, Сливно, Клешчно, Малција, Клешице, Требешин, Дурчин До, Вирав, Моравчани, Матички Гај, Клешник, Плава, Рјечана, Грабовник, Боково, Бјелице, Трубино, Подгорица, Горско, Рибница, Лужица, Црквица, Рудине, Брежине, Сиљавица, Морачани, Горица, Граб, Косовац, Бистрица, Буравски До, Бобовиште.

Хроничари

Поред Срба Лужичана, на територији данашње Немачке, са државном организацијом, живела су словенска (српска) племена Бодрићи и Љутићи, од 6. до 12. века. Бодрићи су се граничили са Саксонцима линијом западно од Хамбурга и источно од Халеа, а источно од Бодрића простирала се земља Љутића - до границе са Поморјанима и Пољацима. Јужно је била земља Лужичана, која се граничила са Чешком.

Преобраћеници

Ако се спремност и лакоћа Хрвата, муслимана и Шиптара за геноцид над Србима, може тумачити комплексом српских преобраћеника, можемо ли исте мотиве препознати и код Немаца, кад знамо да су садашње немачке територије биле некад словенске (српске), а многи Немци су словенског (српског) порекла?

Одговор на то питање дају нам немачки ратови против Срба, који су увек били нешто више од класичне намере освајања туђих територија и више од економских интереса. Значи, Срби не треба ништа сами да доказују. Закључили су све то други и забележили. Ево само два таква записа:

1) Леонид Андрејев, Рус: "Слово о Србији". 1914:

"Не заборавите да Аустрија са Србијом не ратује. У питању је казнена експедиција. На Србију не иде војска; не иду војници, ни официри, него целати... Аустријанци су поносито изјавили да они не траже територијално повећање.

Они хоће само српску крв, српски ужас, српску несрећу! "

2) Пјер Лоти, Француз: "Немачке грозоте у Србији", 1918:

"То што се догађа у нашој Француској, или на нашим вратима, није ништа према оном што подноси мала Србија; усамљена, као острво, међу ужасним народима. Једва да још налази сведоке своје голготе. Више од четвртине њеног становништва подлегло је: глади, хладноћи, грозном злостављању свих врста..."

Очигледно, преобраћеници, поред освајања српских територија, затиру и сведоке својих корена и склањају неугодну документацију, чак и строго научну.

"Јавност", 13. јул 1996.

СРБИ У МАЂАРСКОЈ И ВОЈВОДИНИ

СРБИ СУ СТАРОСЕДЕОЦИ ПАНОНИЈЕ

Није никаква новост ако кажемо да је југословенска историгорафија предимензионирано приказивала досељавање Срба из Србије, Црне Горе, Херцеговине и Босне у пределе Далмације, Лике, Кордуна, Баније, Славоније и Барање. Чињено је то, тек сад знамо, да би се српске територије могле присвајати, а српско присуство на њима тумачити привременим. Због тога је хрватска државотворна политика налазила формалну основу за своје геноцидне походе на српско становништво ових крајева.

Истоветни историјски промашаји присутни су и у третирању српских етничких територија у данашњој Мађарској, Румунији и нашој Војводини. У овим крајевима, Срби су живели као староседеоци јер нико није доказао да је пре њих овде обитовао неки старији народ. Но, ми ове пределе, северно од Саве и Дунава, посматрамо само као територије насељене Србима с југа, у бежанији испред турске војске. То је тако окоштало мишљење, да оно паралише Србе, јер се понашају као да су њихови преци ове земље отели од неких других етничких скупина.

Следствено томе, сматрамо да, због већинског мађарског становништва, Панонска низија представља мађарску етничку територију. Не усуђујемо се да признамо да су Мађари, на Панонској низији, затекли Србе и на српској земљи и земљи других словенских племена, основали средњевековну мађарску државу. Велике српске насеобине, са сопственом друштвеном и војном организацијом, постојале су у Мађарској још у време турског упада на Балканско полуострво, јер Мађари нису успели асимилovati све Србе староседеоце Паноније.

О Србима, као староседеоцима Паноније, писали су многи наши истраживачи, али њихова открића нису налазила пут до наших уџбеника. Овим питањем позабавио се и Јован Пејин, у књизи: Срби и Мађари, Кикинда, НИП "Комуна", 1996, едиција "Фонда истине о Србима". Следимо Јована Пејина: "Освајачи Паноније, у првом реду Мађари и Немци, трудили су се да спрече оснивање јаке српске државе у Подунављу, са Београдом. Према најновијим истраживањима, Срби су, од 3. до 4. века, живели на просторима Паноније, ужег Баната, Бачке, Барање, Срема и Славоније... Мађари, народ настао укрштањем угро-финских и турко-татарских племена, дошли су у Панонију тек 895-896. године, под вођством Арпада. Око реке Тисе и Дунава, сукобили су се са Словенима и разорили њихову државу, Велику Моравску... Захваљујући хришћанским Словенима у Панонији, Мађари, за време владавине краља Стевана Првог, 1001, прихватају хришћанство и ударају темељ држави која ће одиграти значајну улогу у историји.

Успостављање мађарске државе, спречило је развој српских држава у Банату, Бачкој, Срему и Барањи и њихово уједињавање са српским областима Јужно од Саве и Дунава. Једино Срем, повремено, улази у састав српске средњевековне државе, за време краља Драгутина (1284 -1316), а према неким изворима и цара Душана.

Срби су живо учествовали у политичком животу Угарске, будући да долазак Мађара није много изменио етничку слику Паноније, а ова нова држава је, по азијском обичају, била савез племена и народа. Срби су, као војници, учествовали у бројним ратним походима Угарске. Коњица, састављена од Срба из Баната одбранила је 1044. године Ђур од Немаца, а 1052. године, под командом војводе Уроша, Срби су одбранили Братиславу од немачког цара Хенриха Трећег. Године 1059, Србин Радивој заузимао је положај палатина Угарске. Такође, Јован Урош био је краљевски намесник од 1114. до 1131. године малолетном Стефану Другом, док је Србин Белуш био палатин од 1156. до 1161. године, а његова сестра Јелена, основала је у Банату, у Ковину, српски манастир 1150. године (ово је време пре доба Светог Саве и Немањине Србије, примедба С.Ј).

За време татарске најезде 1242. године, угарски Срби су им једини пружали озбиљан отпор. Исто тако, Срби су одиграли главну улогу у одбрани Угарске од чешког краља Отона Другог, 1260. године, за што су били посебно награђени од краља Беле Четвртог".

Као што се види, Срби су у Панонији живели на својим етничким територијама, а ново досељавање Срба са Балкана, пред турским освајачем, није повећало бројност Срба, него су тамо, због асимилације у мађарску етничку групу, стално смањивали свој број, док нису од већине, постали национална мањина. Ипак, она маса панонских Срба, са придошлим из Србије, Црне Горе, Херцеговине, Босне и других српских крајева, која се одупрла мађаризацији, одржавала је културне и духовне везе са Србима јужно од Саве и Дунава, што Јован Пејин објашњава:

"Мађари су у својим документима, војвођанске крајеве називали Расзорсзак, што значи: Србија. Назив није само у вези са Србима, који у тим крајевима живели, већ и зато што су Срби били ослобођени феудалних давања и имали су привилегије, које је установио краљ Матија 1471. године, признавши их као народ и давши им право на слободно исповедање вере. Касније ће овај статус бити основа за установљење Војне крајине... Међу Србима постојале су чврсте културне, економске и друге везе, пошто су сви били упућени на трговачке путеве моравско-вардарском долином, или ка јадранским лукама. Нарочито су биле јаке везе између Срба у Банату са Србима у средишњим областима, због војничког заната, који су Срби упражњавали у Угарској. Велики број племића са војницима, давао је српски карактер читавим областима, чак и самом Будиму. Доласком балканских Срба у Подунавље, дошло је до мешања са српским старинцима. Православна црква одиграла је велику улогу у стапању једнородног народа у целину. Из тог разлога, име Србија, које су Мађари дали овом делу Подунавља, није чудило савременике.

Срби војници, захваљујући привилегијама, имали су своју самоуправу и војне команданте. Разликовали су се од Мађара, који су настали од разнородних народа. Мађари су, углавном, били феудални слој господара, што мађарска историографија, нарочито она склона националном романтизму, радо подвлачи... Такву ситуацију у Мађарској држави, потврдио је и др Ференц Фалукељи, шеф Мађарског института у Печују, 25. јануара 1942, у Суботици:

"Мађарска никад није била национална држава, али у Мађарској, владајући народ био је увек мађарски".

Супротно овој ситуацији, данас је Мађарска једна од најчистијих националних држава у Европи. Од 180.000 Срба у Мађарској 1918. године (колико је било и Мађара у Југославији), данас их је једва 5.000, док је Мађара у Југославији око 450.000.

Видимо, да се Срби лако осипају и претапају у друге народе - па и у мађарски, али, с друге стране, захваљујући и томе што су други народи, према Србима, користили државне методе присиле ради асимилације, укључујући и физичко уништавање.

Срби такве методе никад нису користили према националним мањинама у својој средини.

"Јавност", 31. август 1996.

СРБИ СТАРОСЕДЕОЦИ У МАЂАРСКОЈ

Научени смо да Србе у Мађарској видимо као потомке оних Срба који су, пред турским терором, тамо дошли из Србије, Црне Горе, Босне и Херцеговине. Присуство Срба у мађарској, Војводини и Румунији, приписивали смо само сеобама, посебно сеоби под Арсенијем Чарнојевића, крајем осамнаестог века.

Супротно оваквом нашем науку, историјски документи показују да су Срби у Панонији били староседелачко становништво, којем су се придруживале протеране скупине Срба из, од Турака, покорених земаља. То важи, чак, и за Свету Андреју. Ватикански документ из 1337. године: "Sillabus Collestoriae Decimae Codex Vaaticanus" бележи податке о српској општини у Сент Андреји и о православном манастиру у њој из 1221. године! Поред овог старог документа, послужимо се мапом из 14. века, затим мапама: "Мара Marsigli 1726" и "Мара Josephul Kaller 1782", које садрже податке о српским насеобинама у тадашњој Барањи. од 13. до краја 18. века. У то време, Барања је обухватала

много шире подручје од оног које је, под тим именом, прикључено Србији 1918. године. Барања је раније обухватала области од Драве и Дунава до Блатног језера. Ове податке западних историчара и картографа потврђује и турски попис становништва Барање из 1581. године.

Следећи ова документа, долазимо до српских општина, које ћемо поделити на оне чија су имена сачувана, до данас, и оне чија су имена, до 20. века, ишчезла.

А) Средњевековне српске општине у Мађарској и на данашњем делу Барање, са сачуваним именима:

Нана, Медина, Грабовац, Салка, Хидаш, Батосек, Вемен, Жумберак, Печуј, Сигетвар, Српски Тарчин, Литоба, Будимир. Бормед, Титош, Маиш, Безедек, Сорок, Вилањ, Лидова, Соколош, Ивани, Роли, Век, Бан, Илочац, Бреме, Моноштар, Херцег Суљаш, Болман, Коча, Дарда, Бење, Вашка, Брамен, Сент Мартон, Вак, Будун, Бол, Лоншак, Ируг, Косово Поље, Коночена, Бистрица, Зек, Годиша, Бабуна, Карас, Сасуд, Козар, Зазар. Апор, Муче, Белац, Думбо, Сријанка, Дебрекест, Ада, Отока, Забод, Зимањ, Орез, Лапљива Земља. Јованча, Завал, Закодак, Кулеџ. Калозна, Зарозд, Праг, Мисла, Мали и Велики Зекул, Стони Београд (1543), Српски Свети Миклош, Српски Свети Петар (1631), Бата, Будим, Пешта, Чин, Српски Крстур (1629), Колож, Пљеш (1184), Чобанац, Помаз, Света Андреја (1221), Више, Лак, Козод, Тоба, Сокол, Озора (1329), Дода, Кер, Немоћи, Торуг, Пакш, Кора, Ача, Бар, Гомаш, Гордањ, Никола, Шомођвар (1587), Игол, Српски Егреш, Орези, Борјог, Мослоњ, Козук. Топонар, Немешвид, Отока. Думбо (1529), Атола, Керчегин, Бозлен, Мохач, Пантелија.

Б) Средњевековне српске општине, чија су имена ишчезла:

Порди, Доница, Темек, Свети Ђорђе, Кобод. Марока, Велики и Мали Виг, Марке, Ромба, Вегелене, Мач, Велика Марга, Голеш, Батон, Абани, Седи, Хеђеш Ебрег, Дара, Истојан, Беси, Ново Село, Велика и Мала Карша, Корто, Денесна, Богар, Корпач. Велики и Мали Алберт, Мана, Колочар, Мала Гарга, Заган, Херенд. Лата. Семлак, Габош, Богач, Мехеш, Безог, Мало Село, Естин, Опар, Сак, Сигет, Мали Оброш, Банкатал и друга.

Ова документа бележе и православне храмове, под управом грчких свештеника до 17. века и сви су у српским општинама: Света Андреја - 1221, Пљеш - 1184, Весприм, Бел - 1086, Симег - 1091, Вашанке - 1482, Чатар, Блатно, Грабовац, Печ-Варадин - 1038, Секудвар - 1142, Шиклош, Батина - 1093, Брана - 1093. године.

Православна епископска седишта била су:

Света Андреја. Будим, Кнеза - 1109 и 1205, Стони Београд - 1543, Блатно - 1525, Сечуј - 1557 - 1690, Печуј и Мохач.

Како видимо, српска држава Немањића биће основана тек крајем 12. века, а у тадашњој Барањи су српске општине, цркве и манастири постојали сто година пре тог времена, у 11. веку.

Документа приказују и српске војне шајкашке станице. На Дунаву су биле: Ковин - 1273 - 1440 - 1703, Землен - 1705, Тоновар - 1710, Бата - 1093. Велишмарта - 1710.

На Драви: Домбо, Гордиша, Осјек и Шиклош.

Поред српских општина, налазимо и шокачке, али у мањем броју, између Печуја и Драве. У то време, припадници овог племена су убрајани у Србе.

Подаци су узети из књиге: Барања, од најстаријих времена до данас, Стевана Михалцића, штампане 1937, с репринтом у Београду, 1991. Библиотека града Београда.

"Јавност", 9.3. 1996.

СРПСКИ ПРАВОСЛАВЦИ НАЗВАНИ БОГУМИЛИМА

Др Васо Глушац, у својој књизи Истина о богумилима (Београд, Књижевне новине, 1992), анализирајући све познате историјске документе и њихова тумачења о тзв. богумилима, закључио је да у Бугарској никад није било богумилске секте и да се, сходно томе, није могла преселити у средњевековну Босну и тамо устоличити себе, као званичну државну религију. Богумил је, у 10. веку, био свештеник Бугарске православне цркве и присталица престолонаследника, који је изгубио битку за очев престо.

Др Васо Глушац, на страни 248, једноставно објашњава како је политичком противнику - губитнику, било лако прилепити етикету и о верској јереси: "Поменуо сам да је бугарски цар Симеон имао два сина: старијег Михаила и млађег Петра. Михаило је био законски наследник престола, али је цар Симеон одредио за наследника млађег Петра, јер је овај био ожењен грчком принцезом, па је Михаила присилио да се закалуђери. Овакав царев поступак створио је опозицију, која је бранила законита права престолонаследника Михаила. Опозицију је водио неки поп по имену Богумил, а цара и државну власт бранио је презвитер Козма, жестоко нападајући, у својој "Беседи", опозицију и попа Богумила. Како се у средњем веку, а и касније, свака борба сводила и на веру, противник се обеђивао да је безбожник и јеретик и да не верује у праву хришћанску веру. Тако је и Козма обедио свог противника попа Богумила и његове присталице да су јеретици, подмећући им догматично веровање малоазијских манихеја".

Касније ће овај догађај, у политичку терминологију суседних држава, угурати термин "богумил", који је садржавао појам верске јереси, а приписивао се сваком политичком противнику владара. Тако је и Немања своје политичке противнике, присталице старијег брата, оптужио за богумилство и протерао из Србије.

Наши историчари, углавном, за овај прогон кажу да је одлучујуће утицао на ширење богумилске јереси у Босни и стварање "Босанске цркве", као јеретичке (богумилске).

Чудно је да српским историчарима није постала сумњива таква тврдња. Јер, немогуће је замислити да у неку државу уђе неколико присталица, или поборника, неке нове религије и да њихово учење прихвати и владар, и племство, и народ, и православно свештенство, а да сви заједно одбаце своју дотадашњу веру.

Можда су због ове нејасноће наши историчари несигурни кад објашњавају "Босанску цркву". Не изражавају се прецизно о њој, тако да читалац не може да закључи: ни како је, ни када је настала, ни када је нестала богумилска вероисповест у босанској држави. Треба погледати лекције о "Цркви босанској" у уџбеницима Републике Србије, па се уверити колико недоречености и нејасноћа оне садрже. Ево једног дела из уџбеника историје за шести разред основних школа:

"Прошлост средњевијековне Босне тесно је повезана са јеретичком црквом босанском. Бан Кулин је био оптужен да пружа уточиште јеретикима из приморских крајева. Ови јеретици су називани патеренима. У Босну су се склањали и богумили, које је Стефан Немања протерао из Србије. Учење богумила и патерена одступало је од званичног учења католичке и православне цркве. Зато су називани јеретикима. Патерени су сузбијани у Западној Европи, а богумили на Истоку".

Видимо да у нашем уџбенику нема ништа сем навођења да је босански бан Кулин пружао уточиште патеренима и богумилима, који долазе из приморских градова и Србије.

За богумиле се каже да нису градила цркве, да нису користили крст, да нису поштовали оце Старог завета, патријархе и пророке пре Христа, да су веровали у два бога, да поричу човечанску природу Христа и да је Он имао зрачно тело, да је Блажена Марија била анђео, да се Христ није узнео на небо, да Римску цркву сматрају црквом идола, да имају између себе онога који је Христов наследник, да поричу крштење водом, да тврде да су људске душе демони итд.

Религију у средњевијековној Босни, Ватикан је прогласио јеретичком, да би имао оправдања за наметање католичке вере и да би могао повести крсташки рат против Босне. Хришћани нису могли бити робови, па је зато становништво Босне проглашено богумилским (нехришћанима), да би се здрави младићи и девојке, после заробљавања, могли продавати по трговима за робове у Северној Африци и на Блиском истоку.

Ватикан

Зато су ватикански писани извори пуни података о босанској јереси. Ако бисмо тим изворима веровали (као што то верују историчари), онда бисмо морали да верујемо и новијим историјским изворима - онима из Другог светског рата, кад су власти Независне Државе Хрватске, православне Србе у Босни и Херцеговини и српским крајинама називале шизматикима. Званични ватикански великодостојници су прихватили овакав назив, одобравали су и спроводили превођење (силом)

православних Срба у католичку религију. Значи, у двадесетом веку је Ватикан према православним Србима поступао онако како је то чинио и у средњем веку.

Измишљотине о српској босанској средњевијековној држави и њеној независној Православној цркви, приказивао је, као коначне истине, хрватски историчар Рачки. Нажалост, његова "наука" је прихваћена, некритички, и од српских историчара.

Босански краљ Твртко Први, око 1370. године, насељавао је Далмацију православним Србима из Босне, због чега је негодовао папа.

Никад, при каснијим насељавањима Далмације из Босне, није забележено да су тамо стигли неки богумили. Увек су то били Срби и увек православне вере.

Видимо како др Васо Глушац, на страни 139. своје књиге, објашњава српски и православни карактер средњевијековне босанске државе:

"Кад бисмо хтели веровати латинским изворима, онда бисмо морали прогласити фалсификатима све домаће споменике, од Кулинове повеље и каменог натписа на његовој цркви, па све до тестаментa госта Радина. Али, ми то нити смемо, нити можемо. Папини инквизитори су "боснаској цркви" подметали догматичка веровања правих јеретика. А баш ти латински списи били су Рачком алфа и омега, били су му извори првог реда, а све је домаће изворе презрео и занемарио.

На основу латинских извора, написао је расправу "Богумили и патерени" и на тај начин створио једну фантастичну причу о старој средњевијековној "босанској цркви". Његову причу, популарисао је нарочито Вјекослав Клајић у Повиести Босне, а примили су је, за голу истину, остали наши историчари, те све до данас влада у нашој историјској науци".

Уз остале, многобројне, доказе, др Васо Глушац упућује на изворе који сведоче о православљу у средњевијековној Босни: "Старосрпски натпис на каменој плочи са Кулинове цркве, који је пронађен код Високог, сведочи да је у то време хришћанска вера у Босни била потпуно учвршћена. Иначе, не би бан Кулин, са својом женом Војиславом, подизао цркве, нити би имао коме подизати, кад не би народ те цркве поштовао и у њима се молио Богу. На једној црквеној плочи има врло лепо израђених шест крстова. На трећем крсту, налазе се написане речи: "Радохња крстјанин". Дакле, Радохња крстјанин учествује у подизању банове цркве и на плочи исписује своје име.

Је ли могуће да је то био богумил, или патерен, кад тако поштује крст и учествује у подизању цркве? "

Даље, аутор ове књиге наводи више повеља босанских краљева, које, обавезно, почињу знаком православног крста, а у текст се уноси речник Православне цркве:

"У име Оца, Сина и Светога духа, амин".

"Јавност", 8. јун 1996.

ХРВАТСКИ ФАЛСИФИКАТИ СТРАНИХ ИСТОРИЈСКИХ ИЗВОРА

Познато је да је Анте Старчевић (отац хрватске државе) у 19. веку, као основу за стварање Хрватске, прогласио државотворно право хрватског народа - створено у "заједничкој" мађарско-хрватској држави, од 12. века. На основу такве "мађарско-хрватске" државе, све територије запоседнуте од стране Мађарске (српске и италијанске) и територије под вазалством Мађарске (средњевијековна српска Босна) проглашене хрватским државним поседом.

У духу овакве поставке, хрватски историчари двадесетог века су све историјске изворе прекрајали и прилагођавали. У једном таквом послу, хрватској браћи помагали су словеначки историчари.

Писац историјских дела г. Хуго Рот, у својој књизи Србли на своме тлу, Београд, 1993, "Фонд истине о Србима", на 33. страни, приказује како су "Цанкарјева zaloжба" у Љубљани и "Графички завод" у Загребу, штампали (1986) Тајмсов атлас светске историје, фалсификујући, у њему, карту Источне Европе из периода 1278. до 1389. То је управо период за који хрватски историчари тврде да је Мађарска била "мађарско-хрватска држава".

Господин Хуго Рот наводи: "Указујемо на три, врло значајна, одступања словеначко-хрватског издања у односу на британски оригинал и немачки превод. Британско и немачко издање насловљавају

Мађарску оног доба, као "Угарско Краљевство", а у словеначко-хрватском издању ; то је " Угарско-хрватско краљевство".

Друго одступање односи се на наслов (у питању су јадранска обала и острва, примедба С.Ј) на енглеском и немачком, где пише: "Република Венеција" и "Територија Венеције"; потпуно је изостављено у словеначко-хрватској верзији.

Треће одступање је у легенди мапе. Наслов мапе, у енглеском и немачком издању, гласи: "Источна Европа 1278-1389 ", а у словеначко-хрватском издању је овај наслов изостављен".

Ето, тако историчари Хрватске и Словеније желе да побегну из Источне Европе. На овој истој карти су одбили да напишу и ознаку на територији средњовековне Босне, где је писало да је под вазалством Мађарске. Било им је то неприхватљиво, јер није писало да је Босна била под вазалством измишљене "Угарско-хрватске".

"Јавност", 11.02.1995.

ДУХОВНА ЈУРИСДИКЦИЈА РАШКОГ АРХИЕПИСКОПА НАД ЗАХУМЉЕМ

Шта рећи о данашњој муслиманској и хрватској пропаганди, којом се "доказује" да Срби у Босни и Херцеговини нису староседелачко становништво? Не треба ништа рећи. Њихови "докази" говоре о њима самима и њиховим државним творевинама.

Ево шта каже Ратко Пасарић - Дубровчанин, наводећи бројне историјске изворе о становницима Босне и Херцеговине у 13. веку, у својој књизи: Српско-православно житељство западних крајева Дубровачке Републике до 14. стољећа, Загреб, 1983: "У Захумљу и његовом приморском дијелу, романизам је био одвећ туђ за српски народ, а то се подручје и налазило изван римске јурисдикције. Православни српски народ у Захумљу и захумском приморју, зависио је од духовне јурисдикције рашког (српског) архиепископа. У првој четвртини 13. стољећа долази до оснутака посебне епископије за хумску кнежевину, са епископалним сједиштем у Стону.

Доцније се стонски владика преселио у манастир на Лиму (у унутрашњост тадашњег Захумља)".

"Јавносш", 4. 2. 1995.

МАКАРСКО ПРИМОРЈЕ - СРПСКО

Поред мноштва сачуваних докумената о староседелачким Србима у Далмацији и осталим земљама, западно од Дрине и Дунава, у нашим књигама и енциклопедијама преовладава тврдња да су то досељеници из Србије и Црне Горе. Заморно је објашњавати зашто је то тако. Довољно ће бити ако укажемо на историјске изворе и надати се да ће нове генерације историчара и педагога бити опрезније према националној баштини.

О најстаријим житељима Макарског приморја, пише Лујо Бакотић, у књизи: Срби Далмације од пада Млетачке Републике до уједињења, Београд, "Аполон ко." - 1991. фототипско издање из 1939. године. Објашњавајући политичке односе између Срба и Хрвата у Аустроугарској, Лујо Бакотић пише: "У чисто народном погледу, ми смо водили рачуна о чињеници да су Срби били Срби и још пре него што су примили хришћанство. Истицали смо, између осталог, да је Макарско приморје било српско и живело као српска Неретванска област у склопу немањихке државе. Неретванска област, која је, као скоро самостална држава, ратовала против Млетачке Републике, била је позната под именом Паганије, а њено становништво италијански историчар и свештеник Фарлати назива "свирепим и немилостивим српским племеном". Талијана Фарлатија болело је то што су Неретљани, више пута, потукли Млечиће на мору.

Кад су Неретљани примили хришћанство, примили су га од Истока и постали су православни, а после оснивања Српске самосталне цркве, били су припадници те цркве.

Покатоличила их је тек касније, Млетачка Република.

И сам фрањевац отац Ане Лулић из Макарске, у свом делу о Макаром приморју, пише да су, око године 872, "сви они Срби, који су настањени у Макаром приморју и у његовим варошима, па и на обалама Неретве, примили хришћанство и да су их крстили калуђери послани из Цариграда".

Он, даље, спомиње да се још и данас виде рушевине калуђерских манастира у Макру, у Заострогу и Стану-Пољцама, и да се у Дрвенику налази гроб са натписом игумана калуђерског манастира, а у Тучепима да се налази стара црква Светог Ђорђа, грађена у византијском стилу".

"Јавност". 5.8.1995.

СРПСКИ СТОН И ПЕЉЕШАЦ

Хрватски повјесничари жонглирали су постојећом документацијом средњег века, да би доказали да су Срби придошлице на земљама западно од Дрине и у Далмацији. Нека документа су склањали, а нека прилагођавали унапред смишљеним закључцима.

Тако су улагали труд да докажу да је у Стону на Пељешцу до у 14. век била католичка бискупија. Српски историчари, све до у најновија доба, нису поклањали пажњу овој ујдурми, мада је она била у служби опаких намера хрватских државника.

У својој књизи: Српско - православно житељство западних крајева Дубровачке Републике до у 14. столеће, (Загреб, 1983), Ратко Пасарић Дубровчанин, уверљиво, доказује да је у Стону, до у 14. век, постојала православна епископија, са епископима: Аларије, Методије, Теодосије, Никола, Сава, Јевстромије, Јован, Данило и Стеван. Чињенице о овоме садржи средњовековна исправа, коју нико још није ни покушао оспорити. У питању је Споменица фрањевачких свештеника реда "Мале браће" из 1394. године. У њој фрањевци записују: "Прије него што је ова земља дошла под власт дубровачке госпде, била је подложна, за близу 300 година, шизматима и патеренима, а нити је ту било и спомена о обреду католичке вјере, него су ту боравили калуђери и свештеници српски".

Аутор коментарише делове Споменице на следећи начин: "Даље се ту говори о градњи великог зида и тврђава од Великог до Малог Стона, као и о томе да је стонско подручје било уступљено Дубровнику од стране српског краља и бана босанског, уз услов да Република мора задржати српске калуђере и свештенике. Проучавање наведене Споменице, упућује нас на то да од године 1044. није било у Стону и на Полуострву нити једног католика, него је сав народ исповедао православу веру - веру својих предака у српском Захумљу и другим областима српске земље. Према томе, падају у воду све тврдње, разних писаца, о давном католичанству стонске области и латинској епископији".

У овом документу католичких свештеника, православно становништво се, подругљиво, назива " шизматичима " и " патеренима ", али све то није могло да негира да су верници припадали српском народу. Иначе, овим називима, католици су додавали још и друге: "бабуни" и "богумили". Сад се може ценити да ли су наши историчари били у праву, или не, кад су овај последњи ("богумили") прихватили као стваран и унели га у уџбенике!

"Јавност". 25.3.1995.

ЗАПАДНИ ФАЛСИФИКАТИ О ИЗВОРИМА ДРЖАВНОГ ПРАВА

СРПСКО ДРЖАВНО ПРАВО СТАРИЈЕ ОД ЕНГЛЕСКОГ

Енглеска "Велика повеља" се велича, иако је написана на једној страници, а занемарује се "Номоканон" Светог Саве, који је имао стотине страница

Не би се од државника Западне Европе и Америке смело очекивати да обмањују, јер је свет постао глобално село, у којем се све лако и брзо сазна. Али, очигледно, њих није страх од јавног мњења, ни онда кад чине недела. Кога је, од њих, данас страх (или стид) зато што су разбили Претходну Југославију, изазвали међуетнички и међуверски рат, уз организовање геноцида над Србима?!

Без страха и без стида, они ће та недела признати - кроз изјаве, чланке и књиге лордова Карингтона и Овена, генерала Мекензија и Чарлса Бојда, преминулог француског председника Митерана, стручњака за тероризам америчког Конгреса Јозефа Боданског и многих других.

Ни њихова задата реч, не представља ништа значајније. Обећали су Србима у Републици Српској Крајини да ће их штитити од хрватске војске и да, истовремено, неће утицати на политички договор између српске и хрватске етничке заједнице. Чим су Срби поверовали у ову заштиту и обећану непристрасност, одмах су западни лидери организовали изгласавање у Савету безбедности десетине резолуција против Срба, припремајући своју војну логику и своје авионе за помоћ хрватској војсци. У тренутку хрватске агресије на Републику Српску Крајину, авиони НАТОа разорили су најзначајније српске војне објекте и оправдано се верује да су, са хрватским авионима, бомбардовали српске избегличке цивилне колоне.

Повеља

Западноевропљани и Американци били су још дрскији према истини у бившој Босни и Херцеговини. Припремили су муслиманске војнике за убијање муслиманског становништва, гранатама и снајперима у Сарајеву, а, онда, за сва та недела оптужили српску војску и против ње (и српских цивила) покренули натовску борбену авијацију и артиљерију "снага за брза дејства", с енглеским и француским војницима.

После тога су Србима обећали, у Дејтону - 1995, равноправан третман Републике Српске према федерацији муслимана и Хрвата. Кад су Срби прихватили овакву понуду, и потписали одређене уговоре у Дејтону и Паризу, Западњаци чине све да избришу Републику Српску са географске карте и да је утопе у муслиманско-хрватску федерацију, чије ће границе бити чврсто изграђене према Србији и Црној Гори.

Вероломство до вероломства од Запада, а међу нама има још оних који нас уверавају да све узоре тражимо баш на Западу. А тај Запад је одувек био исти и никад није завредио да буде узиман за узоре, да не спомињемо најстрашније ратове и прогоне невиних од стране војски Западне Европе. Довољно је, овог пута, да знамо да су највеће војне окретали према Словенима и православним земљама. Допринос православних народа европској цивилизацији је вековима порицан и заташкван.

Прво разарање православне цивилизације, Западноевропљани су обавили 1204. године, кад су, изговарајући се да ће ратовати против муслимана, опсели Цариград. Победили су Грке и успоставили латинско царство, које ће трајати до 1259. године. Запад ће, од тада, благонаклоно посматрати турска освајања Византије, Бугарске и српских држава. Поред тога, негираће свако цивилизацијско достигнуће Грка у Византији, као и Бугара, Руса, Срба, Јермена, Румуна.

Није тешко доказати да је грчки гениј прихваћен у Риму, из којег је цивилизација пренета у све делове Западне Европе, али то Западно-европљани не могу да прихвате.

Они савремену цивилизацију виде само као своје сопствено дело па и почетке државне организације приписују свом поднебљу. Тако, у свакој европској енциклопедији пише да су Енглези творци модерне демократије и државног права. Под одредницом Магна карта (Велика повеља). дословно се наводи у Опћој енциклопедији Југословенског лексикографског завода, Загреб, 1979, на страни 243, књиге 5:

Велика повеља, што ју је енглески краљ Џон без Земље, приморан оружјем енглеског племства (15.6.1215) прихватио, ударивши на њу свој печат. Велика повеља има форму двостраног уговора, склопљеног између краља и енглеских племића, а имао је сврху да ограничи апсолутистичку краљеву власт. Велика повеља била је уперена против краља Џона, који је 1213. примио Енглеску из руку папе Иноћентија Трећег, као феуд, уз обавезу плаћања годишњег данка, чиме је, у ствари, Енглеска изгубила суверенитет.

Велика повеља може се сматрати првим писаним уставним законом Енглеске (и уопће првим уставним актом у свету), поготово што су акције племића подржали слојеви народа. Такођер се сматра документом који јамчи грађанска права и владавину закона".

Крмчија

Тако, Енглези један свој документ, писан на једној страници, назваше првим уставним актом у свету! А, у то исто време, Срби су имали збирку закона на око 200 страница. У тој збирци, није било

регулисано само право краља према феудалцима, као у енглеској Великој повељи, него је нормативно обрађен живот и односи у држави; од личних слобода, односа у браку, приватне својине, устројства државе и цркве, и другог.

Реч је о Законоправилу Светог Саве, познатом и под именом Крмчија - према руском називу. Ево делимичног приказа овог старог српског устава и закона из књиге: О Законоправилу или Номоканону Светог Саве, аутора М. Петровића, Београд, 1990. године:

"Благодарећи обиљу номоканонских списа и значају конституција помоћу којих се уређивао свеукупни живот средњовековне Србије, од 1219. године, када је Свети Сава и увео у употребу Законоправило. оно не само да није укинато ступањем на снагу, 130 година касније, Душановог законика (1349), већ је надживело све српске законе, послуживши, као извор, за многе од њих. Према запажањима неуморног истраживача Сергија Викоторовича Троицког, Номоканон Светог Саве је и даље остао главни, основни правни зборник, док су нови зборници добили само супсидарни и суплеторни значај...

О значају Законоправила, на својеврстан начин, говори и то што је оно рано прерасло границе Србије и било у употреби, још у 13. веку, у Русији, Бугарској и Румунији - делимично и нешто касније".

Какав је овај српски законик био, довољно је да погледамо само једну област обраде. На пример, поглавље Градског закона у четрдесет грана, које садрже прописе о: склапању веридбе, веридбеном залогу, веридбеним даровима, условима за склапање брака, ваљаности брака, веридбеном дару, забрањеним браковима, регулисању мираза, потраживању мираза и његових терета, даровима између мужа и жене, разводу брака и његовим узроцима, поклонима, поништавању поклона, продаји и куповини, наследству, дугу, залогу, изнајмљивању, оставини, склапању ортаклука, изградњи кућа и још много тога, што покрива готово све што и савремени прописи из области грађанског права, у било којој земљи.

М. Петровић закључује о значају Законоправила:

"Завет је, дакле, дат Србима да на књигама Законоправила - том чудесном огледалу - обликују карактер, заснивају породични, црквени и државни живот. На тај начин, у ствари, опредељују своје место у историји народа и држава. Ми данас, признајемо, не знамо и избегавамо да знамо за ове књиге. То потврђује и чињеница да се у домаћој двотомној Правној енциклопедији, од укупно 1978 страница, штампаној у Београду 1985. године, ни под којом одредницом, не може наћи једна реч о Законоправилу Светог Саве, док зборник Римокатоличке цркве није заобиђен.

Треба ли и за то да тражимо кривце ван себе самих?!

Није ли наш такав однос према Законоправилу, одраз свесног одрођавања и помањкања културе?! Питамо се колико би нас остало неисламизованих да није било Законоправила, у што је Свети Сава, видовито, много пре појаве Османлија на Балкану, унео спис о измаиљаћанској вери, која, како стоји у залгављу - "... и до данас обмањује људе". Може ли се равнодушно пренебрећи створена празнина у историји развоја домаћег грађанског права, зато што је занемарена глава 55 Законоправила, која садржи цео Градски закон у четрдесет грана!

Да су наши умни и задужени људи придавали дужну пажњу сопственим изворима, не би могли ни енциклопедисти, макар били и енглески, именовати један лист папира, потписан под претњом мачева, на којем је написан споразум између краља и феудалаца, "првим уставним актом у свету".

А ми не бисмо били тако лаке жртве западноевропског и америчког вероломства у рату од 1991, од чега је понешто наведено на почетку чланка.

"Јавност", 22. јун 1996.

ДИНАСТИЈА ЦРНОЈЕВИЋА У ЗЕТИ

ГРОФОВИ ОД ЖАБЉАКА У ВЕНЕЦИЈИ

После одласка Ђурђа Црнојевића у Малу Азију, Елизабета је са децом остала у Венецији. Живела је од помоћи Сињорије и помоћи свогдевера Скендербега Црнојевића. Мушки потомци носили су племићку титулу - Војвода и гроф од Жабљака. Није забележено да су потомци славних и јуначких Црнојевића бринули о ослобађању својих саплеменика. Племићки живош у Венецији отуђио их је од рода и умртно

Константин Лиречек је у својој Историји Срба посветио доста простора свим српским средњовековним динасијама. О Црнојевићима, последњим владарима Зете, забележио је драгоцене податке, истичући да су им на двору били сачувани остаци старосрпског дворског уређења, које је показивало одблеске сјаја претходне царевине. У дворским канцеларијама господара Зете Ивана Црнојевића (1482) још су се писале повеље манастирима, властели и кнежевима, а војводама и дворским достојанственицима давала старешинства у војсци и државној администрацији. Очигледно, државна каса је и у то време била богата, јер је могла да плаћа високе стручне чиновнике, ангажоване из Дубровника, Млетака или Византије. Турци су већ давно заузели Цариград, Смедерево и Кључ, а те године су докрајчивали и српску државу Херцега Стјепана и његових потомака.

Црнојевићи су потомци силног српског властелина Ђураша Илијића, који је од 1326. до 1362. живео у Зети и био у служби Стефана Уроша Трећег Немањића, цара Душана и цара Уроша. По овом родоначелнику, потомци су се звали Ђурашевићи, а касније Црнојевићи. Црнојевићи су поседовали имања у планинским областима изнад Котора и Будве и од Његуша и Ловћена до Скадарског језера. На језерским острвима подизали су задужбине и у њима су били сахрањивани. У време Ђурашевића, породици су припадала и велика имања на реци Бојани.

Радич Црнојевић је био противник претходне зетске династије Балшића, али је Ђурађ Црнојевић (1413) био истакнути војвода код Балше III, док је његов брат Алекса (Љеш) заслужио војводску титулу код Стефана Лазаревића, у саставу чије државе је била и Зета. Кад је Србија у време деспотовине Бранковића први пут пала под турску власт, Стефан Црнојевић је, као обласни господар Зете, покушао све да спасе српску државност и независност у њој. Он је 1441, да би се одбранио од Турака, пришао Стефану Вукчићу, а 1448. Млетачкој Републици. Кад се Ђурађ Бранковић вратио у Смедерево и поново успоставио српску Државу, прилази му Стефан Црнојевић 1448. године. Међутим, тај међусрпски савез није био довољан за одбрану од силне турске државе, па је Стефан Црнојевић полагао највеће наде у савез са Млечићима.

Стефан је умро 1465. Наследио га је син Иван Црнојевић, који ће живот провести у непрекидним борбама против Турака, у којима ће, зачуђујуће, односити небројене победе. Владаће Зетом до своје смрти (1490), успевши да је одржи независном. Наследили су га синови Ђурађ и Стефан, али су се задржали на престолу само до 1496, кад су их Турци свргли. Зета је претворена у Скадарски санџакат, којим је управљао Скендербег Црнојевић, најмлађи од браће Црнојевића, потурчењак. Као турски намесник, владао је из Скадра од 1514. до 1528.

Ђурађ Црнојевић се није мирио са падом Зете под Турке, па су га Турци, протерали у Млетке. Био је ожењен млетачком властелинком. Гајио је наду да ће му Млетачка Република помоћи у борби против Турака.

Млечани интригама слабе зетску државу

Ђурађ се у избеглиштву уверио да је Млетачка Република имала исте циљеве као и Турска - освојити што више српских земаља. Млечани су своје војне експедиције усмеравали према Зети, док је она била у саставу Србије Стефана Лазаревића и сестрића му Ђурђа Бранковића. Млечани су користили сваки турски напад на Србију да би окупирали зетске поседе на морској обали. У ту сврху, дужд је чинио све да Зету ослаби изнутра. Покушавао је да изазове династичке борбе међу Црнојевићима. Против Стефана Црнојевића је подстицао браћу и издашно их помагао новцем, робом и оружјем. Забележено је да су Млечићи успели против Стефана дигнути и једно племе са обала Скадарског језера.

По старом латинском правилу, кад нису могли да свргну Стефана са власти, Млечани су се помирили са њим. Њему и синовима су подарили млетачко држављанство, а 1452. године Стефана су

прогласили млетачким капетаном и војводом Горње Зете. За потребе сваке будуће политичке игре, у служби су оставили и Стефанову браћу. Да би, због тога, умирили Стефана, издали су му повелу за права над поседима, царином и соланом. Поклонили су му и раскошну кућу у Котору. Стефан Црнојевић је, заузврат, био обавезан да се потчини млетачкој власти и да за Млетке, ако затреба, ратује два месеца годишње.

Стешњен империјалним тежњама и Турака и Млечана, Стефан Црнојевић се одржавао и налазио снаге да пркоси и једнима и другима. Задржао је знаке државне независности, па је то Млечанима и симболично показивао, шаљући, једном годишње, млетачком управитељу у Котор два сокола - увежбана за лов.

Међусрпски расколи

Династија Бранковића је из Смедерева покушавала да сачува преостале српске земље. Савезника није било јер су и Турци и Млечани били потенцијални непријатељи. Што се тиче зетских области, тамо се сад испреплетала власт старијих Бранковића и млађих Црнојевића. Бранковићи су 1450. још управљали Луштицом на јужном крају Которског залива и држали су чврсти град Медун. Млечани су желели овај град и затражили су од Стефана Црнојевића, као вазала, да га отме од Бранковића. Војвода Ђурђа Бранковића, Милош Биолужевић, одлучно је бранио град. Млечићи и војска Стефана Црнојевића нису успели да га освоје, али се и једна и друга страна исцрпела, уз обострано бројне губитке. Ово међусрпско крвопролиће, као и пре и после овог догађаја, искористили су Турци. Пред налетом турске војске зидине Медуне нису издржале. Турци су ушли у њега 1455. године. Српске земље у Зети, и оне којима су управљали Бранковићи и оне под Црнојевићима, постојале су све мање. Тако ће овај последњи уломак некадашњег моћног српског царства, под династијом Црнојевића, беспомоћно издисати. Удари из Турске и Млетака били су смртоносни. Зетска господа је била заваравана из Венеције наводним покровитељством Сињорије над Зетом и мноштвом привилегија зетским великашима. Привилегије су омогућавале лагодан живот изабраном слоју племства, али нису могле учинити ништа против турских ратних планова у односу на источну обалу Јадрана. Било је узалудно и обећање Сињорије да ће грб Црнојевића (црвено поље са златним двоглавим белим орлом) прогласити кнежевским грбом Зете и племићким грбом Млетачке Републике.

Турци надиру у Зету

Турци су нестрпљиви јер им измиче мала планинска област, коју већ сви зову Црном Гором - и због четинарских шума, и због црних врхова планинских, и због црне судбине оних војника које султан шаље у ове негостољубиве планине.

Турска војска опседа Скадар 1474. године. Црногорци показују примерно јунаштво у одбрани Скадра и Зете. Брижљиво припремљена, турска опсада је убедљиво разбијена. Иван Црнојевић је повео у бој 8.000 војника. Употребљивао је артиљерију и применио тактику обрушавања камења на Турке. 12.000 турских коњаника је потучено. Турци се нису могли помирити са овим поразом. Шаљу нову војску на Скадар, 1478. године. Млечићи и Иван Црнојевић поново припремају одбрану града и успевају. Турски обручи су разбијени и одбачени далеко од скадарских зидина.

Иван Црнојевић је све време своје владавине провео у свакодневним биткама против Турака. Турци су нападали Зету са мањим и већим војним одредима, са познатијим и мање познатим турским војним заповедницима. Турци нису умели да доскоче Ивану Црнојевићу, који се, у многим борбама, ослањао на безрезервну помоћ албанског јунака Скендер-бега. Њих двојица су победили Турке у више од шездесет окршаја.

То је време по којем ће остати запамћена Црна Гора. Тад су искована она правила по којима ће се Црногорци владати: јунаштво, част и чојство. Није чудо да су ове одлике постале узвишени циљеви сваког појединца, кад су у време Црнојевића јавно жигосани сви они који су бежали са бојишта. Облачени су у женске хаљине, а жене су их гониле и тукле преслицама и вретенима.

Млетачка завист и пад Жабљака

Хроничари у Венецији су забележила да је код државних и војних старешина у Млетачкој Републици, без обзира на смртну опасност од Турака за сваку хришћанску земљу, бујала неразумна љубомора на самоуверене и храбре Црногорце. Млечани су, зато, радије поклањали пажњу одбрани неких својих поседа на медитерану и у Албанији него у Зети. Тако је пропуштена прилика да се у Зети успостави непрелазни бедем турском освајању.

Да су ови записи веродостојни, потврђују ратни догађаји из 1484. године. Тада турска војска спрема напад на утврђену зетску престоницу Жабљак. Иван Црнојевић је одлучан да је брани, али процењује да за тако нешто нема довољан број војника. Обраћа се Сињорији за помоћ, али га ова оставља без одговора. Жабљак пада у турске руке, а Иван Црнојевић се суочава са још мањом државном територијом. Склања се у планински теснац на Цетињу. Не дозвољава да држава изгуби ишта од својих установа, па тамо води двадесет пет искушеника и четрдесет монаха и удара темеље престоничком манастиру.

Млечани помажу турско освајање Зете

Према италијанском историчару Ђузепеу Маркотију (Црна Гора и њене жене, Милано 1896), Млетачка Република се није трудила да помогне Ивановог наследника после 1490. године, Ђурђа Црнојевића. Мада је био ожењен млетачком племкињом Елизабетом Ерико (од српских владара је још краљ Владислав Немањић био ожењен млетачком властелинком из породице Морозини - која је давала и дуждеве), Сињорија није желела да га види као владара независне Зете. Маркоти наводи у књизи писмо Вијећа десеторице грофу Котора (1492) да је Ђурађ у немилости у Венецији, зато што је имао намеру да загосподари луком у Котору. Намесник Котора (1494) обавештава Десеторицу да Ђурађ Црнојевић покушава да прошири своју власт и на луку у Будви.

Види се, Млечани су били против опстанка српске државе у Зети и не хају што ће она, ослабљена, бити лак плен Турцима. Они лишавају Ђурђа сваке власти у Зети и захтевају да он, са породицом, настави живот у Венецији. То се остварује 1496. године. Хроничар бележи да је допутовао у Венецију владар изузетне лепоте и висине и да је на себи и одећи имао леп златни накит. Био је одевен по грчки.

Турци заузимају Цетиње и дозвољавају још неке облике српске државне власти. Формалну власт преузима Ђурђев брат Стефан II Црнојевић, а забележени су и његови наследници, турски вазали, Иван Други и Ђурађ V. Но, ни такву српску власт Турци нису дуго трпели. Она потпуно престаје са 1516. годином, када Црнојевићи силазе са зетског трона.

Ђурађ Црнојевић је живео у Венецији, као племић, али је ковао планове како да се врати у Зету и ослободи је турске власти. Због тога га Сињорија прогони у Равену, али га и тамо оптужују и власти га хапсе. Затварају га у тамницу Торићелу. На заузимање француског краља Луја XII, бива ослобођен и пребачен у једно француско прихватилиште. После тога је лутао Италијом, али помоћи није добио ни од кога. Тајно, прерушен у фратра, искрцава се између Будве и Котора, 1499. године. Формални владар Зете, његов брат Стефан Црнојевић и стварни владар над Зетом, његов други брат, потурчени Скендербег (Станиша), одбацују га. Вратио се у Венецију, тражио од ње помоћ, али је, опет, одбијен. Очајан, предаје се Турцима у Подгорици, али је одбио да пређе на ислам. Султан му дарује имање у Малој Азији и тамо остаје до краја живота.

Судбина потомака Ђурђа Црнојевића

После одласка Ђурђа Црнојевића у Малу Азију, Елизабета је са децом остала у Венецији. Живела је од помоћи Сињорије и помоћи свог девера Скендербега Црнојевића. Потомство ове династије није било сиромашно у Венецији, јер је ступало у брачне везе са богатим и угледним племићким породицама: Контарини, Алберти, Валаресо, Кабо и Долфин. Мушки потомци носили су племићку титулу: Војвода и гроф од Жабљака. Црнојевићи су се, полако, романизовали. Титуле су им омогућавале углед, положаје и лагодан живот, тако да су све мање били везани за Црну Гору и њен народ. Да би дали што већи значај свом племенитом пореклу, у титулу су убацивали да су пореклом од римских и византијских царева, да су капетани Свете апостолске столице, дружбе римских просвештеника итд. Оваквим титулама китио се и Пјеро Черновикјо 1578. године. Ово искривљено

презиме, носиће сви Ђурђеви наследници скоро две стотине година. Један од последњих Црнојевића, Ђовани ди Виторе Черновикјо заузимао је (1676) место међу вођама Четрдесеторице и био је сенатор. Остао је најпознатији по ватреном заузимању да сви избраници за место саветника у Вијећу, кад то више не буду били, не могу носити дуждевску тогу и да са тогом морају да се раздуже у року од 8 дана по престанку државне службе. Предлагао је казну од 500 дуката за оне који то не буду поштовали. Овакав предлог, Сенат није прихватио.

Није забележено да су потомци славних и јуначких Црнојевића бринули о ослобођењу својих саплеменика. Племићки живот у Венецији, отуђио их је од рода и умртвио. Зато споменути Ђовани Черновикјо брине о државним обележјима, а не брине о борби српског народа под Турцима, који су се, тада, подигли и крваво ратовали од Цетиња до Задра. Био је то сукоб Турске и Венеције, познат као Кандијски рат, у којем су Срби поднели највеће жртве.

Последњи Црнојевић (Иван Черновикјо) умро је 1680, не оставивши мушког потомка. Његова рођака Фаустина била је удата (1636) у породицу Долфин, па се претпоставља да је сва имовина Црнојевића у Венецији припала њој и њеним наследницима.

Слободан Јарчевић

СРБИ, САМИ, ОСЛОБОДИЛИ ДАЛМАЦИЈУ ОД ТУРСКЕ ОКУПАЦИЈЕ

У седамнаестом веку, Турци су владали већим делом Далмације, а само, понегде, уски појас обале и неколико градова на источној обали Јадранског мора, припадали су Млетачкој Републици. Српско становништво било је већинско, и на турској и на млетачкој територији у Далмацији. Много је историјских извора с подацима да су се и тамошњи католици сматрали Србима. Појам хрватства у Далмацији тек је тада наговештаван и ширен преко католичке цркве и хрватског племства, што су подстицале власти Млетачке Републике, Аустрије и Мађарске.

Далмација је у Кандијском рату (1645 -1669) била поприште борби између Турске и Венеције. Срби су се определили за млетачку страну, и многи су прелазили из турских области на млетачке, где су оснивали чувене, антитурске, ускочке чете. Кандијски рат, иако дуготрајан, није донео слободу од Турака у Далмацији. Шта више, Млетачка Република се дугорочно, определила за пријатељство с Турском јер јој је трговина на Медитерану обезбеђивала огромне приходе и развој трговачке морнарице. Срби то нису могли да прихвате. Желели су да ослободе српске земље. Наставили су сами рат против Турака, иако је Млетачка Република била жестоко против.

На чело српских ослободилаца изабран је Илија Јанковић, у нашој литератури непознат, а у историји ретко спомињан. Да је такву историјску личност имала, рецимо, Енглеска, постала би легенда за сва времена. Неправда према најбољим синовима није реткост код Срба, па је она, окрутно, погодила и Илију Јанковића, који је, испод турског јарма, ослободио већи део Далмације, укључујући и далматинске крајеве, данас окупиране, Републике Српске Крајине.

Да истина о Илији Јанковићу није била сакривана (није могло бити ништа друго), одавно би његова дела инспирисала најбоља српска пера, па бисмо о далматинској епопеји седамнаестог века имали планетарна уметничка дела, попут Андрићеве На Дрини ћуприје.

Ратник а не ускок

Да бисмо имали увид у време и дело Илије Јанковића, послужићемо се истраживачким написом Мирослава Виторовића, објављеним у Catena Mundi, приређивача Предрага Драгића Кијука, Матица исељеника и Ибарске новости, 1992, Београд:

"Ускочка породица Јанковић из Жегара, у севернодалматинском залеђу Буковице, под притиском турског зулума, као и толике друге, пребегла је на млетачку територију у Далмацији и населила се у засеоку Будину, покрај Поседарја, повише Задра. Ова породица је дала више истакнутих јунака и устаничких вођа у војевању против Турака. Чувени ускочки старешина Јанко Митровић и његова три сина: Стојан, Завиша и Илија, у самом су врху ускочке ослободилачке епопеје. То се, пре свега, односи на Стојана, који је 1670, у затишју између два рата, добио од млетачке сињорије титулу и орден витеза

Светог Марка, а затим и дворца Јусуф-аге Тунића у Исламу Грчком, с велепоседом од преко сто хектара њива, винограда и ливада.

Али, ако су Јанко Митровић и синови му Стојан и Завиша имали млетачка звања ускочких сердара, други Стојанов брат Илија био је породична 'црна овца', заблудели син, проклетник и пустолина. Он је, заиста, особена фигура легендарног ускочког покрета у Равним Котарима. Уједињавао је у себи све оне познате црте наших јуначких горштака; нештедимице храбрих, али и недисциплинованих и сурових. Тим особинама, Илија Јанковић је лично дао печат. Пркосан и несавитљив, прзница и пуштахија, Илија је целог свог живота (до краја испуњеног борбом против турских угњетача), задавао млетачким властима у Далмацији, па и самој влади Прејасне Републике Венеције, сталне и големе главобоље. У млетачким документима, име Илије Јанковића је обавезно пропраћено љутитим и погрдним ознакама: 'бандит', 'крволочан и свиреп', 'камен смутње', 'главни изазивач нереда', 'деспотски', 'неукротиви' и слично. Из истих докумената, сазнајемо и то да је у нашем народу уживао већи углед и ауторитет, него иједан ускочки вођа и да је 'расипнички' делио народу све што има, или што би уграбио од Турака. Илија Јанковић се прочуо у време затишја између Кандијског и Морејског рата. Према једној наредби генералног млетачког провидура за Далмацију Валијера, од 30. марта 1680, Млеци - који су по сваку цену настојали да одрже добре односе са Турском - због одметништва су Илију Јанковића, у одсуству, осудили на смрт. Не хајући за ову пресуду, неукротиви Илија Јанковић наставио је, са својом дружином, пустошење и пљачкање по турској територији, тако да је нови млетачки провидур Лоренцо Дона био принуђен да, 13. септембра 1683, писмено нареди народним старешинама, судијама и становништву да Илију Јанковића ухвате живог или мртвог, за велику новчану награду. Провидур је, још, послао у интернацију у Венецију Илијану браћу: сердаре Стојана и Завишу, очекујући да ће тиме укротити обест 'бандита' Илије, а његовој дружини је дао рок од три дана да га напусти, под претњом да ће им све куће попалити.

Млетачке мере биле су узалудне, а наступила су и нова догађања. Удружене снаге Аустрије и Пољске нанеле су, септембра 1683, код Беча, страховит пораз Турцима, који су се повлачили према Београду. У настојању да одржи мир, Венеција се није придружила аустријско-пољском савезу против Турака. Међутим, у северној Далмацији, с обе стране млетачко-турске границе, пламтео је општи народни устанак. Његов стварни организатор и вођа, био је Илија Јанковић.

Сада је млетачка сињорија била принуђена да Стојана и Завишу, брже-боље, врати из Венеције и пошаље устаницима, како би их наговорили да одустану од даљих акција (увек, мировњаци у невреме, примедба СЈ). Али, побуњени народ више нико није могао да обузда. 'Народ је отказао сваку послушност, не поштује никакве наредбе, па чак отворено прети млетачкој коњици' - извештава кнез Поседарски, кога је провидур послао, с коњицом, међу ускоке да их умири. Устанак српског живља се све више разбуктавао. Устаници Илије Јанковића су, већ првих дана, ослободили Врану, Островицу, Перушић и Бенковац, одакле су Турци побегли у утврђени Обровац, Скрадин и Дрниш. Устаничка војска је подељена у три одреда, којима командују Илија Јанковић, харамбаша Тинтор и Јован Баљак, а на челу устаника са турске територије, налазе се: Никола Шарић, Илија Цврљак и Грго Стрижиреп.

Илији Јанковићу се придружио и бокелски јунак Бајо Николић Пивљанин, познат из српских епских песама. Устаници, крајем октобра, ослобађају Скрадин. Затим је Илија концентрисао устанике око Новиграда, Вињерца и Стариграда и ослободио утврђени Обровац. Проши-ривши устанак на шибенски и трогирски крај, Илија је ослободио Дрниш, у којем је све турске куће подвргао огњу, а онда одржао велики народни збор. По налогу млетачких власти, Стојан се састао са братом Илијом и 'запретио му државним гњевом, ако не одустане од оваквих пљачкања' (Илија је, претходно, отео стоку Србима из Ервеника, јер нису хтели ратовати против Турака). На то му је Илија одговорио, мирно 'да према хришћанима, турским поданицима, устаници не примењују никакву силу, а пљачкају само оне Морлаке који устанку пружају отпор и настоје да сакрију турску робу у Книну и Грачацу.

Пораз Турака под Бечом и општи устанак народа Далмације, нагнали су Венецију да, иако невољно, марта 1684, ступи у аустријско-пољски савез - Свету лигу и да објави рат Турској. Венеција је опростила Илији и другим вођама устанка казне, јер са оно мало војске, којом је Венеција располагала у Далмацији, није могла ратовати против Турака. У заједничком војевању Млечана и

српских ускока, које су водила браћа Јанковићи, поред осталог, ослобођени су Макарска и Задворје, као и јака турска тврђава у Сињу".

Против ослободиоца Илије

Аутор наставља опис судбине Илије Јанковића, пошто је протерао Турке из Далмације. "Тако је ослобођена Далмација. То су учинили Срби, а ослобођене територије су припале млетачкој држави. Илији је додељена мизерна пензија од 15 дуката месечно. Млетачки провидури настављају са оптужбама против Илије и затварају му брата Завишу, да би Илију натерали на покорност млетачкој власти.

Млечани су одахнули, кад је Илија умро 1694. године. У Венецији је овај неукротиви народни вођа и ослободилац означен као 'вођа раздора'. Поводом његове смрти, власт је изразила 'особито задовољство'".

Срби нису, како се види, једном од највећих јунака одали дужно поштовање и одредили му место у српској историји. Његово дело је, нема сумње, и део европске историје.

И уопште, Срби нису одредили праведно место у историји ни ускоцима. Учимо о њима једино то да су "ускакали" у турске земље и пљачкали. Да су ослобађали, сами, простране српске области, то ми још не можемо да превалимо преко језика.

"Јавност". 12.09. 1996.

ПРВИ ВЛАДАР У ХРВАТСКОЈ КНЕЖЕВИНИ БИО ЈЕ СРБИЈАНАЦ

Хрватски историчар Фрањо Рачки сматра се неоспорним ауторитетом. Његови научни закључци се не стављају под сумњу. Преузимају се као верификоване научне истине. Ипак, Светислав М. Првановић, својим радом: Ко је био хрватски кнез Борна?, доказује, без изгледа да му то неко оспори, да је Фрањо Рачки фалсификовао старе историјске изворе о првом владару Хрватске Далмације у 9. веку, кнезу Борни.

Овај рад Светислава М. Првановића одобрен је за штампу на Деветој седници Одјела за филозофију и друштвене науке Југословенске академије знаности и умјетности у Загребу, 27. 9. 1956. године, под бројем: КНЈ-311, страна 301-310/Н-1500010/8.

Светислав Првановић овако одбацује закључке Фрање Рачког да је кнез Борна пореклом из области северно од данашње Лике: "Најстарију вест о Борни, налазимо код Ајнхарда, најчувенијег летописца на франачком двору. Бележећи како су два словенска посланства, године 818, ступила пред цара, жалећи се на Бугаре, он износи у наставку да су то били "посланици Браничеваца и Борне, кнеза Гудушчана и Тимочана, који су недавно из заједнице с Бугарима отпали и у наше крајеве прешли". (Како би неко из Хрватске могао отпасти из заједнице са Бугарима, кад је Бугарска била далеко и кад Хрвати нису, у повјести, били у заједници са Балканцима, примедба С.Ј). Првановић наставља са разјашњењима: "Овај Ајнхардов податак, у облику како је цитиран, потпуно је јасан. Једно посланство је дошло у име Браничеваца, а друго у име Борне, заједничког кнеза Гудушчана и Тимочана, који су недавно (и једни и други), због сукоба с Бугарима, прешли у крајеве под франачком влашћу. У трагању за Борниним пореклом, овај запис мора бити узет као полазна тачка, траг за којим треба само ићи даље. Случај је, међутим, хтео да у то посумња Фрањо Рачки, који је повукао на погрешан пут и касније историографе.

Пошто је Рачки "установио", као неоспорно, из каснијих записа о Гудушчанима, оних после 818. године, да су то били у ствари Гачани, мало племе у Гацкој, северно од Лике, које одатле с Тимочанима, због географске удаљености, није могло имати ни ближег додира, ни заједничког кнеза, Рачки је коригирао латински текст и променио му смисао, стављајући запету иза речи Гудушчани. Он је Борну и Гудушчане одвојио не само од Тимочана, као њихових суседа, него и од даљег латинског контекста, који је, тиме, као мисаона целина, потпуно искидан. Тако је испало да су пред цара ступила не два, него три посланства: прво - посланици Абодрита, такозваних Бодрића или Браничеваца,

настањених источно од ушћа Велике Мораве; друго - посланици Борне, кнеза Гудушчана, тј. хрватских Гачана и треће - посланици Тимочана, који су се (једини, дакле) склонили испред Бугара и прешли у франачке крајеве.

Чињеницу да је летописац сва три племена поменуо заједно, а Борну, чак, означио као заједничког кнеза Гудушчана и Тимочана, Рачки је оценио као грешку.

Каснији наши хисторичари, хрватски и српски, заведени ауторитетом уваженог научника, нису улазили дубље у ту ствар. На тај начин, Борнино порекло је протумачено погрешно, а цело једно племе из Подунавља, из данашње Источне Србије, избрисано је из историје - као да није ни постојало." Десет година после Рачког, Владимир Карић пише (1887) о Гудушчанима:

- Говорећи о рударству у Србији, ми смо у долини средњег Пека нашли Кучево (римски Guduscum) у Кучевској карлици.

Словак Павле Шафарик пише:

- Верујем да Гудушчани или Годушчани немачких летописаца јесу Кучани, Кучевљани... становници краја Кучева и планине Кучаје".

У свом раду, С. Првановић објашњава да је, праћењем титула кнеза Борне, уочио да је тачно да је он прешао из Србије у Хрватску. Да је био сво време у Хрватској, владарска титула му се не би мењала. Франачки цар је Борну користио, као избеглицу, за потпуну верност и зато му, у вазалној Хрватској, додељује највишу титулу. С. Првановић закључује: "Тако, Борна постаје господар ситуације у Приморској Хрватској. Године 818, он је код Ајнхарда записан само као "кнез Гудушчана и Тимочана", а идуће године био је већ 'кнез Далмације'".

Борна, 821. године, постаје кнез целе Далматинско Хрватске Државе. Из градације ових титула, у вези са свим што је досад изложено, може се извући само један закључак: да је Борна, као награду од Франака, за своје држање, добијао - постепено - све већу власт, на све већој територији, док није, најзад, заузео и кнежевски положај".

"Јавност", 19.08. 1995.

...О СРБИМА ИЗМЕЂУ ЕВРОПЕ И ТУРСКЕ

КАТОЛИЧЕЊЕ СРБА У ИСТРИ И СЛОВЕНИЈИ ДРИНА ЈЕ ЛАЖНА ГРАНИЦА ИСТОКА И ЗАПАДА

Заслугом хрватске пропаганде, извикана је наводна граница између две цивилизације, коју чини река Дрина и нејасно замишљене линије - јужно од њеног извора и северно од утока у реку Саву. Ако се ова подела везује за административну организацију Римског царства, у 4. веку, она нема никаквог оправдања, јер су оба дела Царства имала исте државне институције, исту религију, исто законодавство. Владари у Цариграду су били римски и носили су титулу римских царева, као и они који су управљали из Рима. Римски цареви су били и они који су столовали у Сремској Митровици. Становници Источног римског царства сматрали су себе Римљанима и документа свих суседа их тако бележе, а Византинцима су их прозвали западни историчари, у време кад је Источно римско царство било нестало са историјске позорнице. Значи, име Византија је изум каснијих западноевропских научника.

Граница

Тврдња о две цивилизације са границом на Дрини, образложена религијском припадношћу становништва Балкана после католичког раскола од Хришћанске цркве (1054), такође, нема упориште у чињеницама. Те године и вековима после, граница између две хришћанске религије била је много западније од Дрине. јер је подручје Херцеговине, Босне и Далмације било са православним

становништвом и у оквиру српских држава: Зете, Рашке, Босне, Србије и Херцеговине. Ту су живели католици само у мањим оазама.

Срби православне вере (да не говоримо о Србима католичке вере) настањивали су подручја западнија од набројаних српских етничких територија. Били су на ширим подручјима најзападнијег дела Балканског полуострва и то пре покретања балканског становништва пред турским освајачем. То значи да су Срби у пределима према Италији чинили староседелачко становништво. Податке о томе можемо наћи у хрватским документима. Користићемо само један од њих и то извештај католичког епископа из Загреба Бенедикта Винковића, којим обавештава Ватикан (1639) о превођењу православних у католичку веру. Овај документ има посебну вредност, јер католички епископ ту дословно пише да, католичењем, Срби престају да буду Срби и постају Хрвати.

Ево дела извештаја епископа (бискупа) Винковића:

" Узвишена и многопоштована Господо, моји предусртљиви Заштитници, желим Вам од Бога здравље и срећу, довека.

Блажене успомене Фердинанд Други, Цар Римљана, као Краљ Угарске и Славоније, установио је, без знања многопоштованог Фрање Ердељског - тадашњег бискупа загребачког, не тражећи савета од надбискупа Колаче, ни од његовог митрополита, истовремено духовног примата за Угарску, нову епископију у Краљевству Славонији, становништво грчке вере, схизматике, који се држе грчких заблуда, то је дотичну епископију поверио извесном Србину, василијанском монаху, по имену Максим Петровић...

Он се, заједно са свештенством и народом којем је на челу, све до данас држи грчке схизме, те и сам, као његови свештеници и паства, задржава тешке заблуде против истините вере... Најпре би требало да Срби, одбацивши заблуде и очистивши се од истих, остану у свом обреду. А кад би се оканили заблуда и схизме и кад би упознали Божију службу, помало би могли да се ослобађају и грчког обреда.

Капелан

Тако је учињено у Истри, Пивки и Красу, као у Сењској дијацези, у Лици и Драги Винодолској, где су Срби, код којих су раније важиле сличне заблуде и обичаји, напустивши грчки обред и одбацивши заблуде, заслугом добрих католичких отаца, до сада су задржали римске обреде, које су примили и себе више не називају Србима, него Хрватима.

У Загребу, 3. 2.1639, у Господу покорни капелан Ваших Узвишених Господстава, Бенедикт Винковић, изабрани епископ загребачки".

Како видимо, покатоличење и похрваћење Срба у Истри, Словенији, око Ријеке и у Лици обављено је у 16. веку, јер Винковић (1639) пише о томе као примеру за поступак према Србима у Славонији и осталим деловима Војне Крајине. У питању је процес спровођен од 11. века. Био је успешан тај процес, јер је, до данас, очистио од православних Срба подручје од Пуле па, готово, до Дрине. Наравно, католичење није било једини метод за нестајање Срба. Ватикан и Западна Европа, углавном путем хрватских квислиншких органа, користили су и друге методе. Етничко чишћење српских земаља кулминирало је најстравицијим покољима Срба у Другом светском рату. Нека нам о томе посведочи велечасни католички свештеник Дионизије Јурчев, лични капелан Анте Павелића, председника хрватске државе у Другом светском рату. Он се овако обратио силом покатоличеним Србима у Загребу:

"У овој земљи не може више да живи нитко осим Хрвата, јер ово је земља хрватска, а тко се неће покрстити, ми знамо куда ћемо с њим. Ја сам у неким крајевима давао очистити од пилета све до старца, а ако то буде потребно, учинит ћу и овдје, јер данас није грехота убити ни мало дијете од седам година, које смета нашем усташком покрету... Немојте мислити што сам ја у свећеничкој одори, али да знате да ја, када је потребно, узем стројницу у своје руке и таманим, све до колијевке! "

"Јавност", 25. 01. 1997.

БОРБЕ СРБА ПРОТИВ АУСТРИЈЕ, ВЕНЕЦИЈЕ И МАЂАРСКЕ

Док хрватски историчари оптужују Србе Крајишнике да су их Аустријанци, Млечани и Мађари користили за борбу против Хрвата, истина је сасвим друкчија: сва српска историја прожета је борбом против туђина.

Хиљадугодишње хрватско сужањство под влашћу Аустријанаца, Млечана и Мађара, хрватски повјесничари правдају и тиме што су ове државе, против Хрвата, користиле Србе Крајишнике. Зато, наводно, Хрвати нису могли да организују ослободилачки покрет и да подигну оружану побуну. Али, истина је друкчија. Срби нису били полуга за покораване хрватског народа у Војној граници, него живи штит за одбрану европских држава од турског освајања. Бранили су, истовремено, своја национална и верска обележја, угрожена католичењем, исто толико колико и исламизирањем.

Венеција, Аустрија и Мађарска су непрекидно покушавале да асимилију и покатоличе српски народ, без обзира што је он овим државама био тако потребан за борбу против опасне турске војске. При асимилацији Срба, окупаторима балканских земаља највише су помагали хрватски свештеници, хрватско племство и хрватски чиновници.

Да би се одбранили и сачували свој идентитет, Срби су, често, организовали отпор и дизали су оружане устанке против млетачке, аустријске и мађарске власти. Чинили су то што хрватски пук и хрватске вође никад нису. Како су се Хрвати понашали у време српског отпора европским окупаторима, можемо видети у књизи Славка Гавриловића: Из историје Срба у Хрватској, Славонији и Угарској, Београд, "Филип Вишњић", 1993: "Из пера загребачких бискупа Бенедикта Винковића и Петра Петрића, у 17. веку, потекли су многи списи, па и велики елаборати, против Срба и православља. Били су то савети како треба спроводити унијаћење и покатоличавање "сизматичких Влаха", при чему су се бискупи служили очигледним неистинама и наглашеном мржњом. Тако је бискуп Винковић у елаборату из 1640. године, упућеном папском легату у Бечу, предлагао да Римска курија збаци православног марчанског владика Максима Петровића, да му цар ускрати годишњу дотацију па да се постави владика "римске вјере", а генералима и капетанима у Војној граници да се нареди "нека настоје око тога да сједињење (унију) унапреде, а поповима и калуђерима, што из Турске долазе и пук варају, да овамо прелазити забране".

Наравно, овакве предлоге је власт у Венецији, Бечу и Будиму радо прихватала, па су ове државе, кад год је било прилике, против Срба користиле силу, ускраћујући им привилегије и забрањујући исповедање православне вере. Срби су били прогањани, затварани и убијани.

Славко Гавриловић описује једну од српских буна против аустријске власти и хрватских квислинга: "Загребачки бискупи чинили су све да изазову расцеп између марчанских епископа и народа, па је тако искоришћена и неуспела "завера" Зринског и Франкопана против цара Леополда Првог и да, због наведених веза с њима, као непоуздан, буде оптужен и марчански српски епископ Гаврило Мијакић, који је 1670. збачен с положаја и одведен у вечито сужањство, а на његово место у Марчу, од тада, довођени су епископи верни унији и загребачким бискупима, будући да су долазили из загребачког језуитског семеништа. Настојање тих епископа да међу Србима прошире католичку унију, изазвало је отпор калуђера и Крајишника, па је 1672. године дошло до побуне, која је угушена, употребом војне силе. Четрнаест калуђера осуђено је на вечно сужањство на малтешким галијама, а њихову судбину поделио је и игуман манастира Гомирје у Плашкој епископији. Међутим, отпор народа и калуђера према унији, није ни тада престао, па су унијатске владике, у страху, више боравиле у Загребу него у Марчи. Морале су да се притаје и скривају своју зависност од загребачког бискупа и папе".

Да нису Срби, као Хрвати и Словенци, мирно подносили страну власт, показује и борба Срба против Мађара у Барањи, Славонији и Бачкој од 1703. до 1711. године. Иако је овај осмогодишњи рат назван Ракоцијевом буном Мађара против Аустрије, Аустријанци нису ратовали против Мађара

енергично, па су Срби сами остали на бојном пољу против мађарске државе. Таква ситуација довела је до великих српских губитака и прогона Срба између Дунава и Балатона, где су, до тада, били већинско становништво. Аустрија, колико је год желела да умири Мађаре, толико јој је погодовао и српски пораз, јер је Турска већ била побеђена, па јој Срби, у то време, нису били потребни као војници. Аустријски цар је "после Ракоцијевог устанка, на марчанску столицу довео епископа Рафаила Марковића, који је, преко 15 година, прогонио православно свештенство, калуђере и народ, кршећи све моралне норме; вршећи општу саблазан, пљачкајући вернике, глобећи их и деморалишући их". Срби су, поново, 1715. подигли оружани устанак против Аустрије. Вође устанка су послале представку аустријском цару: "Остаћемо код онога што нам у тој ствари одреди наш митрополит и постојано ћемо држати стари обред (веру), у којем су наши стари умрли".

Банија

Цар је попустио, али је српски народ дигао нову буну 1726-27. године, јер је аустријска војна власт настављала кажњавање народних вођа и протерала је најпознатијег протопопа Николу Поповића. Ова српска буна је успела. Довела је до преговора са аустријским царем и 1734. је постављен православни епископ у Вараждинском генералату - Симеон Филиповић. Народ је 1739. запалио свој православни манастир Марчу, сматрајући да су га унијатски попови опоганили, уз чињеницу да је Двор у Бечу наредио да се он, за сва времена, одузме Српској православној цркви.

Срби у Банији су, такође, подигли буну против аустријске власти и то 1749. Професор Јован Радојчић, у књизи: Срби Српске Крајине, Далмације, Славоније и Хрватске, Београд, 1994, "Комерц систем", Матица исељеника и "Фонд истине о Србима", то овако описује: "Хрватски бан Бачани, по налогу Царевине, уводи 1749. у Банији војничку управу. Поделио је Банију у две регименте: Глинску и Костајничку (Костајничка је касније названа Петрињском). Збацио је српске кнезове са власти и поставио, уместо њих, официре туђинце. Нови официри су Крајишницима отимали најбољу земљу, а плате су добијали само официри римске вере, а православни Срби морали су служити без икакве плате...

Изазван овим, српски народ се окупио 1751. код манастира Комоговини, под вођством Теше Кијука, и прихватио се оружја. Банови официри су силом стјерани у Глину и Костајницу".

Срби у Црној Гори и Далмацији су се дизали на устанак и против Венеције. У поменутој књизи Јована Радојчића нешто је написано о једном таквом устанку: "У 17. веку, Срби Буковице већ 70 година гину за славу млетачког дужда, плаћају данак кроз ратове, животима својих синова, да би од 1690, иако ратом заслужени поседници, плаћали и десетком на земљу. Морали су, повремено, издржавати и млетачке коњанике. Венеција није, као Турци, истребљивала народ, али је, у извлачењу економске користи, убијала дух, сапињала срце и спутавала душу српског народа. Истовремено, она се брине за добре односе с Турцима, који су непријатељи и суседи свих Срба. Намети и тешки услови живота стварали су незадовољство код народа и бунт против млетачке власти. Дара је превршила меру, 1703. године, када су Турци затекли неке Србе са стоком у својим пашњацима. Да не би дошло до свађе са Турцима, Млечићи подмирују затражену надокнаду за штету, али на рачун тога, повећавају, ионако неиздрживе, обавезе буковичким Србима, како би тај рачун, ради добрих односа са Турцима, наплатили од Срба. Старешине из Буковице сазивају, у марту 1704, пред Петровом црквом у Биовичину Селу, велики збор, тражећи смањење обавеза. На чело побуњеног народа, стао је поп Петар Јагодић - Курица. Уз њега, побуњенике води Илија Нанић, сердар из Жегара и Матија Забетић, главар Биограда на Мору.

Са збора се упућује писмо са позивом за прикључење буни народа у околини Книна, Дрниша, Шибеника и Скрадина. Буна се шири и на Равне котаре. Буни се не придружују фрањевци, због тога што је води православни поп и што је уперена против католичке државе... Млечани нуде награду оном ко ухвати или убије тројицу вођа буне. Врхунац цинизма млетачке власти изражен је поруком тројици вођа - да ће бити ослобођен сваке кривице онај од њих који донесе одсечену главу другог.

На тај цинизам власти, Петар Јагодић - Курица одговара. Уместо глава својих другова, а за њихову слободу, жели да се преда, с тим да га јавно обесе испред Задра, на задарској капији. Године 1705. долази до промене провидура у Задру. Курица се обраћа новом провидуру и тражи да прими и саслуша изгнанике. Удовољивши Курициној молби, провидур је ослободио прогнанике, јер је Курица успио да оправда побуњенике. Међутим, убрзо се мења и овај провидур. Врховни суд у Венецији, 9. 6.

1706, изриче пресуду Курици на 40 години тамнице у мраку. Док је још био у Книнској тврђави, на издржавању казне, стигла му је порука да се може откупити за своту која је била исплаћена Турцима, за споменућу штету на пашњаку (300 цекина).

Курица то није прихватио.

Пуштен је из затвора, тачно, после 40 година".

"Јавносш".24. 8.1996.

ХРВАТСКИ ВЕКОВНИ ГЕНОЦИД НАД СРБИМА

У књизи Хрвати, у светлу историјске истине, штампаној 1944. године, аутор (који се потписао као Псуњски), наводећи историјске податке из хрватске штампе о српско-хрватским односима, доказује да је програм истребљења Срба, од стране хрватских вазалних органа, почео још у Средњем веку.

Псуњски, између осталог, пише:

Оставимо ли по страни појединачна настојања многобројних хрватских великаша, који су, сваки за себе, предузимали да се на подручју бивше Аустроугарске српско име и вера ставе ван закона, па бацимо ли поглед само на закључке хрватског Сабора, донесене у форми захтева хрватског народа, угледаћемо тамне језуитске вериге, којима је прва карика искована у моменту Томислављевог отцепљења, док им се крај, ни после овога што смо преживели, не може сагледати. Шта је хрватски Сабор, пре 1597. године, код бечког и угарског двора предузимао и да ли је, као такав, ма и периодично постојао, не могу ништа рећи. Јер до тога времена нема података. Вероватно је да и дотадашње доба обилује таквим захтевима, по којима су Срби требало да остану без икаквих права. Такве одлуке, скоро редовно, падају у доба крунисања угарско-хрватских краљева. Срби су представљали одбрамбени бедем према турској, али чим је опасност од Турске минула, загребачки бискуп и хрватско "племство" поднели су Фердинанду Другом захтев да се Србима одузму сва права, да им се забрани исповедање православне вере и да им се, чак, одузму непокретна имања (Хрватски лист, од 8.11.1939).

Због овога, сакупљен је српски Сабор баш у Ровишту, где су Срби, под ведрим небом, положили гласно заклетву: "Радије ћемо изгинути, него што бисмо се потчинили власти хрватских племића и свештеника".

Срби су са Сабора упутили протест Фердинанду Другом против оваквог хрватског захтева и одлуке о исповедању католичке вере, на што је Цар издао наредбу: "Нико не сме дирати Србе и њихова права, а Срби немају кога другог слушати осим Цара".

Тако су ови први хрватски писмени захтеви, за које знамо, пропали.

Смрћу Рудолфа Другог (1612), Хрвати су се надали да ће бити укинута привилегије Србима, па су се пожурили да обнове своје молбе код Матије Другог (1608-1619). Међутим Матија Други је обнародовао Закон о потпуној самосталности Срба на југу Аустроугарске, којим могу да управљају српски народни кнежеви, под надзором аустријског генерала. Овај Закон је толико озлоједио Хрвате, да је хрватски бан Томо Ердеди поднео оставку (Хрватски лист, од 9. 6. 1939). Наследио га је Никола Франкопан 1616. године. Наставио је политику према Србима свог претходника и хрватског Сабора.

Кад није такву намеру провео преко Царског двора, почео је, на своју руку, с насиљем над Србима. Но, Фердинанд Други је, због насиља, сменио Николу Франкопана и за бана поставио Ђуру Зринског. После смрти Зринског (1626), Хрвати су опсели Двор, молбама да се Томо Ердеди поново именује баном, што је, годину дана касније, учињено. Ердеди је почео с претходном праксом. Неколико пута је хрватски Сабор подносио "жељу хрватског народа" да му се Срби потчине, али без успеха. Тад се Ердеди латио лукавства. Сковао је план да Србе изравна у правима са Хрватима, како би Фердинанд Други уверио у "искрене намере" према Србима. То би, по хрватској замисли, имало за последицу да Фердинанд Други потчини Србе хрватском бану, из чега би се исконструисало стечено хрватско право, по којем би се, доцније, Држање према Србима, могло по вољи мењати и њихова национално-верска слобода сужавати.

У то време, пада плански притисак поунијаћења Срба, па је проти Максиму Петровићу понуђена бискупска част. Хрватски повјесничари се чуде што је управитељ православне пастве Максим Петровић, уместо да оде у Рим на посвету бискупског чина, отишао (1630) у Пећ, где је у Патријаршији рукоположен за владiku.

Хрвати успевају да од 1654. до 1670. укину српску аутономију. Може се, по неким подацима, закључити да је то тежак период за Србе. Можда зато, 1670. године, долази до захтева Царског ратног већа у Грацу, којим се од Двора тражи да се управа над српским крајевима Славоније и Војне крајине одузме од Хрвата и врати Србима, као што је то било 1637. године. Царско ратно веће образлаже одлуку: "Јер су Хрвати лакоумни, немирни и непостојани" (Хрватски лист, од 18. 6.1939).

Хрватска властела, десет година касније, покушала је искористити мађарску (Ракоцијеву) буну против Аустрије (1703), запретивши да ће се придружити Мађарима, ако се славонски и крајишки Срби не потчине Хрватској. Леополд Први је попустио и прихватио хрватску учену, али ју је одбацио, после месец дана. Опозвао је Указ о припајању српских покрајина Хрватској.

Чим је Леополдов наследник Јосип Први ступио на престо, почела је стара хрватска, језуитска, игра. Хрвати су, на основу учешћа у борби против Мађара својих 800 војника под баном Палфијем, тражили за награду припајање српских територија. Јосиф Први је то одбио, знајући да су Срби, само у осечкој тврђави, сакупили 30.000 војника. Хрвати су покушали покоравање Срба и код Јосиповог наследника Карла Трећег, али без успеха. У време Марије Терезије, непосредно по њеном преузимању власти, Хрвати су посвршавали важне послове. Дошло је до укидања грађанских права Србима, што је удаљило Србе католике од Срба православца. Тиме је постигнута давнашња жеља кајкавских Хрвата - да им се, насилничким методама, декретују римокатолички Срби, који ће се, од тада, уклапати у "исконске припаднике хрватског народа".

Срби православци у Славонији, Хрватској и Далмацији нису могли бити више ни сеоски пандури, ако не прихвате католичку веру. Тако, видимо да су покатоличени Срби грофови Михаљевићи и Јанковићи, по последњој жељи, сахрањивани у Ораховачкој православној цркви. Због католичења, 20.000 Срба из Славоније и Војводине одселило се у Русију.

Хрвати су, у време Леополда Другог, покушали даље подјармљивање Срба, али је Цар дозволио српски Сабор у Темишвару 1790, којем је послао и поруку:

"Што се мене тиче, држим да је српски народ, и пре рата са Турцима, живео у Срему, Славонији и Бачкој, а приликом рата, једнодушно у поновном освајању истих предела, учествовао, те и сад тамо живи, па да, стога, на те земље и највише права има".

Овај царски документ сведочи о две историјске чињенице:

1. о одбијању хрватских захтева за потчињавање Срба и
2. о признању аустријског владара да су Срби, на подручјима Славоније, Срема и Бачке, живели и пре турских освајања тих области, па, зато, на њих полажу искључива права.

Истина је ту, али је нема у нашим и европским школским књигама.

"Јавност", 7. 10. 1995.

СКЕНДЕРБЕГ БИО СРБИН

(Одричући се вере, Срби одбацивали и нацију, а то није учинио ниједан други исламизовани народ)

Претапање Срба у друге нације дешава се од најдавнијих времена и у многим крајевима Европе. Размере ове појаве су такве да заслужују посебно истраживање.

Није разумно овакву, погубну, појаву занемарити, а све последице те појаве брзо заборављати. Посебно, не зато што су традиционални освајачи Балкана, одливане Српске саплемнике, користили за геноцид над преосталим Србима. Тако су Турци против Срба, у ратовима, користили потурчене (или исламизоване) Србе из Рашке, Црне Горе, Херцеговине, Босне и са Косова и Метохије, а Немци и Хрвати, поред муслимана и покатоличене Србе из Далмације, Херцеговине, Босне, Славоније и осталих српских крајина.

Сви наши непријатељи користили су против Срба и поарбанашене Србе, којих међу данашњим Шиптарима на Косову и Метохији, у Македонији, Црној Гори и Албанији има велики број.

Претапање Срба у Шиптаре, почело је већ у средњем веку, док су Шиптари, као Срби, били хришћани. О томе пише др Владан Ђорђевић у историјском осврту: Арнаути. објављеном у " Катена Мунди" (Матица Срба и исељеника Србије и "Ибарске новости" из Краљева, приређивач Предраг Драгић Кијук, 1992):

"Словенска имена, вели аустријски конзул Хан, тако су силно распрострањена да се налазе и у најнеприступачнијим гудурама Арбаније. Словени су некад били најмногобројнији становници ове земље. Арбанија је била преплављена Србима и Бугарима. Малисори и данас знају да су на малисорским висовима становали Срби. Северна арнаутска племена сећају се свог словенског порекла. Хоти, Кастрати и Клименти знају да су рођена браћа црногорским племенима Кучима, Братоножићима и Пиперима.

Једини аранутски јунак Скендербег био је српског порекла. Мирдита имају предање да су бугарског порекла, а у Тирани данас (1912), живи 2.000 Срба.

Аустријски коизул Хан наводи да, према доказаним границама простирања језика, излази да Словени нису само освојили алпијски део Албаније, него да они још и данас (1912) живе у северном порубу земље. Некад су Словени насељавали и целу јужну страну аспијског чвора. Оно неколико арнаутских насеобина на северној страни алпијског чвора, обележава само народно предање у доцнијој арнаутској колонији.

Арбанаси су имали два распрострањенија језика и то она којима говоре Геге и језик јужних Арнаута, који се зове Тоске. То су толико различити језици да се Гете и Тоске, међусобно, не разумеју.

Аустријски конзул Хан, с немачком савесношћу и примерном издржљивошћу, дуго је радио да пронађе сваку ситницу, корисну за карактеристику Арнаута, њему толико драгих, али није нашао ни једну арнаутску јуначку народну песму. Све што је нашао беху неколико мале љубавне песме и неколико народне пословице."

Др Владан Ђорђевић, приказује Албанију српском земљом, наводи да су њом владали, пре Немањића: кнез Владимир, затим, Тихомир, Глава, Голем, Слава, Ивица, Михаило Воислављевић (1077). Михаилоје установио независност Српске православне цркве у Приморју, с владичанством у Бару, више од сто година, пре него што ће Свети Сава прогласити аутокефалност Српске православне цркве.

Недалеко од Скадра на Бојани, сахрањен је српски владар из 11. века Михаило и син му Бодин, чија држава је била од Цетине и Саве до Дрима и Приштине, с престоницом у Скадру.

У тако препознатљивој српској земљи, Срби су асимиловани и то од ретко насељеног народа који није имао ни јединствени језик, ни писмо, ни народну поезију. Италијански књижевник из 16. века Теодор Спандуци описао је живот Скендербега, чиме нам је оставио податке о раном претапању Срба у Шиптаре.

"Скендербег, човек лично храбар, био је српског порекла и био је толико заслужан, да су га ценили не само Арнаути, него и други народи. Био је син Ивана Кастриота, који је владао у Маћи и Уменестији. Мајка му је била Војислава, кћи господара Полога, једног дела Маћедоније и Бугарске".

У својим истраживањима, др Јован Цвијић потврђује асимиловање Срба од стране Шиптара у Албанији:

"Чим су Турци завладали, већина је Арбанаса примила ислам и постала одана турској управи. Као такви, добили су потпуну слободу и постали господари. Њихова земља изван главних комуникација и, у турско време, запуштена, није пружала довољно средстава за живот. Окренули су се на исток и почели насељавати плодне долине.

Под утицајем превласти Арбанаса, Срби у Албанији су исламизирани и поарбашени, изузев једног дела у области Голог брда, на левој обали Црног Дрима и оних који су пребегли у унутрашњост Балкана".

Шта да закључимо о српском, лаком, одрођавању? Можда да се подсетимо да ли се то одрођавање дешава, и у којој мери, код других народа.

Кад су Турци прешли на ислам, узимајући га од Арапа, остали су Турци; кад су Шиптари прешли на ислам, остали су Шиптари; кад су Иранци прешли на ислам, остали су Иранци; кад су Курди

исламизовани, остали су Курди, као и Чечени и многи други народи. Међу Арапима има много православних и католика, али су Арапи, као што су то и Арапи муслимани. Само Срби, кад пређоше на ислам, не желеше више да се зову Србима!

"Српско наслеђе" - јун 1998.

ПРОГОНИ ЗВАНИ СЕОБЕ

Егзодуси српског народа названи су "сеобама" и тиме су у свести српских потомака умањене преживљене страхоте.

Најпознатија српска сеоба ("сеоба") је она под српским патријархом Арсенијем Чарнојевићем, с краја 17. века, кад је око 40.000 Срба (или 40.000 породица) с Косова, Метохије, и Македоније прешло Саву и Дунав, населивши се између Дунава и Тисе, као и, у мањем броју, у Срему и Барањи. Био је то егзодус српског становништва, праћен ратним страдањима, која су подразумевала убијања цивила, набијања на колац, турчење и одвођење у ропство. Због тога је "Сеоба Срба" благ израз за дотични историјски догађај, јер не подсећа потомке на геноцид. Позната слика Паје Јовановића представља тај догађај идилично и на њој се и не назире доживљено зло, побијени рођаци и изгубљена земља. На слици не распознајемо, а то не објашњавају ни наши уџбеници, да нас је, тада, хришћанска Европа подигла на противтурски устанак, а онда оставила незаштићене, самовољи бесне турске војске. Ако је историја учитељица живота, онда има значаја препознавати појмове.

"Сеоба" значи добровољно сељење једног народа, а "прогон" је оно што је покретало Србе са огњишта. Код нас су занемарене и одреднице историјских, културних, духовних и других збивања из прошлости (ако није намера). Не треба напомињати да немарним односом према својој прошлости, слабо темље националне грађевине. Тај немар је код нас већ нанео велику штету. Видимо га код неких Срба, јер их не брину ни српски пораз, ни губљење српских територија, ни библијска страдања дела српског народа.

Енциклопедије

Погледајмо само с каквом неодговорношћу се уносе текстови у наше енциклопедије. Посебно кад су у питању историја и баштина српског народа, што, темељно, експлоатишу наши непријатељи.

На страни 506. Енциклопедије Југославије, издање "Југословенског лексикографског завода", Загреб, 1986, објашњава се етнички састав источне Херцеговине у средњем веку: "Веомо је сложено питање западних српских граница у периоду до пада под турску власт. На овој страни је очигледно, дошло до сужавања подручја на којем је било раширено српско име. Пре свега, српско племенско језгро лежало је западније него доцнија Рашка и немањинска држава. Средином 10. века, обухватало је Соли и првобитну Босну, у долини истоимене реке. У 13. веку, бан Нинослав Матеј, у повељама, своје поданике, као Србе, супроставља Дубровчанима, које назива Власима".

Ови наводи су у реду. Од 10. до 13. века, види се, нема спора да су становници Херцеговине и Босне (овде је реч о њима) означени као Срби. Међутим, ова енциклопедија, већ кад говори о следећем (четрнаестом) веку, доводи у питање етнички састав ових области! О томе, веровали или не, читамо на истој страни:

"Ситуација постаје сложенија после ширења Босне на Хум (1326) и на данашњу источну Херцеговину (1373. и 1377). Ове области су још под Стеваном Дечанским, односно под Душаном и Урошем, биле у саставу српске државе, те се свест о везама с немањинском државом није могла за кратко време угасити. Покушај продужавања немањинске државне традиције Твртковим крунисањем за краљ (1377), није, у том погледу, имало трајног утицаја, али узимање титуле "херцега од Светог Саве" од стране Стефана Вукчића Косаче (1448), указује на присуство српске традиције. И сувише оскудна изворна грађа, не допушта сигурније закључке".

Просто невероватно! Говори се да су у Херцеговини и Босни живели Срби од 10. до 13. века, а њихово српство се доводи у питање тек кад делови Херцеговине и Босне улазе у састав српске државе Немањиха? Енциклопедиста пише да Твртко покушава посрбљивање тог становништва?

Док су за наше енциклопедисте ствари нејасне и док је за њих, о том периоду, "сувише оскудна изворна грађа" (претпостављам да је писац овог текста био из Београда), за хрватске писце енциклопедијских текстова, историчаре и публицисте нема таквих дилема. Хрватски научници имају све "доказе" да су становници средњовековне Херцеговине и Босне били Хрвати. Тако, хрватски енциклопедисти уносе у исто издање Енциклопедије Југославије, у књизи 5, на страни 167:

"Словени су у БиХ развијали своју материјалну и духовну културу, донијету из старе постојбине. Преостало илирско-романско становништво, повукло се у планине, гдје се бавило сточарством и тек се у дужем периоду измјешало са Словенима, тако да је, најпослије, изгубило и свој језик". Очигледно, намерно се избегава српска припадност народа у Босни и Херцеговини и Далмацији и пише се само о Словенима. Хрватски енциклопедисти су имали податке од грчког цара Порфириогенита, који је записао да су Срби ималу државу у 10. веку и то на територији Далмације, Херцеговине и Босне. Он ту државу назива Србијом.

Оваква подвала у нашим енциклопедијама, чињена је у времену заједничке државе Јужних Словена, а да то није падало у очи српским интелектуалцима. Тако су хрватски државотворци, неометани, припремали терен за своју државу и за своје, коначне, повјесне закључке. Тих повијесних закључака пуна су најновија хрватска издања. Да узмемо само нешто из текстова о досељавању Словена на Балканско полуострво, у 6. и 7. веку, из књиге Иве Голдштајна: Хрватски рани средњи вијек, завод за хрватску повијест Филозофског факултета, Загреб, 1995. године. (Овог пута занемарићемо уверљиве тврдње многих научника да су Срби староседеоци Балкана и Подунавља). Дакле, Иво Голдштајн, кад мора да описује Србе, чини то у заградама, као да су Срби на Балкану били незнатна група, а не најбројнија. Он их, најчешће, уопште не спомиње. Углавном, од досељених народа, признаје само Словене и Хрвате. Неупућени читалац, у Голдштајновој књизи, не би нашао ништа што би га навело на закључак да су Срби, тада, били на Балкану, нити би читалац могао да претпостави како су, касније, настали Срби.

Ево, како изгледа Голдштајново научно објашњење једно од многих:

"Да би се детаљније описали и објаснили процеси који се одвијају по досељавању Словена и Хрвата, недостају многи подаци. Најважније би било питати и потом сазнати: како су се понашали новопридошли Словени и Хрвати..."

Овакав Голдштајнов приступ, изгледа, само је прелазно штиво између споменутих, лукаво протурених текстова у енциклопедијама и оног што ће тврдити други научњаци, попут Драгутина Павличевића, за којег нема дилеме о становницима Далмације, Херцеговине, Црне Горе, Босне. Они су, сви редом Хрвати. Павличевић то "објашњава" у својој књизи: Повјест Хрватске, Загреб, Наклада Павличевић., 1994:

"Хрвати су населили, такођер јужне предјеле између Цетине и Неретве, који су се звали Паганија, а настањивали су их Неретљани. Од Неретве до Дубровника стерала се област Захумља: од Дубровника до Котора, с Конавлима, Травунија, а даље према југу Дукља, те у залеђу, око истоимене ријеке, Босна.

Житељи свих тих крајева, ускоро су, као и остали Хрвати, преузели кршћанство и окренули се Западу".

Пошто су сви, према Павличевићу, Хрвати, не би требало бити изузетака, али их Павличевић (несвесно) налази. Описујући владарску породицу Босне, Котроманиће, он наводи да је Твртко Први постао "краљ хрватске народне крви, јер му је мајка хрватског рода". Зашто Твртко Први није Хрват по оцу, ако су сви Босанци Хрвати, то Павличевић не објашњава.

"Јавност". 6. април 1996.

ХРВАТСКИ ЗЛОЧИНИ У ИМЕ "ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ"

ПРЕДЗИЋЕ "КУЛТУРНОГ" ЗАПАДА

Срби су, према хрватској државној пропаганди, народ који не припада цивилизацији Западне Европе, него византијској, чијим народима се приписује склоност ка шизми, примитивизму, некултури, злочинима и варварству сваке врсте. Та пропаганда тврди да овакве појаве нису познате Западној Европи, а за то треба захвалити "предзићу западне цивилизације, што га је чинила, и чини, Хрватска". Ако би се од хрватских политичара и научника тражило да наведу примере српског или византијског (грчког) државног и црквеног варваризма (који стално спомињу), вероватно бисмо остали празних шака. Али, примере моралне изопачености, пуне најстрашнијих злочина, припадника западноевропске цивилизације, једноставно је пронаћи у сваком периоду историје. Грозоте неће недостајати чак ако занемаримо и ђаволска клања, спаљивања, бацања у јаме и гушења гасом милиона људи у Другом светском рату у Немачкој, Хрватској и другим "еуропским" државама.

Окрутности

И претходни векови су пуни примера сотонског, ритуалног, мучења и уморства стотина хиљада невиних. То је чињено под изговором да су мушкарци чаробњаци, а жене вештице. "Признања" окривљених су изнуђивана под таквим мукама какве се нису примењивале ни на подручјима "барбарског бизантизма" на Балкану у време турске власти. Институције православне државе и религије и институције исламске државе и религије нису се ни приближиле досезима монструозности институција католичких држава и Католичке цркве и њене Инквизиције.

Ова поређења је изврсно обавио хрватски учењак Владимир Бајер, у књизи: Уговор с ђаволом, Загреб, 1982, "Информатор", пишући о ученицима Инквизиције у Хрватској и другим државама Европе, па ћемо га цитирати:

"Већ смо у 15. стољећу сусрели у Загребу процесе који запањују својом језивом окрутношћу, али успоредно с њима, сусрећемо у том, као и у следећем 16. стољећу још и такве процесе у којима је окривљеницима дозвољено да се 'очисте' од оптужбе. Од почетка 17. стољећа, међутим, тортура постаје једино истражно средство у овим процесима и више нема оних старинских и благих процеса 'чишћења' од оптужбе.

Уклањање старог начина доказивања из ових процеса био је, свакако, битни корак напријед у правцу приближавања тих процеса у Хрватској европском типу процеса против чаробњака оног времена".

Ово прилажење Хрватске Европе, може се прочитати на 237. страни ове књиге, а на следећим се види да Хрватска није заостајала иза Европе у потпаљивању ломача. У злочине се у Хрватској иде под интернационалном заставом, слично данашњем сврставању Хрватске под заставу "новог светског поретка" и аутор то овако објашњава: "Један од таквих елемената интернационалног сложеног појма чаробњаштва, што су га прогонитељи, на споменути начин, сами унијели у ове процесе, јест и сполно опћење вјештица са ђаволима. Од 1698. године даље, свака вјештица у Хрватској, била је тако дуго мучена док није детаљно признала да је извршила то злочиство".

Ево како је, према хрватском учењаку Владимиру Бајеру, изгледало једно суђење вештици у Загребу: "Суд је највише импресиониран исказом Еве Облачић, која је, међу осталим, исказала да је једне вечери долетела к њој Магда Херуцина у облику мухе и страшно је узнемиравала. Тужилац је, на основу таквих исказа, подигао оптужницу. Херуцина је имала бранитеља, који је настојао оборити веродостојност исказа свједока. Но, суд се није обазирао, него је Херуцину осудио на тортуру. Мучили су је на најстрашнији начин и она је, након дугог порицања, коначно признала све што су испитивачи хтјели, међу осталим и сполни однос с ђаволом. Све је било као у сваком типичном хрватском процесу против вјештица. Суд ју је, дакако, осудио на смрт, ставивши у пресуду и такве појединости којих нема у спису процеса".

Сад, да видимо шта овај хрватски учењак пише о прогону чаробњака и вештица од стране српских и турских власти, па се може закључити на којој страни је било више варварства, шизме и некултуре. Владимир Бајер пише о српским чаробњацима и вештицама на странама: 321, 322. и 323. Утврђује да су

у ранијим вековима вештице оптуживане и провераване како то наводи Вук Стефановић Караџић за 19. век: " Кад у каквом селу помре много дјеце, и кад сви повичу на коју жену да је вјештица и да их је она појела: онда је вежу и баце у воду да виде може ли потонути (јер, кажу да вјештица не може потонути). Ако жена потоне, а они је извуку напоље и пуне - ако ли не може потонути, а они је убију, јер је вјештица. Овако су истраживали вјештице и за Карађорђејева времена".

Свакако, судило се само у случају помора дјеце, а жена би, везана, сигурно и увек, тонула и не би могла бити осуђена на смрт.

У споменутој књизи се наводи и суђење код Турака (муслимана) у Херцеговини, па ни у том случају нема оне монструозности, описане о тортури над "вештицама" у Хрватској и државама Западне Европе: " Хусага Ченгић је приповједао да се сјећа помора дјеце у Гацку. Тада је Смаил-ага Ченгић сазнао да су томе криве вјештице. Будући да су вјештице само старе жене, све су их довели у кулу. Сваку су жену одвели до потока Драмешине, свезали је и бацили у воду. Двије кршћанке и једна Циганка остале су на површини воде. Оне су, усијаним потковом, жигосане међу плећа и пошаст међу дјецом је одмах престала

Прећуткивања

Овом хрватском аутору немамо шта да замеримо што се тиче његовог описа третмана према "вештицама" код католика, православца и муслимана, али му се може замерити што је прећуткивао историјске чињенице, којих је био свестан. Тако, он наводи на 223. страни: " У Далмацији и Приморју, у првом раздобљу, нема података о спаљивању чаробњака ".

Он не објашњава зашто нема таквих појава у Далмацији и Приморју, а то је морао знати. Одговор је једноставан. Тамо је живело већинско српско становништво, које је исповедало православну веру. Православци нису примењивали варварске методе против људи, како је то радила Инквизиција Католичке цркве, а то пише и Владимир Бајер. Да су православни Срби живели у Далмацији, знамо на основу докумената из 1371. године, кад их је босански краљ Твртко Први тамо населио, оснивајући, том приликом, српски град Книн. Значи, Срби се нису нашли у Далмацији бежањем испред Турака из Србије и Црне Горе, како твврди хрватска историографија.

Владимир Бајер се огрешио још једном, у овој књизи, о историјске чињенице: "Аустријска царица Марија Терезија је, личним писмом, од 9. липња 1758, наредила бану Краљевине Хрватске, Далмације и Славоније, грофу Фрањи Надасдију, да осуђену Магду Херуцину хитно допреми у Беч".

У то време, Далмација је била под влашћу Млетачке Републике, а Хрватска је била једна аустријска краљевина, а Славонија друга. Славонија, Банија, Кордун и Лика чинили су делове Војне границе, где су Срби имали своју војну организацију и цивилну самоуправу. Срби су у Војној граници имали своју посебну Православну цркву, која није потпадала под јурисдикцију католичке бискупије у Загребу. Међутим, ништа то не смета Владимиру Бајеру да у 18. век смешта "Краљевину Хрватску, Славонију и Далмацију". Можда то чини зато да би се добила слика о "предзиђу културног Запада".

"Јавност", 2.11.1996.

СТОЛЕЋЕ СРПСКИХ СТРАДАЊА

ЕВРОПА НИЈЕ ЖЕЛЕЛА СРПСКУ ДРЖАВУ

Друга половина седамнаестог столећа почела је с ратом између Венеције и Турске (од 1645. до 1669), а 1683. године Турска покреће војску против Аустрије. Намерава да освоји Беч и настави поход кроз Европу, до Атланског океана. Турци су имали државу на огромном подручју. Граница јој се протезала од Задра до испод Загреба и Вараждина и обухватала је скоро целу данашњу територију Мађарске. Турска се наслањала на чешке и словачке земље.

Велики везир Кара Мустафа је, са 250.000 војника, опустошио аустријске територије до Беча и опсео га. Кара Мустафа се уздао да ће, с додатном мобилизацијом на Балкану, срушити моћно средњеевропско аустријско царство. Требало је само да пређе преко бечких бедема. Но, то му није

пошло за руком. На позив аустријског цара, или самосталним одлукама, Срби су подигли против турске буне у многим крајевима. У таквој ситуацији, султан није могао послати појачање Кара Мустафи под Бечом, него је трупе послао у Далмацију, где је буктао српски ослободилачки рат. Сто хиљада Турака (скоро половина броја турских војника који су ратовали против Аустрије) није могло да угуши српски устанак у Равним котарима. На челу српске војске био је Илија Јанковић, млађи брат познатијег ускока Стојана Јанковића. Војне операције српске устаничке војске биле су разорне за Турску. Борбе су пренесене у Лику, Црну Гору, Херцеговину и Босну. Устаници су стизали и до реке Саве. Са њима су полазиле целе породице Срба, тако да су Турци остајали са све мањом базом за мобилизацију, а због честог упада војника Илије Јанковића, морали су користити многобројне мање одреде за одбрану насеља и за обезбеђења проходности путева кроз Турску. Била је то изврсна стратегија, којом је Турска била паралисана изнутра, па би наша историографија требало да праведније објасни овај период српског војевања. Оно што се може прочитати у школским књигама је приказ некаквог ускочког ускакања преко границе, "ради плјачке и пустошења турске територије".

Не излазећи на крај са српским ослободиоцима у Далмацији, Турска је запретила Млетачкој Републици да ће против ње предузети ратни поход и увести забрану трговине на Медитерану, ако не помогне да се српска војска Илије Јанковића умири. Плашећи се за своје бродове с робом и још више од турске војске, која је могла заузети Беч и продрети у северну Италију, Млечани су предузели кораке да српску војску разоружају. Али, ништа им није помогло. Илија Јанковић је био способан војсковођа и ауторитет који није имао противнике у својим редовима. Зато су Млечани почели са уценама вође устанка. У Венецији су ставили у кућни притвор Илијину старију браћу - капетане Стојана и Завишу Јанковића. Међутим, нити се на такав корак освртао Илија Јанковић, нити су устаници били уздрмани у свом убеђењу да иостоји ишта што би их зауставило у науму да ослободе што више српске земље од турске окупације. Млечани шаљу Стојана и Завишу у штаб српског устанка и они наговарају најмлађег брата Илију да је у интересу хришћанског народа да прекину ратовање. Илија одбија такве оцене и наставља борбе. Дужд је тад запретио Србима и у Равне котаре шаље коњицу да силом примора Србе на обуставу рата против Турске. Добро наоружани и опремљени млетачки коњички пук није оставио никакав утисак на српске устанике у Равним котарима, па се вратио у Задар, укрцао на бродове и отпловио за Венецију.

Устаницима је пошло за руком да ослободе већи део данашње територије Далмације и Турци су се још држали само у тврђавама Книна, Сиња и Имотског.

Успешно, као у Далмацији, ратовали су Срби против Турака и у Боки Которској и Црној Гори, а у Славонији, Барањи, Војводини и Мађарској, Срби су прелазили на аустријску страну и пресудно појачавали одбрану Беча. У најсевернијем српском крајишком (војном) граду Коморану, на чешкој граници, деловао је један од најпознатијих српских војсковођа у аустријској војсци генерал Јован Монестрелија.

Аустријски цар Леополд је схватио да царство не може да се одбрани без српске оружане помоћи. Чинио је све да их подстакне на антитурски рат. У том смислу је (7. јуна 1683) прогласио Ђорђа Бранковића бароном и наследником Херцеговине, Срема и Србије. Срби су били одушевлени. Имали су племића, што је био наговештај рађања нове династије и васкрс српске државе. Барон Бранковић је, у опседнутом Бечу, почео преговоре са царем Леополдом о времену кад Турци буду протерани са српских земаља. Српски племић је захтевао да се аустријске трупе повуку из Србије чим престане потреба даљег ратовања са Турском и да се прогласи српска држава, коју је назвао Илиријом. У њу су требало да уђу: илирске провинције јужно од Саве и Дунава, Херцеговина, Банат са Темишваром и земље између Београда и Осека. Мада је Ђорђе Бранковић захтевао од цара Леополда јавну или писмену сагласност за своје планове, аустријски цар је ускратио и једно и друго, обећавајући да ће о томе донети одлуку кад се извојује победа над војском Кара Мустафе.

Само три месеца после Бранковићевог проглашавања за племића (2. 9. 1683) разбијена је турска опсада око Беча, уз знатну помоћ војске пољског краља. Велики везир Кара Мустафа је побеснео и оптужио тројицу својих паша за пораз. Удавио их је свиленим гајтаном. Предузео је све да аустријско-немачко-пољску војску заустави на турским границама, али није успео. У позадини турске војске,

ницале су мађарске и српске буне. Турци су морали да их гуше у Славонији, Војводини и Мађарској, а са српском војском у Далмацији никако нису могли да изиђу на крај. Пред њом су узмицали, као и пред удруженим Европљанима испред Беча.

Турци не успевају да дуго држе одбрамбене положаје, чак ни на обалама таквих река какве су Драва, Сава, Дунав и Тиса. Не помажу им ни планински масиви Херцеговине, Србије и Босне. Турци беже и кад су се дочепали београдске тврђаве, тамо су Кара Мустафу дочекали султанови изасланици из Цариграда. Удавили су га свиленим гајтаном.

После Кара Мустафе, султан Ахмед Други је мењао војсковође, али ратна срећа је била на страни хришћана. Због тога, 1684. године Турској објављује рат Млетачка Република и Ватикан. Тиме се ствара Света лига против Турске.

Млечани стижу у Далмацију, коју су Срби скоро целу, сами ослободили. И као што то често бива у српској историји, Млечани чине све да ову српску покрајину припоје својој држави. Српске војнике потчињавају својој команди. Срби су били уверени у свеопшту хришћанску војну против Турске, у којој је најважније Турке протерати. Нису ни претпостављали да хришћанска солидарност и милосрђе могу да буду ускраћени Србима, који толико страдавају у борби против заједничког непријатеља. Уздали су се у добре намере аустријског цара и млетачког дужда. Уследиле су муњевите победе хришћана. Аустријанци улазе у Београд, а из Херцеговине, Босне и северне Србије узмичу турске трупе. Срби су одушевљени. За само неколико година, ослобођене су велике територије Душана Силног и Твртка Првог Котроманића. Аустријски цар, зналачки, придобија Србе за даље борбе. Он 1688. године у Београду унапређује Ђорђа Бранковића у грофа, што је на племићкој лествици више од барона. Овом гесту цара Леополда, претходиле су сјајне српске и млетачке победе: 25. 9. 1686. ослобођен је Сиб, Херцег Нови 1687. године, а Книн 1688. За изузетне заслуге и личну храброст при ослобођењу чврстог Книна од Турака, млетачки дужд је наградио Јована Синобада и именовао га сердаром Книнске Крајине. Прогласио га је и Витезом Светог Марка. Током овог ослободилачког рата, на бојном пољу гину легенде српског војевања против Турске: Бајо Пивљанин у борби (1685) против Сулејмана Бушатлије - код Вртјељске, а командант свих Срба (Морлака) Далмације Стојан Јанковић у нападу на турску посаду у Дувну (12. 08. 1687). После ослобођења Београда (1688), борбе се настављају у Шумадији и долином Мораве. У исто време, устанци пламте у Метохији, Македонији и на Косову. На устанак се дижу и Грци и Шиптари - ови други су у то време још били, већином, православне вере. Кад су аустријски официри подносили извештаје својим претпостављеним у Бечу и Грацу, обавештавали су да се Шиптари боре против Турака исто тако храбро као и Срби, напомињући да то није никакво чудо јер су и "једни и други исте вероисповести".

Лак и брз продор аустријске војске царским друмом уз Мораву, под командом генерала Енеја Пиколоминија, почивао је на снази и срчаности балканских устаника. Масовност српских устаника се подразумевала, јер је народ прихватио наговештај цара Леополда о могућности стварања српске државе на челу са грофом Ђорђем Бранковићем, за којег се увелико веровало да је изданак српске династије деспота Ђурђа Бранковића - Смедеревца. Још већи утицај на српски народ имао је патријарх Арсеније III Чарнојевић, па су аустријске власти тражиле од њега да се сви одрасли Срби прихвате оружја. Писмо генерала Боденског српском патријарху открива колики је терет овог великог европског рата против Турске пао на плећа српског народа: "Наређујем вам да настојите радити на добро хришћана у свим крајевима - заповедам да се сви дигну на Турчина, што жешће могу; што ако не учине, сматраћу их одметницима ћесаровим - као и друге такве. Ако ми се, пак, покажу верни, обећавам им да ће их ћесар примити у милост и под своју заштиту".

Ако се узме у обзир историјска чињеница да је генерал Пиколомини стигао до Ниша са само 4.000 аустријских војника, онда је јасно да те симболичне снаге нису могле саме ослободити скоро целу територију данашње Србије. Турски одреди су, пре него што би и стигли ћесареви војници, узмицали пред бројним српским устаницима, окупљеним око сваког већег насеља. Турци се нису могли задржати ни у северној Македонији, где су намеравали успоставити линију одбране. Србе око Куманова повео је у борбу чувени војвода Карпош, па се регуларна турска војска повлачила даље - према југу и истоку. Фронт се примицао грчкој граници, а Метохија и Косово били су већ у дубини

ослобођене територије. То је омогућило генералу Пиколоминију да се од Ниша до Старе Србије само прошета - на челу својих 4.000 солдата. Народ га је чекао и одушевљено поздрављао. Према намерама цара Леополда, нико од Срба није имао никакве резерве. Чинило се да је дошао крај турском ропству, па је масовност устаника била максимална.

О томе говори и податак да се Пиколоминију придружило 6.000 наоружаних Срба из Призрена. Види се да је само овај српски престони град имао више бораца него придошли аустријски одред. До Скопља, куда се Аустријанац упутио, хришћанска војска је повећана са још 14.000 Срба и Шиптара, тако да је Пиколомини водио на Скопље 24.000 војника. Скопље, други престони српски град, био је највеће насеље између Солуна и Београда. У њему је било 60.000 становника и десетине хиљада турских избеглица, које су се повлачиле са разбијеном султановом војском са разних страна - од Будима до Задра. Пиколомини је запалио цело Скопље. Уласком Аустријанаца у Македонију, хришћански ослободилачки рат добија друго - ружно лице. Аустријанци продиру, без јачег турског отпора, до Штипа и Велеса и тамо, углавном, пљачкају. Престају да воде рачуна о управљању ослобођеним територијама. Пиколоминија више не интересује рат против Турака и његови војници почињу да пљачкају муслимане и хришћане. Његови официри омаловажавају своје савезнике Србе и Шиптаре и понашају се као да су њихови непорециви господари. Но, та охолост царских официра није била оно најгоре. Они разоружавају устанике и пале многа устаничка села до темеља. Уздање у хришћанску војску и ауторитет аустријског цара као да је паралисало српске и шиптарске борце, па оваквом дивљању нису знали да пруже никакав отпор. Посебно зато што су наслућивали да им преостаје да се поново суоче са турском силом, која ће тражити освету за све оно што су турски поданици изгубили на Балкану и у Средњој Европи. Села су, која су била најугроженија, остајала празна и према градовима, где је било више реда и власти, кретале су се непрегледне колоне и хришћана и муслимана. Мале паланке нису могле да прехране толико придошло становништво, а хигијена се није могла одржавати. Појавила се куга и почела да хара - и по народу и по аустријској војсци. Само две недеље пошто је спалио Скопље, од ове опаке болести умире у Пећи и генерал Енеј Пиколомини.

Зашто су се овако понашали Аустријанци на српској земљи, у историјским књигама, није објашњено. Ако се присетимо да аустријски двор није са одушевљењем дочекао ни српски ослободилачки рат под вођством Карађорђа, сто година касније, могло би се закључити да су Аустријанци и крајем XVII stoleћа зазирали од стварања српске државе на тако великом подручју - од грчке и бугарске границе до Задра и северније до Западне Славоније и дубоко у Панонску низију, у подручју Дунава и Тисе. Можда се аустријски цар плашио да толику земљу прикључи Аустрији, јер би српски део становништва бројем, надмашивао владајућу немачку етничку заједницу? Било како било, Аустријанци ће окренути леђа својим најбројнијим савезницима - Србима и крај XVII stoleћа биће време највећих српских страдања. Она би се могла мерити у броју изгубљених живота, са временом Првог и Другог светског рата, кад су српски губици у мртвима премашивали милионску цифру у сваком од њих.

Дакле, кад је почео да јењава српски устанички занос, а с њим и шиптарски и грчки, Турци, повукавши војску у дубину своје територије, спремали су контраофанзиву. До сукоба са Аустријанцима долази код Качаника. Аустријски пораз је био неминован - Срби су напустили бојиште, а Шиптари су прешли на турску страну. Турски командант је енергични везир Мустафа Ћуприлић. Схватио је стање у хришћанској војсци, метеж и болештину и у народу и наредио енергичан јуриш према Дунаву и Сави. Аустријанци, убрзано напуштају Македонију, Метохију и Косово и хитају према Нишу. Они не мисле на даље ратовање у Србији. Српске устаничке снаге, до тада вођене по плану аустријске ратне команде и од стране аустријских официра остају неповезане - свака за себе. Подлежу гласинама и паника је природна последица свега. Тако усамљене оазе наоружаних Срба не могу да зауставе таласе бројне и добро вођене турске војске. На њеном челу су феудалци који су погубили своја имања у крајевима куда су усмерили своју офанзиву. Желе да врате своје царство, које је било доведено на руб понора. Највећег кривца за турску катастрофу, нашли су у Србима. Нису се више освртали ни на српске богомоље, ни светиње у њима - које су Турци, пре овог рата, морали да поштују.

Турци, пљачкају Патријаршију у Пећи, а све затечене калуђере су исекли. Гашли паша је исто тако поступио са српским манастирима: Дечанима, Милешевом, Ђурђевим ступовима, Сопотанима, Раваницом и Студеницом. Протерани пећки паша Махмутбеговић, записано је у једној хроници, због изгубљеног имања, исекао је мноштво народа у Тетовској, Призренској, Ђаковачкој, Плавској, Бјелополској, Вучитрнској, Моравској и Новопазарској нахији. Све што је могао, опљачкао је, а куће преживелих и побеглих Срба је спалио. Нису сачуване све хронике - које би нам могле посведочити какве су страхоте чиниле остале паше, аге, бегови и кадије. Слика је у Србији била стравична. То се види у запису једног свештеника:

"Љути страх и беда тада беше; матер од деце Турци раздвајају, а од оца сина. Младе робљаху, а старе секаху и дављаху. Тада људи призиваху смрт на се, а не живот".

У то зло време, било је и других недаћа, како то записиваху људи од пера:

" Ока пшенице продаваше се по 100 аспри, пасуљ по 150, а лук по 130. Силан народ помре у великој муци. Кудгод би се човек макао, лежаху мртваци; нит се копаху, нит то имађаше ко".

Срби су се нашли између две ватре - аустријске и турске јер видесмо да и војска ових првих чињаше пљачке, паљења и прогоне српског становништва. Помоћи ни са које стране. Може се само замислити каква је распамећеност захватила тада Србе и њихове вође.

Аустријски цар се, у том смутном времену, суочио и с проблемима у Панонији. Ослобођени Мађари су намеравали да оснују своју државу и да круну Светог Стевана (Иштвана) не поклањају бечком двору. Можда је и намера да се Мађарска сачува као део Аустријског Царства, определила Леополда да се одрекне територијалног проширења на Балкану, јер није имао довољно снаге да нагна на послушност и Мађаре и толики број Срба. Геополитика велике Аустрије, запечатилa је, тада, судбину Срба. Најмасовнији српски устанак против Турака донеће српску погибел и прогоне, а не толико очекивану слободу и обнову државе. Овакво аустријско опредељење било је јасно грофу Ђорђу Бранковићу и он се обратио за помоћ руском цару Петру Великом и влашком кнезу Константину Бранковану. Аустријанци реагују муњевито. У Кладову хапсе грофа Бранковића (29. 10. 1689) и у тамници га држе до смрти (1711), у Бечу и Хебу. Какву су чистку Аустријанци спровели у редовима српских устаника може се само замислити, јер за шест година ратовања против Турака, Срби су морали имати мрежу својих државних и војних органа. Што се тиче личности грофа Ђорђа Бранковића, сви су изгледи да немају право они који су о њему писали са омаловажавањем, сматрајући га самозваним племићем који је желео лични успон и привилегије. Да је то тачно, било би му довољно да се држи аустријске политике према српском народу и он би добијене привилегије сачувао и увећао. Овако, он се одрекао аустријских дарова, не би ли спасао свој народ и спречио поновно турско господство у српским земљама. Нажалост, Русија није ценила да треба да се жртвује за Србе, а за тако нешто влашки кнез није имао снаге, па је Ђорђе Бранковић остао усамљен. Да је био пустолов, а не родољуб, Аустријанци га не би држали у затвору до смрти.

Као европске силе, Аустрија и Млетачка Република су искористиле учинке српских устаника, па су присвојиле ослобођене српске територије. Бечу ће припасти: Лика, Кордун, Банија, Славонија, Барања, део Срема, Бачка и Београд са северном Србијом, а Венецији: Далмација и Бока которска. Само део Црне Горе успева да задржи независност у односу на Турску и Венецију. Остали српски крајеви су, како смо видели, опустошени. Преживели Срби беже из јужних крајева с турском влашћу према северним - аустријским. Метохија и Косово постају центар пажње турских државника. У овим областима мењају етничку слику, доводећи у њих исламизирани Шиптаре, углавном оне, који су као хришћани ратовали у аустријској војсци против Турака. Слично се дешава и са областима у Македонији, одакле су, после турских покоља - као и са Косова и Метохије, становници бежали према Сави и Дунаву. Срби беже и из других области Србије, као и из Херцеговине и Босне. У ове области Турци насељавају муслиманске избеглице из Далмације, Лике, Кордуна, Баније, Славоније, Барање, Мађарске и Војводине. И то није крај српским страдањима. Кад је мир успостављен, многи Срби под турском влашћу су били приморани да прихвате ислам. Срби у Далмацији под Венецијом су присиљавани на католичење, а исту меру су предузимали према Србима и Аустријанци. Однорођавање Срба преко промене религије, од тада ће бити стална брига Венеције, Аустрије и Мађарске.

У време мађарске буне против Аустрије (1703-1711) поновиће се велико страдање Срба. Они ће, као и Мађари, имати намеру да оснују своју државу у Панонији и понудиће Мађарима савез. Но, у тој аустријско-мађарској борби, Срби ће бити неприхватљиви иједнима и другима. Зато је мађарска војска извела изненадни напад на српска савезничка насеља и починила прави покољ. Срби су били приморани да се приклоне Аустрији, али су онда гурнути у рат против Мађара. Наравно, Аустријанцима је био циљ да се Срби и Мађари крве и исцрпљују међусобно, па је својом војском учествовала у борби против мађарских устаника само симболично. Терет је пао на Србе, па су бројнији Мађари победили у Барањи и Бачкој. Коначно 1711. Мађари су етнички очистили Барању од Срба, а ова област је тада обухватала територију од реке Драве, до мађарског језера Балатона и уз Дунав до Будима. У њој су, као апсолутна већина, живели Срби, где су, скоро у сваком насељу, имали своју цркву и неколико манастира у области. Око 80% су били православне, а 20% католичке вероисповести. Административно седиште тадашње Барање било је у Стоном Београду - налазио се на обали Балатона.

Како видимо, седамнаесто столеће и почетак осамнаестог бележе такво страдање Срба какво није доживео ни један европски народ у историји.

Слободан Јарчевић

180 ГОДИНА ОД УБИСТВА КАРАЂОРЂА ВОЈСКОВОЂА, ДРЖАВНИК И ДИПЛОМАТА

Шта пише у међународним уговорима, а шта у земунским архивима?

У нашој историографији се вожд Првог српског устанка оцењује као велики војсковођа, али му се пребацује да је био невешт у дипломатији и да није умео да искористи брилијантне успехе на бојном пољу. Наводно, требало је да преговара са Турцима и да, тако, изнуди повластице, на основу којих би, временом Србија стекла пуну независност.

Очигледно, овакав закључак је донесен на основу резултата Другог српског устанка. Милош Обреновић је заиста успео да обезбеди (преговорима) скромну српску управу у Србији, потчињену султану и турској администрацији, којом се стигло до Кнежевине Србије, међународно признате на Берлинском конгресу 1878. Све је то тачно, али се, најчешће, губи из вида да се све десило у измењеним околностима, много повољнијим за Србе од оних у време Првог српског устанка.

Није био крут и искључив

Карађорђе није био крут ни искључив у вођењу војске и државе и било му је јасно да судбина Србије зависи од односа међу великим силама и њихових интереса на Балкану. Зато је, првих дана Устанка, упутио поруку султану да се не бори против Турске, да му није циљ успостављање српске државе и да није склопио савез ни саједном европском царевином.

Циљеви устанка са оваквим одредницама били су, нема сумње, израз врхунске дипломатске умешности. Карађорђе је њоме одвратио турску подозривост према устаницима и султан је Србима послао своју војску у помоћ - ради заједничке борбе против одметнутих дахија Београдског пашалука. Карађорђе је непрекидно слао своја изасланства у Инстамбул, у престонице других сила и редовно је контактирао са њиховим посланствима у суседној Влашкој и у Бечу. Позната је активност Карађорђевог првог дипломате Петра Ичка у турској престоници, путовање Матије Ненадовића у Петроград и мисије многих других на дворовима Енглеске, Немачке и Француске. Вожд је успоставио и своја стална представништва у европским престоницама, од којих је најпознатије оно у Паризу на челу са Радом Вучинићем, Србином са Кордуна. Боравио је годинама у Паризу, завараван Наполеоновим уверењима да ће Француска помоћи ослободилачку борбу у Србији. Многи Карађорђеви емисари у Турској и европским земљама здушно су се залагали код надлежних да би се очувала слобода извојевана на бојном пољу. Али, ништа није помогло. Велике силе су тада, без изузетка, одлучиле да помогну Турску, а не Србију.

Без праве подршке

У докторској дисертацији Петра I Поповића: Француско-српски односи за време Првог српског устанка (1933), може се пратити однос европских држава, укључујући и Русију да обезбеде било какву подршку за српску самоуправу у оквиру Турске. Ево једног дела из овог научног рада о томе: "За депутата српског код Наполеона, Карађорђе је изабрао Рада Вучинића, дошљака у Србију из Карловца. Упућен је француском конзулу у Букурешт. Конзул је (21. 9. 1809.) уз своје писмо Наполеону, приложио превод Карађорђеове молбе и навео је да је србијански народ до крајње границе љут на Русе, који су криви за српску несрећу и зато је највећа оданост управљена престолу француског суверена. Виђен је и један србијански депутат (продужава француски конзул) упућен од Совјета кнезу Багатриону у Петрограду, за кога се каже да се вратио дубоко увређен..."

Овакво руско понашање према Србима (нажалост, истоветно руском понашању према Републици Српској Крајини од 1991 - 1995.), потицало је на основу руских међудржавних обавеза! Наиме, руски цар Александар и Наполеон Бонапарта потписали су тајни споразум 12.10. 1908. године, уз сагласност Турске, у Ерфурту, у Немачкој, у чијем Члану 8. је било предвиђено да се обострано мора да признају "међународне границе Турског Царства и његова целокупност". (Тачно онаква дефиниција каквом је Међународна заједница дозволила хрватску окупацију Републике Српске Крајине - "неповредивост међународно признатих граница Републике Хрватске").

Французи помажу Турску

На основу руско-француског уговора из 1808. године, Французи су и војно помагали турску против Срба. Послали су јој војне инструкторе, а једну војну јединицу су држали у Сарајеву, да би помогла Турцима - у случају ако би Карађорђе разбио турску инвазију; Свакако, Турци су одмах прионули да спроведу одлуку руског и француског цара. О почетку тих припрема пише у сачуваном извештају француског конзулата у Травнику: "Један Портин поклисар стигао је, с ферманом, у Травник. Одмах је сазван травнички диван и после одржане седнице, две паше (које су требало да иду на француску границу у Далмацију), добиле су наређења. Имају наредбу да иду против Србијанаца, који хоће да пређу Дрину. Турци виде непријатеље само у Русима и Србијанцима".

Аустрија против Карађорђа и Србије

Аустрија је предузела посебно оштре мере против Карађорђевих устаника, јер је зазирала од стварања српске државе. Намеће се закључак да Аустрија никад не би ратовала против Турске ради ослобађања балканских хришћана, него да је на рат против Турске била приморана, јер су Турци желели окупирати и Аустрију и остале европске државе. Аустријско здушно помагање Турцима да ови сломи Први српски устанак можемо пратити у документима из овог времена, сачуваним у неколико земунских архива. Да погледамо само неке.

Блокада на Сави и Дунаву

У наредби из Генералне команде Аустријске војске у Винковцима, фелдмаршал-лајтант барон Фон Симпишен обавештава Земунски магистрат (2. 6. 1808) да се уведе потпуна блокада Србије, са забраном преласка људи и онемогућавањем трговине и дотура оружја и опреме устаницима. Мало касније, 24. јула 1808. се појачава блокада - одлуком Његовог Величанства да се забрани продаја пшенице територијама које су запосели Срби. Само 6 дана касније, 30. јула 1808, барон Симпшен, сад из Петроварадина - наређује да се спречи прелазак у Србију свима који покушавају придружити се Карађорђевој војсци. Исти барон (31. 08. 1808) наређује да се калупи за израду топовске ђулади код једног земуноског ливца, иако их је Карађорђе наручио и платио унапред, заплене и доведу у Петроварадин за аустријску артиљеријску војну јединицу. У наредби подвлачи да се убудуће, у сличној ситуацији, конфискује сва имовина занатлијама, јер не смеју да производе оружје за Србијанце.

С обзиром да су се устаници сналазили и на илегалан начин снабдевали у Аустрији, барон Симпшен издаје ново наређење свим граничним гарнизонима (7. 9.1808) да се ставе под надзор сви поседници трговина, а посебно Грци из Беча: Миленковић, Демелић и Крстуновић.

Поред овако строгих санкција према Карађорђевој Србији, Аустрија је одржавала развијену војну, трговинску и финансијску сарадњу са Турском. Земунске архиве врве од података о тим везама. Ту се види да је Аустрија чинила све да турској олакша новчане трансакције, како би ова могла лако финансирати војску ради гушења устанка у Србији, који је већ малаксавао због тоталне блокаде на Сави и Дунаву.

Без правих савезника

Карађорђе преговорима није могао учинити ништа, јер није могао наћи саговорника - ни у Истанбулу, ни у европским престоницама.

Какав презир су показали европски државници према српским захтевима, показују чак и тако споредна аустријска документа из земунских архива, која се односе само на мере спречавања трговине преко Саве и Дунава. И у њима се могу прочитати максиме које се користе у међудржавним преговорима на високом нивоу, а које, обично, упућују на стратешко опредељење једне државе према неком питању. Тако се у њима ускраћује Карађорђевој власти легитимитет субјекта међународног права, па се она означава само као "онострана власт". Истоветно квалификацијама данашњих светских моћника, који су Владу Републике Српске Крајине ословљавали са "самопрокламована влада у Книну".

Слободан Јарчевић

СРБИ - ВЕЧНА МЕТА МОЋНИХ

Зашто је данас Србија остала без иједног правог савезника у свету? Да ли је томе крива данашња власт у Републици Србији и председник Слободан Милошевић, како то многи тврде? Да ли је, можда, катастрофалан пропуст у томе што Србија није, на време, деловала и обезбедила савез бар са својим традиционалним савезницима? На крају, да ли свет, блокадом и другим окрутним мерама, кажњава Србију и Црну Гору, само зато што ове две државе имају "комунистичку власт"?

Одговори на ова питања су различити, зависно од тога да ли на њих одговарају представници власти или опозиције. Ако бисмо понудили било какав одговор, изазвали бисмо жестоке конфронтације. Да тиме не бисмо доприносили пословичној српској неслози, покушајмо одговоре наћи у историји, у догађајима који се, што се тиче балканских превирања и интереса великих сила, поклапају са структуром данашњих збивања.

Понављање историје

Цитираћемо дипломатска документа о догађајима на Балкану и у Европи од 1875. до 1878. Како знамо, то је време устанка босанскохерцеговачких Срба против петовековног турског ропства. Срби у данашњим српским крајевима бивше Хрватске су помагали овај устанак, а Аустроугарска га је разним мерама, онемогућавала. У исто време српске кнежевине Србија и Црна Гора су ратовале против Турске, ради ослобађања Рашке, Никшића, Скадра, Метохије, Косова и морске обале. Све заједно, било је на помолу свесрпско уједињење у једну државу - потпуно истоветно нашим садашњим тежњама "о свим Србима у једној држави". Међутим, тада, као и данас, томе су се супротставиле све велике силе и наши суседи. И у то време, остали смо без иједног савезника. Поражавала је и чињеница да је словенска и православна Русија, тада, дозволила Аустроугарској да својој круни припоји српску Босну и Херцеговину и да окупира Србију и Црну Гору, ако се ове српске кнежевине супроставе Аустроугарској намери. Дозвола за аустроугарску окупацију Србије и Црне Горе важила је и у случају ако ове две српске државе наставе да помажу ослободилачку борбу православних Срба против турске управе у Босни и Херцеговини!

Поред свега овога, тада је на Србију извршен и економски притисак, додуше блажи од данашње тоталне економске блокаде. Против Србије и Црне Горе, и тада, као и данас, покренута је хајка у масмедијима, а власт кнеза Милана Обреновића оптуживана је за - комунизам?!

Циљ великих сила 1878. био је истоветан циљу данашњих великих сила - Србија и Црна Гора не смеју имати заједничку границу; Рашка, Метохија и Косово требало је да буду подељени између Турске и Аустроугарске, а Босна и Херцеговина додељене Аустроугарској, ради " цивилизовања ". Жеље Срба за самосталношћу у другим српским крајевима, нису (ни тада) долазиле у обзир.

Није потребно доказивати и друге подударности политике великих сила у прошлом веку с политиком великих сила ових година. Разлике су у томе што су, уместо данашњих тела Европске заједнице и тела Уједињених нација, те 1878, све одлуке о српском народу биле донесене на Берлинском конгресу.

Погледајмо дипломатска документа, која су претходила одржавању Берлинског конгреса.

Све у интересу Беча

1. Немачки амбасадор у Петрограду, 4. априла 1878, јављао је свом министру за иностране послове Бернаруду Ернсту фон Билову, да му је руски генерал и дипломата Николај Павлович Игњатијев пренео одлуку да Русија подржава Аустроугарску против Србије и српског народа на Балкану: "Ви знате, рекао ми је генерал да ми имамо тајну конвенцију с Аустријом, по којој је искључено стварање велике словенске државе на Балкану... Дакле, према нашем схватању - наставља Игњатијев - ограничење се односи само на Србију и Црну Гору"

Овакав руски став није усамљен. И остале европске престонице биле су одлучне и сложне у притиску у изолацији Србије и Црне Горе.

2. Министар иностраних послова Немачке Билон обавештава свог амбасадора у Бечу Штолберга, 22. маја 1878, да пренесе аустроугарском министру за иностране послове грофу Андрашију:

"Вољни смо да удовољавамо његовој жељи да у Лондону топло препоручимо да се поштује аустријско гледиште".

3. Министар иностраних послова Велике Британије сер Р. Солсбери шаље инструкцију свом амбасадору у Берлин лорду Оду Раселу, у погледу наступа на Берлинском конгресу:

"Важно је да у расправама на Конгресу подржите све легитимне предлоге, који имају за циљ јачање и добро Аустроугарске Мохархије".

4. Британски амбасадор у Цариграду Х. Лајард пише, 17. 6. 1878, министру сер. Р. Солсберију:

"Велики везир је изразио наду да Црној Гори и Србији неће бити допуштено да задрже целу територију и да се, на крају, уједине у једну државу ". (Занимљиво је, и поучно за Србе, да Турска не страхује од тога што ће велике силе уступити турску Босну и Херцеговину Аустроугарској, него страхује само од могућег уједињења малих српских кнежевина - Србије и Црне Горе).

5. Британски министар за иностране послове сер Р. Солсбери, већ 19. 6. 1878, одговара свом амбасадору у Цариграду и обавештава га да је круг затворен - све земље Европе су јединствене у политици против Србије, Црне Горе и осталих Срба на Балкану:

"Ова подршка Аустроугарској била је у потпуности осигурана, као резултат наше обавезе да Конгресу предложимо политику која се односи на Босну, а за коју су готово све силе, у овом тренутку, дале своју сагласност. Ми смо обећали да ћемо, кад се о питању Босне буде расправљало, изнети пред Конгрес мишљење које ужива подршку Владе Њеног Величанства, да ће окупација ове области од стране Аустроугарске бити у интересу Турске, како с војне, тако и с финансијске тачке гледишта. Тиме ће се, такође, спречити сједињење две словенске државе - Србије и Црне Горе - које Турска неће бити довољно кадра да држи раздвојене. Ово уједињење би довело до стварања словенске конфедерације, и на крају, до велике словенске државе - од Пирота до Јадранског мора".

6. Да бисмо осветлили и улогу Француске према Србима у то време, поред цитираног британског документа - у којем се то види, довољан је и део извештаја српског министра за иностране послове,

који из Берлина (8.6.1878) обавештава своје Министарство у Београду. Српски министар био је Јован Ристић и он пише:

"Посланик француски каже ми (као мој стари познаник, поверљиво) да му је кнез Бизмарк изјавио да он полаже важност на то да се задовољи Аустроугарска, у оном обиму који она сматра сфером својих интереса. Уз ово саопштење, овај ми је посланик препоручивао, живо, да се споразумемо са Аустријом, додавши да онолико можемо успети, уколико то споразумевање постигнемо".

У истом извештају, Јован Ристић јавља да Руси подвлаче свој ранији став према Србији:

"Гроф Шувалов ми је изреком саветовао, не само да се старам доћи и сам до потпуног споразумевања са Аустроугарском, но да и никакав корак код Конгрес не учиним, који би ударио на осуду грофа Андрашија".

Одлагање српског националног циља

При оваквој пресуди Европе, кнез Милан Обреновић је био принуђен да решење српског националног питања на Балкану остави за решавање будућим генерацијама, мада је, у то време, оно било најзрелије. Поред осталог, и зато што је тада број Срба, у односу на друге етничке групе, био много већи него данас. Каснији геноциди над Србима, учиниће своје. Кнезу Милану је преостало да сачува језгро српске државе, с незнатним проширењем према Пироту, а и кнезу Николи је следило мање проширење Црне Горе.

Пред свршеним чином, кнез Милан Обреновић пише аустроугарском министру за иностране послове грофу Андрашију, 3. јуна 1878:

"У жељи да покажем своју захвалност и намеру да избегнем све оно што би могло да изазове незадовољство Царске и Краљевске Владе, у последњем рату сам се уздржао од свега што би могло да изазове Њено негодовање. Упркос сјајним успесима у Старој Србији (Косово) и изузетним могућностима, које су јој се указале да уђе у Босну, моја војска није прешла Лим и Дрину". (Потпуно идентично заустављању српске војске 1991. и 1992, кад је могла поразити сепаратистичке снаге и Хрвата и муслимана, примедба СЈ).

У оваквом расплету, Срби у Босни и Херцеговини, да не говоримо о Србима у бившој Хрватској, остали су без ичије помоћи. Вапаји вођа устаника, упућени властима у Београду и Подгорици, остали су без одговора, а српска тамновања у БиХ прећи ће из турских у аустроугарске руке. Идентичност прилика из 1878. са овим у 1991/92, толико је застрашујућа да се намеће закључак да ће Срби у Херцеговини, Босни и бившој Хрватској доживети оно што су доживели и њихови преци - Европска конференција о бившој Југославији учиниће Србима оно што им је учинио и Берлински конгрес у 19. веку.

Да ли ће данашње државе Србија и Црна Гора подлећи притисцима и Србе ван својих граница оставити на милост и немилост смртном непријатељу - у лику хрватских и муслиманских легија?! Неки наговештаји мора да нас уплаше. У првом реду, зато што су присједињење Српске Босне и Херцеговине и Републике Српске Крајине Републици Србији, одбили посланици Скупштине Републике Србије?

Имамо ли разумне шансе да то уједињење и ми, као што су то наши преци урадили у прошлом веку, оставимо на решавање будућим генерацијама?

Немамо!

Српска судбина на коцу

Погледајмо како поражавајуће говоре историјска документа из 1878.

Српске вође устанка у Босни и Херцеговини обраћају се Србији, захваљују на материјалној помоћи и моле: "У исто доба, молимо Представника Србије да својски подејствује при углављивању мира са Турском, да ми постанемо саставни дио Српске државе, или, ако би се из каквих узрока тој вечитој жељи нашој на пут стајало, да останемо самостална и засебна држава".

Представници нахије Вишеградске, 3. 6. 1878, пишу кнезу Милану Обреновићу и преклињу га да им нахију присједини Србији. Између осталог, наводе: "Ретко је који од наших дедова и прадедова,

Пресветли Господару, до сада од природне смрти умро, него су готово сви своју мученичку душу испустили били на коцу, или у тавници, па смо уверени да и нас боља срећа не чека. Зато се молимо, Избавитељу наш, и љубимо земљу пред Тобом, не дај нас више у руке овим зверовима, да нас живе растржу и децу нашу на јатагане набијају".

И поред оваквог живота Срба у ропству, тадашња "цивилизована" Европа је, ради остваривања својих интереса, сатанизовала и Србе и српску власт, управо онако како то чини данас. У време Берлинског конгреса (1878), српска власт Кнеза Милана Обреновића оптуживана је као комунистичка?! Ако неко у то не верује, нека прочита депешу српског амбасадора у Петрограду М. Протића, од 17. 4. 1878, упућену министру Јовану Ристићу у Београд, где се преноси прекор руског дипломате Александра Хенриковича Жоминија: "По овом, Жомини напомену и то, како Србији веома много шкоде (у међународним односима) комунистичке идеје, које су по Србији разгранате".

У истој депеши, српски амбасадор обавештава да је руска страна наговестила да је са Аустроугарском сагласна да Србија и Црна Гора економски попусте велесили Аустроугарској у погледу железница, царине и трговине. Како видимо, био је то економски притисак на Србију и Црну Гору, мада блажи од данашње блокаде СР Југославије, која се протеже и на штампу, културу, просвету, медицину, па и спорт.

Европска штампа је била активна у сатанизацији Срба, без поговора је писала по инструкцијама својих влада, па је Србији и Црној Гори било узалудно да покушавају медијски рат, јер је премоћ била у рукама "цивилизоване" Европе. И овде је слика истоветна данашњој.

Погледајмо само два извештаја српске дипломатије о антисрпском писању тадашњих гласила:

1. Амбасадор Србије у Бечу Коста Цукић јавља Јовану Ристићу, 29. маја 1878: "Приметили сте, како се, по овдашњим листовима, отворила права хајка против Црне Горе, са сваковрсним рекриминацијама, као да црногорске власти, у новозаузетим пределима, немило поступају с популацијом, нарочито римокатоличком".

2. Српски амбасадор у Букурешту М. А. Петронијевић, 14. 6. 1878, шаље неколико бројева листа "Бугарин ", који тамо излази, напомињући да се у њему приказује, најпогрдније, власт Кнежевине Србије.

Шта рећи на ове поруке историје Србима?

Да ли ће, и поред оваквих порука, неке политичке странке, део студената и професора, глумаца, књижевника, академика, свештеника, "слободних новинара" и многих других у Србији и Црној Гори тврдити да су за све криви само лидери у Београду и Подгорици?! Треба ли такви да одмажу својим државама, кад оне покушавају да савладају најтежу кризу српског народа?

И на крају, морају ли државе Србија и Црна Гора да подлегну светском притиску и занемаре судбину Срба у Босни и Херцеговини и бившој Хрватској?!

Борба усамљених српских витезова

Одговор на сва ова питања знају, изгледа, најбољи синови српског рода, српски витезови са бојишта у Славонији, Банији, Кордуну, Лици, Далмацији, Срему, Барањи, Херцеговини и Босни. Они бију теже битке, него што су их, икад, раније били српски витезови.

Данашњи српски витезови немају, уз себе, целокупну српску мла-дост, своју државу и свог владара, као што је то све имао Милош Обилић у боју на Косову.

Уз њих, данас, нису ни духовни оци, као што су уз Србе били патријарх Арсеније Чарнојевић, владика Данило, владика Петар Петровић Његош, поп Лука Лазаревић, поп Петар Јагодић-Курица, ђак Авакум.

Уз њих нису ни сви најумнији људи српског рода, као што су, уз српске витезове у Карађорђевој буни против Турака, били најумнији Срби, који су похрлили у Србију, напуштајући своје удобне домове у Трсту, Бечу, Будиму, Прагу, Новом Саду, Темишвару, Сремским Карловцима.

Српске витезове, данас, не води Престолонаследник Александар Карађорђевић, војводе: Путник, Мишић, Степа, Бојовић и Павле Јуришић - Штурм, Лужички Србин, а поред њих нема, на воловским колима, ни српског Краља Петра Првог Карађорђевића.

Српски витезови, данас, скоро да немају прилике да погину бранећи српске топове, као што је погинуо Танаско Рајић, бранећи топ у Другом српском устанку. Ових дана, у јеку крвавих борби, српске топове, са ратишта код Босанског Брода (и ко зна са којег још), нећенерали и невојводе српске одвезоше, у непознатом правцу.

Немају наши витезови данас ни државу иза себе, која би им послала прегршт "Медаља Обилића", па да им војсковође, у име те државе, као ономад црногорски сердари, заповеде: "Ко их је заслужио, нека иступи и узме! "

Видео сам једног од српских витезова. Дошао је из сиромашног српског краја у Босни у Србију, да нешто заради. Подстанар је у Србији, обавља тешке физичке послове. Кад му је хрватска војска напала Купрес, оставио је жену и децу, само са најскромнијим залихама намирница, дохватио се пушке и похитао на бојиште.

О благодети и удобности своје породице, пре него о Отаџбини, мисле неки друкчији Срби.

"Јавност", 4. 5.1992.

ХОЛМИЈА - НЕСРПСКА ДРЖАВА НА СРПСКОЈ ЗЕМЉИ

Стихови епске песме: Буна на дахије:

"Шта се шћаше по земљи Србији,
По Србији земљи да преврне
И да друга постане судија..."

све су прилике, нису били плод само тренутног надахнућа песника Филипа Вишњића догађајима око турске - дахијске - сече српских кнезова, 1804. године, већ су и одраз српског историјског искуства. Оно је сведочило да је свака земаљска сила по Србији војевала, не би ли устоличила своје господство у њој. За све српске нараштаје то је била свакодневница. Преко српских земаља пружали су се путеви са четири стране света. А њима су јездили страшни латински оклопници, брзи аварски коњаници, турска ордија с кривим сабљама... "душебрижници" с католичким крстом, полумесецом, петокраком, демократијом...

Ту, на српској земљи, сукобљавале су се Аустрија и Турска. Тукле су се на живот и смрт, а ипак су, и једна и друга, строго водиле рачуна да не васкрсне српска држава. Као да им је од тога опстанак зависио. Филип Вишњић је за такву политику Аустрије и Турске знао, јер је крајем 17. и кроз 18. столеће српски народ ратовао, на страни Аустрије, против Турске. Аустријанци су, обично, препуштали Турској ослобођене српске земље које нису могли задржати за себе - као и 1690. године, у којој ће обезглавити српску устаничку организацију и доживотно утамничити свога савезника, српског вођу, грофа Ђорђа Бранковића. Аустријско-турски ратови крајем 18. столећа, које је упамтио песник Филип Вишњић, завршени су на сличан начин. Аустријску војску чинили су, углавном, Срби Крајишници и Шумадинци, али ни стопа српске земље није ослобођена. Кад су Срби отерали Турке (сами) из Далмације 1683. године и кад су, те године, својим ратовањем у Далмацији, Херцеговини, Босни, Лици и Црној Гори ослабили турско опседање Беча, јер је султан против њих држао 100.000 војника, велике силе су се договориле, па је Млетачка Република (1684) умарширала у ослобођену Далмацију и запосела је.

И тако, увек је на српским земљама остајала турска или латинска управа. Срећом, ови узвишени стихови слепог песника Вишњића обистинили су се - према српским жељама. После вековног ролства, промењен је "судија". Срби су 1815. године успоставили своју државу, с престоницом у Крагујевцу, а касније у Београду. Црна Гора је одраније била независна од Турске и свакодневно се одупирала војним нападима околних турских феудалаца.

Ове две српске државице, сиромашне и још без потпуне независности, нису сметале само Турској, Аустрији, Венецији и Ватикану, него и другим западноевропским силама. Француској и Енглеској није било довољно то што су створиле своје колоније на свим континетима, него су, у 19. столећу, својски радиле да се српски народ не ослободи турског ропства. Стравично сведочанство о енглеској политици према Србима у турском ропству оставио нам је Енглеz Вилијам Дентон у својој књизи Кристијани у Турској, Лондон, 1863. године. Он пише: "Велики број енглеских конзула, који су по областима турским, знао је одавно да је најважнија дужност, коју од њих влада захтева: да се старају да право стање Турске, а нарочито беде и невоље кристијана, на видело не изиђу. Њима је заповеђено да очи затворе на свакидашњим ужасима и свирепостима турским. Конзул ми је јасно показао како је неизбежна пропаст земље, пропадање и нестајање српског народа. 'Код таквих догађаја', кажем му ја, 'ваљда бар у том налазите утеху што те ужасе, у својим депешама, јављате влади?' 'О не, драги пријатељу, не! Ја то не смем! Ми смо већ више пута опомену добили да се влада енглеска решила да Турску одржи'. Конзул настави: 'И кад бих ја истину хтео рећи, то би моја каријера, моја будућност, изгубљена била'.

Тако, званична акта владе енглеске показују намеру да се свака вест мора сакрити, или, по нужди, изопачити мора".¹

Кад се прочитају ови редови, застаје дах. Није ни чудо што су Енглези, с таквом бездушношћу и с таквом лакоћом, ушли у рат против Срба од 1991. до 1995. године, кад су, тако зналачки, то исто чинили и у прошлом столећу. Што се тиче француског антисрпства у истом столећу, довољно је споменути Наполеонов жестоки притисак на Русију 1808. године, с циљем да Руси престану помагати Карађорђевог устанак и да своју флоту повуку из Боке которске. Руски цар Александар Први је попустио и с Наполеоном је потписао тајни споразум о помагању Турској да се српски устаници умире, "јер се морају поштовати међународно признате границе Турске" - у које се рачунала и територија слободне Црне Горе.²

Француска и Енглеска ће и на Берлинском конгресу (1878) једнодушно прихватити немачки предлог о уступању Босне и Херцеговине Аустроугарској, а таквој одлуци ће се приклонити и Русија. Турска ће пристати да ове покрајине преда Аустроугарској без рата, само да се у њима не би зачала нова српска држава, или да се оне не би припојиле Србији и Црној Гори. Какав је то страх од Срба нагнао Турску да одустане од нагодбе са српским устаницима и да тако сачува Босну и Херцеговину у својој интересној сфери, није потпуно јасно. То што су Енглеска и Француска биле против српских интереса на Берлинском конгресу, мора да је, поред вечитог страха од присуства Руса на Балкану, њих на то подстицао и страх од велике Аустроугарске и нове уједињене Немачке, које су могле да угрозе њихове колонијалне интересе у прекоморским земљама. Можда је то прошловековно усмеравање германских освајања на словенске земље било далекосежно опредељење Француске и Енглеске у Европи и оно ће бити крунисано предајом Чехословачке Хитлеровој Немачкој, 1938. године.

Да се Енглеска својски трудила да на српске земље усмери немачке државе, може се читати и у путописима њезиних шпијуна, који су у 19. столећу крстарили српским земљама, посебно Херцеговином и Босном. Најотвореније је о томе писао Вилијам Милер у Путовањима по Блиском истоку, крајем прошлог столећа:

"... Подизање Босне и Херцеговине на ниво независне балканске државе, противно је свему што учи њихова ранија историја и довело би до обнављања оних вјерских размирица између различитих дијелова становништва, које су крвљу окаљале немирну историју старе босанске краљевине... Стварање великог српског царства, чији би дио или дијелови биле Босна и Херцеговина, један је од оних фантастичних снова који исто толико одударају од поука балканске историје колико и од здравог разума. Ни под једном другом владом, која уопште долази у обзир унутар оквира практичне политике, Босна и Херцеговина не би тако добро материјално стајале као под аустријском управом, па сад остаје питање да ли ће окупација потрајати, или ће, ускоро, бити проглашена анексија".³

Други Енглеz, Роберт Данкин ће у књизи Живот у кампу и спорт у Далмацији и Херцеговини, Лондон 1894, овако представити Србе: "Од свих вјера, римокатолици задају властима најмање

проблема, и у чисто католичким подручјима, као што је Љубушко, сада уопште нема трупа. Православни, напротив, природно су изложени лукавим савјетима руских тајних агената и они су ти, чак више него Турци, који су чинили окосницу побуне из 1882. године".⁴

Криву слику о Србима налазимо и у књизи Омер-паша и хришћански побуњеници Џорџа Арбатноста: "Грчка вјероисповијест преовладава у јужним и источним дијеловима покрајине. Њене присталице издвајају се по својој активности и лукавости - особинама које су их учиниле далеко богатијим од браће католичке вјере. Посједовање релативног богатства и свијест о моралној подршци коју им пружа Русија, чини их дрским, оholим и нетрпељивим према свим сектама и вјерама које се разликују од њихове. Њихова неукост може се мјерити једино с фанатизмом који често из ње произлази, а њихова мржња према католицима је толика да се зна за многе случајеве грозних убистава. Невини сељаци у побуњеним крајевима хватани су и наређивано им је да клекну и прекрсте се да би доказали истинитост своје тврдње да нису муслимани. Ти јадници су то с повјерењем чинили на католички начин, а њихове неумољиве, окрутне и фанатичне судије одузеле би им живот по кратком поступку".⁵

Џорџ Арбатнот је био поручник енглеске војске (1802 - 1865) и пратио је Омер-пашу Латаса у војном походу против Срба у Херцеговини и Црној Гори - 1861. године. Он с топлином пише о Латасу и турским војницима и подржава турску "пацификацију" Херцеговине и Црне Горе.⁵⁾

(Кад се погледају данашњи догађаји, види се да се на рачун српских држава, опет, задовољавају немачки интереси - у проширењу хрватске државе, а и интереси богатих исламских земаља (углавном преко Америке) - у покушају утемељивање муслиманских државних творевина у Босни и Херцеговини и на Косову и Метохији. Шиптарску агресију у Македонији велике силе, за сада, сузбијају - јер им је и Македонија савезница - као и Албанија).

1, William Denton "The Cristian in Turkey", Лондон, 1863.

2, Др Петар И. Поповић. "Француско-српски односи за време Првог српског устанка", Београд-Требиње, Задужбина Луке Ћеловића, 1933.

3, Омер Хаџиселимовић, "На вратима Истока", Срајево, "Веселин Маслеша", 1989 - страна 352.

4, Исто, стр. 351.

Француско-енглеско расрбљавање Срба

Да Француска и Енглеска нису незаинтересовано (информисаности ради) пратиле политичка и ратна збивања на Балкану у 19. столећу, показује нам и њихов позамашни пројект стварања једне католичке државе на српским етничким територијама. Таква држава би онемогућила физички додир Србије и Црне Горе, а тиме и њихово планирано уједињење. Што се тиче српског становништва у овој замишљеној земљи, оно би било покатоличено и временом денационализовано. Искуство с исламизираним и раније покатоличеним Србима, давало је Западноевропљанима довољну гаранцију да ће и новопокатоличени Срби бити лако коришћени против српских држава с православним становништвом. А то уверење их је и подстакло да успоставе државу "Холмију", коју би чиниле земље: Рашка, северна Црна Гора и источна Херцеговина. ("Холмија" је значила исто што и "Брда", од старе српске речи "хлм" - "брдо").

Расрбљавање је почело већ у нацрту ове замисли. Становиштву је поручено да су "Славјаноготи" а не Срби. Ова конструкција је учињена на основу неких историјских података о Готима - наводним прецима данашњих Немаца - који су имали у Средњем веку неке државне творевине на Балкану. Колико је ово француско-енглеско замешетелство ухватило антисрпског корена, говори и податак да је преживело и да су 1941. године и Хрвати и муслимани из Босне и Херцеговине писали Хитлеру да су готског порекла.

Но, вара се свако ко мисли да је та идеја о готском пореклу нашег народа ишчезла током Другог светског рата. Њу су вратили у живот неки веома образовани Срби из Црне Горе и то ових година. Група људи са највишим академским титулама објавила је књигу: Пошјетник о Црној Гори и црногорству, Џетиње, "Дигнитас - Елементи Монтенегрина", 1996, у којој поричу да Црногорци имају било какве везе са Србима, тврдећи да су црногорски преци дошли са данашње територије Савезне

Републике Немачке и да су многе немачке речи остале у " црногорском" језику: гост, срп, прст, итд. Ови поборници црногорског досељавања из Немачке пишу и да су сви владари пре Немање били несрпског порекла, а управо су творци прошловековне "Холмије" српске средњовековне владаре убрајали у Славјаноготе, па су писци цетињске књиге само преузели ово старо "откриће" и њиме наставили денационализацију српског народа.⁶

Уз овако припремљен генетски код становника поменутих подручја, владе Француске и Енглеске су обећавале српском становништву да ће, у случају да прихвате католичанство или, бар, унију са Католичком црквом, бити богато награђено. Уследиће, уверавали су преко својих посредника: индустријализација, градња путева, отварање школа, повезивање са Европом и свака друга благодет. (Таква, прошловековна, фатаморгана, заиста, истоветна је данашњим обећањима Европске уније да Црна Гора, ако се демократизује и изиђе из Југославије, може да очекује све плодове финансијске помоћи Запада).

У замисли око "Холмије", био је ангажован и Ватикан, с тим што су се неке струје у њему опирале, сматрајући да све, па и овакав пројект на српским земљама, треба да обави Аустрија, а не Француска и Енглеска.

5 Исто, стр. 284.

6 др Љубомир Дурковић-Јакшић, "Србијанско-црногорска сарадња (1830-1851), САНУ, Београд, 1957 - стр.54.

Пољаци као мамац - у име пансловенства

Чињеница да су Срби имали мучна искуства са католицима у Венецији, Аустрији и у Француској у време Наполеона, у Паризу је одлучено да се за реализацију идеје о "Холмији" искористе Пољаци. Припадност словенској раси и Срба и Пољака, требало је да код првих отклони историјски страх од преобраћања из православља у католичанство. У Паризу је живела велика заједница Пољака - избеглих после неуспеха у ослободилачким борбама против Русије. Вођа им је био гроф Адам Чарториски. С обзиром да је он својевремено био министар иностраних послова Русије, знао је да су Срби усхићени највећом словенском државом - својом заштитницом, без обзира што је руска политика према штићеницима (понекад) дотичала и дно и изједначавала се са антисрпском политиком европских држава. Чарториски је, као руски министар, имао под контролом све руске дипломатске представнике и шпијуне у српским земљама, па Енглези и Французи нису могли изабрати личност која би више знала о проблемима на Балкану и природи руско-српских веза. А пошто је француско-енглеско-ватиканска делатност подразумевала и сузбијање руског утицаја на Балкану, Чарториски је, и са те тачке гледишта - као руски непријатељ, био најпогоднији савезник.

Кнез Никола Васојевић - одабрани владар "Холмије"

Стварање "Холмије" подразумевало је темељну припрему, па се приступило бирању особе међу Србима, која би пристала да спроведе ову замисао. Избор је пао на Николу Радоњића Васојевића, рођеног 1797. у Лопатама у Васојевићима. Као дечак, са породицом, обрео се у Русији. Завршио је школовање у Кадетском корпусу у Петрограду. У руској војсци је догурао до чина инжињеријског капетана. Био је веома образован - говорио је неколико језика. Из Русије прелази у Турску. У Цариграду је 1830. године, одакле га руски посланик препоручује кнезу Милошу Обреновићу, ради послова разграничења. У Србији се задржава кратко, јер му се није свиђао третман код српског кнеза. Враћа се у Турску и ради као главни инжињер у Румелијској војсци - 7 година. Преломна година у животу Николе Васојевића је 1837, кад Енглеска поставља у Београду свог генералног конзула за Србију, Босну, Албанију и Бугарску, пуковника Хоцеса. Тад је предвиђено да се у турским областима поставе вицеконзули, па је енглески амбасадор у Цариграду Понсонби именовао у том својству Николу Васојевића у Новом Пазару и то за Босну, Албанију и Херцеговину.⁷

Ово енглеско ангажовање Николе Васојевића поклапа се с временом Његошевог боравка у Русији, из које се вратио те - 1837. године. Црногорски владика је, одмах, уочљиво почео да припрема ослобађање приморских области с градовима. Није остала тајна или његова намера да државу прошири и према северу, ради уједињења са Кнежевином Србијом. Дошло је до узбуне у Турској, али и у

европским престоницама и Ватикану. На помолу је било могуће руско учвршћивање на Балкану преко уједињених српских кнежевина, ојачаних новоослобођеним покрајинама.

Пошто је те године Васојевић био у Турској, енглески конзул у Албанији замолио је Његоша да дозволи Васојевићу пролаз кроз Црну Гору, на путу за Херцеговину и Босну. Тиме започиње последња фаза француско-енглеско-ватиканске замисли о стварању српске католичке државе. Стигао је на Цетиње из Скадра у марту 1838. године, где је дуже боравио - наводно се разболео. Будући да је Васојевић био човек лепих манира, окретан и комуникативан и да је имао много пријатеља и познаника у државним и племићким круговима Европе и Турске, оставио је пријатан утисак и на Његоша. Црногорски владика је закључио да му такав човек и саплеменик може помоћи у државним пословима са великим силама, па га је присно прихватио. Посветио му је и једну песму, као српском родољубу и замолио га да посредује код скадарског паше, ради успостављања пограничног мира Турске и Црне Горе. На Васојевићево тражење, Његош му је, вођен државничким интересима, издао и документ о племићком пореклу.⁸

Никола Васојевић је, с овим документом, могао самоувереније да се препоручи српском народу за владара, а налогодавцима да јави како су уклоњене формалне тешкоће око његовог устоличења на престо кнеза будуће "Холмије". Наравно, Његош није ни наслуђивао за какве потребе Николи Васојевићу треба сведочанство о српском средњовековном племићком пореклу, нити је могао, одмах, прозрети игру западноевропских сила и Турске око стварања "Холмије", с прикривеним намерама да у њене границе угурају и Црну Гору - ако је могуће и с Његошевим пристанком.

А да је била у питању потпуна енглеско-француско-ватиканска замисао око стварања "Холмије", а никако иницијатива кнеза Николе Васојевића и пољских емиграната на челу са Адамом Чарториским - како се то често тумачи, показује и закључак у меморандуму Чарториског, упућеном, 5. априла 1841. године, председнику Друштва пријатеља Пољске у Лондону Бомонту, у којем се наводи: "Када би наде у овог човека биле погрешне, онда би требало у тим крајевима тражити и пробати друге људе, јер се не треба бојати ризика, као ни материјалних средстава."⁹

7 Исто, стр.31.

Француско-енглеске игре с Пољацима

У реализацији стварања "Холмије", Французи и Енглези су ангажовали пољске избеглице, заварavajuћи их да ће својим радом на Балкану зарадити новац и тако омогућити опремање пољске војске за борбу против Русије. Уједно, саветовали су Пољаке и на рад у другим покрајинама. Уверавали су их да треба да вежу за себе, поред Срба, Румуне и Молдавце, чиме ће ослабити Русију, јер је она код ових народа православне вере имала снажно упориште. У ту сврху је кнез Независних Васојевићких Брда и Северне Албаније Никола Васојевић нудио Пољацима своје планине за пољске војне магацине, одакле ће, лако, транспортовати оружје, муницију, храну и опрему до јадранских лука, кад за то буде дошло време. Тада би "Холмија" послала Пољацима и своје добровољце. Пољаци би, претходно, требало да пошаљу у "Холмију" своје стручне људе за организовање војске, просвете, државног поретка, привреде и трговине. Тако би се створили приходи довољни за одржавање пољске војске у "Холмији".

Уз све то, кнез Никола Васојевић би плаћао све Пољаке и изражавао је жељу "да помогне римокатоличку вероисповест у словенским земљама и организовање тамо уније за две цркве".¹⁰ Ово су наводи из меморандума кнеза Николе Васојевића Адаму Чарториским и ова последња реченица упућује на закључак да француско-енглеско-ватиканска акција на Балкану није била ограничена само на стварање државице "Холмије", него да је имала и размере покатоличавања или унијаћења и осталих српских крајева под Турском па, чак, и ослобођених области - Црне Горе и Србије. За остваривање овако замашног плана, његови творци нису све препустили кнезу Васојевићу, пољским емигрантима и Друштву пријатеља Пољске у Лондону. него је на његовој реализацији била укључена целокупна дипломатија. Париза, Лондона и Рима, као и многи шпијуни, који су, под разним изговорима, крстарили српским земљама, а многи и боравили на Цетињу и Београду - најчешће у кругу Његоша и кнежева Милоша Обреновића и Александра Карађорђевића.

8 Исто, стр. 32-33.

9 Исто, стр. 40.

10 Исто, стр. 40.

Фанатичне потурице прогоне енглеског вицеkonzула

Мисију је кнез Никола Васојевић требало да обави као енглески вицеkonzул у Новом Пазару. Међутим, непредвидиве тешкоће су омеле овакву енглеску замисао. Локалне потурице, фанатичне и с комплексом верских преобрћеника, нису дале мира енглеском представнику. Разгневило их је сазнање да Енглеска намерава да повећа свој утицај у Турској, уз развој привредне и трговинске сарадње. За конзервативне турске феудалце у Новом Пазару то је било светогрђе, па су организовани напади на Николу Васојевића. Стан му је био прљан, пљачкан и рушен. Повремене заштите од стране везира из Сарајева, с обзиром на прилично безакоње у Турској, нису помагале, па је побегао у Србију 1838. године. Истовремено, анонимно је прећено и енглеском konzулу у Београду Хоџесу, те је и он, с породицом, напустио Србију и настанио се у Земуну.

Васојевић је у Србији покушао испословати сталну државну помоћ, или се запослити, али ништа му није полазило за руком - понуђени положај је одбио, јер је требало да има шефа изнад себе - што он није могао да поднесе. Тражио је безуспешно, и новчану помоћ од Аустрије.¹¹

11 Исто стр. 36-37.

Одлучнији кораци ка "Холмији"

Васојевић је из Србије отишао у Цариград, па се може видети да је турска влада била у дослуху са западним земљама око католичења или унијаћења Срба у Турској, а да су турски испади у Новом Пазару против енглеског вицеkonzула били само одраз опште нетрпељивости, па и мржње, међу становницима различитих вероисповести у Турској.

У фебруару 1840. године је Никола Васојевић у Паризу. Пише политичарима у Београд и скреће им пажњу да је добро што је смењен кнез Милош Обреновић, "јер је био склон да преда Србију Русији". Из ове реченице провејава онај мотив који је гонио Западнаке да чине све како би онемогућили руски утицај на Балкану, па ће замишљена "Холмија", од ове године, бити обилније помагана. У ту сврху, Васојевић припрема историјске и правне основе за своју будућу државу. У мају 1840. пише подсетник о племенима у северној Албанији и околним српским брдским областима. Историју "Холмије" објављује следеће године. Интересантан је податак из те историје, унесен у писмо сину из 1843. године, по којем је "Холмија" имала да буде правни наследник преднемањихке државе, која је трајала од 495. до 1160. године.

(Без обзира што се, у Васојевићевом објашњењу, овој претходној држави одузимају српска обележја и што се њене династије зову Славјано-готским, кнез Никола Васојевић оваквим наводом одбацује тумачења савремене историје о доласку Словена на Балкан тек у 6. и 7. столећу. Управо. данашње присталице преиспитивања историје Срба и Словена, међу којима је најупорнији др Јован И. Деретић, заступају мишљење да је српска држава основана после пропасти Римског Царства и да је, с три династије, трајала управо у времену које наводи Никола Васојевић).

Пољском официру издаје сведочанство с препоруком да дође у "Холмију" и обучава младиће за ратовање сабљом. Шири круг познанстава и међу угледницима тражи потпору.¹²

За подухват око "Холмије", ангажовано је много људи из државних установа. Тако ће агент Адама Чарториског у Цариграду Михаило Чајковски написати меморандум за тамошњег француског амбасадора. Скретуће пажњу да се између српских кнежевина Црне Горе и Србије налазе независна племена, која неће да се припоје ни једној од ових држава. Има их 200.000 - колико и становника у Црној Гори и њихов владар је кнез Никола Васојевић. Уверава француског амбасадора да је потребно да Француска и Рим помогну овог кнеза јер ће он "да у свом крају створи центар пропаганде католицизма и културе међу Словенима, што би било уперено против тога што Русија ради у Црној Гори". Васојевић је одмах нудио градњу две католичке богомоље у "Холмији", тражећи од Рима 10.000 франака за трошкове, а грађу би обезбедила "Холмија". Успут је молио документ од папе - којим би му

се признала титула кнеза, што је требало да "Холмији" прибави легимитет, јер су тако крунисани у Средњем веку сви католички владари.¹³

Било је предвиђено да се за план око успостављања "Холмије", за почетак, пронађе 40.000 златних франака, што је, у то време, била баснословна свота. Касније ће Чарториски обећати Васојевићу 60.000 франака. Чајковски је био задужен да новац тражи у Италији, а одмах је исплатио Васојевићу 3.000 франака. Да је Турска била упозната и да је одобравала ову акцију на својој територији, показује и наредба Адама Чарториског, по којој је Чајковски био задужен да у Цариграду "разјасни ствар" око писма Николе Васојевића Порти. Чајковски је имао и обавезу да у Турској организује пољске козаке за службу у војсци кнеза Васојевића, у коју би се укључили и пољски официри свих војних родова.¹⁴ Турска је, сви су изгледи, била покривена активистима "Холмије", јер је у Цариграду пронађена и особа која је требало да се закалуђери и постане унијатски (католички) епископ "Холмије". Био је у питању Србин запослен у посланству Кнежевине Србије Вукашин Радишић.¹⁵ Он би Србе вернике издвојио из Српске православне цркве и подвео их под надлештво католичком поглавару у Риму. (Идеја о расрбљавању кроз религију из прошлог века још живи. Задњих година, видели смо да има нових Васојевића и нових Радишића, који покушавају да из Српске православне цркве издвоје вернике у Црној Гори).

У тајном споразуму између Адама Чарториског и кнеза Николе Васојевића, овај други се обавезао да уведе у "Холмији" јаку централну власт, мир, поредак, просвету, трговину и индустрију и да своје становнике уједини са римском црквом - с тим што ће, прво, увести грегоријански календар.¹⁶ (Нема шта, овај садржај обавезује сваког домаћег владара у малим земљама и данас - према диктату "новог светског поретка". У нашем времену се више користи појам "демократија").

12 Исто, стр. 38-39 и 54.

13 Исто, стр. 43.

Придобиања панслависта за "Холмију"

У сваки документ око стварања "Холмије", уписивано је да је превасходан циљ подухвата уклањање руског утицаја на Балкану. Западњацима је било јасно да треба панслависте окренути против Русије. Мада је пројект "Холмије" и онако био неостварив, његово проширивање на придобијање словенских родољуба против Русије, учинило га је још крхкијим. Но, мора да имамо у виду да су идеја о "Холмији" и подухватима око ње планирани као основе и за будућа деловања западних сила и Ватикана на Балкану, па је потребно да то не сматрамо утопијом. Посебно зато што је замишљено да се сви словенски народи окрену против Русије, што је у овом столећу, скоро, остварено - кад су у питању многи словенски државници. А клицу тог словенског неума (као и међусловенског крварења и отуђења на Балкану) налазимо у програму око "Холмије". Тако Тачка 15. уговора између Чарториског и Васојевића предвиђа српскопољски рат против Русије: "Кнез Васојевић обавезује се, у случају потребе, послати Пољској један контингент своје војске. Број и начин те операције биће одређен другом конвенцијом. Ова конвенција, потписана од две високе, споразумевајући се међусобно, силе биће предана у руке Чарториском, дупликат ће бити предат кнезу Васојевићу, и то преко дипломатског агента кнеза Чарториског, како је напоменуто у почетку конвенције".¹⁷

Адам Чарториски, вешт у водама међудржавних односа, премрежава словенске земље својим агентима, а међу њима је и службеник владе Кнежевине Србије Фрањо Зах.

(Види се да панславенизам тада није могао успети, јер су знаменити Словени били међусобно посвађани, а они око Чарториског непријатељски настројени према Русији).

Скупљају му податке о панславистима и другим словенским организацијама, ради придобијања појединаца и организација против Русије, у циљу остваривања циљева западноевропских сила и Ватикана. Уједно, кнезу Николи Васојевићу и другим активистима око "Холмије" омогућава сусрете са државним и католичким великодостојаницима у европским престоницама и седиштима дипломатских мисија. До 1842. године, добио је многе негативне извештаје о понашању кнеза Васојевића, укључујући и оне да приватно троши новац намењен стварању "Холмије", али је чврсто остао при

одлуци да Васојевићеву улогу не уступа Другој особи. И његов агент у Цариграду Чајковски најенергичније је стао у одбрану кнеза Николе Васојевића.¹⁸

Тако се акција око "Холмије" и придобијања панслависта против Русије наставља. Адам Чарториски шаље у Београд свог агента, лекара Адама Лишчинског. Имао је задатак да анализира стремљења у Србији, Бугарској, Босни и Горњој Албанији, јер се очекивао општесловенски устанак против Турске. Чарториски га је упутио да у тим околностима поради на томе да Словени остану у оквиру Турске, а да њихов турски намесник буде кнез Никола Васојевић. Словени би Порти плаћали харач.¹⁹

Само кроз овај став Чарториског провејава стратешко опредељење Европе да очува турску окупацију на српским и бугарским земљама, а то је умни Његош уочио и објаснио "да Европа мртву турску руку држи на српском врату". Ради потпуне контроле на Балкану, Европа се труди да догађаји не добију нежељене токове. То се види и кроз захтев Чарториског агенту Лишчинском у Београду: "Најмање ситнице потребне су ми, како бих могао помоћи, а у најмању руку да му покажем добру жељу. Мислим да је кнез Васојевић познат у Србији са добре стране. Све ми потанко јавите".

Чарториски тражи од свог агента у Риму Цезара Платера да пише Петру Семененку, римокатоличком калуђеру у Риму, о Васојевићу и унији у "Холмији". Цезар Платер је изradio Васојевићу аудијенцију код једног од кардинала, у циљу разговора о превођењу Јужних Словена у унију с Католичком црквом. Ова дипломатска акција на тако високом нивоу код католичких великодостојника, из неразјашњених околности, изазива протест Порте и лорда Палмерстона. Овај корак Порте је зачудио Чарториског, јер је његова акција имала за циљ борбу против Русије, православља и очување Турске у међународно признатим границама.²⁰ Но, потреси око пројекта "Холмије" настали су вероватно на основу учинка руске тајне службе, али су трајали кратко. Западни савезници, Турска и Ватикан брзо су се сложили да наставе са радом и да превазиђу несмотрене кораке, какви су били протести Порте и Енглеза против Васојевићеве посете кардиналу у Светој Столици. Васојевић о стабилизацији међусавезничких односа обавештава свог сина и наводи да је руски посланик у Цариграду Бутењев покушао да га оцрни, а то исто су радили и аустријски представници. Оптужбе су се односиле на то да Васојевић намерава успоставити српско царство, против чега су биле Француска и Енглеска. Никола Васојевић уверава сина да су непријатељи његовог народа Руси и Немци, а да су му савезници Француска, Енглеска и Турска.²¹

14 Исто.стр.41.

15 Исто, стр. 50.

16 Исто, стр. 41.

17 Исто, стр. 45.

18 ИСТО, Стр. 50.

19 Исто, стр. 50.

20 Исто,стр.51.

21 Исто. стр. 54-55.

Државнички пут Васојевића по Европи и Турској

Кнез "Холмије" (1841. године) тријумфално обилази европске престонице и Турску, где га дочекују значајни политичари, племићи, дипломате и католички прваци. О свом путу пише сину Александру из Скадра, 21. септембра 1841. године. Био је гост код државника у Лондону, Паризу и Риму. Бавио се пословима у Напуљу и Скадру. Из Напуља су га испратили гроф Ферети и маркиз де Турис. Укрцао се на брод за Скадар. Путовао је првом класом, објаснивши "да су паре и богатство рођене са титулама". У Месини је посетио руског конзула, иначе Србина, Јулинца, за којег примећује да 20 година није ушао у православну цркву, па се може претпоставити да је ово један од Словена склоних католичењу, за којима је трагао Чарториски. На Крфу га је примио регент седам Јонских Острва, француски генерални конзул и други достојанственици. У Первези је са енглеским конзулом Сандерсом. Васојевић пише сину да је у Скадру остао двадест један дан, да би порадио око положаја свог народа у односу на Турску, Аустрију и Русију. О томе је разговарао са Абди-пашом.

Из Скадра је кренуо на пут до села Краља у Васојевићима. Кнез се по доласку у "Холмију" понашао маркентишки, како би се то данас рекло. Сиротињи је донео со, знанцима неке ситнице, а војводама и другим старешинама: фесове, бурмутице и марамице.²²

1843. године, Васојевић је 14 месеци са својим саплеменицима, мада новине објављују да је у турском затвору, из којег је, наводно, побегао. У септембру те године је на Цетињу, где се срео са Стјепаном Царом. Цар обавештава Фрању Заха у Београду да је Васојевић пријатељ куће Петровића, али и то да се Васојевићи не покорављају владици и да 1.000 домаћина не плаћа Цетињу порез. Цар преноси утисак да Никола Васојевић влада својим племеном и да га главари признају за господара. Наравно, Васојевић је убеђивао Стјепана Цара да спрема рат против Турске, чак му је нудио команду над 400 људи. Очигледно, то је било намењено панславистима, чији програм је подразумевао борбу против турског ропства. А на Цетињу, где је било средиште отпора Турцима, Васојевић и није могао ништа друго да говори и на том месту је морао да прикрива суштину у вези са стварањем своје "Холмије".²³

Пројект "Холмија" детаљно је спровођен. Васојевић је са свих страна помаган, па су му обезбеђивана и морска пловила. О томе је оставио податке Пољак Гавроњски. Он пише да је за Васојевићеву ствар дао новац маршал Шулиг и да је помоћу Енглеца Бомонта купљен чак и један пароброд за кнежеву експедицију у Јадрану.²⁴

Српски отпор кнезу Николи Васојевићу

Кнез Никола Васојевић је 1843. године, међу својим саплеменицима, био на врхунцу славе. Посебно после интервенције код скадарског паше, од којег је испословао ослобађање отетих главара и игумана Мојсија - којег су Турци намеравали посећи. Вероватно је овде Васојевићу помогао енглески конзул у Скадру, добро упућен у намеру око успостављања "Холмије". Овим ослобађањем Васојевићу је углед повећан и код Турака, јер су се, извесно време, ратоборни Васојевићи одрекли протутурског ратовања. Никола је вероватно имао и неку врсту владе у свом племену, а остало је записано да је био окружен и перјаницима.

Али, убрзо после успешне дипломатске интервенције у Скадру, избио је сукоб између кнеза Николе и игумана манастира Ђурђеви Ступови Мојсије. Вероватно је Никола Васојевић, поверовавши у свој ауторитет, почео отворено заговарати стварање државе под покровитељством султана, уз верску унију с Католичком црквом. Срећа што игуман Мојсије није био неук у политичким надметањима. Иза себе је имао државничког искуства, јер га је митрополит Петар I Петровић слао у поверљиве мисије у Србију 1830. године. Исте године, био је у кругу главара и духовних вођа на избору Његоша за господара Црне Горе. Најватреније је заговарао Његошево устоличење, па је нови господар на Цетињу имао неограничено поверење у игумана Мојсија. До 1841. године је Његошев дипломата и један од твораца стратегије рата Срба против Турске. У време муслиманске буне против султана у Босни и Херцеговини, био је Његошев емисар код капетана Градашчевића и Хафизаге. Много га је ценио и руски конзул у Котору Јеремија Гагић. Кад се 1841. вратио у Ђурђеви Ступове, није мировао. Зна се да је одржавао присне везе са Београдом и Цетињем и да је планирао ослобађање Васојевића од турске окупације и њихово припајање Црној Гори.

Те године су се састали Васојевић и игуман Мојсије у Ђурђевим Ступовима. Кнез "Холмије" је знао да потпуну власт у племену не може да успостави без потпоре овог мудрог и у народу омиљеног свештеника. Донео му је поклоне и предложио му да пристане на успостављање "Холмије". Игуман му је одговорио да ће сарађивати са њим, али само под условом да се не одриче ослонаца на црногорског владику и руског цара и да се не може прихватити покровитељство Енглеца над Васојевићима и другим српским племенима.²⁵

Можемо замислити да је Мојсије, упућен у учвршћивање српских држава и идентитета свог народа, кренуо у окретање главара и народа против Николе Васојевића. Упозоравао је да се не укаља ни сопствени образ, ни успомена на славно српско царство. Тиме се могао супроставити кнезу Николи, који је имао и новац и подршку европских сила, Турске и Ватикана. О ситуацији у племену, Игуман је обавештавао Његоша и није се ништа могло друго очекивати од владике сем жестоког отпора оваквим

настојањима кнеза Николе Васојевића, којег је он, претходно, сматрао српским родољубом.²⁶ Све су прилике да је Његош знао много више о деловању Николе Васојевића. О његовом настојању да створи посебну државу, писала је европска и београдска штампа, а много тога могао је да сазна и приликом посете Русији, а и од руског конзула Јеремије Гагића у Котору и из других извора. Сигурно му је било знано да је Никола Васојевић говорио веома ружно о Његошу у Паризу (1840) и то вероватно пошто је закључио да црногорски владар није прихватио његове сугестије о потреби удаљавања од Русије и приближавања Европи. Поред тога, Његош се сећао да су се често састајали Никола Васојевић и Антид Жом, Његошев учитељ француског језика и да су често били у друштву са њим и по два сата дневно.²⁷ Није могло да се деси а да Антид Жом није био француски шпијун и да није био укључен у пројект око успостављања државе "Холмије" и, по могућности, задужен да придобије Његоша за сличну идеју - бар за уклањање руског утицаја у Црној Гори. Адама Чарториског је морао познавати, јер је причао да је учествовао у пољском устанку против Руса, а претходно је био ађутант француског генерала Лафајета.²⁸

Како смо видели, број људи укључених у пројект "Холмије" је велики, па је било могуће помагати га и медијски. Тако су Србскв новине у Београду (1844) писале: "... Говори се да Француска и Енглеска потајно за Црну Гору раде, премда за другу цјелъ, која се згодно елинско-бизантинска назвати може. Усуђује ли се Црна Гора к овим новим и без сумње против руским плановима пристати, хоће ли старешинама Црногораца за руком поћи, онај тешки задатак, да народу необично управљеније даду, и хоће ли енглеско-француска помоћ, ако руску превазиђе, сполен пређашњи благодјејанија сатрети моћи."²⁹

С обзиром да је Жом интересантан Аустрији, јер је познавао многе француске официре, ратовао на страни Грка и Пољака, они су о њему направили повелики досије. Ту је написано да је Антид Жом саветовао Његоша да се одрекне православља, што се потпуно подудара с програмом везаним за стварање "Холмије". Томе иде у прилог и чињеница да је Жом врло често слао извештаје Николи Васојевићу.³⁰

Супруга Његошевог учитеља француског језика била је Франциска Жом, Словенка из Трста, веома образована и завидно лепа. Поред француског језика, говорила је италијански, немачки и енглески. Према извештајима аустријске полиције била је племенита и добра, али није могла да одоли чарима црногорског владике, па је околина увелико причала да му је љубавница. Говорила је "Тамо где је Његош, не може бити досадно".³¹

Но, и поред овако идиличне слике о односима између француског брачног пара и Његоша, у марту 1839. године све се руши. Његош одбија да повећа плату свом учитељу француског језика, а аустријски окружни капетан из Котора пише у Беч да двоје Француза, на опште изненађење, траже да напусте Црну Гору. Предлаже да им се пошаљу пасоши. Али, према архиви француског Министарства за иностране послове, француски амбасадор у Бечу Сент Олер одобрава пасош само Франциски, али не и њеном супругу. Тражи да Жом остане на Цетињу " док му не истекне обавеза коју је узео према Владици". Тек у јулу те године, Жом Добија пасош и путује у Задар, одакле наставља у Кијев, где предаје неким Русима француски језик.³²

Нема спора, све говори даје Његош желео да се ослободи Жоме, чије роварење по Црној Гори и Брдима више није могао да подноси. Тад му је, засигурно, било све јасно око политике Турске, Француске, Енглеске и Ватикана према Србима. Одлучио је да се свему одупре. Можемо претпоставити да је и тадашњи предлог султана Његошу био у склопу пројекта "Холмије". Наиме, он је Његошу понудио савез и Његошеву власт над Скадром, Баром, подручјем ушћа Црног Дрима и проширење у Херцеговини, под условом да призна турску власт и да се задовољи положајем какав је имао Милош Обреновић у Србији. Његош је одговорио високо морално: "Докле год ме моји ратници буду подржавали, неће ми требати султанов берат да бих владао, јер ја сам независан кнез; а ако ме моји људи напусте, султанов берат неће ме, никако, одржати".

Тако, с одласком Жоме, гаси се француски шпијунски центар на Цетињу, а Његош и игуман Мојсије добијају битку против Николе Васојевића међу племенима Брда. О томе Васојевић, с негодовањем, записује и следеће: "Ну, мене су у велику бригу бациле руске сплетке у нашим странама,

јер као што сам већ одавно знавао, па сад ђеком испитао, Русија пожертвовавши Црној Гори 17.000 талира, заповиједила је владици црногорском, да се једна чест из ових новаца опредјели на главаре пречих племена изван Црне Горе, и зато сви почти поглавари и људи који и најмање уплив могу имати у народу јесу из ових горе речених парах плаћени владиком црногорским; велим с тим једним само условијем, да остану вјерни Русији".³³

Свакако, да су били други разлози за српско одбијање "Холмије" и унијаћења, а не паре. Никола Васојевић је донео у Брда више новца од скромне своте којом су, покаткада, Руси помагали црногорске владаре.

Из Васојевићевих записа се види да намера о стварању "Холмије", због српског отпора, није могла бити остварена. Шта би несудијени владар Брда радио даље да је остао жив, не зна се. Смрт га је затекла 30. маја 1844. године у селу Доњи Загарач, на путу за Цетиње, куд се упутио на позив Његоша. По тој верзији, убили су га перјаници из Његуша: Тодор и Вуко Тороман, браћа и њихов рођак Мићо Тороман, по налогу Његоша. Сахранио га је Петар Ђупић из Загарча. По другом предању, убиле су га Загоре из Ријечке нахије, бежећи од крвне освете. Наводно су помислиле да је Турчин, па кад су виделе да није, продужиле су бекство у Турску, да не би одговарале пред црногорском влашћу.

Постоји и трећа верзија, коју је Фрањо Зах послао свом шефу Адаму Чарториском. По њој, Николу Васојевића су убила два Турчина и два Србина код Корита - на два сата од Ђурђевих Ступова, кад је са извесним Петром Шушићем путовао за Србију.³⁴

Његош је известио Анастасију Васојевић о нешто друкчијој смрти супруга Николе од ове коју је описао Петар Шушић.

22 Исто, стр. 50.

23 Исто, стр. 55-56.

24 Исто, стр. 50.

25 Исто, стр. 49-51.

26 Исто, стр. 56.

27 Др Крунослав Спасић, "Његош и Французи", Зајечар, "Кристал", стр. 146-147.

28 Исто, стр. 33.

29 Исто, стр. 147.

30 Исто, стр. 46-48.

31 Исто, стр. 19.

32 Исто, стр. 48-50.

33 Др. Љубомир Дурковић-Јакшић, "Србијанско-црногорска сарадња - 1830 - 1851", Београд. САНУ, 1957.

Панслависти мењају план за Балкан

Нема спора, Никола Васојевић је био прва узданица Запада и Ватикана за реализацију три основне тачке програма за Балкан: спречавање руског утицаја међу Србима и Бугарима, очување турске империје и постепено подвођење православних Срба у унију са Католичком црквом. Око ових статешких опредељења није било спора, али се смрћу Николе Васојевића све променило, па су панслависти, преко којих су Французи, Енглези и Ватикан остваривали своје намере, прилагодили деловање новим околностима.

(Наравно, кад се погледа око чега су панслависти били забављени под управом Адама Чарториског на Балкану, поставља се питање да ли та организација треба да се зове панславистичком).

Временом, примећује се да Аустрија, полако, преузима од Енглеза и Француза послове око уређења Балкана, додајући плану "Холмије" нове садржаје. Рачунајући са снажном подршком у Ватикану, својом границом према Турској, Црној Гори и Србији, наметао се закључак да ће јој Француска и Енглеска добровољно уступити мисију на Балкану. У томе је Француску и Енглеску мотивисао и речени страх да се Аустрија и Немачка не окрену против њих, ради преотимања колонија, па им је добро дошло да се Немци упуте на освајања ка истоку.

Аустрија је антисрпску политику довела до врхунца. Она се, у том циљу, послужила Хрватима, које је мотивисала против Срба, тако што им је обећавала управу на српским земљама - кад ове буду отете од Турака. Развијена је идеја о великој Хрватској и о хрватској мисији на Балкану. У ту сврху се

користи илирски и југословенски покрет, а прваци иједног и другог из Хрватске учестало обилазе Београд и Цетиње и придобијају (за илирство или југословенство) српске интелектуалце и државнике. Чине то паралелно са активистима пансловенског покрета. Тако је Моравац из Чешке Фрањо Зах саставио 1844. године план, по којем је Србија требало да има водећу улогу за ослобођење и Уједињење Јужних Словена у јужнословенску државу. Овај план је Илија Гарашанин исправљао, скраћивао и допуњавао, тако да га је уобличио као "Начертаније", у којем је одступио од панславистичког предлога о Југославији, истичући за циљ обнављање српске државе, па тек онда настављање борбе за југословенске и словенске идеале.³⁵

Колико су панслависти, под управом пољске емиграције у Паризу, тежили да онемогуће српско-руске везе и да југословенски покрет вежу за политику западних земаља и Аустрије, ометајући српско ослобођење турског ропства, показује и њихово ангажовање Матије Бана у Београду. Овај фрањевац из Дубровника био је учитељ у Цариград, где су га Пољаци придобили за југословенски покрет и послали у Београд. Касније писмо Матије Бана свом земљаку и учитељу у Ваљеву Александру Бановићу говори о његовој мисији у Србији:

"Овдашњи Срби понајвише ограничавају родољубље на Кнежевину, а Срби из Мађарске на Српство, и то у врло тијесним границама. За остале Јужне Словене или неће да знају или не маре, а тако исто и за све остале Славене. Са тако скученим погледима нећемо далеко поћи. Ваља раширити зреник народних мисли, и Србију направити коловођом Јужних Славена. Нас неколицина патриота на то смо се овдје заклели, и јамачно нећемо заклетву погазити".³⁶

Да је овај панславистички покрет био уперен против словенског савеза, за који се наводно залагао, Др Љубомир Дурковић-Јакшић показује на опису разговора између Фрање Заха и Чајковског у Цариграду. Чајковски је препоручивао Заху да се поради на уједињењу Србије и Црне Горе, како би се створила "једна већа сила која би била против Русије".³⁷

Изгледа да свака обећана помоћ од Европе Србима против турског ропства, у 19. столећу, није била искрена. Тако је забележена (1844) живља активност Француске и Енглеске према Црној Гори. Намера је била да се Црна Гора помогне, али опет под условом да се прекину везе Црне Горе и Русије. Енглези су често долазили на Цетиње, ради посредовања за ослобађање Враћине и Лесендре, острва на Скадарском језеру, која су Турци отели. Међутим, то је био само уобичајени трик са Запада (тако присутан и у данашњој политици), јер је енглеска влада инструисала свог генералног конзула у Скадру како да помогне Турској да та острва задржи.³⁸

Но, и поред нових замисли против интереса српског народа, експлоатисана је и даље идеја о "Холмији". Можда зато што је у овом пројекту отворено изражена намера да се српско становништво покатоличи и што му се приписивало несрпско порекло - славјанско-готско. Католичко усмерење је сад више била обавеза хрватских него пољских емисара, сходно покровитељству Аустрије - уместо Француске и Енглеске. Тако Људевит Шпанић пише (1855) Људевиту Гају и предлаже му да се обнови политика Николе Васојевића. Прилаже географску карту "Холмије" и износи историјске фалсификате о српској историји, тако уобичајене код хрватских интелектуалаца: "Благородни господине и пријатељу, у исто доба кад је кнез Лазар управљао србским царством, имала је Холмија своје посебне краљеве и управитеље народне. Србско царство пало је на Косову Пољу, но племена холмска одржала су се до данашњег дана независна, управљајућа сама собом под надзиратељством свои вожда". Шпанић уздиже мит Николе Васојевића до највише тачке, с нападом сугестијом да је становништво "Холмије" национално различито од житеља Црне Горе: "Почетком овог столетја родио се Никола Васоевић, син вожда племена Васоевићких. Он оде најприје у Немачку, а касније у Русију, где изучивши науке за кратко време постане генералом руским, те одликујући себе у више битака, задобие гласовито име у војеном свету. Овај гениални човек, не могавши се упријатељити са начелом владе руске, остави своје звање у Русији, оде у Цариград, буде президент врховног штаба, управљајућег са читавом турском војском. Не за кратко време, положи и ове звание, те учинивши познање са енглеским и француским консулима, постане наскоро сам консулом енглеским и премести, као такви, стан свој у Нови Пазар, недалеко од отаџбине своје".³⁹

Вођа Илирског покрета Људевит Гај обавештен је и о детаљима стварања "Холмије", за чијег је "врховног војду" Васојевић изабран 1836. године. Француска и Енглеска су га признале, јер је потомак краљева холмских, итд. Највећу дрскост у фалсификовању, Шпанић чини износећи да је Никола Васојевић ратовао против Турске и да је проширио своју кнежевину толико да је била три пута пространија од Црне Горе. У том смислу, објашњавао је Шпанић, црногорски владика Његош се улагивао кнезу Васојевићу, не би ли испословао његову заштиту за Црну Гору. Пише да је Његоша убио Николу Васојевића и објашњава да је, због тога, избио рат између Црне Горе и Васојевића. Шпанић пише да је Његош хтео заварати свет и оптужити Васојевиће за рат, тако што је сам запалио своја два села и посекао 20 Црногораца. Шпанић обавештава даље Гаја: "Но, Васојевићи навале на границу црногорску, попале више села, и убију 300 Црногораца; књагиња Васоевића, такође, да си освети смрт супруга, продре у Црну Гору, и чим би била са својим момцима разорила неколико села, врати се међу свој народ, који ју љубише и штоваше као мајку своју... Народ Књажевине Васоевића заклео си је био вековито освету над Црном Гором, и уједно у скупштини, године 1845. држаној, закључише да си неће бират никаквог књаза, дакле, док један између синова покојног књаза не буде могао заступати оца свога".⁴⁰

Људевит Шпанић, ни мање ни више, предлаже имењаку Гају да помогне Николиног сина књаза Светислава и да са њим преузме власт у "Холмији" – која је под покровитељством Енглеске.

34 Исто, стр. 56-57.

35 Исто, стр. 69.

36 Исто, стр. 67.

37 Исто, стр. 66.

38 Исто СТр. 60.

39 Исто, стр. 60.

Даље бешчашће Европе према Србима

Слободан Јовановић бележи утиске Илије Гарашанина о европским силама: "Илија Гарашанин је стекао уверење о страховитој себичности европске дипломатије. Према малим народима, она нема ни срца, ни душе; ко год није у стању да се сам помогне, оставиће га да пропадне. Кад јој се говори о правди, она одговара да се ми стављамо на локално гледиште и да не умемо да се уздигнемо на гледиште опште европско".⁴¹

Европа ће и даље деловати против Срба и српских држава. Чиниће све да Турска задржи своју окупацију у Босни и Херцеговини, док се не припреми да је замени наследница - Аустроугарска. Тако ће се српска несрећа остварити у већим географским размерама од оне предвиђене пројектом "Холмије". Кад је српски народ био на прагу да ослободи од Турака целу Босну и Херцеговину, Рашку, Стару и Јужну Србију, интервенисале су велике европске силе и запретиле Црној Гори и Србији окупацијом, ако буду помагале српске устанике у Херцеговини и Босни. Берлинским конгресом одлучиле су да Босну и Херцеговину окупира Аустроугарска, а да остале српске земље остану под турском управом, изузев неких територија - које су, за утеху, уступљене Црној Гори и Србији.

С каквим задовољством су Европљани дочекали потврђивање даљег српског ропства под Турском и Аустроугарском, говори речито иступање енглеског "мировног посредника" са Берлинског конгреса ерла Биконсфилда пред Домом лордова, 18. јула 1878: "Моји лордови, нека ми буде допуштено да саопштим шта је Конгрес учинио у вези са Босном... У Босни и суседним областима и кнежевинама преовлађује стање сталне анархије. Политичке интриге, стални сукоби, потпуно одсуство духа јавне одговорности и тежње за циљевима патриотских снага, националне мржње, непријатељство припадника различитих вероисповести и, изнад свега, непостојање било какве контроле, која би обезбедила ред, тужне су истине.

У оваквом случају, видећете да је Аустрија способна да преузме дужност да, у интересу Европе, осигура ред и мир. Стога је Конгрес сматрао погодним да од Аустрије тражи да окупира Босну и да се у њој задржи све док не постави чврсте основе реда и мира... Важна је чињеница што су, после дугог рата и дипломатских преговора, све европске земље, укључујући и Русију, у потпуности и једнодушно

дошле до закључка да је најбоља прилика за очување мира и реда у свету да турска остане део утврђеног политичког система у Европи".⁴²

Изгледа да интерес Европе није био задовољен уступањем српских територија Аустроугарској и Турској 1878, него да је то била само још једна етапа у сатирању Срба - попут оне с "Холмијом". Тако нешто најавио је Бењамин Калај, аустроугарски конзул у Београду, и каснији гувернер Босне и Херцеговине: "... Хрватско снажење, с обзиром на нас, чим се чини на штету Срба, не може бити опасно по Аустроугарску, јер границе хрватског ширења биће корисне и за нас. Не само да ћемо разделити Јужне Словене, него ћемо и за даље дељење (на Балкану) добити одрешене руке".⁴³

Нема боље одреднице за феномен хрватске државе од ове изјаве Бењамина Калаја. Хрватска је својски спровела све замисли западно-европских држава и Аустроугарске против српског народа, посежући за геноцидом најширих размера у оба светска рата и у рату за разбијање Југославије - од 1991. до 1995. године.

Једна од многобројних етапа рата против Срба био је Први светски рат, о чему ће Леонид Андрејев, Рус, написати (1914) "Слово о Србима": Не заборавите да Аустрија са Србима не ратује. Не заборавите да је у питању 'казнена експедиција'. На Србију не иде војска, не иду војници, ни официр, него целати које предводе 'обер' целати аустријски. У рату има каквих-таквих правила, омањих попуштања, макар спољашње коректности; народ је у страни, војске се туку с војскама - и то је рат. Али, где су међе казненој експедицији, која има једини циљ - оштро казнити и утерати страх у народ... Са изразом подлоге некористољубља, Аустријанци су поносито изјавили, још у почетку рата, да они не траже 'територијално повећање'. Они хоће само српску крв, српски ужас, српску несрећу. Њихова је цинична лозинка: 'Колико савладам, толико ћу истребити'".

Управо, тако се дешава са Србима до данас; од "Холмије" - до прогона Срба из Републике Српске Крајине; од покровитељства Енглеске, Француске и Ватикана за злочине до покровитељства за иста недела Европске уније и Сједињених Америчких Држава. Хрватска Држава, видимо, од Људевита Гаја, преко Анте Павелића, до Фрање Туђмана, само је извршилац европске пресуде Србима. У овом закључку, нема српске, или моје, параноје - све је у књигама, које су Европљани писали, а Срби их, нажалост, нису читали. А у њима пише - што више српске земље у несрпске државе.

40 Исто, стр.61-62.

41 Слободан Јовановић, "Друга владавина Милоша и Михајла", Београд, "Геца Кон". 1933.

42 "Србија 1878-документа", Београд, СКЗ, 1978.

43 Василије Крстић, "Српско-хрватски односи и југословенска идеја", Београд, САНУ.

Београд, 3.11.1998. Објављено у "Збиљи" Август-октобар 1999.

БЕСПУЋА ХРВАТСКЕ ПОВЈЕСТИ

Кад су Срби населили Далмацију? Знамо да хрватска историја све Србе у Републици Српској Крајини види као придошлице из Србије. Јер, Срби нису могли тамо стићи ни из једног другог краја. Ни из Херцеговине, ни из Босне, јер је, према хрватским историчарима, тамо живело хрватско становништво. Тако тврди и Драгутин Павличевић у књизи Повјест Хрватске (Загреб, 1994) и додаје да је босански краљ Твртко Први био "владар чисте хрватске народне крви". Због ове тврдње, занимљиво је завири у историјске документе о средњовековној Босни и Далмацији. Зато ћемо, овог пута, занемарити остале српске области, западно од Дрине и Дунава.

У средњем веку, кад је становништво Европе било малобројно, лако је закључити да је оно насељавало само најплодније крајеве. Посна и каменита Северна Далмација, скоро није имала становнике у 14. веку. Кад је босански краљ Твртко Први освојио већи део данашње Далмације, одлучио је да је насели. Никодим Милаш, у књизи Православна Далмација, Београд, "Сфариос" 1989, пише: "Далматинска кроника биљежи да је 1371. године Твртко преселио у Далмацију много српског народа, и да су заузели и утврдили се у бријеговитим странама. За 1373. годину, Фарлати спомиње да је тог народа било толико на граници Босне, спремна за пријелаз у Далмацију, да су на себе обратили

пажњу и папе, јер су били досељеници православне вјере... Од Тврткова времена, Книн постаје српски град".

Само овај документ, поред стотине других, руши две, најупорније, лансиране хрватске тврдње:

1. да Срба није било у Далмацији пре турских освајања и
2. да су становници Босне били Хрвати.

Трећа теза, која се, такође, дуго протура од хрватских историчара, највише у прошлом веку од Фрање Рачког, да је у Босни била богумилска религија, демантована је и овом кроником о Далмацији. У њој је убележено да се папа забринуо због доласка православаца у Далмацију. Дакле, у Далмацију не стижу из Босне ни Хрвати, ни богумилски верници, него Срби православне вере.

Како је могуће да Твртко Први, кога повјесничари у Загребу сматрају Хрватом, има, у својој земљи, само Србе? Данас, хрватске војне јединице и касарне носе име овог српског владара из Босне, а за друге српске босанске владаре, отима се и муслиманска страна. Као, на пример, за Кулина бана и то само зато што је о њему протурен фалсификат да је био богумилске вероисповести. То је подстакло муслимане у Босни да богумилство искористе као темељ за стварање нове националности и кидање веза муслимана са српским коренима.

Да се вратимо хрватским историчарима и њиховом упорном понављању да су Турци, у 15. и 16. веку - кад су освојили Босну, Херцеговину и Далмацију, протерали из Далмације хрватско становништво, које се, преко Јадрана, склонило у Италију. С обзиром на цитиране податке о насељавању Далмације у 14. веку, може се видети да су у Италију могли да побегну потомци досељених српских поданика краља Твртка Првог.

Далмација је поново, масовније, насељавана у 17. и 18. веку. Досељеници су опет били Срби православне вере, али не из Србије, него из Херцеговине, Босне и Лике. Северну Далмацију, поред Срба из наведених крајева, насељавали су и Срби са обале Јадранског мора, а посебно с Макарског приморја. О томе је податке прикупио, из ватиканских архива, Марко Јачов и објављени су у Катена мунди, књизи коју смо често спомињали у овој рубрици "Јавности". Уз ова документа, отпада тврдња хрватских повјесничара да је, у време великог прогона Срба из Македоније, Метохије, Косова и јужне Србије - крајем 17. века, много Срба стигло у "хрватске" крајеве, па и у Далмацију. Истина је у томе да је, пре 1690. године, кад је патријарх Арсеније Чарнојевић кренуо са прогнаницима преко Саве и Дунава, српски народ у Далмацији, с обе стране млетачко-турске границе, подигао масован устанак против турске окупације 1682. године. Вођа устанка био је Илија Јанковић, брат познатијег ускочког сердара Стојана Јанковића. Устаници су имали против себе 100.000 турских војника и мада су се тукли без помоћи Венеције и Аустрије, успели су да ослободе скоро целу Далмацију с Книном, до децембра 1683. Млеци су им помогли само у ослобађању утврђеног Сиња. Значи, Далмацију нису могли насељавати Срби тек у ово време, кад су тамо већ били насељени раније. Због тога, Срби су увек наивни кад понављају да су у овим српским крајевима "вековима", или "300 година". Па и онда су наивни, кад тврде да је Косово поље код Книна добило име од Срба досељеника са Косова, после Косовске битке. Ово поље у Далмацији се тако зове још пре слома српске немањинске државе.

Хрватски историчари и другим својим прилозима доприносе конфузији у званичној историји Хрватске, а стварали су исто такву конфузију и у историји претходних југословенских држава. Српски научници их у томе нису спречавали. Треба само завирити у Енциклопедију Лексикографског завода из Загреба, штампану 1958. године и на страни 440, под одредницом "Хрвати", прочитати да су Хрвати у 7. веку населили Босну и Далмацију. Срби се уопште не спомињу, иако је Енциклопедија писана за све народе и народности претходне Југославије. На страни 446. исте књиге, оспорава се присуство Срба у Далмацији, Лици, Кордуну и Банији чак и у 19. веку. Ако неко томе не верује, нека прочита ову страницу. У њој пише: "Далмација долази 1806. под власт Француске, која уводи и понеке напредне реформе. А након мира у Шенбруну (1808), Наполеон је од Далмације, неких словенских и хрватских земаља (цивилне Хрватске и Војне Крајине) образовао Илирску провинцију".

По овом енциклопедијском тексту, ни Војна Крајина није српска, иако су у њој Срби имали војну и административну аутономију у Аустрији.

Далмација и Босна су, као суседне области, наизменично мењале, међусобно, своје становништво. Тако су се Срби из Северне Далмације, углавном око Сиња, Врлике и Дицма, населили у општинама Ливна, Дувна и Купреса у 18. веку и тамо, као православци, дуго били бројнији од католика и муслимана. У нове крајеве су донели икавско наречје српског језика, које су задржали до данас. С обзиром да су хрватски државотворци, икавско наречје сматрали дијалектом "хрватског" језика, нису могли поднети да се ико од икаваца осећа Србином, па су хрватски војници (од 1941-1945), с бесом, истребљивали српско становништво у овим босанским општинама.

Наравно, као што је лако доказати да је православно становништво Босне и Херцеговине српско, тако је лако доказати да су и тамошњи становници муслиманске и католичке вероисповести, такође, Срби, без обзира што су они данас сасвим друкчије опредељени. Само неколико генерација уназад, муслимани и католици БиХ су себе идентификовали Србима. У прилог томе, овог пута, навешћемо једну песму муслиманског интелектуалца, посвећену српству. Аутор је Омер бег Сулејман Пашић - Скопљак, који је, са двојицом Срба муслимана, објавио збирку песама Побратимство, Београд, издање Штампариие Д. Димитријевића, 1900. године. Друга два песника су Оман А. Ђикић и Сулејман А. Карабеговић. Изабраћемо први од 6 стихова песме Српству:

"Из мог срца, из пламених груди,
Из уздаха, из душе, из снова,
Теби Српство, моја срећо драга,
Лети ево, лака пјесма ова..."

Генерације муслимана и католика Босне и Херцеговине, данас, делују супротно порукама ових стихова; супротно овом српском родољубљу, чијем народу и они припадају. Мучно је стварање "мултиетничке Босне и Херцеговине". Паметан и добронамеран посматрач, у овој области, може пронаћи само једну нацију и три конфесије. Ако се жели да Држава Босна и Херцеговина има будућност, мора се поћи од суштине; од њеног српског бића. То је и разумније и лакше од непрестаних фалсификовања и обмана, које ће трајати ко зна колико дуго, с неизвесним негативним последицама и у будућности.

"Јавност", 12.10. 1996.

МУСЛИМАНИ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ СУ СРБИ

Андрија Лубурић бележи 1878. године, кад су се херцеговачки устаници предали аустријској војсци, да је један муслиман, обраћајући се Хрватима, рекао: "Валај, дивно ми је чудо, како нас називају Рватима. Не знам зашто нас овако прозваше. Па, познато је и ћораву да смо ми по народности Срби, а по вјери Турци".

Постоји много сличних докумената из прошлости, у којима се види да су се муслимани у БиХ увек осећали Србима и да су их страни истраживачи сматрали исламизираним Србима. Све до 1974, они су у лична документа уносили податак о српској народности. По неки од њих, изражавали су се као Хрвати, али то је резултат сталне хрватске индоктринације, која је превела и толике Србе католике у хрватску нацију. Један детаљ хрватске индоктринације према Србима муслиманима из 19. века, пронашли смо у српском листу Србобрану. који је излазио у Загребу. У броју 72. из 1894, Србобран је објавио одговор травничких бегова на писање хрватског (загребачког) листа "Обзора", чији је дописник означио муслимане БиХ као Хрвате. После овог муслиманског одговора у Србобрану, хрватски Обзор је интригирао да је овај одговор дело православних Срба. Муслимани Травника, на ову хрватску дрскост, одговоре плакатом по градовима Босне и Херцеговине, 24. августа 1984, следеће садржине:

"Нашим дин-душманима!

Ми се не бисмо освртали на ове лажљиве дописе, јер нам је свеједно што арсузи о нама мисле и како пишу, али сматрамо својом дужношћу поново, чисто и бистро, изјавити да је она потекла од нас самих и без икаквог наговарања од које му драго стране.

Ми мислимо да нема ни једног муслимана у цијелој Херцег-Босни (ето, Хрвати су и име свог данашњег ентитета у БиХ, узели од муслимана, примедба С.Ј), а ни изван ње, који ће језуитску увреду сматрати као нешто мало, већ као огромно, што нећемо ни кроз вјекове заборавити. Нијесмо ми "маздуми", каквим нас хоће свијету да представи тобожњи жутокљунац и Обзоров дописник, а у истину некакав жутокљун ђак, који је сркао памет у овдашњој језуитској гимназији.

Знамо ми добро предвидјети последице тога чина, те се не дамо ни на шта наговорити. Ми, до у најновије доба, нијесмо знали ни за какве Хрвате, а од неког вакта, почеше се некаква, безбела научена, дјеца звати Хрватима. Ми их молимо, нека нас пусте на миру и прођу се лажи и клеветања, јер ћемо, иначе, окренути дебљи крај. А сад, завршавамо ријечима пређашње изјаве, да не само што нећемо имати са Хрватима, и тамо њиховим језуитима, никакве заједнице, него сматрамо сваког оног муслимана, који се ухвати у њихова кола, издајницом свог рода, вјере и племена".

Како видимо, данас, Алија Изетбеговић није послушао ову мудру опомену угледних Травничана из 1894. године, него се дубоко упетљао у хрватско, језуитско, коло. Требао их је послушати, јер су то били најумнији и најбогатији муслимани Травника: Адем бег Хафизалић, Ислам ефендија Кајмаковић, Ђенски бег Глухбеговић, Ахмед бег Куленовић, Бећир бег Сулејманпашаић, Вели бег Хасанпашаић, Алишефки ефендија Јунусефендић, Дервиш бег Хаципалић, Ахмед бег Глухбеговић, Мехмед бег Бихшчевић, Абдулкадир Хаџисулејмановић, Омер бег Ходијалић, Сикир ефендија Арнаутовић, Абдул ефендија Бећировић, Сулејман ефендија Кајмаковић, Омер ефендија Арнаутовић, Махмуд ефендија Арнаутовић и Мехмед бег Крехић.

"Јавност". 4. марш 1995.

ХРВАТИ ПРИЗНАЛИ ДА СУ БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА СРПСКЕ

Професор Лазо М. Костић био је игнорисан у бившој Југославији, јер је, наглашено, био српски родољуб. Не бисмо смели да дозволимо да његове етнографске студије остану непознате данашњим и будућим генерацијама.

Наводимо исечак из његове књиге Наука утврђује народност БиХ муслимана, штампане у Торину, 1967: "Сад ћемо прећи на Дубровчане из средине 19. века, који су и себе и БиХ муслимане сматрали Србима. Подаци су преузети од једног Хрвата, који је сада управник Музеја у Дубровнику.

-Бурне 1848. године излазио је у Дубровнику лист Лаверине (Будућност). На њему је стојало да је: "хрватски лист написан италијански", јер приморски "Хрвати" нису знали "хрватски". Уредник му је био Иван Аугуст Казанчић. У броју од септембра 1848, он наводи "статистику славенских народа", у којој имају рубрике: "Језик" и "наречје".

Као језик Јужних Словена, наведен је "илирски", а као наречје бугарски, српски, хрватски и словеначки. Као лица, која имају српски дијалект, убрајани су сви православни (2.800.000), затим, скоро милион и по католика (1.490.000) и 550.000 муслимана. (Хрватски дијалект говори само 801.000, сви у Аустрији - дакле, нико у Босни). У рубрици "Турска", стоји даље да у њој говоре српски дијалект скоро милион и по људи (1.490.000), хрватски - нико. Тада су Босна и Херцеговина биле под Турском.

Ето, ови "Хрвати" Дубровника сами тако тврде, бар пре сто година. То је тада било опште мишљење науке и публицистике, којем се није било лако одупрети".

"Јавност", 28.01.1996.

КЊИГА - ДИПЛОМАТСКА ДОКУМЕНТА О ЗЛОЧИНИМА АРБАНАСА

Министарство иностраних дела: "Преписка о арбанаским насиљима у Старој Србији, 1898-1899. године", репринт издање (на српском и француском језику)

Издавачко-књижарском предузећу "Никола Пашаић" у Београду, треба захвалити што је, ових дана, угледала светло дана Преписка о арбанаским насиљима у Старој Србији: 1898-1899 –документ

Министарства иностраних дела Краљевине Србије из 1899. године, на српском и француском језику. У питању је преписка између српске владе, њене амбасаде у Истамбулу и министра иностраних послова Турске, Тефик-паше о свим облицима арбанашког терора над Србима у Старој Србији (Метохија и Косово), док је ова област била у саставу Турске царевине. Размере терора Арбанаса над Србима осликава и део писма министра иностраних послова Краљевине Србије др Владана Ђорђевића амбасадору Стојану Новаковићу у Цариграду.

Убиства, силовања, отмице...

"За ово последњих неколико месеца нови извештаји просто ме засипају множином података о разним насиљима арбанаским. чије последице, прете да доведу до расељења и уништења нашег племена у тим покраинама Турске".

Од 400 забележених напада на Србе (убиства, силовања, отмице девојака и жена, претње смрћу ради добијања новца и имовине, гоњење на бесплатан рад, паљења, отимања стоке, пребијања; рањавање итд), амбасадор Стојан Новаковић је унео само 91 случај у протестну ноту турском министру, јер злодела у толиком броју не би било сврсиходно набројати, пошто их чланови турске владе не би толико ни прочитали. (Описи сваког од њих чинили би обимну књигу). Ако је само за неколико месеци обављено толико зулума, можемо да замислимо колико их је било претходних година - да не говоримо о деценијама. Подаци су страховити. Тако, у Приштевском, Новопазарском, Пећком и Призренском санџаку, од марта 1897. до јуна 1898. године. Арнаути су убили 29. Срба. У том периоду, запалили су четири цркве, силовали или отели 20 девојака и удатих Српкиња, 39 пута су обавили пљачке, паљевине и друга разбојништва. Само у мају и јуну 1898. Арбанаси убијају осам Срба, пале једну српску цркву, отимају и силују 15 Српкиња, отимају имовину и пале имовину и туку Србе 31 пут.

Ова преписка прати арбанашке злочине до јануара 1899. године и сваки је свирепији и крвавији од претходног, а турске власти нити сузбијају терор, нити покушавају да заштите ненаоружане Србе. Ево само једног од стотина арбанашких злочина из ове књиге драгоцених података "Али-бег, Мелић-бег, Ида Бејтула, Илијас Даут, Ида Назиф Гољче, Ахмет Шаковали, сви из Гилана, и седам наоружаних Арбанаса из Љубишта, дошли су у кућу Симе Репушанца, у Врбовац. Ту су три дана били гошћени па, да би се домаћину захвалили на гостољубу, они му у сред куће, плотуном из пушака, убију сина Стају. Кад је Стаја издисао, родитељи кукали, убице су се грохотом смејале. Сима натовари сина на кола и понесе га у Гилане - да се жали суду. Наоружани Арбанаси, родитељи убица, приморају оца да се са лешом врати у село. Ту, оружјем приморају оца да напише изјаву како му се син сам убио, а то заплашени и приморани сељаци потврде - такође писменом изјавом. Убице су остале некажњене".

Страва и ужас

Ова књига страве и ужаса била је припремљена за Оснивачку конференцију о миру и разоружању у Хагу -1899. године, на којој је основан и Међународни арбитражни суд. Намера да се свет упозна са арбанашким злочинима над Србима у Метохији и на Косову, још тада, није уродила плодом, јер је краљ Александар Обреновић, из непознатог разлога, наредио да се књига не носи у Хаг.

С обзиром на ово што је српски народ доживео у односима са европским силама за протекло столеће, не би било тешко одгонетнути овакав корак српског краља. Вероватно је тада моћна Аустроугарска – која је рачунала са Арбанасима и муслиманима као будућим савезницима, на неки начин, запретила Србији - ако она овај документ буде понела у Хаг. На сличан начин и у много случајева Србији се прети и данас.

"Јединство", четвртак.21. јануар 1999.

КЊИЖАРА "НИКОЛА ПАШИЋ", БЕОГРАД, 1998.

"ПУТОПИС" - МИЛОШ С. МИЛОЈЕВИЋ

Београдска књижара "Никола Пашић" издала је репринт тротомног Путописа знаменитог српског историчара из прошлог столећа Милоша С. Милојевића. Овај умни Србин, рођен у Црној Бари 1840. године, неуморно је крстарио Старом Србијом (или Правом Србијом, како ју је он називао), настојећи да отргне од заборава сјај српске цивилизације, чије корене је налазио у столећима и миленијумима пре Христа. Понирања у тако давну српску повест, омогућила су му документа на старогрчком, старолатинском и хебрејском, која је он, са лакоћом, читао. Завирио је и у кинеску царску архиву у Пекингу, где је нашао податке о српској убојној коњици на граници кинеских провинција, али и о српској култури и просвети, о којима је кинески дворски хроничар имао високо мишљење.

Понесен својим открићима из искона, Милош С. Милојевић је пожurio у Стару Србију, у којој је турска власт направила културолошку пустош. Није било старе српске грађевине, а да није била намерно разваљивана. Где год се на камену налазио траг српског записа, тај камен је ломљен. Арбанашке разбојничке чете су крстариле српским насељима и, уз подстрекачку политику Турске, вршиле су најокрутнији терор над Србима. Милојевић ће први забележити да су Турци забрањивали изговор речи "Србин" и "српски" на јавним местима. Једна искрена српска потурица ће објаснити да су те речи за Турке политички изрази и да упућују на најгорег непријатеља државе и ислама. Уз тако однеговану мржњу према Србима, турске власти, па и најнеобразованији Арбанаси и потурице, чинили су све да Милојевићу спрече археолошка истраживања, па су га, чак, онемогућавали да преписује записе са камених комада из порушених православних храмова.

Мада запањен нецивизацијском политиком Турске према баштини српског народа, она му није тако тешко падала у поређењу с крвавим поприштем у Старој Србији, где су Турци, често, убицама плаћали за српску главу. Милојевић ће занемети, али ће, без коментара, записати да су једног дана Арбанаси и потурчењаци уморили у Приштини, без икаквог повода, 280 Срба!

Милојевић, с тугом, бележи да су на српско-турској граници султанови цариници и војници говорили течно само српски језик. Турски и арбанашки су натучали, иако су нападно истицали да су Турци, односно Арбанаси. Турско писмо уопште нису разумевали, па их је Порта упознала да ће држављане Кнежевине Србије препознати према пасошима; које ће им турске власти издавати само у црвеној боји. Путопис врви и од других, срцепарајућих, података. Тако, хоца међу њима слави Ђурђевдан, а Милојевићев водич "Турчин" Светог Николу" Затим, "арбанашка" и "турска" деца свирају на фрулама српске песмице и играју српска кола. Друга још не знају! Аутор бележи да се српско племе претапа у непријатељске редове. Забележи то на примеру Приштине, у којој је 70 кућа арбанашких, 40 кућа черкеских и 260 турских. Српских кућа је 350, а најжалосније је што је 2.600 кућа припадало српским потурицама и што је још између 2.000 војника у гарнизону и између 180 жандарма била потуричка већина. (Кад би се данас могли идентификовати потомци ових исламизираних Срба, сигурно је да би смо их нашли као Шиптаре).

У свом Путопису, Милојевић ће забележити окрутне поступке и европских хришћанских држава према Србима и српској кнежевини. Упознаће нас да су европске дипломате наметале обавезу да се њихови Држављани у Србији изузму из надлежности кнежевске власти да "не би плаћали ни цару харача, ни Богу колача". Тако су им трговци згртали огромне зараде на српском тржишту, не хајући што тиме штете привреду мале и неразвијене Кнежевине. Таква европска охолост и гордост ишчезавала је пред турским великодсотојницима, о чему пример даје понашање енглеског конзула. Он је подносио да му београдске паше истресају пепео из лула на шешир - док му је био из глави.

Милојевић бележи да од Европе треба очекивати велику опасност за српску баштину јер је приметио да њени интелектуалци настоје да се о њој што мање зна. Управо га је такав европски поступак подстицао да крене у сакупљање српског културног блага - сачуваног у усменом предању народа. То ће образложити овако: "Овим ће се јединим размрсити све сплетке и интриге, којима су нас сви народи европски - непријатељски и пријатељски, са свим својим лажним научењацима, обавили и уплели, као паук мушицу".

Наш народни гениј је, много пре Милојевића, открио подмукле намере хришћанске Европе према Србима, што се може видети и у епској песми из Путописа - Сан Царице Милице, где се Европљани приказују у истом светлу као и Турци:

"... То је војска тих Латина црних,
Што нам нашу земљу отимају,
Што нам шокче Србадију луду,
Србадију луду, недораслу..."

Познато је да је Милојевић сакупио више епских и лирских песама него Вук и још неколико других скупљача заједно, па је права штета што и оне нису раније објављиване и превеојене на стране језике. Његова прва књига народних песама из Старе (Праве) Србије објављена је 1869, друга 1870. и трећа 1875. године. У њихову вредност, без обзира на неке мањкавости, не треба сумњати, јер само по овом стиху из песме Сан Царице Милице, видимо да у Вуковој збирци нема описа европских злодела у српским земљама. Нема шта, Вук се морао повиновати бечкој цензури, која није имала утицај на Милојевићев рад. То се види у Путопису, којим ће наш научник бацити рукавицу Бечко-германској историјској школи и, између осталог, навести да је Земун у средњем веку био српски град и већи од Београда, а да је тврдња о томе да је Београд био у саставу бугарске државе, нетачна. Милојевић објашњава да је до заблуде дошло, кад су Дубровчани писали о Београду на подручју Бугарске, источно од града Видина. Милојевић ће у "Путопису" објаснити и да је румунска Бесарабија добила име од Беле Србије, како се звала у античко доба.

На крају, ваља рећи да је садржај ове књиге више него драгоцен, јер је у питању грађа - добродошла за различита научна истраживања. Књига је и актуелна, посебно у светлу тренутног шиптарског сецесионистичког покрета у Старој Србији, па је неопходна и за кућну библиотеку. Може се наручити код Издавачког књижарског предузећа "Никола Пашић", Београд, Трг Николе Пашића бр. 9, телефон: 011/3223511. (Ових дана ће издавач објавити и четврту књигу - Путопис из Српства, раније објављен 1887. и 1888).

Београд, мај 1998. Писано за "Јединство" у Приштини

...О РАСРЂЉАВАЊУ ОТРГНУТИ ДЕЛОВИ СРПСТВА

Ратови против Срба трају стотинама година, уз незаустављиву намеру да се делови српског становништва одроде и преведу у друге националне заједнице. На овоме су својски истрајавале суседне државе, али и азијска Турска и европске силе: Немачка, Француска и Енглеска. С њима у савезу (некад отворено, некад прикривено) приљежно је деловала и Католичка црква. У последње време, и ратујући и асимилирајући, против Срба су и Сједињене Америчке Државе. И многобројни амерички (потчињени) савезници.

Иако су мање присутне у уџбеницима (или у њима прикривене), доступне су чињенице о вековном савезу Француске и Енглеске с Турском. Овим савезом је балканско подручје држано у турском ропству - да би се азијска сила одобровољила освајањем дела Европе и да, због тога, не би угрожавала колоније Западноевропљана. У исто време, служила је и као вечни укротитељ Аустрије и Русије, па, тако, ни ове две силе нису биле у могућности да угрозе светско господство сила са Атлантика.

Да се не задржавамо на објашњавању овако опасног српског окружења, завиримо мало у сопствену душу - па да видимо да ли смо морали да будемо вечни губитници. Јесмо ли ишли на руку непријатељима и јесмо ли им, како народ каже, били погодни за обраду?

На удару Срби католици

Познато је да је Ватикан, с Венецијом, Мађарском и Аустријом - господарима пространих српских покрајина, чинио све да отуђи Србе католике од Срба православца. Истовремено су део православних Срба преводили у католицизам, припремајући и њих за утапање у другу нацију - обично хрватску, али и немачку, италијанску и мађарску.

Стари Срби католици и они свеже покатоличени опирали су се (са доста успеха) кроатизацији све до почетка 20. столећа.

Ово столеће је било најпогубније за српски народ и католичке и православне вере (да не спомињемо, овог пута, Србе муслимане). И старији и новији католици су преведени у хрватску нацију, а православнима је био одређен потпун геноцид - физичко уништавање или изгон из западних у источне области.

Данас нема више ниједног Србина католика. Као да је само Србима на свету, канонима Католичке цркве, забрањено да буду католици!

Српске оазе препуштене непријатељу

Зашто су се стотине хиљада Срба католика тако лако предале; заборавиле своје порекло и приступиле хрватској нацији, чијим језиком, пониклим у Загребу и Загорју, нису ни знали да говоре? Објашњење је једноставно, али и поразно за Србе. Српска нација је своје енклаве - на које би непријатељ усмерио деловање, обично, лишавала помоћи. Тако су оне, без заштите српске државе, или без ослонаца на суседне српске заједнице, постајале лак плен непријатеља - предодређен за отуђење, истребљење или прогон.

У ово се можемо уверити само прелиставањем једног броја недељних новина Срба католика у Дубровнику из 1901. године.

У њему ћемо видети да тадашњој генерацији Дубровчана и других Далматинаца католика није падало на памет да су ишта друго сем Срби. Наравно, међу њима је било оних који су прихватили ватикански и аустроугарски програм превођења Срба католика у Хрвате. Али ти пропагатори нису имали виднијег успеха у Дубровнику и Далмацији у време кад су ове области биле под аустроугарском окупацијом. Успели су тек у Краљевини Југославији, држави коју су створили Срби 1918. Тад је скоро целокупни живаљ Далмације, Дубровника и јадранских острва почео да се осећа Југословенима, а касније Хрватима. Та држава, с претежном српском већином, није заштитила идентитет тог дела српског становништва, иако је он међу католицима негован с истим жаром као и код православца! Да бисмо се уверили у приврженост католика Дубровника и Далмације српству, узећемо делове неких чланака из недељника Дубровник, од 22. септембра 1901. године, друго издање. У њима ћемо видети да су се Дубровчани и Далматинци католици борили за очување српског идентитета, а да Срби из осталих крајева нису ни примећивали да таква (немилосрдна и одсудна) борба и постоји.

Лист је, до тада, излазио 10 година. Власник и главни уредник био је Антун Фабрис, а штампан је (латиницом и ћирилицом) у Српској Дубровачкој Штампарии Антуна Пасарића.

Стубац на првој страни је насловљен овако: Обљетница смрти Дм. Ивана Стојановића. Редакција је, у њему, обавештавала читаоце: "На 19. о.м. навршила се година дан од смрти Дубровчанина, чије је име познато широм нашега народа, јер је нераздвојно везано с повјешћу наше борбе посљедњег времена.

Каноника декана Дум Ивана Стојановића оплакао је овај наш лист, који се је покојниковијем радовима китио од постанка свога; оплакао је Дубровник, који је у покојнику љубио и частио репрезентанта старе дубровачке углађености, учености и тријезности; оплакао је српски народ, који је у њему изгубио неустрашива бранитеља народнијех аманета.

Али није само пијетет према успомени Стојановића, што нас потаже да га се данас сјетимо. Сред ове густе навале противника на српско име, успомена Стојановића може да нам улије нове снаге да устрајемо у борби..."

Каква је пропаганда за расрбљавање Дубровника била на делу, пише и у овом чланку: "... Стојановић, напосокон, бијаше остарио у проучавању дубровачке прошлости; њему, велимо, нијесу могли импоновати приговори модернијех велико-хрватскијех фалсификатора дубровачке повијести. Противници су му могли загорчити дане, али га нијесу могли свратити с пута којијем је ходио..."

Кроатизација Дубровника и Црне Горе

И према осталим текстовима у недељнику Дубровник, види се да су Срби католици доживљавали великохрватску пропаганду као мору, слутећи будући хрватски покољ српског народа. Нажалост, на

таква, правовремена, упозорења Дубровчана, Срби се нису обазирали. Тако је великохрватска пропаганда и потомство дичних Срба Дубровника, од јаслица до универзитета, неговала у убеђењу да припада хрватској, а не српској, нацији. И овај број часописа Дубровник упозорава на разорну антисрпску пропаганду у дечјим обдаништима: " Велико-хрватска пропаганда у дјечјем закљоништу - Пишу из града: Случајно сам се на средњем Коналу два пута намјерио на дјецу из закљоништа, гдје шећу. Први пут, назад два мјесеца, била је недјеља по подне, слушао сам их, гдје у све гласове пјевају: 'Марш, марш, Дубровник је наш; један, два, три, на двор Срби сви' (двор = напоље, примедба писца чланка). ... За оваки поступак не кривим малену дјецу, већ оне који их одгајају, а то су пречасни Анте каноник Лиопопили и милосрдне сестрице. Аутономи и Срби, у првом реду су дјечије закљониште подигли, а сада она дјечица, наравски научена, шаљу своје добротворе из Дубровника. Ово је диван хрватски морал! "

Да су Срби католици имали свакодневних мука с Хрватима и оним Србима који су плаћени да буду "Хрвати", види се у свакој рубрици овог часописа. Тако у кратким вестима пише:

"Лажи Црвене Хрватске - У прошлом броју, Црвена Хрватска "гврдила је: да су у демонстрацији од претпрошле недјеље учествовали један војнички добровољац, два сина г. Ланзе; да је демонстрацију приредио италијански консуо; да се је клицало 'Живјела Италија'.

Г. Ланза послао је исправку Црвеној Хрватској, да његова два сина нијесу била у Дубровнику; војничка власт, строгом истрагом, увјерила се да дотични добровољац није учествовао у демонстрацији; што се тиче посљедње двије денунције, нема ни Црвена Хрватска образа - да их више понови".

Друга вест: "Тако је - Црвена Хрватска биљежи, да су Срби ишли на поглаварство тражити дозволу, да им се допусти носити оружје. То је истина. Дознало се је, да су неки хрватићи одлучили испребијати петорицу омладинаца, те су се исти обратили поглаварству за заштиту..."

Трећа вест: "Далеко од памети - За хрватске политичаре може се казати, да је њихово гесло: 'Далеко од памети', то је наш одговор на ону, од њих у листове протурену, вијест да су Срби католици Дубровника пријавили надбискупу задарском пријелаз у православље..."

Кроатизација Срба католика је Дубровчанима изгледала далеко од памети, али је, ипак, напредовала јер су јој творци били Ватикан и моћна Аустроугарска, а касније су јој наруку ишле Краљевина Југославија и СФР Југославија. Почетке кроатизације, уз државну помоћ, изврсно запажа уводничар Дубровника. те давне 1901. године: "Ми не можемо ни за час помислити да начелник града др Перо Чингрија не зна генезу опћинскијех избора у Дубровнику и узрок, зашто је хрватска странка морала доћи на опћинску управу. Па кад он то све зна, и кад се је примио начелништва, тада треба да изводи из тога корака све последице хоће ли не ће ли, слагао се не слагао се. За нас су сасвијем без икакве вриједности гласови, које сваки дан слушамо, бива, да се начелник не слаже с овијем или с онијем што се са стране опћине против Срба предузимље, јер је хрватска странка постављена на опћину, да уништи, ако је могуће, српску странку. То јој је једина и главна задаћа. Друго је све споредно".

Уводничар часописа је, реченицу са својим закључком, обележио црном бојом и тако нам злосутно и тачно оставио упозорење о будућем хрватском уништењу свега што је српско.

Брига Дубровчана над судбином српства истакнута је и објављеним телеграмом Срба католика кардиналу Рамполију у Ватикану, којим се протестује што се Српском заводу Светог Јеронима у Ватикану мења име - уместо "Српски" треба да гласи "Хрватски": "Нека се удостији Ваша Еминенција поднијети на ноге пресветога оца папе Лава Тринаестог изразе жалости Срба католика, житеља старе дубровачке државе, из града и околице, што је у брвевуеу којијем се је светојеронимски завод престројио, било мимоиђено српско име, које по повјеснијем исправама и народнијем традицијама и обичајима у странама на које се брев односи савијем превлађује".

Телеграм су потписали грађани Дубровника и насеља у околини, а најављено је Ватикану да ће потписе доставити и остали Срби католици, Далмације. Папа Лав Тринаести је оклевао, а онда је 1903. одговорио на овај телеграм и потврдио да су католици Дубровника одувек били Срби.

О подели католика на Србе и Хрвате, писао је и Глас Црногорца у броју 36. и тај чланак је пренео Дубровник: "Црна Гора и св. јереномски завод - Од како је у Аустро-Угарској распирена позната борба између браће Хрвата и Срба, изгледало је већ, као да је и Ватикан пристао уз Хрвате, јер при разним својим манифестацијама, није се могло опазити, да признаје, да има својих слѣдбеника и у српском народу, као што их има у бугарском и у руском..."

И овде имамо злосутно и обистињено пророчанство - да неће бити Срба католика, што је светски преседан - у овој светској религији није дозвољен приступ Србима.

Глас Црногорца се даље бави и питањем промене имена српског завода у Ватикану и, поред тога, потврђује да је, од давнина, друго име за Србе било Илири - а данашњи српски академици то поричу: "Али је 1. августа по новом календару изашао у том смислу један папски бреве, који се дотиче и Црне Горе. Ево у чему је ствар: у Риму је постојао од старина илирски завод Светог Јеронима, у ком су католици и из српских крајева похађали Рим, одсиједали, и у случају болести, њега налазили. Сада се у Ватикану нашло за добро, да се с тога завода избрише илирско име, и да се намијени образовању католичких клирика, рада и језика хрватског - изрично: про цроатица генте. Но, то се, нас још ништа не би тицало, да се у тај хрватски народ не убраја и барска Арцибискупија.

Ми бисмо тој одлуци Свете Столице могли доскочити, шаљући наше католичке клирике за више образовање на другу страну, пошто их у Црној Гори нема хрватског рода и језика, што је услов уживања тог завода; али не можемо допустити да се једним тако свечаним актом једне највише власти црквене уноси туђа политика у наш народ и у нашу државу.

Осим тога, барска Арцибискупија носи наслов Примаса Србије из најстаријег доба српске државне самосталности. Историјску судбину Србије дијелила је, наравно, и ова првосвештеничка столица српске католичке цркве, и Божијим Провиђењем, нашијег дана, Његово Краљевско Височанство Књаз Никола Први ослободио је и обновио ту старославну столицу, обезбједио је потребне религиозну слободу, и она је тако ступила у нови живот да дијели судбину Црне Горе".

Црногорски писац чланка се, на крају, враћа питању промене имена завода Светог Јеронима и прониче у суштину ватиканске и аустроугарске игре око Хрвата - да би их окренули против Словена: "Свети Отац у уводу свога писма изјављује своју љубав према Словенству, и да ту љубав и докаже, вели, да мјесто досадашњег илирског завода Св. Јеронима установљује завод за хрватски народ. Српски народ је једна грана Словенства, као што га обухвата и илирско име; а најновија политичка доктрина, наметнута хрватском народу, не признаје и нијече егзистенцију српског народа: и та доктрина одлуком Светог Оца сада се усваја! То очевидно противуречје између његове љубави према Словенству и његове одлуке противне Српству, доказује да Свети Отац није имао на ум одакле потиче и куда смијера та хрватска доктрина, те су његови савјетници, који стоје на челу те политичке струје, могли издејствовати такву одлуку"

Кроатизација Босне и Херцеговине

С обзиром да су Дубровчани осетили на својој кожи све методе кроатизације, чињене од стране државе (Аустроугарске) од Католичке цркве и хрватских јуришника, исте такве методе су лако препознавали и у другим српским покрајинама. Зато су у свом часопису уступали простор расрбљавању у Црној Гори и Босни и Херцеговини. За разлику од Црне Горе, аустроугарске власти су биле осетљивије на протухрватске натписе из Сарајева и Травника. То се види и у овом броју "Дубровника", јер је цензура забранила неке текстове о хрватској пропаганди, што је обележено (на белој површини) речима: "Забрањено" и "Заплијењено". Можемо само замислити какав је садржај уклоњен, кад је дозвољено да се одштампа следеће: "Није се ни чудити, кад се господа којој је повјерена управа Босне и Херцеговине, таквим апсурдним подвалама служе, да хрватска штампа једногласно тврди, да је за остварење хрватског државног права, Босна Архимедова тачка.

У нашој милој домовини, у првом реду, може добити штипендију ко није Србин, док би по праву требало обазријети се, при подјели штипендија, на број становника појединих вјероисповјести".

Цензурије умакао и допис из Травника о покушају да се, преко хоџа, почне с кроатизацијом Срба муслимана. "Отраг једно два мјесеца састали су се реис-ул-улема, травањски муфтија и још неколико

протународњака у Оборини на планини званој Совић, пошто нијесу смјели у село од народа. Ту су се имали договорити, како ће народу још више пркосити.

Кад отпочеше јагње пећи и конференцију држати код једне стаје, изненада удари гром у стају, што их присили, да прибјегну на друго мјесто код једног пласта. И ту одједном ударе два грома – један за другим и запале стог, као и прије стају. На то се конференције преплашени разбјегоше и главом без обзира трчаху сат и по, да се више нијесу могли састати..."

Занемарена упозорења

Ако размислимо ради чега је само у једном броју српског дубровачког часописа, пре сто година, овако упорно скретана пажња на опасност од великохрватске делатности, морали бисмо признати тадашњим Дубровчанима да су потпуно прозрели њене циљеве. Тоје њима за дивљење, али и за прекор потоњим генерацијама Срба - све до данас, који се нису усуђивали да усвоје такве закључке, ни онда кад су својим очима видели страховити хрватски (милионски) покољ Срба у Другом светском рату. Очигледно, Срби нису бдели над својом заједницом и то је најпресуднији узрок неколико узастопних српских трагедија двадесетог столећа. Све је друго споредно; и опаки мали народи у српском суседству и грамжљиве велике силе са Истока и са Запада.

Вратимо се чланку из Дубровника о годишњици смрти великог српског прегаоца, католичког свештеника Дум Ивана Стојановића, где писац истиче превасходност бриге о народном бићу: "У свему његовом дјеловању, Стојановића је водила велика љубав к Дубровнику и увјерење да је само српски народ, који је Дубровнику дао језгру његовог народног бића и без којег Дубровник у прошлости није могао живјети, позван да и у будућности бдије над овијем сјетнијем развалинама слободе".

Мај, 1999. Писано за "Збиљу"

ХРВАТИ КРАДУ СРПСКЕ ПЕСМЕ

Данас се у Загребу могу прочитати јадиковке о томе да је хрватски језик препуштен Србима. Тако, хрватски лингвисти, све упорније, тврде да је српски књижевни језик узет од хрватског пучанства у Херцеговини. Ти лингвисти, и други учени Хрвати, не базирају се на чињенице да право хрватско пучанство живи у Загребу и покрајинама изнад Загреба, у Загорју, и да то хрватско пучанство говори језиком који се разликује од српског језика исто толико колико и други словенски језици: пољски, чешки, словачки и словеначки. Да ли су Загрепчани говорили и тим хрватским језиком у 19. веку, питање је на које треба потражити одговор. Неки хроничари су тада забележили да Загрепчани, претежно, говоре немачким језиком и да о неком "херцеговачком хрватском" немају појма.

Још је француски лингвиста Сипријан Робер, у свом делу Свет Словена, написао (1852) да су Срби наивно уступили свој језик Хрватима, који ће, помоћу њега, присвајати српску књижевност, културу, историју и затим ће Србе асимиловати, отимати им земљу и вршити геноцид над Србима. Пророчанство овог Француза, како видшло, обистиниће се у следећих 150 година.

Кад је Вук Карацић изабрао херцеговачку варијанту српског језика за књижевни, у овој српској покрајини није се знало за Хрвате. Тамошњи католици, као и они у Босни и многи у Далмацији и Дубровнику, знали су да су Срби. Чак су и католички свештеници из ових крајева, себе препознавали као Србе. Међу њима су и умни Дубровчани: дум Иван Стојановић (1826-1900), каноник и декан Дубровачке столне цркве и дон Јаков Групковић. Дум Иван Стојановић је написао у српском листу "Дубровник": "Србин си по роду и по обичајима; у српству ти је једини спас; вјера ти, ни најмање, не пријечи да будеш Србин", а дон Јаков Групковић је забележио велику истину: "Ех, по Франку, хрватство је кљуше на којем Швабо по Босни шета".

О још неким знаменитим Србима католицима, оставио нам је податке Лујо Бакотић, у књизи Срби у Далмацији, Београд, "Аполон ко", 1991: Медо Пуцић, Матија Бан, др Игњат Бакотић, др Влахо Матијевић, проф. Нико Матијевић. С. Кастрепели, Марко и Мирко Кастрепели, др Антун Пуљези,

Антун Фабрис, др Ловро Павловић, Перо Будмани, Јосо Михаљевић, Винкентије Бутијер, Јово Метличкић, Казимир Лукетић, Јово Матичић, Иво Ћипико, Анте Монти и други.

Најбоље сведочанство о "хрватском херцеговачком језику", оставио нам је католички свештеник, Србин, дон Иво Рајич, својим протестним писмом "Матици хрватској", која је његове прикупљене српске песме, прогласила хрватским народним песмама:

"На знање "Матици хрватској", из Херцеговине, Требиња, у Јулију 1896.

Кад сам ја потписани био године 1884. гимназијалац у Дубровачком сјеменишту, имао сам професором Српског језика (у школи се звао Српско-хрватски) дум Балда Главића, сада, чини ми се, пароха на Шипану. Мене је велечасни дум Балдо Главић свјетовао, е би било лијепо да покупим у Херцеговини неколико народнијех пјесама, што се уз гусле ките - па да те пјесме дум Балду донесем, јер да он има још таквијех пјесама, што је, и он исти, сабрао из народа.

Ја сам се био одазвао своме професору и, преко празника школске године, у свом родном мјесту, у Драчеву, искупио лијепих Српскијех пјесама. То сам предао дум Балду Главићу, дошавши у Дубровник, почетком школске године, а то је било 1884.

Изјављујем како мени дум Главић Балдо није казао никада како ће се те пјесме једном звати: "хрвацке" - јер, да би ја то био знао, не би их, доиста, дао да се тако називају.

Што велечасни дум Благо Главић о томе мене није опоменуо, биће да није ни он онда знао мисао "Матице хрвацке", а тоје вјеројатно пошто се казало са стране "матичне", е ће се пјесме што "матица" примати буде, назвати "народне", а не "хрвацке народне пјесме". Тако је, под именом "народне пјесме", матица хрвацка прикупила силесију пјесама у десетерцу, најсавршенијем Српском стиху.

Знам да је дум Балдо Главић много пјесама "матици хрвацкој" опремио - али ја нисам овластио нити кога да од мене сакупљене пјесме "хрвацкијем прозивље". Осим тијех пјесама ја сам и сам напоје у Загреб спремио неке пјесме "матици хрвацкој", мислећи како ће матица, доиста, те пјесме само "народне" назвати; а јесу ли то Српске народне пјесме, могао би сваки увидјети, само кад би исте проштио. Ја вјерујем да ће "матица хрвацка" нетакнуте оставити оне моје пјесме: те како такове, нека их слободно тиска -јер ја потпуно вјерујем да ће оне саме зборити има ли право, или не - "матица хрвацка": Српске народне пјесме назвати "хрвацкијем".

Називу "хрвацке народне пјесме", што ће "матица хрвацка" ударити на чело збирке сакупљенијех "народнијех пјесама", не дајем никако својега гласа - знам да су ту вршене, осим од мене скупљенијех Српских народнијех пјесама, још и добар дио са другијех страна. Тако, знам прем добро да је благочинивајући дум Перо Марковић, истог времена, кад и ја, купио Српске народне пјесме по Херцеговини. Покојник је наособ у Храсну, котару Столачком, сабирао то народно благо.

Ја сам прегледао те пјесме, забиљежене од пок. дум Пера - оне су, згољно, Српске: у њима су слављени Српски јунаци - а уособ, у једној се пјесми дивно описује ношња Српског света - стога је пјесма задојена најкласичнијим језиком - најљепшим фразама. О тој пјесми, јер је сасвим дуга, писао је пок. дум Перу тајник "матице хрвацке", ево шта: "Она Ваша дуга пјесма, неће се штампати, јер се у њој не разабере јасно што се има разумјети".

То сада могу казати да је "Костренчић" тако, зар писао што је видио гдје она пјесма, дуга јесте, најсрпскија - али, то не би смјело у књижевности хрвацкој запињати; та зар није све српско благо, што данас добра у књижевности код Хрвата има?

Дум Перо Марковић спремио је "матици хрвацкој" 14.000 стихова. Ја сам са пок. дум Пером често надносио се над те пјесме - разговарали би се доста о љепоти тијех Српскијех пјесама и живу жељу имали да се оне тискају - али не под именом - под одором којој оне саме јасно зборе: "нијесу за ме!"

Да је пок. дум Перо Марковић, као и ја, љубио свој Српски народ, зна сваки који га је познавао и ко хоће да се не забашурују истините ствари. Али, мени је најпосле драго што у збирци "матичној" има лијеп број Српскијех пјесама! Нама, Србима и Хрватима не може бити напоје посијано књижевно поље - у том увјерењу да је башка вјера, башка народност - башка политика, башка књижевност, могу не замјерити "матици хрвацкој" што би радо дала тискати у својој збирци и примљене и многе Српске народне пјесме - ама није право, нити увиђавно, код матичнијех људи, назвати (при данашњој Српској свести) што је Српско, само хрвацкијем.

Дум Иво Рајич, парох"

Како видим, дум Иво Рајич је у 19. веку сусретао само српску свест међу католицима Херцеговине и није могао замислити да ће, српском небригом и сталном хрватском индоктринацијом у тој српској средини, бити однегована таква мржања према српском роду, каква је данас.

"Јавност", 29. 6.1996.

РОДОЉУБИВА ПОЕЗИЈА

ЗАВЕТ СРПСКОМ РОДУ

"Србобранке", тротомно дело српске родољубиве поезије, објавила издавачка кућа "Невкош" из Новог Сада

Издавачка кућа "Невкош" у Новом Саду, уз спонзорство Матице исељеника Србије, објавила је тротомну збирку српске родољубиве поезије, објављиване у дневним листовима и часописима у прошлом и првим деценијама овог столећа. Наслов сва три тома (сваки са око 300 страница) је "Србобранке". Позајмљен је од српског родољубивог песника Ристе Милића, који је тако назвао збирку својих песама, штампаних на Цетињу 1870. године. Дело је приредио, уз велико умеће, Дејан Томић, књижевник из Новог Сада.

Ова збирка обухвата српску песничку реч са подручја Босне и Херцеговине, затим из Далмације, Хрватске и Славоније и из старе Србије и Црне Горе. У предговору збирке из Босне и Херцеговине песник Рајко Петров Ного вели: "А што се уметничке вриједности ових пјесама тиче, довољно би било, рецимо, пратити како се само један, у почетку не нарочито разазнатљив - скоро нејачак, глас издваја у моћно пјесничко име са снажном акустиком - Алекса Шантић - па да овакав избор оправда постојањем."

Поруке песника

Рајко Петров Ного, више него за уметничким досезима ових песама, трага и за оним о чему нам преци ("свјесни значаја сваког штампаног слова") говоре. Њихове поруке је лако разумети, а на потомцима је да виде зашто те поруке нису остварене - онако како су то песници, надахнуто, предвиђали. Основни завет српском роду, уочљив у свакој од око хиљаду песама овог песничког зборника, говори о потреби неговања свести да су Срби: и православци, и католици, и мухамеданци. Сви они, који живе у старој Србији, Црној Гори, Херцеговини, Далмацији, Босни, Лици, Кордуну, Банији, Славонији, Барањи и Срему.

Суштину свега чиме је била занесена родољубива српска интелигенција у прошлом столећу, изразио је (1899) Богдан Крајишник, у песми посвећеној тројеверној - једнокрвној браћи: "Ја сам Србин"! ... Три су вјере ал' крв једна / Једном истом циљу води. И једна нас мајка роди... "

О српству Дубровника, узнесено пише непознати становник овог бисера српске Далмације, потписујући се псеудонимом "Бич":

"... Дубрава Сињег мора / Српством се опет кити! / Озарен српском свијешћу / Дубровник жезло прима..."

О српству у прошлом столећу, мада је то забрањивано у српским покрајинама Аустроугарске, најодважније и с дозом највећег усхићења, певају Срби муслимани, истичући истовремено, свој отпор окупатору и са Босфора и са Алпа. Најбоље је то изразио Омер Скопљакловић (1887) у песми Жеља, чија би само једна строфа, да је среће, морала да баци на колена (ради молбе роду за опроштај) све данашње несрећнике, који, од Бихаћа до Новог Пазара, раздиру национално ткиво свог (српског) рода.

Кад објављује своје песме Авдо Карабеговић, он свом презимену даје и ознаку своје националне припадности - Србин и у фусноти, обавезно: "У потпису, никакве фалсификације нема". Његову песму "Ох, ша љубим ше...", не би имао подстицаја да испевава припадник ниједне друге нације, сем српске. Јер, на пример, Арапима не треба доказивати да су они Арапи и кад су муслимани и кад су хришћани.

Тако ни Шиптарима. Они су увек Арапи, односно Шиптари: Србин Авдо Карабеговић је био свестан могућег српског (међуверског) посртања с братоубишаштвом (подстицаног од стране великих сила) па је преклињао да се Род и Отаџбина воле.

Ови наши преци видели су ђаволску игру великих сила на српској земљи и уочили су да ће, ради својих империјалних интереса, да покушају закрвити Србе - негујући и распирујући њихову религиозну нетрпељивост. Ђура Јакшић ће песмом Јевропи, означити коваче српског и зла других народа: "Теби певам, теби тиранко!/ А дух ми мори отров и гнев/ Увреда твојих жаоци јетки/ потпаљују ми пламени спев..."

Права малих народа

Шпанац Педро де Сијеса де Леон је још 1550. године, изразио згражавање над недељима Западноевропљана. "Где год су, прошли хришћани, освајајући и откривајући, ту као да је прошао пожар, који све гута." Амерички гувернер Џорџије Џорџ Гилмер оставио је писмену потврду (1930) како се велике државе европске цивилизације понашају кад остварују своје интересе на територијама малих народа: "Уговори су били средство помоћу којег су неук, својеглави и дивљи људи наведени да одустану од оног на шта сви цивилизовани народи имају право. "

Против таквих настојања силника, поред Ђуре Јакшића, умакали су у мастионицу своја пера и други српски песници, вапећи за разумним понашањем Срба. Тако, Србин муслиман потписан као "Аливерић Тузлак" (1898) објављује песму Знам ја шта сам и каже: "...Ево пјесме, није вјешта / Ал' за својим лети јатом./ Немојте ме више врјеђат/ Зовите ме Србом, братом!"

За крај овог приказа поезије Срба, муслимана из Босне и Херцеговине, у којој је некад владао краљ Србљен Твртко Први, упамтимо (сви) поруку Абдулаха Заде, из његове песме Српска вила (1998): "... Ох, не плачи вило, утри горке сузе! / Јер већ сунце мило и нама се рађа,/ Брат се с братом мири, престануће свађе!/ И Србин ће стрести, опет, тешке узе!!! "

Удишући пуним плућима крепки дах ове чисте непатворене и лековите песничке читанке, над њом се, тако мудро и проницљиво, намеће и закључак из рецензије великог српског песника Рајка Петрова Нога. "А како нам се невесела историја почела да понавља, може се догодити да у неким до јуче нашим крајевима ови штампани биљези буду једини трагови нашег постојања тамо. Оно што је некада било на ободима српства, сада је понегдје дубоко у непријатељској туђини..."

Објављено у "Јавности" 213.1998. у "Ослобођењу" - 13-14.01.1998. и "Политици" -4.4.1998.

БОСНА ПОЛИГОН КУРАНА

Шта да мисли човек немуслиман у држави, чији му председник упуту поруку следеће садржине: "Не може бити мира, нити коегзистенције између исламске вере и неисламске вере и неисламских институција... " ?!

Немуслиман у исламској Босни и Херцеговини Алије Изетбеговића не може а да не доживи зебњу и страх, јер ове речи наслућују ратне бубњеве, а иза њих ону војску која је пет стотина година уништавала државу, име, језик, културу и религију српског народа.

На данашњим територијама Босне, Херцеговине и Далмације још у 10. веку, византијски цар Порфиригенит спомиње и описује Србију. Та српска држава, на територији данашње Босне и Херцеговине, како видимо, постојала је две стотине година пре Немањине Рашке, која ће, тек почетком 13. века, почети да се зове Србијом. Данашње становништво Босне и Херцеговине, нема спора, углавном је потомство становника средњовековне Босне, о којој пише грчки цар Порфиригенит као о Србији. Откуд, онда таква жеља код Алије и његових следбеника за уништавањем сваког трага српског народа и језика у данашњој Босни и Херцеговини?!

Пут бешчашћа

Одговора нема. Рата, жестоког и са стравичним последицама, између потомака, некад истог (српског) народа - подељеног на три религије, има. Муслимани су, као најбројнији - бар по званичним статистичким подацима, најодговорнији за овај самоуништавајући рат. Муслимани су, на својим ратним заставама, исписали и почели да спроводе ратне циљеве, примерене циљевима најљућег страног непријатеља. Тако су кренули најопаснијим и најбесчаснијим путем своје сопствене "историје".

Ваљда свестан све погубности овог пута бешчашћа Срба - муслимана, један мој познаник муслиман се пожали на злу судбину свог народа, подвлачећи да нико данас није крив зато што му је неки непознати предак, некад, из православне религије прешао у муслиманску.

Исправио сам га, додајући да не треба оптуживати давног претка, јер његове кривице, с патриотске тачке гледишта, можда, уопште нема. Он је, најчешће, прелазео на ислам да би избегао погубљење, отимање деце, напад на част женске чељади, губитак имовине и смрт од глади. Тај предак имао је, изнад себе, сабљу моћног окупатора и био је присиљаван да ратује против свог рода и своје земље. Међутим, данашња генерација муслимана није присиљавана на тако нешто, па ако ова генерација бира пут бешчашћа, онда је крив сваки припадник живуће генерације, а не неки давни, непознати, предак.

А пут бешчашћа (одрођавање од свог рода, државе, баштине) није уписан само у Исламској декларацији Алије Изетбеговића. Нажалост, њиме је одисала целокупна културна и просветна делатност у бившој Социјалистичкој Републици Босни и Херцеговини. То је довело дотле да се муслимани, тако масовно, уплету у заблуде, које су им, данас, постале звезде водиле: сопствена нација и муслиманска држава. Обе заблуде су "научно" објашњене као коначне истине.

Од етикета до нације

За стварање муслиманске нације, послужила је средњевековна политичка етикета, којом је Ватикан православну цркву у Босни прогласио нехришћанском, називајући је час шизматичком, час богумилском, час бабунском или патеренском. А она је била само православна и национална, што су, својим научним радовима, доказали Васо Глушац и Драгољуб Драгојловић. Читајући њихове радове о средњевековној босанској држави и религији, намеће се закључак да је босанска православна црква отишла корак даље у независности од православне цркве у Немањиној Србији, за време Светог Саве. У Босни се нису употребљавали грчки називи за свештенство, па зато, уместо патријарха, имамо дида итд.

Да је становништво предтурске Босне и Херцеговине било православно, а не богумилско (за богумилство се веже право на стварање муслиманске нације, данас) најречитије говоре чињенице да су први бегунци из Босне, пред Турцима, били православци, јер су на новим стаништима у Венецији, Аустрији и Мађарској, одмах, подизали православне цркве, ако им је нова власт то дозвољавала. Ово би нам тврђење, најрадије, оспорили католички свештеници, али, управо, њихова документа пишу о босанском средњевековном живљу, као српском и православном. Тако, документа на латинском језику, у фрањевачкој Цркви на Стону, говоре о пребезима из Босне и Херцеговине, око 1460. године и 1483, наводећи да су православне вере. Тако пише и у документима дубровачких архива. Коментаришући их, Српско-далматински магазин. (1839), између осталог, наводи:

"А особито године 1483, кад је Ешбег-паша турски, са великом војском, упао у Херцеговину и покорио Требиње, Попово, Ерцегови и Рисан, а са тим последњи удар српској власти дао у Херцеговини, многе су тада породице српске, и знатније и незнатније, у Дубровник и у Дубровачку државу добјегле. Од тог времена, тј. од 1500. године, па до свршетка 17. столећа, о српској цркви у Дубровачкој Републици, као и пређе, ни спомена није било... Приповједају да су људи, док нису своје цркве имали, ишли горе у Труску, или у Петровску цркву, која два сата од Дубровника одстоји, или, у манастир Требнић на литургију, који је, отприлике, шест сати далеко".

Цена великог греха

Заблуда о могућности стварања исламске државе, истоветна је заблуди о стварању муслиманске нације. Не само што муслимански покрет још није "морално и бројчано довољно снажан" у Босни и

Херцеговини, него и зато што су изворна начела ислама, на која се позива Алија Изетбеговић, неприкладна за стварања модерних држава, поготову на тлу Европе. Само је привид да Запад жели устоличење исламске државе у БиХ, јер он, по ко зна који пут, преко међусобног сатирања балканских народа, само намирује своје рачуне и спроводи своје циљеве.

Најгоре је по Алију Изетбеговића (и његове следбенике) убеђење да ће Босна бити полигон за остварење идеја из Курана, првенствено оне о исламу као најсавршенијој религији, у коју треба да пређу сви становници Планете, јер су све друге религије ("Алах" је тако написао у Курану) само "ниже" развојне етапе ислама. Ова искључивост, тако слична марксистичком тумачењу развоја друштва и марксистичком најсавршенијем комунистичком друштвеном систему, као и свака искључивост, не води добру никог, па ни муслимане бивше Југославије. Јер, као што се није остварила марксистичка светска револуција, неће се остварити ни мухамедански светски ислам. Питање је колико ће дуго остатак света трпети нетолеранцију муслимана према другим религијама. У многим исламским земљама, верници других религија не могу подизати своје богомоље, у неким, опет, могу - али у облику стамбених кућа, где нема торња и звона, ако су у питању хришћани. У муслиманску свету земљу Хиџаз, где су Мека и Медина, не могу крочити "неверници", иако је то простор изузетних сведочанстава о древним цивилизацијама. Можда није далеко дан кад ће неко покренути питање, заузврат, забране доласка муслимана у света места других религија. Рецимо, у Рим. Тако, ако смо се одлучили да се осврнемо на путеве проналажења идентитета муслиманског народа на Балкану, не само у Босни и Херцеговини, намеће се закључак да је то морало да се оствари у заједници са осталим конфесијама, заиста, истог народа. Видеће се да је био грех рушење јединствене Отаџбине Јужних Словена. Тај грех, нажалост, плаћамо сви.

"Јавност". 22. август 1992.

СРБИ И СВЕТ

ПРИЛОЗИ ЗА "ЕНЦИКЛОПЕДИЈУ СВЕТСКОГ ЗЛА"

Ако би била написана Енциклопедија светског зла, онда би, несумњиво, највише њених страница било посвећено западноевропско-америчкој цивилизацији.

Ова цивилизација нас упорно убеђује у своју демократију, а посејала је највише зла широм Земље, кроз све векове. Почнимо с временом Римске Империје, кад су, у тој држави, живи људи бацани дивљим зверима. У хришћанско доба, жене су проглашаване ђавољим слугама и спаљиване су на ломачама, по пресудама католичке Инквизиције. Староседелачко становништво Америке је истребљено, уз благослов Католичке цркве. Народ Африке је претворен у робове, а Западна Европа је прогонила Јевреје, или их, силом, католичила, многе убивши - чак и после католичења.

Западна Европа је изазивала најстравичније ратове, у којима су усмрћиване десетине милиона људи. Споменимо само ратне походе Наполеона, Бизмарка и Хитлера. Како видимо, Запад се захуктао у злочинима, а данас се тако наоружао да ће му бити једноставно, у једном или више будућих ратова, надмашити размере уништавања људских живота у Хитлеровим фабрикама смрти, хрватским логорима смрти и под Трумановим атомским бомбама. Своје смртоносно оружје, Запад је већ пробао у Ираку и против српског народа у Републици Српској и Републици Српској Крајини.

Освајање

Никакви морални обзири неће зауставити европско-америчку војску у изручењу смртоносних товара на цивиле. Срби имају искуство о томе, јер су амерички авиони, иако савезнички, на православни Ускрс 1944, побили више Срба у Србији и Црној Гори, него што су то учинили немачки авиони 1941. године.

Сталну окрутност западних држава учили су наши државници у 19. веку. О томе пише Слободан Јовановић у књизи Друга влада Милоша и Михајла, Београд, Геца Кон, 1933: "Илија Гарашанин је стекао уверење о страховитој себичности европске дипломатије. Према малим народима, она нема ни

срца, ни душе; ко год није у стању да се сам помогне, оставиће га да пропадне. Кад јој се говори о правди, она одговара да се ми стављамо на локално гледиште и да не умемо да се уздигнемо на гледиште опште европско".

Видимо да се Европа и данас истоветно понаша. Она, на сваком делу Планете, систематски - према локалним условима, поставља темеље својих стратешких, привредних и других интереса. На Балкану је Европа (сад и Америка) своје интересе остваривала преко хрватских држава, чије успостављање је планирано на штету српског народа - уз отимање српских територија.

Помагање Хрвата, против Срба, као стратешког опредељења Аустроугарске, објаснио је Бењамин Калај, аустроугарски конзул у Београду и, касније, гувернер Босне и Херцеговине. Према књизи Василија Крестића: Српско-хрватски односи и југословенска идеја. Бењамин Калај је записао: "У Србији сањаре о стварању велике Србије, која би обухватала и БиХ, а касније, можда, Далмацију и Хрватску, под српском хегемонијом. У Хрватској такође, сањаре о једној великој Хрватској, која би обухватала Далмацију, Херцеговину и Босну, а касније, можда, и Србију, под хегемонијом Хрватске. Једном од ова два елемента, свакако, морамо помагати. Хрвати су образованији, имућнији и живе под сређенијим политичким условима, него Срби. Осим тога, Хрвати зависе непосредно од нас. У нашим односима са Хрватском, крије се кључ јужнословенског питања. Ако би се остварило помирење између Хрватске и Мађарске, Хрвати ће бити први који ће се окренути против Срба, не само у Србији, већ и у самој Хрватској, где има много православних Срба. Према мом скромном гледишту, од једне нове нагодбе са Хрватском, произишао би и један посредан, али не мање важан резултат - а то је закржљавање, па, најзад, и нестанак српског елемента у Војводини. Надаље, како би Хрватска добила слободне руке, безусловно би отпочела тајну агитацију у Босни и, несумњиво, с више успеха, него што је то Србија чинила, јер би Хрвати наишли на симпатије и католика и муслимана..."

Хрватско снажење, с обзиром на нас, чим се чини на штету Срба, не може бити опасно по Аустроугарску, јер границе хрватског ширења биће корисне и за нас. Не само да ћемо раздвојити Јужне Словене, него ћемо и за даље дељење (на Балкану) добити одрешене руке".

Асимилација

Да је хрватска држава прилегла да оствари овај план дела "демократске Европе", показују нам најмонструознији погроми хрватске војске над Србима 1914, 1941. и 1991. године. А између ратних вихора, Хрвати су, сходно аустроугарском плану Бењамина Калаја, припремали своје будуће геноциде над Србима. Тако су се припремали и у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији, од 1945. до 1991. године. У њој, хрватски комунисти нису били присталице равноправности и "братства и јединства" свих народа и народности. Поучан је, за нас Србе, један од примера понашања хрватских комуниста и државника у књизи академика Дејана Медаковића: Ефемерис 3, на страни 278:

"Једног дана - казивао ми је Грујић - Владимир Бакарић дође у кабинет код Душана Бркића и замоли да Бркић, као Србин, среди питање обнове сењске катедрале, која је оштећена у рату. - Знаш, Душко - рекао му је Бакарић - мислим да то треба учинити, малопре је код мене био сењски бискуп Виктор Бурић и замолио ме за помоћ. Обећао сам му, али мислим да је згодније да ти то спроведеш; управо, зато што си Србин.

Бркић је, без речи, пристао и бискуп је добио новац. После тога, Бркића је посетио прота из Плашког, чији син је погинуо у партизанима. Рекао је: - Знаш, Душко, никад нисам тражио нешто за себе, али за општу ствар хоћу радо то да учиним. Као што знаш, усташе су (хрватски војници) у Лици порушиле скоро све цркве. Страдао је и српски Владичин хан у Плашком. Послао ме је народ да те замолим да нам помогнеш. Било би добро да онај свет види да нова власт није против Цркве.

Душан Бркић замоли Бакарића да, овог пута, Бакарић - као Хрват, помогне српски народ, а случај је истоветан. Бакарић га љутито погледа, а затим грубо, својим пискутавим гласом, рече:

- Нећу! Не дам! Ни говора о поправци српске Владичине резиденције у Плашком! Нећу и не дам, и нема ту шта да објашњавам! Бркић је тад схватио и сети се да га је Бакарић једном упитао:

- Добро, Душане, ви Срби овде у Хрватској живите већ стотинама година. Увек сам се чудео: који су то разлози да вас ми, Хрвати, нисмо успели да асимилирамо. Објасни ми тај феномен. Који то враг живи у вама, да сте вековима остали оно што сте били".

Нема шта, Хрватска обавља добијене задатке, па не треба да нас чуди што су на Западу, од 1945, толико помагани хрватски усташки клубови, који су развијали расну мржњу према Србима. У том циљу, Аустроугарска је Хрватску предала Хитлеру, а овај ју је оставио "новом светском поретку". Сваку од ових фаза употребе хрватске државе, благословио је Ватикан.

"Јавност", 25.5.1996

ПОКЛАЊАЊЕ СРПСКИХ ЗЕМАЉА ХРВАТИМА, УКЉУЧИВАЊЕМ У ХРВАТСКУ БАЛОВИНУ

Српска наивност је, најпресудније, помогла стварање хрватске државе на српским етничким територијама. Она је (српска наивност), кроз векове, била богомдана полуа у рукама хрватских политичара, који су, корак по корак - до данас, остварили већину од својих државотворних замисли.

Кнез Павле Карађорђевић и српски државни лидери, стварајући Бановину Хрватску, у њу су угурали српске земље Далмације, Лике, Кордуна, Баније, Херцеговине, Босне, Западне и Источне Славоније и Срема. Била је то, по Србе, трагична одлука, која ће омогућити Хрватима да, на њеним основама, олако изграде фашистичку Хрватску, којој ће, од 1941. до 1945, главно опредељење бити биолошко уништење Срба и њихов прогон преко Дрине и Дунава, на исток.

Источни део Републике Српске Крајине треба, ове године, да буде укључен у савремену државну творевину Хрвата. Једино, што нам преостаје, изгледа да је сазнање да су ове области одвајкада биле српске и никад, до 1939, нису биле у саставу хрватске државе, или под управом хрватских феудалаца; кад је Хрватска била под Мађарском и Аустријом.

Те 1939, кнез Павле Карађорђевић и председник Краљевине Југославије Драгиша Цветковић, српски политичар, одчулили су се на решавање "хрватског питања". Уз остале српске територије, поклонили су Хрватској Бановини срезове: Вуковар, Осијек, Илок и Шид, у којима је, према аустроугарском попису становништва из 1910, живела српска већина:

Вуковар	13.502 Србина и.....	6.565 Хрвата,
Илок.....	12.214 Срба и	5.967 Хрвата,
Шид.....	14.487 Срба и.....	11.108 Хрвата,
Осијек.....	14.725 Срба и.....	6.385 Хрвата,
Укупно.....	50.928 Срба и.....	29.025 Хрвата

Приликом свог постављања за бана Хрватске, Шубашић је изјавио:

"Примајући Бановину, после хиљаду година, осећам сав терет борбе и напора прошлости и садашњости хрватског народа за слободу и срећу. Дршћем пред задатком, који ми се намеће, али снагу ми улива непоколебљива вера у силу и моћ мог хрватског народа".

Ова изјава хрватског бана и сигнали из владајуће елите у Загребу, покренули су, одмах, лавину антисрпства и антисрпских испада на људе и имовину. Хрватска сељачка странка (која је код Срба приказивана у најлепшем светлу), гурнула је хрватско пучанство на терор над Србима, преко тзв. сељачких заштитица, с наоружаним чланством, претеча хрватских усташких војних јединица из Другог светског рата. Како видимо, тадашња хрватска власт била је истоветна овој данас, под вођством генерала Туђмана.

Тадашње вести са званичних места у Загребу, гласиле су: "У Бановини Хрватској, неће бити нико трпљен ко нема поверења у Хрвате".

Свакако, овакве поруке тада су узнемириле Србе у Срему и Источној Славонији. Почетком септембра 1939. године, делегација Срба Шида и Илока посетила је председника југословенске владе Драгишу Цветковића и потпредседника Влатка Мачека, постављајући им захтев да ови срезови, са српском већином, остану у Дунавској бановини. Овом захтеву су се придружили и Срби Вуковарског

среза, који је до 1939. припадао Дринској бановини. Вуковарци су предали Резолуцију Влади а армијском ђенералу Милану Недићу, министру војске и морнарице, 2. новембра 1939. године. Уз Резолуцију су предали и пописе становништва ових области из 1910. године.

Уз ове податке, предали су и спискове пописа становништва из 1931. године, по којима је однос између Срба и Хрвата био следећи: 26.342 Србина према 11.839 Хрвата. У Вуковарском срезу су 1939. живели још бројни Немци, Јевреји, Словаци, Мађари, Руси и други. Срби Вуковарци су тражили да се припоје Војводини (Дунавској бановини), или да се дозволи да се народ, плебисцитом, изјасни у којој бановини жели да живи.

Кнез Павле Карађорђевић и Влада Краљевине Југославије оглушили су се о ове, разумне, захтеве Вуковарчана и Срба из других срезова Источне Славоније и Срема. Србима је одговорено "научно", преко професора Правног факултета у Београду др Михаила Илића:

"Шта значе унутрашње границе? Треба знати да у оквиру унутрашњих граница живи оно што је посебно (као да је српско "посебно" у— односу на српско у другим српским крајевима, примедба С.Ј), док преко њих прелази оно што је заједничко и опште... Постоји заједничко народно представништво и један Краљ, и у држави и у Бановини. Те нас унутрашње границе не деле, него су дошле да нам олакшају живот у заједници". (Види се, према овом тумачењу, да српски комунисти у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији ништа нису измислили о унутрашњим границама у држави Јужних Словена. Српски комунисти су ту глупост само преузели од српских грађанских политичара).

У Бановини Хрватској, како рекосмо, почео је терор над Србима већ 1939. године. Поред тога, хрватска власт је, одмах, почела са смењивањем Срба у свим општинским и државним органима и постављала је, уместо њих, Хрвате. Нисмо никад учили да је Влатко Мачек, тада, хрватским кадровима послао тајну окружницу, у којој је наведено да је Споразум о Бановини Хрватској привремен, да су сломљени државна целина и темељ Краљевине Југославије и да треба радити даље на разбијању Југославије. Мачек, на крају окружнице, дословно пише:

"Ових се упутстава треба строго придржавати и нека их позвани тумаче на згодан начин својим присталицама. Треба их чувати као строго поверљиве тајне. За то одговарају вође месних организација. Упуте, пак, дат ће сви хрватски заступници. Напријед сви, за слободу и независну Хрватску! " (Подаци су узети из књиге Јована Пејина, која ускоро излази из штампе: Срби Вуковара у Бановини Хрватској 1939).

"Јавност".27.4.1996.

ДУБРОВЧАНИ - СРБИ КАТОЛИЦИ!

Извињење папе Лава Тринаестог због покушаја да српски католички завод у Риму преименује у хрватски

Натко Нодило је, уз Фрању Рачког, утемељивач хрватске историје. Красила га је приврженост истини. Закључке је доносио само на основу поузданих извора и није подлегао притисцима хрватских државотвораца 19. века, који су од научника тражили да своје радове прилагођавају "историјским доказима" о присуству хрватског народа и хрватског језика "диљем" Далмације, Славоније, Срема, Лике, Кордуна, Баније, Херцеговине, Босне, Барање и Дубровника.

Доследност истини Натко Нодило је доказао и својим делом Први летописци и давна хисториографија дубровачка (ЈАЗУ, Загреб, 1883, свеска 65, стране од 92. до 128), где је, о језику Дубровника, написао овако:

"У Дубровнику, ако и не од првог почетка, а оно од памтивјека, говорило се српски; говорило - како од пучана, тако од властеле; како код куће, тако у јавном животу и у опћини, а српски је био и расправни језик".

Архива

Нодило је био потпуно у праву, мада се, данас, не би нашао нико у Хрватској, ко би се усудио да подржи овај његов научни суд. Признавањем Дубровчана католика за Србе, било би срушено све у

темељу званичне хрватске историје, па и тврдња о "повјесном праву" хрватске државе на овај град са српским становништвом и српском цивилизацијском баштином.

Сходно Нодиловом проучавању, и стари архиви Дубровника сведоче да Дубровчани, кроз векове, нису имали никакве сродности са Хрватима. Дубровачки документи откривају да је званични језик Републике био латински, али се, поред њега, помиње и домаћи језик; некад као српски, некад као илирски, некад као славински, некад као влашки, али никад као хрватски.

То што су Дубровчани исповедали католичку веру, као и Хрвати, не говори ништа о сродности Дубровчана и Хрвата. У питању је природа ширења католицизма у српским земљама; на јадранској обали и залеђу.

То је чињено захваљујући доминацији Ватикана, Венеције, Мађарске и Аустрије у овом делу Балканског полуострва. Не знамо да ли се ико, темељно, бавио историјским феноменом да је једино Србима забрањено да исповедају католичку веру!?

Таква студија би открила, поред међурелигијских односа, међудржавна, империјална и расна догађања у Европи.

Да би ово било примамљиво и значајно истраживање, опомиње нас и чињеница да су католици Далмације, Славоније, Херцеговине, Босне, Дубровника и других српских крајева, све до првих деценија 20. века, себе сматрали Србима. Временом су сви они постали "Хрвати" и међу њима нема више оних који се осећају Србима.

Институције Католичке цркве не би саме успеле да преведу Србе, са великог подручја, на католичанство, па онда да их похрвате, да им нису помагале наведене католичке државе: притисцима и привилегијама, а и кроз просветну, културну и информативну делатност. Ове државе су, ради преобраћања Срба католика и Срба православаца у Хрвате, посезале и за големом војном и полицијском силом, што је достигло врхунац у оба светска рата, кад је ово помагала и Немачка. Тако би сваки истраживач лако закључио да је однарођавање и религијско преобраћање Срба било дело европских сила и Ватикана, с примесама најоштријег расизма. Хрватска је, у овом недељу, послужила само као њихова продужена рука и окрутни егзекутор.

Подела улога у овом нечасном антисрпском послу, може се уочити на безброј примера покатоличавања православних Срба. Најупечатљивији су они везани за српске православне официре у аустријској војсци. Ако је неко од њих желео да досегне аустријске генералске чинове, морао је да пређе у католичку веру. Такве случајеве су хрватски државотворци будно пратили и одмах су, у своје лексиконе, те Србе убележавали као Хрвате.

Дубровчани су се дуго опирали укњижењу у хрватску рубрику, јер нису пристајали на тако нешто, само због тога што исповедају католичанство. На крају, ту веру исповедају Немци, Италијани, Шпанци, Французи и други народи и ником не пада на памет да их, због тога, сматра Хрватима! Зашто би онда неко Србе католике идентификовао са Хрватима? Дубровчани нису дозвољавали да их религија спутава у народном осећању. За српство су се борили јавно, књижевношћу, просветом, штампом, као и делатношћу у различитим друштвеним организацијама. Чинили су то иако су против себе имали и Ватикан, и млетачку, и мађарску, и аустријску, и немачку, и хрватску власт; у сваком периоду неку од њих, или више њих - одједном.

Занимљив је пример покушаја похрваћења Дубровчана католика у не тако давном времену - 1901. године. Хрватски државотворци су и годинама пре тога својски радили на том послу. Између осталог, бацили су око и на "Завод Светог Јеронима" у Риму, којег су основали и издржавали Срби Дубровчани. Папа Лав Тринаести је био уверен да су Дубровчани, почетком 20. века, већ били припремљени за превођење у хрватство, па је, својом булом, овај завод преименовао у "Хрватски завод Светог Јеронима".

Извињење

Дубровчани католици су жестоко протествовали против ове одлуке папе Лава Тринаестог. Папа је устукнуо. Бојао се, тада, дуже полемике о суштини српства и хрватства, а и расправе о православљу и католичанству. Послао је писмо Дубровчанима католицима, обавештавајући их да се из имена овог

завода брише додата реч "хрватски". Но, и после овог извињења, папа је и даље страховао од покретања јавне расправе о народности и језику Дубровчана, па им се обраћа, као Србима католицима, телеграмом и 1903. године.

Писмо и телеграм папе Лава Тринаестог Дубровчанима објављени су у српском листу Дубровник. али су ти бројеви годинама тражени и уништавани од стране будних градитеља хрватске државе и нације, па је питање да ли су, поред оних у архиви Ватикана, ови текстови Лава Тринаестог игде још сачувани.

Похрваћење Срба Дубровника и Срба других српских крајева чињено је крађама, између осталог, лирских и јуначких народних песама. које су скупљали Срби католици, па чак и католички свештеници. Те песме је Матица хрватска објављивала као "хрватске народне пјесме". Овакав поступак Матице хрватске подстакао је Дубровчанина католика (Србина) Луку Војновића, брата песника Иве Војновића, да у српском листу Дубровник (1897, у броју 35) напише оштру критику Матичног поступка, пророчки наговештавајући ишчезење Срба католика, уз геноцид Хрвата над Србима. Он свој чланак закључује овим речима:

"Срби преко Дрине! И та се лозинка слијепо слуша и слушаће се до оног усудног дана који мора да дође, кад ће један велики катаклизам оборити све те умјетне ограде, или... или, јаох, порушити и пошљедње бедеме народне српске зграде и тада ће - Хрвати бити задовољни!

Херострата (потпаљивач Артемидиног храма у Ефесу) ће поменути Клио - муза заштитница историје".

(Подаци коришћени из књиге: Великохрватска поама Јеремије Митровића, која ће изићи из штампе, под покровитељством "Фонда истине о Србима" у Београду).

Објављено и у "Српском наслеђу", фебруар 1998.

ХРВАТИ ПОДСТИЧУ СТВАРАЊЕ ЦРНОГОРСKE НАЦИЈЕ

Идеја о рушењу Југославије била је заједничка комунистима и хрватским усташама. Пре Другог светског рата, обе партије означавале су Србе као великосрбе и као кривце за "утамничење осталих народа у држави Јужних Словена". Било је и других подударности у програмима једне и друге партије, посебно кад је била у питању српска нација.

Добро нам је позната комунистичка политика расрбљавања, стварањем нових нација у оквиру српске: македонске, црногорске, муслиманске и покушаја стварања војвођанске. Али, такву политику срећемо и код хрватских усташа. Током Другог светског рата, интензивно су радиле усташе на одвајању Црногораца из српског народа. Данас би то требало да буде упозорење Србима, који често истичу да су Црногорци, а не Срби. Ако не верују да је у питању план поделе, лакшег уништења Срба, нека прочитају предлог Предсједништва владе НДХ за решавање српског питања, бр. 2684, од 26. 6. 1941, упућен Министарству унутрашњих послова, Одјелу за Србе, на основу којег су проистекла упутства, као оно Државног равнатељства за обнову, бр. 2446/78/1941, од 9.8.1941:

"Предмет: Ухићење попова, поступак са Румунима, Црногорцима, Македонцима и Русима - свима котарским областима, свима испоставама, свима редарственим равнатељствима, свима Великим Жупанима, свима градским поглаварствима, свима исељеничким логорима.

У вези са већ раније датим упутама, ухитите све монахе и калуђере, те још преостале грчкоисточне попове, заједно са обитељима и пропатите их у исељенички логор Цапраг крај Сиска. Односи се само на попове који су по народности Срби и на Црногорце, који су се осјећали Србима.

Изузмите оне попове, који су, услед болести или старости, неспособни за транспорт. Преосталим поповима било које народности, забраните свако даље вршење њихових црквених функција. Са имовином исељених попова поступите према, такођер, раније датим упутама; то вриједи и за црквено благо и сву црквену имовину.

Подједно се обавјештавате, да је изузето од исељења у Србију житељство македонског (бугарског), руског и украјинског порјекла, као и они Црногорци, који се нису огријешили о интересе хрватског народа и нијесу се истицали и сматрали Србима. На ова лица несмију се примјенити мјере, које се подузимају против опасних и непослушних Срба...".

Потпис државног равнатељства је, на документу, нечитљив,

Подаци су узети из докторске дисертације Српска православна црква 1941 - 1945, пријављена Филозофском факултету у Новом Саду, професора Вељка Ћ. Ђурића.

"Јавност" 08.07.1995.г.

НОВИ ПОДАЦИ О ПОРЕКЛУ НЕСРПСКИХ ЦРНОГОРАЦА: КАДА СУ НЕМЦИ НАСЕЛИЛИ КАТУНСКУ НАХИЈУ

КО НА ЦЕТИЊУ ПЕВА "ДАНКЕ ДОЈЧЛАНД"

Потшјетник о Црној Гори и Црногорству групе аутора, којије објавио цетињски издавач "Дигнитас - Елемента Монтенегрина", са новом граматиком и азбуком латинчног писма покушава да објасни зашто Црногорци не припадају српском народу. Писци ове књиге отишли су корак даље од Шпире Кулишића, који се пре двадесетак година "прославио" својом "Етногенезом", и фалсификујући историчара проф.др Рељу Новаковића доказују да су преци данашњих Црногораца немачког порекла

На Цетињу је издавач "Дигнитас-Елемента Монтенегрина" (1996). штампан Пошјетник о Црној Гори и Црногорству групе аутора, којим се, новом граматиком и азбуком латиничног писма, објашњава зашто Црногорци не припадају српском народу. Писци су жељели да оставе "научнији" утисак од Шпире Кулишића, који је пре двадесетак година своју Етногенезу базирао, претежно, на разликама између говорног језика у Црној Гори и оног који је усвојен као српски књижевни језик. Оваквом методологијом, могао би се староседелачки живаљ у било којем нашем крају прогласити несрпским, јер је и у њему наслеђен дијалекат, мање или више, различит од српског књижевног језика. Тако би, примера ради, становници Купрешке висоравни (где сам ја рођен) могли бити проглашени несрбима, јер говоре икавским наречјем и употребљавају неке старе речи - које се ретко срећу у књижевном језику Да не говоримо како би, при оваквој одредници о националној припадности, прошли становници Пирота, Далмације, Баната...

Аутори Пошјетника су се одлучили да, проналажењем постојбине црногорских предака, изведу непобитан закључак да Црногорци нису ни Срби. Покушали су то да потврде ослањањем на историјске радове проф. Реље Новаковића, али су, тиме, навелико погрешили. Вероватно да то не би учинили да су стигли да прочитају Новаковићеве књиге:

Непознати Црњански - српски трагови на Британским острвима и Карпатски и ликијски Срби, (ИПА "Мирослав", Београд - 1997. године). Проф. Реља Новаковић је најнепогоднији историчар за сведочење да су Црногорци несрпског порекла. Зато су аутори цетињског Пошјетника приредили себи велику неугодност што су се позвали на његову књигу: Одакле су дошли Срби на Балканско полуострво. У Пошјетнику су коришћена географска имена у Полабљу (данања Немачка), којих има и у Црној Гори и тако је изведен закључак да су црногорски преци стигли из ове области у Црну Гору и у новој постојбини дали имена својих старих насеља, планина, река и језера. Проф. Реља Новаковић је претпоставио блиску сродност средњовековних становника Црне Горе и Полабља, али само на основу обостране припадности српском народу. Сам наслов Новаковићеве књиге (Одакле су дошли Срби на Балканско полуострво), на коју се позивају писци Пошјетника, показује да је посвећена прошлост српског народа. Ове чињенице су, изгледа, били свесни поменути писци, па је један од њих пожurio да у поглављу: "Одакле су дошли преци Црногораца" делимично оспори проф. Новаковића, не признајући му да је у својем делу писао о Србима: "Овде, наравно, морамо истаћи да прије досељавања на Балкан није било формираних словенских народа, као што није постојала ни већ формирана будућа јужнословенска заједница, јер је Балкан насељен са различитих праваца из словенске прадомовине."

Илири ни(су) Срби

Овим се жели рећи, то је очигледно, да су словенски досељеници који су формирали српску нацију, пореклом из различитих крајева, а да су они који су формирали црногорску нацију стигли само из једног подручја - данашње територије Савезне Републике Немачке. (Својевремено, у Другом светском рату, представници Хрвата и наших муслимана убеђивали су Хитлера да су им преци Готи - они народи за које се сматра да су и немачки преци. А после Другог рата, као одговор Павелићевим Хрватима певала се позната песма: "Ми прастари сви смо, ми Готи нисмо, Словенства смо древнога чест. Ко друкчије каже, клевете и лаже..") Ауторима Пошјетника је толико стало да су им преци (а несрби) дошли из Немачке да неколико пута наводе да су (ти средњовековни преци у Немачкој) одлучили да пронађу обалу топлог мора и да се тамо преселе. Успут, они подсећају да се Јужни Словени, у то време, "само крајње условно могу помињати као народи: Срби, Словенци, Хрвати или Црногорци". Ова напомена је била потребна да би се, колико-толико, обезвредила чињеница да се у сачуваним документима средњег века, ипак, претежно спомињу Срби, без обзира да ли је реч о онима у Полабљу (Немачкој) или на Балканском полуострву, Карпатима и Малој Азији.

Опасност по промовисање црногорске нације лежи и у све бројнијим истраживачким радовима о Илирима. Нису само наши историчари износили претпоставке да су Илири, у ствари, Срби - староседеоци Балкана и да није било никаквог досељавања Словена у VI и VII столећу после Христа. Зато писци Пошјетника само бележе да Илири нису Срби. Не покушавају да оповргну наводе у сачуваним документима и закључке неких историчара да је у питању само један балкански народ са два имена. Они се ослањају на званичну историју у Европи, за коју су многи Европљани рекли да је писана из побуда сличних онима у књизи о црногорској нацији. (Друго је питање што се у званичним историјама европских држава такве примедбе игноришу).

Писце Пошјетника чека таква историјска документација. У њима је много података о томе да је данашња Црна Гора била једна од централних српских области пре него што су се Срби, званично, доселили на Балкан у VI и VII столећу.

Професор историје на Сорбони Франсис Конт (1944) написаће у својој књизи: Словени, (Београд, "Филип Вишњић", 1989) да су Словени господарили целим Пелопонезом (сем неколико приморских градова) од 585 до 807. године, а делом овог полуострва још око 150 година.

Љиг у Шкотској

Проф. Реља Новаковић ће разочарати писце Пошјетника, кад сазнају да је у његовим књигама: Непознати Црњански и Карпатски и ликијски Срби побројано много дела британских и ирских научника, с почетка нашег столећа, у којима се Илири сматрају Србима. Међу њима су Гордон Чајлд, проф. Ј.Б.С. Холдејн, проф. Стјуарт Пигот, проф. Мак Алистер и други. Проф. Реља Новаковић је, наводећи речи из њихових дела (за које су ови научници тврдили да су келтске), омогућио сваком читаоцу Непознатог Црњанског да закључи да су неке од њих управо из српског језика. Као "Љиг", јер имамо и насеље с таквим именом у Србији и изведену реч - "љигава". Интересантно је да проф. Новаковић прихвата да је град у Шкотској, у римско доба, имао име Брабоњакум (на енглеском Тор Оваца) и да је оно потекло из келтског језика. Међутим, свакако је у питању српска реч "брабоњак - овчији". Ова запажања обичног читаоца говоре о томе да су, поред узгредних двоумљења о пореклу Келта, наведени британски и ирски научници у праву кад Илире сматрају Србима и веома сродним становницима предримске Британије и Ирске.

О Србима, као Илирима, проф. Реља Новаковић сведочи на основу једног докторског рада из Беча из 1821. године. У њему се наводи да су Илири Срби и да су се они (некад давно) селили са Балкана до севера Европе и онда се враћали.

Интересантни су подаци о Србима на Карпатима и на обалама Дунава, почетком IV столећа у књигама проф. Новаковића. То је време старије за 300 година од времена кад су се Срби (према тумачењу званичне историје) доселили у ове пределе. Проф. Новаковић описује међусобно ратовање два римска цара - Константина Великог и савладара му Ликинија. У средњовековним изворима је више података да је Ликиније био Србин и да је од карпатских Срба добио војну помоћ. Место рођења цара

Ликинија је у документима различито обележено: Далмација, Дукља и Дакија јужно од Дунава. Сасвим је вероватно да ту нема никакве непрецизности, него је могуће да се мисли на исту област, а да је називана тројако. Као што се, данас, именима: Шумадија, Метохија, Космет, Војводина означавају делови Србије, а да се то не мора посебно наглашавати.

Проф. Новаковић излаже и податке о епископу Никети из истог столећа. Овај хришћански веродостојник је из Ремизијане (Беле Паланке) ширио хришћанство "међу примитивним Србима". Ако се у IV столећу помињу Срби на Балкану, онда немају прво писци Пошјетника да српско име за народ није било познато од VI до IX столећа, кад су се, наводно, спремали и доселили несрпски преци Црногораца из Полабља у Црну Гору. Њима на жалост, види се да је проф. Новаковић веома неугодан сведок за оно што они траже - да није било српског имена на подручјима куд су се кретала и где су се настањивала племена од којих су потекли несрпски Црногорци. Да бисмо се у то уверили, треба прочитати делове наведених књига проф. Новаковића.

У њима он, заиста, наводи да су се нека племена досељавала на Балкан из Полабља - у време како то наводе и писци Пошјетника. Међутим, проф. Реља Новаковић каже да су се ти досељеници, на изненађење Срба на Балкану, такође представљали као Срби.

Погрешно читање историје

Пошто проф. Новаковић налази Србе у IV столећу на Балкану и у данашњој Румунији, мора да се запитамо да ли је могуће да су на истом месту, и у исто време, живели и Илири, и Дачани, и Трачани, а да они нису били Срби. Да је то било могуће, онда би историјски извори забележили једне поред других, али то се не дешава. Спомињу се или Илири, Трачани, Дачани и Далматинци, или само Срби. Двоумљење може да се отклони читањем наведене књиге француског проф. Франсиса Конта (Словени), јер налази на Балкану - јужно од Дунава у VI столећу само Србе (Словене): Аутори "Пошјетника" су се ухватили за топониме у Полабљу, које је објавио проф. Реља Новаковић у књизи: Одакле су дошли Срби на Балканско полуострво и пошто су нашли да има истоветних географских имена и у Црној Гори, изабрали су ово подручје у данашњој Немачкој за постојбину својих предака. Но, ови тополи су неуверљива подлога за тезу о црногорској нацији, с коренима на немачком подручју, јер проф. Новаковић проналази истоветне топониме и у Румунији, и у Британији, и у Француској, и у Италији, и у Малој Азији, и на Кавказу, и у Сирији, и у Ираку, и у Индији, па и у Авганистану. А у Авганистану живи и племе Куча (Енглези га - због несавршености свога писма - зову "Качи"), па би само овај податак требало да мотивише заговорнике несрпског порекла црногорске нације да, уместо Немачке, изаберу Авганистан - као постојбину својих предака. (Иначе, слично су поступили и хрватски интелектуалци - трагајући за својим коренима у Ирану, само зато да би побегли од чињенице да су својом већином, на разне начине, преобраћени Срби).

Подилажење туђину

У Пошјетнику је настављена и игра језиком, али не тако упорно као код Кулишића, раније. Али, аутори су пре показали своју инфериорност у односу на Немце - којима у и у овом делу подилазе - него што су нас уверили да им преци из старог краја доносе у Црну Гору и оне топониме који су потекли из немачког језика. Они тврде да је старије име Никшића (Оногошт) потекло од немачког појма за госта (Гаст), не досетивши се да је Европа била пуна храмова посвећених словенском богу Радгосту пре него што су Немци крочили на њено тло - и то као завојевачи. Повлађивање "културном Западу" следи и у навођењу да су, од немачке речи "Струмф", црногорски преци творили своје речи: Трст, прст, крст, прт, срп, стрп! Забога, оваква тврдња је ван сваке логике, из два разлога:

1. Немци и други Запађаци тешко изговарају речи у којима се "р" појављује као самогласник и
2. западноевропски језици су настали тек после римске окупације, кад су поробљеном становништву наметнути дијалекти вулгарног латинског језика - оног језика којим су се служили државни чиновници, официри и војници нелатина - то пише у свакој енциклопедији под одредницама "Језик". Тако су западноевропски језици, поред тога што су наметнути силом, млађи од словенских, па није могуће да је немачки језик могао утицати на обликовање најосновнијих речи српског језика - речи које су биле коришћене миленијумима пре Римске Империје.

Своју инфериорност према другим нацијама, поборници несрпског порекла Црногораца показали су и издавањем Пошјетника о Црној Гори и Црногорству, јер су се одрекли ћирилице и штампали га на латиници, с упадљивом употребом речи које нису уобичајене у српском књижевном језику (слично пракси у Хрватској), али и с новим словом, које сам разумео као два гласа (шј), а означавају га латиничним "Š" - са једном цртицом изнад.

Полабље - српска земља

Према ауторима Пошјетника. Полабље не би могло да буде постојбина предака Црногораца - уколико они остају при тврдњи да ти преци нису били Срби (и ако дозволимо да је било неког пресељења становништва из овог подручја у Црну Гору). Ови крајеви су, пре доласка Немаца, били насељени Србима. То нам потврђује проф. Реља Новаковић, али да се не задржавамо само на радовима овог нашег историчара, јер аутори Пошјетника неће да поверују ни њему, без обзира што су га, претходно, изабрали за свога сведока. Они ће више поверења поклонити историчарима са Запада, па ћемо их упознати с текстовима немачких историчара о Полабљу и становништву у њему у средњем веку.

Немачки научници, сходно својој пословичној педантности, изучавали су историју српског народа између Одре и Лабе све до краја XIX stoleћа. Али, тада су немачке државне вође одлучиле да створе немачко царство на рачун суседних народа и Германе су прогласили припадницима више расе. С обзиром да су знали колико српске крви тече венама људи " више расе", забранили су даље истраживање српске историје, а претходна изучавања више нису публикована. Није било могуће да Немци признају да воде порекло и од Срба, које су сматрали нижим бићима, и да признају да су централне немачке земље делови српске постојбине.

На срећу, неки текстови старих историјских радова о Србима штампани су у бившој Демократској Републици Немачкој и то на немачком и српском (лужичком) језику. У једној од тих књига (Кроз stoleћа -През летстотки, аутор: Петар Кунца - штампана у Будишину, 1979. године), на страни 35. је подручје између Лабе и Одре означено именом: "Сербја" и објашњени су правци немачких освајања ове српске државе; у времену од 1050. до 1300 године (копија стране у прилогу). У књизи на немачком језику: Zur sorbischen Geschichte исто подручје је обележено као "Српска област" насељена племенима: Обордита, Љутићи, Моричани, Древљани, Гламочани, Лужичани и други (приказ у прилогу).

Наравно, Немци ће, ради остваривања империјалних циљева, ову земљу - како је то наведено и у "Пошјетнику" - да називају, у овом stoleћу: "Земљом Словена", да би се преосталим малобројним Србима у немачкој (формално) одузело право да баштине земљу предака. Јер, "Словени" су уопштено име за многобројне народе - и оне чији корени не потичу из Полабља, па се Срби трпају с њима у исти кош.

Зле намере

Ако благонаклоно поступимо према писцима Пошјетника, јер су, због недостатка информација, закључили да је Полабље припадало неким другим народима, а не Србима, заблудама се не би могле назвати њихове друге тврдње - за које су имали довољно историјских података. Тако, наводе да су њихови преци са стаништима у Црној Гори (Дукљани, па Зећани) били несрби, као и старији преци у Немачкој. Јадикују да су Зећани били вазали Србина Стевана Немање, а не објашњавају како овај владар може бити Србин, ако је и сам Зећанин - рођен у Рибници - данас Подгорица, а Зећани (по Пошјетнику} нису Срби. Зетско-српским односима додају и то да су од 1360. године, Зећани морали да се боре " како противу Срба, тако исто и свијех осталијех непријатеља". Очигледно, Немања за њих није припадао прецима Црногораца, као што то право не дозвољавају ни кнезу Лазару Хребељановићу, рођеном у Грбљу. Они деле српске владаре и племиће на Србе и несрбе, рачунајући да су Деспоти Стефан Лазаревић и Ђурађ Бранковић, Никола Алтомановић и Твртко Котроманић Срби и да су се зато тукли, за поседе, са зетским (црногорским) династијама: Балшићима и Црнојевићима. Не објашњавају ко је Србин, а ко несрбин у борбама између кнеза Лазара и Николе Алтомановића, јер су се и они међусобно, тукли за поседе.

За писце "Пошјетника" нема српских владара пре Стевана Немање, па и поред тога што византијски цар Порфиригенит VII износи податке о Србији у десетом столећу. За њих су сви тадашњи владари несрби. Овде поборници црногорске нације морају да се "погурају" са хрватским повјесничарима, јер и они многе од српских владара (па и Немањиће) убрајају у хрватске.

Интересантно је како проф. др Војислав П. Никчевић објашњава зашто је Краљ Никола Петровић опевавао српство и зашто се представљао Србином. Не говори ништа о пореклу породице Петровић која је у Црну Гору стигла из српске Босне (околина Травника), али каже да краљ Никола није био Србин и да је његово српство било производ сопствене освајачке политике "у односу на Србе и Србију". Ова максима се толико одомаћила код поборника црногорске нације, да је они користе као непорецив одговор на изливе оноликог српског патриотизма у делима Његоша и краља Николе. Нема шта, проф. Никчевић сврстава Његоша и краља Николу, раме уз раме, с Турцима, с тим што они још подмуклије од Турака присвајају српске земље и на њима српско становништво асимилију у Црногорце - подразумева се, оне који ни случајно не могу бити Срби.

У Пошјетнику преовлађује закључак да су се Црногорци (несрби) борили за своју државу, после турског освајања Балкана, а да тако нешто не може да се припише и Србима. Његови аутори, види се, пишу овако из зле намере, јер да није тако, не би могли да пређу преко столетних битака Срба у свим покрајинама за своје ослобођење и стварање својих држава. Срби су у Војводини покушали да оснују своју државу још 1521. године и тад су били изабрали за вођу цара Јована Ненада Црног. У рат против Срба кренули су и Турци и Мађари. Јер, Војводина је била подручје на којем тадашње велике силе нису могле трпети онолико српске државности колико су трпеле у периферним гудурама Црне Горе.

Страх од Срба

У исто време, војска Барање (у оквиру Мађарске) била је састављена само од Срба (а Барања је захватала много веће подручје него данас) и она се супротставила Турцима под вођством Стевана Штиљановића. Срби Далмације, уз помоћ пребега из Црне Горе, Херцеговине, Босне и Лике, борили су се против Турака у млетачкој војсци у Кандијском рату, од 1645. до 1669, имајући своју војну и локалну цивилну организацију у Далмацији. Од 1683. године (кад је била турска опсада Беча), Срби су, против 100 000 турских војника, извојевали бројне победе, мада је Млетачка Република помагала Турцима да угуше ову српску буну. На њеном челу био је Илија Јанковић, а његов старији брат Стојан Јанковић је покушао (по наговору Венеције) да смири устанике. Но, они су сами ослободили данашњу Далмацију, сем утврђења у Книну, Сињу и Имотском. Наравно, каснијом одлуком великих сила Срби су развлашћени а Далмација предата Венецији.

Срби Барање су ратовали против мађарске власти од 1703. до 1711, а Мађарима су Аустријанци ишли на руку, све док Мађари нису очистили Барању од Срба, где су они, до 1711. године, били једини становници -око 80% православни и 20% католици. Тамо су имали своје цркве и 4 манастира, са административним центром у Стоном Београду на Блатном језеру. Почетком осамнаестог столећа Срби Далмације су подигли буну против млетачких власти, под вођством Петра Јагодића Курице, а Срби су сличне буне дизали против Аустрије у Славонији, Кордуну и Банији.

Српска организација у Војној Крајини у Аустрији имала је државне атрибуте и то од 1630. године до краја прошлог столећа. Коначно, пре устанка у Србији, Херцеговини и Босни, највећа епопеја српског оружја била је крајем седамнаестог столећа кад су Срби изнели највећи терет хришћанско-турског рата, ослободивши српске земље од Прилепа до Мађарске и од Јадрана до Вараждина. Међутим, Аустрија и друге европске земље нису могле поднети формирање српске (словенске) државе на толикој територији, па су њену већину препустили Турцима, а делове припојили себи. Да би се ово остварило, Аустрија је претходно утамничила српског вођу грофа Ђорђа Бранковића, а српске организације расформирала.

Види се да су Стојан и Илија Јанковић, Илија Смиљанић Змај Огњени Вуче, Лука Вукаловић, Стојан Ковачевић, Голуб Бабић и други били исто тако добри јунаци као и Марко Миљанов, Пеко Павловић и Никац од Ровина, али су ови први ратовали тамо где, по геополитичким плановима великих европских сила, није било дозвољено заметање ни најмање српске државе.

КАКО ЦРНОГОРСКИ АКАДЕМИК МИЈАТ ШУКОВИЋ, У ЈЕДНОМ ТЕКСТУ, ОБЈАВЉЕНОМ У "ГЛАСУ ЈАВНОСТИ", УВЕРАВА ЦРНОГОРЦЕ ДА НИСУ СРБИ, ОДНОСНО СРБЕ ДА ЦРНОГОРЦИ НИСУ ДЕО ЊИХОВОГ НАЦИОНАЛНОГ КОРПУСА

ШТА СЕ ВИДИ КРОЗ "ИЗМАГЛИЦУ СРЕДЊОВЕКОВЉА"

Шуковић каже да је црногорску нацију створило "мењање много тога у последњих 150 година" и том времену даје предност над средњим веком и његовом измаглицом. Али, при том заборавља на државни инжињеринг великих сила, којим је у последњих 150 година систематски разарано српско ткиво

У тексту академика Мијата Шуковића у "Гласу јавности" од 15. децембра 1998. године, уочљив је напор аутора да нас увери да је дијалог, о томе да ли су Црногорци Срби или не, бесмислен, јер они који тврде, каже он, да су Црногорци Срби, служе се "политичким усмерењима, интонацијама и измишљотинама". Управо, академик Шуковић, у сваком реду свог чланка, намеће искључивост, попут свог закључка даје свако антицрногорство, у суштини, антисрпство (мисли да се враћа Србима као бумеранг).

Мисија Николе Радоњића

Шуковић, тиме, прети, јер то значи да ће наљућени припадници црногорске (несрпске) нације бити антисрпски расположени. Овом поруком академик Мијат Шуковић не износи ништа ново, јер Срби знају на што су спремне групе српских преобраћеника. Две раније отпадничке групе (исламизирана и покатоличена) и данас су у служби српских непријатеља, а њихов врхунски "цивилизацијски" домет је извршење најбруталнијег геноцида над својим, дојучерашњим, саплеменицима. Тешко је замислити да ће се, у блиској будућности, према Србима друкчије понашати они Срби из Црне Горе који се буду одрекли припадности српском (свом) роду. Академик Шуковић подвлачи своју искључивост и тиме што за потврду несрпског црногорства налази само у тренутном стању свести својих присталица: "Чињенице", пише он, "из садашње реалности, такве какве јесу, објективно, без обзира што ко мислио о њима, и односи између тих чињеница, кључне су за утврђивање истине о црногорској нацији". Даље, позива се и на друге чињенице - "у универзалном систему вредности", али их не набраја. Међутим, он добро примећује да је црногорску нацију створило мењање много тога у црногорском друштву за последњих 150 година. Новијем времену даје предност у односу на претходно - које означава као "измаглицу средњовековља, замагљивање и скривање суштинских разлика и противречности садашњости и прошлости и романтичарски сентимент, нису поуздан основ за закључивање, са својствима научности, о црногорској нацији у садашњем времену".

Супротно тврђењу академика Мијата Шуковића, логика говори да не би балкански догађаји последњих 150 година смели бити основ за доказивање несрпске припадности Црногораца. Управо, у овом времену је, државним инжињерингом великих сила, разарано ткиво српске нације. Кад Француска и Енглеска нису могле придобити Његоша за антируску и антисрпску политику, послале су у Црну Гору и у Брда Николу Радоњића Васојевића, дајући му задатак да створи кнежевину "Холимију", а њено становништво да преобрати из православља у католичанство (у овом веку је у игри само цепање Српске православне цркве). У програму Николе Васојевића, на којем је радио Панславенски покрет под контролом Француске, већ су (тада) унесене измишљотине, којима се и данас служе заговорници несрпске припадности Црногораца.

- 1) да су Црногорци готског порекла и дошли с територије данашње Немачке у 9. столећу,
- 2) да су сви владари у Србији, пре Немање, били несрби и
- 3) да су Црногорцима непријатељи Срби и Руси.

Програмирано расрбљавање

Поред оваког садржаја антисрпског програма, стигло се и до етапе расрбљавања Црногораца током Другог светског рата у Независној Држави Хрватској. Хрватска војска није убијала оног Црногорца који је изјавио да није Србин. Најватренији поборници црногорске нације били су Павелићеви савезници из Црне Горе: Секула Дрљевић и Штедимлија Марковић. Следећа, увезена, мера за расрбљавање Црногораца учињена је од стране Коминтерне и комунистичке власти у Југославији 1945. године, када је та власт, користећи лако прихватљиви ауторитет државе, постепено убеђивала младе српске нараштаје у Црној Гори да нису Срби.

Све ово, а и друго, Шуковић занемарује и тврди да два момента потврђују да Црногорци нису Срби. наводи:

1) више од пола милиона Црногораца се изјаснило да нису Срби (не наводи да је то било лако онима који су се српства одрекли још у време исламизације) и

2) црногорску националност "поштују сви културни, научни и политички чиниоци широм света".

Ове две чињенице, бар што се тиче овековних прилика на Балкану, не могу бити никакав прилог у корист тврдње да Црногорци нису Срби. Јер, у вези са националним изјашњавањем приликом пописа становништва у бившој Југославији, најочљивије је деловање на расрбљавању. Поред пола милиона Срба - који су се, по Шуковићу, изјаснили као Црногорци - било је више од тог броја оних Срба који су се изјаснили као Југословени. Данас се, већина од њих, каје због тога. Тај попис је навео и многе да се изјасне да су "Муслимани", иако такве нације нема ни овде, ни у свету. (Расрбљавање, овим путем, успело је у Македонији, па тамошњи потомци Срба, с усхићењем, убошћују трупе НАТО, којима су, на Балкану, једини непријатељи Срби).

То што се Шуковић позива на светско признавање црногорске посебности у односу на српску, само је још један путоказ за закључак да Црногорску нацију стварају и светски моћници - зарад својих циљева. На исти начин, сведоци смо тога, они признају и посебности Срба муслимана у Рашкој, Срба у Војводини, латинизованих Срба у Тимочкој крајини, па и посебност Срба у Шумадији. Светске силе ће те посебности (несрпске) помагати и у свом науку успети, ако у одабраним срединама буду имале довољно присталица - с мишљењем какво је код академика Мијата Шуковића.

Пише: Слободан Јарчевић

ПРОШЛОВЕКОВНО РАСРБЉАВАЊЕ ЦРНОГОРАЦА

Почетком 19. века, Француска, Енглеска, Света Столица и Турска имале су план да српске земље приморају да остану под турским ропством, или да им се да самоуправа, под условом да признају папу за свог верског поглавара. Коришћен је Пансловенски покрет (основан у Паризу) да би Срби лакше прихватили подвалу. Посебно су се трудили да за идеју придобију црногорског владику Његоша. Њему су Турци нудили проширење Црне Горе - уз признавање турске власти, а северна Црна Гора, Рашка и део Херцеговине требале су да чине посебну "државу", на челу са кнезом Николом Васојевићем, који је прилежно радио на покатоличавању Срба у овим крајевима. Имајући у виду ове намере великих сила, Његош пише Илији Гарашанину из Трста, 11. новембра 1850. године (као да описује данашњу игру Запада око Црне Горе):

"Ваше Високородије,

Сви они неповољни гласови који се разnose о намеренију једне партије, које ће намереније вредити општељубљеном књазу и Правитељству српском, исто и напретку целог Српства - сви су ови гласови дјетињско плетење и празни пуф у ветар. Будите спокојни, поштени и драги Србине, и немојте никада помислити, а толи веровати, да ће владика црногорски бити сочлен којекаквих ветрењалах, а толи сочлен партије која противу мене и целога Српства светиње дејствује. Са стране црногорске будите сасвим мирни. Ми к Вама друго не гајимо до чисте братске искрености. Ми се ни у чем непуштамо без Вашег саогласија, а с Вашим согласијем свагда смо готови... Та и новци не могу све учинити, дајбуди дје се опште несреће и срамоте тиче. Највиши је аманет и светиња наша после имена Душанова име Карађорђево. Ко је овоме имену противник, тај није Србин, но губави изрод српски...

ДУБРОВАЧКА КЊИЖЕВНОСТ ЈЕ СРПСКА О ЛЕПА, О ДРАГА, О СЛАТКА СЛОБОДО

Српска вила надахњивала је дубровачке чеснике, рекао је Медо Пуцић

Сви дубровачки писци осећали су се Србима, а највећи међу њима Иво Гундулић је у Осману од 11.000 стихова већину посветио Србима у Србији, Македонији, Херцеговини и Босни.

Данас, већина Срба зазире и од саме претпоставке да би припадници славне дубровачке властеле могли бити Срби и од тога да је Дубровачка Република била једна од српских средњовековних држава. Због тога је лако хрватској држави да својата целокупну баштину и Дубровника и Дубровачке Републике. Тиме је, из српске књижевне круне, украден највреднији драгуљ. Да би био враћен, српске просветне и културне установе морале би да отворе међународну расправу о томе. Доказа за крађу српских интелектуалних добара Дубровника има на претек.

Да не говоримо о српству у средњем веку, јер оно, тада, није било начето хрватском индоктринацијом. Осврнућемо се само на српство Дубровника у 19. и у првим деценијама 20. века. Било је и те како неговано. Тад су, под српским именом, цветале привредне, друштвене, просветне и културне организације у Дубровнику и околини.

1874. се у Дубровнику оснивају: Певачко друштво "Слога", Дубровачко радничко друштво, Дубровачки гласбени збор, а 1887. и Задруга Српкиња Дубровкиња. Затим, следе: Српска дубровачка академска омладина - 1900, "Српска зора" - 1901, Гимнастичко - соколско друштво "Душан Силни" - 1907. и Матица српска - 1909. Ћирилична издања књига и новина, издавана су у штампаријама Претнера и Мате Грацића.

Један од најугледнијих новчаних завода у Далмацији, била је Српска штедионица у Дубровнику, а важан допринос привредном развоју Дубровника долазио је из Савеза српских земљорадничких задруга. Најпознатије српске новине у Дубровнику биле су Дубровник. Овај српски лист пратио је, редовно, активности свих српских друштава и установа. Посебно је, сваке године, приказивао светосавске прославе.

Градић Цавтат, недалеко од Дубровника, није заостајао у неговању српских културних и просветних установа. Цавтаћани су основали српско музичко друштво "Захумље". Срби Цавтата су 1904. покренули борбу против хрватских праваша, предлажући да се овој странци супротставе, заједно, Срби и Хрвати. Цавтат је српској, касније, и југословенској култури дао: Валтазара Богишића, Луку Зореа, Људевита Вуличевића, Влаха Буковца, Франу Супила и друге. Без обзира на то што је већина Дубровчана била католичке вероисповести, нико од њих није доводио у сумњу своју припадност српском народу. Најславнији Дубровчани су остављали писмене трагове о својој народности, посебно у књижевним делима. Тако је члан једне од најугледнијих дубровачких породица Лука П. Примојевић, 1514. молећи Сенат да му дозволи отварање штампарије, обавештавао да ће у њој штампати српском азбуком, онаквом какву употребљавају српски калуђери и онаквом каквом се штампају књиге у штампарији Црнојевића.

Хрватска, "врло далека земља"

Мавро Орбин пише о Војводству Светог Саве у Босни, а за Хрватску каже да је "врло далека земља", посвећујући јој само десетак редова. Иво (Џиво) Гундулић, поред неколико стихова посвећених Хрватској, у Осману све остале, а има их 11.000, повећује Србима у Србији, Македонији, Херцеговини и Босни.

Дубровачки посланик у Паризу Антун Сорго-Соркочевић (1775 -1841) штампао је у Паризу брошуру: Постанак и пропаст Републике Дубровачке. у којој је предложио да се уједине, у једну државу, Дубровник, Бока Которска, Црна Гора и Србија. Брошура је била забрањена у Аустрији.

Песник Дубровника Медо Пуцић рекао је да је "Српска вила надахњивала дубровачке пјеснике", а сам је написао песму Српској земљи старој - 1848. У то време је и Георгије Николајевић јавно рекао да Дубровчани говоре "српским, херцеговачким наречјем".

Песник слободе и лепоте

Великом песнику Дубровника Циву Гундулићу, споменик је подигнут 1892, на предлог Српске дубровачке омладине од 1880. Опћинско вијеће града је предлог усвојило и одлучило да организује одбор за прославу 300. годишњице песниковог рођења. У Одбор су ушли Срби католици и изразите присталице Југославије: Медо Пуцић, Перо Будмани, Иво Казанчић, Мато Водопић и Луко Зоре. Одбор је, 15. августа 1892, упутио писмо следеће садржине Јовану Ристићу, намеснику краља Александра Обреновића: "Нама Србима понос испуњава груди, кад год поменемо наш стари и толиком славом овенчани Дубровник. Некада беше овај наш град први међу нашим градовима: и просветом и трговином и политиком и богатством, али највише својим песништвом. И много већи народи нису, у оно време, имали града који би се мерио с Дубровником. Он не само себи, свом народу, него свету - даде неколико величина научничких. Али све то није пронело толико славу његову, као што га уздигнуше синови његови, познати у нашој књижевности по имену: дубровачки песници. Читаво коло песника даде нам тај наш прослављени град; њихова имена светле светлошћу јарком, која се не тули и која се неће угасити, док је у животу и једнога Србина. Прва звезда на овом светлом небу јесте Гундулић, који угледа света пре триста година, и чију тристогодишњицу свечано прослависмо и ми у Београду, при крају 1887.

Рођен од Србина властелина, однегован у слободи и богатству, Гундулић се посвети науци. Из младачке душе његове почеше се одлегати песма у стиховима, најсавршенијим оног времена. Његов песнички рад беше обилат, али се издвајаху најзнатнија и најславнија два дела: Дубравка и Осман. У првом слави слободу свог милог Дубровника; у Осману пева победу песму крста над полумесецом и прориче бољу будућност свом српском народу."

Како је то увек бивало, на ову српску прославу стигао је аустријски цензор, који је, из свечаних говора, избацивао све оно што је говорило о српству Дубровчана и српским династијама. Аустријском цензору помагали су чланови хрватске Партије права, претходници идеологије усташа из Другог светског рата. Они су ометали прославу.

Паљење српских застава

Обрачун са српством у Дубровнику, уз прогоне Срба Дубровчана, почео је после атентата припадника покрета "Младе Босне" на престолонаследника Аустроугарске Франца Фердинанда, у Сарајеву 1914. године. Десила се "Кристална ноћ" у Дубровнику, пре оне у Немачкој и после загребачког јуриша на Србе и њихову имовину 1902. године, Срби у Дубровнику били су у животној опасности. Хрватски јуришници, на челу са Никшом Свилокосим, уништавали су све што је било српско у Дубровнику: школе, новине, друштва, станове, привредне објекте и друго. Палили су српске заставе и ломили српске симболе. У просторијама "Душана Силног", сломили су целокупни намештај.

Два дана касније, 16. јула 1914, ухапшен је песник Иво Војновић, писац драме Смрт мајке Југовића. Отеран је у Шибеник и тамо затворен са Србином Онисимом Поповићем. Поповић је у Шибенику обешен. За несрећу, две деценије касније, 1941, хрватски војници ће рашчережити Онисимовог сина Мију. Иво Војновић је умро у Београду 1929. године и испраћен је у Дубровник, као цењени српски кнез.

Један од последњих дубровачких госпара Луко Бонић Боно умро је 14. фебруара 1940. у Дубровнику. Сахрањен је на Лападу, поред браће Пуцића. Српска грађанска музика Дубровника одсвирала је: Хеј, трубачу с бојне Дрине. Венац Српског културног клуба из Београда, носио је Србин Дубровчанин Рафо Марић.

И тако, сем српског народа, нема ниједног другог који би се одрицао културног блага својих предака. Но, ни Срби то више неће чинити; њихове будуће генерације. Било би сулудо да се одричу таквог културног блага, каквог су Дубровчани подарили своме роду.

"Српско наслеђе" - фебруар 1998.

НЕУГАСЛА АКТУЕЛНОСТ

Његош и Французи – Париз пред горостасом са Ловћена

Докторска дисертација Крунослава Спасића Његош и Французи, одбрањена на Сорбони, објављена на српском 1988. године, обимно је, значајно и актуелно интердисциплинарно дело. Оно се заснива на истраживачком раду мноштва докумената које је аутор нашао о Његошу, Црној Гори и српском народу у француским архивама. У књизи се приказује, између осталог, и како су Французи у 19. веку били заинтересовани за Црну Гору и за друге наше крајеве, а с друге стране и како су горостаса са Ловћена убрајали међу највеће светске песнике.

Кључне речи: Његош, Црна Гора, француска књижевност, српска књижевност.

Докторска дисертација др Крунослава Спасића: Његош и Французи, У издању "Кристала", Зајечар, 1988, изузетно је дело српске културе и без обзира што је штампано пре 10 година, оно је и данас новост.

Деценија је кратко време да би се овај изузетан рад, одбрањен на Сорбони, могао "укротити". А и преголем је да би био смештен у одељак само једне дисциплине. Ово је једно од најобимнијих истраживања књижевног рада Петра Петровића Његоша, а у њему је аутор досегао и друге области: нашу историју, државност, геополитику Турске и европских сила на Балкану у XIX столећу и, посебно, утицај Његоша и прилика у Црној Гори на стваралаштво и друштвено деловање најумнијих Француза.

Његош и Французи су интердисциплинарно дело. Мноштво података у њему било би довољно да се напише још неколико књига - вредних нових доктората. Др Крунослав Спасић је нашао хиљаде докумената о Његошу, Црној Гори и српском народу у француским архивама, учинивши да су сви, из овог или оног разлога, тако значајни за нашу културу и историју, да се није усуђивао да их не унесе у свој рад. Посебно зато што је у многима нашао податке о томе колико су Французи били опседнути појавом црногорског горостаса. Захваљујући томе, објашњава др Спасић, француска штампа и француска књижевна дела (до наших дана) крцата су подацима о Његошу.

Све је у Француској истраживано о овом српском кнезу-епископу. И најситнији детаљи његовог детињства, стасања и образовања. Белфон ће записати о њему.

"Кнез-епископ је био велики песник, филолог, географ и историчар. Памћење му је као код Пика де ла Мирандола: знао је напамет класичне писце свих земаља. Говорио је француски, руски, италијански, турски, албански, старогрчки, савремени грчки, латински, мало немачки. Читао је листове писане на овим језицима и расуђивао је о политици великих европских држава - са исто толико умешности колико и оштроумности. Историја и географија узимале су већи део његових проучавања." (265. стр. Спасићеве књиге. Сви наводи су из ње).

Како видимо, нема у овом запису омаловажавајућих тонова према културним последицама малих народа. Овај Француз Његоша уздиже до узора. Слично поступа и Франсоа Жозеф Етен Мари (Морис Трубер). Био је толико одушевљен Његошем да му је посветио заносне епске стихове. Пјера Моржеа је толико опчинио Ловћен, па му је дао ново име: Мојсијево свето брдо. И многи други Французи су писали о Његошу, Црној Гори и српском народу. Одудевљавали су се и српским епским песмама обичајима и предањима. Др Крунослав Спасић нам открива да је у Паризу Адам Мицкијевич окупљао књижевни свет, окупиран српском поезијом. На његовим предавањима били су најславнији Французи: Жорж Санд, Мишле, Сент Бев, Алфред де Вињи и многи други (285). Мицкијевич није био једини који је преносио своја сазнања о српској култури. Балканом су се кретали и други умни људи Француске и Западне Европе, тако да су велики европски центри били упознати са српском поезијом и српским живим песницима. Забележено је да је француски песник Шарл Ноди био пун ватреног дивљења за обичаје и поезију Јужних Словена. Његово убеђење делили су Ла Мартин, В. Скот, Бајрон, Мицкијевич, Пушкин, Кардучи, Хердер, Гете и браћа Грим. Сви они су се слагали са закључком да

српској народној поезији нема равне у свету. Српску поезију су упоређивали само с Хомеровим делом, а у Европи нису нашли живог песника достојног да се, својим песничким дометом, упоређује с Његошем. Наш нобеловац Иво Андрић ће написати да је Његош горостас и да је раван Шекспиру и Гетеу, али ето, у претходном столећу европски књижевници и критичари такву почасти нису давали ни Шекспиру ни Гетеу - Његош је, за њих, био у висинама на којима се могао да сусретне још једино Хомер.

Оваквом мишљењу европске интелектуалне елите о Његошу, др Спасић придружује и мишљење нашег мудрог епископа Николаја Вели-мировића:

"Његош се родио као песник, онако као што је бор никао. И као што поникли бор не постаје под спољашњим утицајима, ни липа, ни јела, но остаје бор. тако је дух Његошев песнички од рођења - па развијао се он под околностима Црне Горе или Бретење, био он под монашким ризом или војводском доламом..." (290).

Исидора Секулић пише да је Његошева оригиналност инспирације, садржаја, маште и форме јача него код енглеског песника Бајрона. (294)

Др Крунослав Спасић је, читајући годинама француска документа, књижевна дела и критике, запазио да су стихови француског песника Алфреда де Вињија недвосмислено подсећали, садржајем и идејама, на Његошове. Списић ће, на више од 200 страна, да анализира песнички опус де Вињија и у њему ће се лако препознати све оно што срећено код Његоша у Гроском вијенцу. Због тога, није било места Спасићевој бојажљивости при наговештају могућности да је Алфред де Вињи, на неки начин, стварао своја дела под утицајем Горског вијенца (с којим су се странци упознавали док је био у рукопису), историје Црне Горе и биографије Петра Петровића Његоша. Наш докторант са Сорбоне се само пита да ли има и једна реч у стиховима де Вињијевог Калуђера траписте да се не односи на црногорског кнеза-епископа:

"Тамо, тај вођ чије име надалеко сеје ужас...
је ли то суров ратник, ил ' побожни апостол?
Под рухом једог, он има црте другог: *
Он је свештеник, а ипак јако разјарен,
Он је и војник, ал' пун испосничког.
Чело му је тужно и бледо а око неустрашиво;
Он иде кроз гомилу, али се с њом не меша." (301)

Као што у овим стиховима препознајемо Његоша државника и духовног вођу, тако ћемо у де Вињијевим стиховима препознати и певања о тешкој судбини српског народа у Црној Гори, притешњеног похлепним великим силама, са свих страна:

"Куда побећи? - на праг мојих врата
Несрећа је села једног дана;
И од тога дана носим је
Кроз своје замрачене дане."

Нема другог народа у Европи, сем српског, којем је де Вињи могао посветити ове стихове. Париз је био пун људи који су усмено и писмено, свакодневно, обавештавали о збивањима у Црној Гори, па је француски песник само на основу сазнања о тој стешњеној, али слободној, српској земљи могао тако да пева, не прочитавши, претходно, сличне закључке у Горском вијенцу.

"А ја шта ћу, али са киме ћу?
До врата сам изника тартара.
Црни дане. а црна судбино!"

Др Спасић наводи да су париске архиве пуне сведочанстава о томе да су Французи у деветнаестом веку били занесени Црном Гором, о којој су њихове најумније главе својски прикупљале најразличитије податке. Уздизали су Французи борбу српског народа против Турака до митских висина, а кнеза - владика Његоша сматрали песничким великаном, изниклим у средини чија је усмена поезија надмашила све оно што су, на том пољу, створиле велике европске нације.

Уз овакве закључке, није било срамота за француске књижевнике да се угледају на узор у српском народу. Зато је Алфред де Вињи био заробљеник црногорских врлети и усамљеног народа у њима, па ће у песмама опевати Црну Гору, али ће својим јунацима давати нека друга имена и смештати их у неке далеке средине. Но, види се да Алфред де Вињи опева народ Црне Горе.

"Као тигар он чупа, кида своје ланце;
Устаје, расте, шири се као храст,
и хиљадама мишица слободно прекрива
Очинске бразде тла које га је родило."

Француски песник схвата, као и Његош, злу судбину словенског народа ("... пошто је писано да племе словенско мора носити и јарам и име ропско..."), па је разумљиво да је био упознат и са историјом српског народа на Балкану и са његовим погледом на живот. Зато ће Алфред де Вињи имати закључке као и Његош о слободи, части, јунаштву и великим силама. Њихови ставови у филозофији и одређења према религији и Богу (којем замерају што дозвољава тиранију) се подударају. Видеће се да је њихова филозофија окренута тајнама живота и човековој природи. И Вињи и Његош истрајавају у убеђењу да човеково битисање нема оправдавајућу сврху, ако оно није привремена творевина, потребна за успон до смисленијих и виших нивоа духа. Овакви закључци су им се наметали, јер су примећивали да је људски род неизлечиво боловао од употребе силе, што је у Црној Гори било тако уочљиво. Вињије изучавао прилике у Црној Гори и он ће у својој Боци у мору запевати:

"Сам у Океану, увек сам! Изгубљен,

Као невидљива тачка у узбурканој пустињи." (299)

Његош ће, такође, у Горском вијенцу истицати окрутно окружење и немоћ своју и свог народа, али ће понекад блеснути пуном надом у погледу црногорске будућности:

"Кад сви краји запламте свјетлошћу...
Тад ће мири и простори страшни
Слаткогласном грмјет армонијом,
Вјечне среће и вјечне љубави."

И де Вињи ће поверовати у боље сутра и то овако:

"Ширимо знање плодноним плушковима."

И о части, песници певају на сличан начин;
Његош:

"Ко се себе не стиди лагати, Тај за свијет не обрће главе,"

Алфред де Вињи:

"частан човек се исто толико плаши да кришом уради нешто подло и ниско - као да то уради и на очи других". (376)

Др Спасић примећује да је Алфред де Вињи запазио да је истрајност Црногораца и главара да остану независни од Турске у ослонцу да они чувају последње светиљке некад моћног српског царства. Зато нису дозвољавали да се султану призна ни симболична врховна власт над Црном Гором. Овакво

опредељење Црногораца сматрало се делом личне части, па су се срамоте и губљења части плашили више него смрти. Такво сазнање је толико одушевило овог француског песника да је у Судбинама приписивао части узвишену вредност, до које треба држати као до живота. Вињи је част, какву је упознао код Црногораца, назвао "религијом части". Посебно га је занело понашање Црногорки, које су, без потребе да то посебно истичу, делиле добро и зло са својим мужевима, браћом, децом и рођацима. (376-377)

После изучавања Његошевог и де Вињијевог песништва, мада су европски великани рекли да не постоји уметник који се може поредити с Његошем, др Крунослав Спасић ту част даје овом француском песнику и закључује да де Вињи не заостаје иза Његоша у песништву, али га црногорски горостас надмашује својим филозовским думетима и драматичном снагом свога дела. (496)

Да је др Крунослав Спасић завршио свој докторски рад упоређивањем дела ове двојице песника, учинио би довољно да прибави највишу титулу на Сорбони и да задужи српску и француску културу, али он је урадио много преко тога. Његово дело је више од једне књижевне студије. Оно је и хроника државничке и дипломатске делатности Петра Петровића Његоша и сведочанство о геополитици Турске, Русије, Аустрије и западноевропских држава на Балкану (100-103). Много је разлога да ова студија о Његошу не буде запостављена. Један од њих је и у томе што на судбину српског народа данас утиче све оно што је било присутно и у времену Петра Другог Петровића. Др Спасић је закорачио и у просторе тајне дипломатије тог времена, откривајући политику великих сила према Црној Гори, Србији и Балкану у целини. Тада, као и данас, није било самилости моћника према малим народима. Тако, Аустрија забрањује српском патријарху Рајачићу да рукоположи црногорског владика у Бечу, па Његош путује у Москву, руском патријарху. Његош није засметао Аустрији само за живота. У време Првог светског рата, аустријски војници срушили су Његошеву калелу, раскопали гроб и покушали му кости пренети у Беч (258-259). У Другом светском рату су Италијани наставили скрнављење капеле, гађајући је артиљеријом. И они су му раскопавали гроб, бојећи се тог култног места и верујући да мртав Његош, на неки начин, може да подигне Црногорце на устанак. Подстакнути овим догађајима из два светска рата, француска прва пера: Сузан Норман и Жак Лекер ће 1954. године писати да се на врху Ловћена и око Његошеве капеле "сусрећу све олује" и да се одатле "виде сви хоризонти земље коју је Његош волео и коју је опевао."

Спасић пребира по француским документима и налази да су игре великих сила око Црне Горе и Његоша биле сталне и да ниједна од њих није желела њено ослобађање од Турака, него је свака од њих гледала да оствари своје интересе у њој и на осталом подручју Балкана. Тако су Аустрија и Русија, иако су зазирале једна од друге, заједнички чиниле све да онемогуће државно приближавање Француске и Црне Горе (132, 158). Видевши толику заинтересованост Европљана за Црну Гору, султан је нудио Његошу савез, обећавајући му власт над територијама средњовековне Зете (Скадар, Бар и ушће Црног Дрима) и проширење у Херцеговини, само да призна султанову власт и да се задовољи положајем кнеза, какав је био дарован Милошу Обреновићу у Србији. Његош је одговорио високо морално:

"Докле год ме моји ратници буду подржавали, неће ми требати султанов берат да бих владао, јер ја сам независан кнез; а ако ме моји људи напусте, султанов берат неће ме, никако, одржати."

Оно што је изузетно вредно у Спасићевом делу су прикупљени подаци о Његошевом односу према делу српског народа исламске вероисповести. Они говоре о Његошу реформатору и поборнику идеје о расној и религиозној равноправности. Он се уздао да ће истоветна крв православца, муслимана и католика омогућити заједнички рад на стварању велике српске државе, уз уклањање окупације околних народа и Турске. У том смислу је писао писмо и Осман-паши Скопљаку, потомку српске племићке породице из околине Бугојна (239).

Мада др Спасић не посвећује већу пажњу оваквом опредељењу Петра Петровића Његоша о својим саплеменицима друге религије, намеће се закључак да су неправедни они који Његоша оптужују да је у Горском вијенцу "истрагом потурица" заговарао етничко чишћење, расну и религиозну нетрпељивост итд. Пре ће бити да је велики песник био велики хуманиста и да се према муслиманима односио онако како је то учинио и његов наследник Никола Петровић Његош, кад је од муслимана тражио да остану у

Црној Гори и буду равноправни са православним рођацима и као песник Алекса Шантић, кад им је својом песмом Остајте овдје поручио гдје им је Отаџбина. Његошеви стихови у Горском вијенцу не односе се на саплеменике друге вероисповести, или на било који народ друге расе и друге религије, него на завојеваче против којих се бори сваки народ и свака држава на свету. Ти завојевачи, које је описао Његош у Горском вијенцу, гори су тип завојевача од дивљих хорди Монгола, који би пројурили кроз једну земљу, опустошили је и опљачкали, па онда нестали. Потурице су стално остајале на заузетој територији и сваком је згодом предавали страном господару. Они су били стални ешалони завојевача у борби против српске државе. Таквима се не би обратио ни краљ Никола да остану, нит би им то Алекса Шантић поручивао, песмом.

Кад се, после читања, склопи 760 страна докторског рада Крунослава Спасића, читаоцу постаје јасно да му је у рукама дело непроцењиве вредности. Сазнао је да је Његош, као песник, државник и духовни вођа свога народа значајнији него што се код нас претпостављало, а да је наш народ, у сваком смислу, нешто друго у европској цивилизацији од оног што савремени Европљани желе да му признају.

Србистика, Приштина 1/1998.

...О ХРВАТИМА И ХРВАТСКИМ ДРЖАВАМА

ВАЖНОСТ ЈЕДНЕ ЗАПЕТЕ ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ ПОРЕКЛА ХРВАТА: ДА ЛИ ЈЕ ФРАЊО РАЧКИ ФАЛСИФИКОВАО "ФРАНАЧКУ ХРОНИКУ" И ЧИЈИ ЈЕ БИО "ХРВАТСКИ" КНЕЗ БОРНА

АВАРИ? ХУНИ? ХУ-УР-ВАТХИ?

Хрватски интелектуалци су, објашњавајући корене своје нације, подстакли знатижељу свих оних који не могу да реше енигму успона хрватске државе на проливању крви себи блиских Срба, од којих су позајмили чак и књижевни језик. Не мали број истраживача покушавао је несловенским хрватским генима да објасни хрватски бес и праву помаму против Срба. И хрватски историчари, без обзира позивају ли се на готско или иранско порекло, врло радо тврде да Хрвати нису народ словенских корена. Да ли је у питању само политички разлог, или је на сцени подсвесна потреба, честа у феномену названом "нарцизам малих разлика"?

Хрватски интелектуалци су, објашњавајући средњовековне корене своје нације, подстакли знатижељу свих оних који не могу да реше енигму успона хрватске државе на великом проливању крви себи блиских Срба, од којих су позајмили, чак, и књижевни језик. Немали број истраживача је дотицао питање порекла Хрвата на Балкану, покушавајући да на евентуалном несловенском хрватском гену нађе објашњење за хрватски бес према Србима. Бес изрођен у праву помаму.

Није се тешко уверити у истину да зло према Србима има своје извориште у недрина хрватске нације, иако не смемо да занемаримо ни улогу великих европских сила у овој помами, коју најбоље изражава мисао Бењамина Калаја: "Хрватско снажење, с обзиром на час, чим се чини на штету Срба, не може бити опасно по Аустроугарску јер границе хрватског ширења биће корисне и за нас. Не само да ћемо раздвојити Јужне Словене, него ћемо и за даље дељење (на Балкану) добити одрешене руке". Ако претпоставимо да праузрок злу може бити, поред проверавања, и национално преобраћање, онда су у праву они који трагају за најстаријом националном и расном одликом хрватског народа. Да су Хрвати били нешто друго, а не Словени, покушавали су да докажу и многи знаменити Хрвати. Временом су се тако ватрено опредељивали за неко тумачење, да су га наметали као основу партијског или државног програма.

Тако ће у 19. столећу и током постојања Независне Државе Хрватске (1941-1945) истицати да потичу од Гота - наводних предака германских народа. Ту су, на пример, и претпоставке Доминика Мандића о хрватском пореклу из Ирана, разна тумачења о славизирању Хрвата током пута преко Азије

и источне Европе до Балкана, о давној хрватској држави у пределима данашње Немачке, Чешке, Пољске итд.

Интересантно је да Хрвати често, и кад им није намера доказивање свог готског или иранског порекла, обавезно поричу хрватску припадност словенској групи народа. Да ли је у питању само политички циљ или робовање некој подсвесној потреби, тешко је докучити. Важно је да је то (свесно или несвесно) опредељење устоличено и да је нашло место у енциклопедијским одредницама о хрватској нацији. У њима се говори да су се на Балканско полуострво "доселили Хрвати и Словени". Срби се, обавезно, изостављају. У продужетку, ако се спомињу само Словени, уместо њих, нађу се, зачас, Хрвати. Ова "истина" о два различита народа (хрватском и словенском) заплуснула је из енциклопедија хрватске просветне и културне књиге. Тако ће Славко Голдштај у свом делу: Хрватски рани средњи вијек, навести:

"Да би се детаљније описали и објаснили процеси који се одвијају по досељавању Словена и Хрвата, недостају многи подаци. Најважније би било питати и потом сазнати: како су се понашали новопридошли Словени и Хрвати".

Несвесно или намерно порицање словенства

Савремени хрватски историчар Драгутин Павличевић искључиће не само Србе него и Словене, да би простране територије у Средњем веку подарио само Хрватима:

"Хрвати су населили, такође, јужне предјеле између Цетине и Неретве, који су се звали Паганија, а настањивали су их Неретљани. Од Неретве до Дубровника стерала се област Захумља: од Дубровника до Котора, с Конавлима, Травунија, а даље према југу Дукља, те у залеђу, око истоимене ријеке, Босна. Житељи свих крајева, ускоро су, као и остали Хрвати, преузели кршћанство и окренули се Западу." Одвајање Хрвата од Словена (не само од Срба), упорно је истицао и отац хрватске државе Анте Старчевић:

"Тко не види да је Слав и Серб све исто, оба та имена замењују сужња... Народ је херватски сматра ту керб за туђу, славосербску: народ херватски неће терпети, да та сужњска пасмина оскверњује свету земљу Херватах".

Колико хрватски прваци одричу сродност Срба и Хрвата, видимо и по наслову повјесног дела др Доминика Мандића, објављеног у Загребу, 1990. Матица хрватска: Хрвати и Срби -два стара различита народа.

И хрватски " полусветац ", кардинал, др Алојзије Степинац дели Мандићево мишљење. И он ће тврдити (Дневник IV) да Срби и Хрвати нису сродни:

"... опет избија најаву чињеница да су Срби и Хрвати два свијета, која се никад неће ујединити, док је један од њих у животу". Сви ови ставови су утиснути у текст Анте Павелића:

"У широким слојевима хрватског народа никада није постојала нека обћа словенска свиест, коју бисмо могли озбиљно супротставити хрватској народној свиести. Ови слојеви не осећају се никада као припадници Славенства, те су отклонили, по своме осјећају, као нешто туђе и опасно, славенску и југословенску промицбу, коју су, у задњем столећу, вршили Праг, Москва и Београд. Ова необорива чињеница пружа нам даљни доказ, да Хрвати уобће и нијесу славенскога, него готскога подријетла, тврдња која је већ озбиљно расправљана".

И стари извори упућују на несловенско порекло Хрвата

Можда би оваква опредељења Хрвата требало проверити. Да они, бар у време средњовековно, кад су дошли у додир са Србима, нису били Словени. Ако пажљиво прочитамо стара документа о првом помену Срба и Хрвата, она ће нам лако открити да у наведене (свесне или несвесне) закључке хрватских првака о несловенском пореклу Хрвата треба веровати.

Почнимо с анализом једног од средњовековних докумената с поменом Срба. То је Франачка хроника, или Ајхардов летопис из почетка 9. столећа. Овде се спомињу територије од јадранске обале до Драве, али ни једном речју народ с хрватским именом. Такође, не пише ништа ни о некој хрватској

земљи. Спомињу се само Далмација и Славонија, а од народа Срби, Гудушчани, Тимочани, друга словенска племена и Авари. Кад је реч о Далмацији, документ наводи само то да су у њој Срби. Ослонимо се на осврт проф. Реље Новаковића о овом драгоценом историјском сведочанству:

"У опису догађаја пред сам почетак Људевитовог устанка, Ајнхард наводи како су 818. године стигли у Херистал, где је тада боравио франачки цар Лудвик, посланици међу којима се спомиње и Борна, личност коју историографија готово вез двоумљења сматра кнезом Приморске Хрватске и не питајући се да ли је уопште било могуће да се међу изасланицима у Херисталу нађе тада и кнез Приморске Хрватске... Поставља се питање, зашто је учени Ајнхард, који је збивања описао са толико детаља, назвао Борну само кнезом Гудускана, а не кнезом Хрвата? Он спомиње изасланике Абордита, Гудускана, Тимочана и Људевита, као старешину Доње Паноније, а о Хрватима и Хрватској, на том месту, по нашем мишљењу необично важном, нема ни речи".

Професор Реља Новаковић разложно наводи да кнез Борна није могао имати везе са Хрватском поготово не са оном која би се наслањала на Јадранско море:

"Да је Борнино подручје било у саставу Хрватске, не би се могло десити да га Ајнхард не назове кнезом Хрвата јер би таква Хрватска (на југу чак до Цетине и Ливна) била за оно време веома велика и моћна земља, а Лудвику у Херисталу, свакако би ласкало да се међу осталим кнезовима нађе и један кнез Хрвата..."

Према професору Новаковићу, међу изасланицима код франачког цара, у Херисталу 818. године не спомињу се ни српски представници, али Ајнхард наводи да је Људевит, уједном тренутку, побегао Србима и отео део њихових територија у Далмацији (тад се Далмацијом сматрала територија од јадранске обале до реке Саве). Речени Борна од 818. до 821, напредује од "војводе Гудускана", преко "војводе Далмације", до "кнеза Далмације и Либурније". Међутим, ни овом приликом се не спомињу хрватске земље и Хрвати, па проф. Реља Новаковић износи само тезе о земљама којима је могао да влада Борна и могућем односу Срба према тим земљама:

Фалсификати Фрање Рачког

"Рекло би се да за одговор ваља узети само две претпоставке. Једна је да су се Ајнхардови Срби налазили на истом подручју којим је управљао Борна, али само као мања значајна групација, а друга је, вероватнија, да су, као етничка скупина, живели недалеко од Борнине територије, ван подручја франачке интересне сфере, вероватно, под византијском влашћу, или чак, можда, и самостални, те нису ни били позвани да пошаљу своје делегате на франачки двор".¹

Много одређеније закључке о Борни износи Светислав М. Првановић, наводећи да је Фрањо Рачки фалсификовао "Ајнхардов летопис" и да је тиме унео потпуну пометњу у историјску науку:

"Најстарију вест о Борни, налазимо код Ајнхарда, најчувенијег летописца на франачком двору. Бележећи како су два словенска посланства, године 818, ступила пред цара жалећи се на Бугаре, он износи у наставку да су то били "посланици Браничеваца и Борне, кнеза Гудушчана и Тимочана, који су недавно из заједнице с Бугарима отпали и у наше крајеве прешли". Првановић наставља:

"Овај Ајнхардов податак, у облику како је цитиран, потпуно је јасан. Једно посланство је дошло у име Браничеваца, а друго у име Борне - заједничког кнеза Гудушчана и Тимочана, који су недавно (и једни и други), због сукоба с Бугарима, прешли у крајеве под франачком влашћу... Пошто је Рачки установио, као неоспорно, из каснијих записа о Гудушњанима, оних после 818. године, да су то били у ствари Гачани, мало племе у Гацкој, северно од Лике, које одатле с Тимочанима, због географске удаљености, није могло имати ни ближег додира, ни заједничког кнеза, Рачки је кориговао латински текст и променио му смисао, стављајући запету иза речи Гудушчани. Он је Борну и Гудушчане одвојио не само од Тимочана, као њихових суседа, него и од даљег латинског контекста, који је, тиме, као мисаона целина, потпуно искидан. Тако је испало да су пред цара ступила не два, него три посланства: прво - посланици Абодрита, такозваних Бодрићана или Браничеваца, настањених источно од ушћа Велике Мораве; друго - посланици Борне, кнеза Гудушчана, тј. хрватских Гачана и треће - посланици Тимочана, који су се (једини, дакле) склонили испред Бугара и прешли у франачке крајеве".¹

1 Др Реља Новаковић: "Одакле су дошли Срби на Балканско полуострво" - "Народна књига", Београд, 1977.

Пометња хрватских учењака

Да Гудушчани нису с територије данашње Хрватске, него из источне Србије, Светислав Првановић се позива на Павла Шафарика и Владимира Карића из 19. столећа, који их налазе око Тимока и Дунава.

Да су се хрватски учењаци зауставили на томе да су Гудушчани из северне Лике, а не из североисточне Србије, могло би се рећи да су заведени закључком Фрање Рачког, па им се не би могло ништа замерити - уколико је тачно Првановићево тврђење да је Рачки фалсификовао Франачку хронику. Видели смо да и опрезни проф. Реља Новаковић не налази никаквог помена о Хрватима и хрватској земљи у овом франачком документу, а и сам се пита да ли је запета иза речи "Гудушчана" у реду, или не. Мада се не опредељује око ове запете, Новаковић наводи рад Светислава Првановића о кнезу Борни. Значи, каснији хрватски учењаци не остају само на позицијама Фрање Рачког, него праве још већу пометњу око Франачке хронике.

Видеће се, упињу се да Борну прикажу као хрватског владара, а његову земљу хрватским државним поседом - наслоњеним на обалу јадранског мора. Због тога, Борнину државу називају Приморском Далмацијом, или Приморском Хрватском. Ако се и занемари то што, без изворне подлоге, употребљавају хрватске територијалне и националне ознаке, не може им се прећутати што Борнину државу смештају у приморје. Борна је био поданик Франачког Царства, ту нема спора, али ово царство није имало никакве поседе (ни вазалне) на балканској обали Јадранског мора, јер је по Ахенском миру (812) граница интересних сфера између Франачког Царства и Источног Римског Царства (Византије) повучена линијом: од Истре, преко врхова Велебита, поред Срба, Ливна, Имотског до Пељешца.

Значи, франачки поседи под управом вазала Борне могли би се сместити само на северу од ове линије, па нема могућности за њихово простирање до морске обале. Но, ова једноставна логика (или садржај историјског документа) о неспомињању Хрвата, ни на Приморју, ни у Посавини - Славонији, није сметала хрватским учењацима да у Енциклопедији Југославије, Југословенског лексикографског завода у Загребу, књига 3, 1962, страна 577, унесу одредницу "Људевит Посавски", дословно:

"Људевит Посавски, кнез Посавске Хрватске (817-823). У вријеме кад га извори почињу спомињати, читава је Хрватска под франачким суверенитетом".

Нема ни помена о суверенитету (или интересној сфери) Источног Римског Царства, а Славонија се, ето, у 9. столећу назива Посавском Хрватском, а знамо да је она до у 19. столеће била, у царској круни Аустрије, посебна краљевина, одвојена од краљевина Далмације и Хрватске.

Глупости у енциклопедији

Хрватским енциклопедистима није стало до историјских докумената. Ако та документа и не спомињу Хрватску и Хрвате, као што је случај са Франачком хроником. они истрајавају у похрваћењу сваког реда у њима, па ова енциклопедијска одредница садржи и ово:

"Иако франачки извештаји, несумњиво, претјерују приказујући опсег Људевитовог устанка, ипак је то био покрет ширих размјера, у којем су се, поред Хрвата између Гвозда и Драве, нашли и доњославонски Словенци и Тимочани, словенско племе које се отцијепило од Бугара и прешло Људевиту".

Праву пометњу чини писац ове одреднице, јер Далмацију, где управља Борна, представља час франачком, час бизантијском (Бизантија -уствари, Источно Римско Царство):

"У борби против Франака, Људевита је, већ у почетку борбе, упад у земљу далматинског кнеза Борне стајао (према франачком извештају) 3.000 људи и више од 300 коња. Управо то што се уз Људевита нису нашли и далматински Хрвати, знатно је отежало његов положај. Узроке томе што је Борна упорно заступао франачке интересе, ваља тражити и у ситуацији на Јадрану после Ахенског мира (812): откад је бизантска тема Далмација, као страно тјело, затворила Хрватима прилаз мору, ослањање на Франке постала је, за њих, политичка нужда".

Јасно, Борна је франачки вазал, па ако је Далмација била бизантска тема, њоме Борна није могао управљати, те онда ни прва реченица ове енциклопедијске одреднице (горе цитирана) не може бити тачна, јер наводи да је "читава Хрватска под франачким суверенитетом".

А како су се хрватски енциклопедисти, у овој одредници, понели с чињеницом да Франачка хроника спомиње Србе у Далмацији, види се по томе што реченицу о Људевитовом бекству из Сиска "к Србима, племену за које кажу да држи велики дио Далмације", објашњавају неком српском оазом и то на следећи начин:

"Ријеч је вјеројатно о данашњем Србу, који је у средњем вијеку био средиште посебне жупаније". Види се да ово "објашњење" не прецизира да ли је то једна од бројних српских жупанија, али се сугерише да је то српска жупанија на хрватској земљи. То што је хрватски енциклопедиста признао и овај минимум Србима - да је постојала (и само једна) српска жупанија у Лици у 9. столећу, тиме се стављају ван снаге друге нециклопедијске одреднице, томови књига, новина и уџбеника у Хрватској, у којима се пориче присуство Срба на "хрватској земљи" пре турских освајања Балкана у 15. столећу. Мора да је писац ове одреднице (бар подсвесно) био начисто с тим да је српска жупанија у Лици, порушила важне стубове хрватске историографије, па је своју енциклопедијску обавезу око Људевита посавског, брзо привео крају. Јер, око тог Људевитовог бекства "к Србима у Далмацији", где је убио једног српског кнеза, следи и његово убиство од стране Владисављевог ујака Људемисла-Владислав је наследио Борну. А ако је Људемисл био Србин, онда му је и сестрић Владислав био то исто, или је, у најмању руку, био син Српкиње - Људемисловљеве сестре.

Овај логичан закључак о српској припадности породице франачких вазала, као да је за право Светиславу Првановићу да је Борна довео и Тимочане и Гудушчане из Србије на територију под управом франачког цара - северно од линије: Истра-Велебит-Срб-Ливно-Имотски-Пеље-шац.

Куда су нестали Авари из Хрватске

Франачки владар Карло Велики је упао у Панонију 791. године и тада је основао и аварску марку. Касније, 805. године, у време покрштавања становника Паноније, покрштени Словени су приморали и аварског кагана Сабариана да прихвати хришћанство 805. године, одбаци своје име и узме хришћанско - Теодор. Тадашње присуство Авара у делу Паноније упућује на могућност да се отклоне недоумице око чињенице да Франачка хроника не спомиње ни Хрвате, ни хрватске области, на Сабору у Херисталу 818. године.

Одговор на тај "пропуст", је можда, у наставку Франачке хронике -у делу о Сабору у Франкфурту, одржаном четири године касније - 822. године. Ајнхард наводи да су тада на Сабору били представници ових народа: Абодрита, Сораба, Вилаца, Бохема, Мораваца, Преденецената и Авара. Види се, летописац Ајнхард поново бележи Србе (Сорабе) - раније као становнике Далмације, а Хрвате, по други пут, не спомиње. Но, он набраја међу представницима народа и представнике Авара.

Мада проф. Новаковић не објашњава шта је разлог непомињању Хрвата ни на једном од два сабора код франачког цара, чини се да би разлог могао да буде у томе што су на Сабор у Франкфурту позвани Авари. Овај документ садржи податке о догађајима из времена у којем је живео његов творац - Ајнхард, па је много поузданији од, рецимо, текстова цара Порфирогенита, који је описивао догађаје двесто-тристо година пре свога рођења. Сад се поставља питање, како Ајнхард не спомиње Хрвате у деветом, а то чини цар Порфирогенит у 10. столећу.

Можемо претпоставити да су се у 9. столећу Хрвати тек формирали као народ и да су им несловенска племена била значајна бројчана маса за тако нешто. Међу њима и Авари, које Ајнхард спомиње. Можда су Авари били позвани на франкфурски сабор (822) као представници те мешавине народа, која ће касније преузети заједничко име - Хрвати. Историчари наводе да је први помен Хрвата из 852. године, а после тог времена више се не спомињу Авари на подручјима средњовековних јужнословенских држава. Није тешко претпоставити да је хрватско име, негде током 9. столећа, могло да замени аварско, хунско и понеко друго несловенско и словенско име.

Откуд Авари у земљама Јужних Словена

Уобичајени су текстови у нашим уџбеницима о аварско-словенском ратном походу против Источног Римског Царства (Византија). Према њима, Авари и Словени су прелазили Саву и Дунав и пустошили римске покрајине на Балкану, опседајући веће градове, укључујући Солун и Цариград. Но,

француски историчар, професор на Сорбони Франсис Конт проналази документа Грка, у којима нема ни помена о аварско-словенском ратном савезу. Тамо пише да је војни савез склопљен између Источног Римског Царства и Авара против Словена у Тракији, у 6. столећу после Христа. У питању је запис грчког историчара Менандара:

"Четврте године владавине цара Тиберија (581), око 100.000 Словена опустошило је Тракију и многе друге области... Тиберије није имао довољно снаге да се супротстави Словенима и Аварима. Упутио је посланство аварском кнезу Бајану, који, у том тренутку, није био непријатељски расположен према Византинцима. У таквим околностима, Тиберије га је гурнуо у Сукоб са Словенима. Шездесет хиљада наоружаних и оклопљених аварских коњаника прелазе Илирију, Скитију (у то време област између Доњег Дунава и Црног мора), најзад и сам Дунав -чамцима, саграђеним тако да је могућ превоз у оба смера. Чим су се Авари искрцали на другу обалу, одмах су почели да пале словенска села, да их уништавају до темеља и да пустоше поља: све живо је бежало у честаре и густе шуме".

Френсис Конт налази Словене и пре 6. столећа на Балкану:

"Током првих столећа нове ере, Римљани сведоче о додирима (непосредним или посредним) са Словенима на источним границама Царства; од Северног до Црног мора, од Германије до Тракије, дуж целог Дунава".

У Историји Гота, историчар Јорданес (7. столеће) записује:

"Склавини живе на простору од града Новијетуна (јужно од данашње Љубљане) и језера Мурсејанскиј..."

Подаци професора Новаковића

Френсис Конт ће навести и документ цариградског патријарха Николе Трећег (1084-1111), у којем ће се видети да су Словени господарили целим Пелопонезом - од времена кад је цар Тиберије потписао војни савез с Аварима против Словена. Патријарх пише цару Алексију првом комнину: "Целих двеста осамнаест година, ни један Роман није ногом ступио на Пелопонез...", а Френсис Конт цитира и сачувану грчку "Монемвасијску хронику", у којој се наводи, такође, да су Словени владали Пелопонезом 218 година, од 587. до 805. године, а његовим деловима све до 950. године.

Присуство Словена (Срба) на Балкану и данашњој Румунији још је старије. Податке о томе објавио је проф. Реља Новаковић. Он цитира грчке историчаре у вези са међусобним ратом римских царева (савладара) Константина Великог и Ликинија (325. године после Христа). Ту је записано да је Ликиније био Србин и да је добио војну помоћ од Срба из предела Карпата, тада Српских планина. Проф. Новаковић нас упознаје и са христинизацијом на Балкану и податком да је бискуп Никета ширио хришћанство "међу дивљим Србима" у Ремезијани (Белој Паланци), крајем 4. и почетком 5. столећа.

Словенско присуство на Балканском полуострву спомиње се у 5. столећу пре Христа и то у документу којег не би смео нико да оспорава, јер је реч о делу оца историје Херодота. Он ће написати да су Илири Словени и право је чудо да тој чињеници званична историографија не придаје никакву вредност. Ако знамо да су Венети (Венеди, Венди, Винди) Словени и да Немци и данас Вендима зову Пољаке, Чехе, Украјинце, Моравце, Словаке и Лужичке Србе, нема разлога да се на таквој тврдњи нешто замера Херодоту. Он је овако записао, објашњавајући обичаје код Армена:

"А обичаје су имале овакве. Према мом мишљењу, најпаветнији им је овај обичај; а исти такав постоји, како сам чуо, и код илирског племена Венета..."

Нема шта, много података о Словенима на Балкану и у средњој Европи, а по Херодоту се види да су и Илири Словени. Тиме су Словени староседеоци Балканског полуострва. А данашњи Срби знају да су Словени, па нико нема право да их оптужује да су, било кад и било где, стигли на туђу територију.

Хрвати стигли на српску земљу

Авари, Хуни, Угри, Бугари и Хрвати су стигли однекуд на словенске земље. Хрвати се још нису определили да ли своју нацију виде у крилу словенске групе народа или ван ње. Њихови историчари и други прваци најрадије желе да се ограде од словенства. Поред оних које смо цитирали и многих које

је немогуће набројати, споменућемо још неке, по чијим мишљењима би се могло закључити да је прво језгро хрватске нације било несловенско - можда аварско.

Познати хрватски историчар Нико Жупанић је написао Првобитни Хрвати, наводећи:

"Првобитни Хрвати, мислим, нису били Словени, већ туђе племе из Азијске Сарматије, које је у олуји Сеобе Народа удес бацио у транскарпатску словенску домовину, па је себи подвргло неки део пука, а тај се почео називати Хрватима".

И Нада Клаић, историчар, налази да су Авари чинили велики део прве заједнице Хрвата:

"Хрвати су нашли Аваре у посједу те покрајине (Далмације). Пошто су неко вријеме међусобно ратовали, побиједили су Хрвати, неке су од Авара поклали, остале присилили да се покоре. Отада су у тој покрајини завладали Хрвати. И сада још има у Хрватској потомака Авара и види им се да су Авари".

У прилог овом препознавању Авара међу Хрватима, можемо додати да се многи Хрвати зову Бајан; према имену аварског кагана, којег је цар Источног Римског Царства Тиберије (581) позвао да ратује против Словена у Тракији.

Пред други светски рат, др Младен Лорковић (министар иностраних послова Независне Државе Хрватске) је у књизи: Народ и земља Хрвата одбацио словенско порекло Хрвата:

"Читава стара хрватска повијест схватљива је само уз претпоставку да су владајући Хрвати били несловенска налага, која је прекрила и организовала словенске масе".

Хрватском историјом много се бавио и међуратни Хрватски лист, па је у његовом броју од 14. априла 1939. године расправљано и о настанку имена Хрват:

"Дошавши Ху-ур-ватхи, заједно са Хунима, у Европу, завладали су над старословенским староседеоцима, с којима су се слили у један организам, којем су дали своје име и ако су били мањина".

Ширење (наметање) хрватског имена

С обзиром да смо сведоци наметања хрватског имена Србима и припадницима других народа на Балкану и у средњој Европи, упадљиво интензивно последња два столећа, онда није никаква бесмислица претпоставити да је та делатност могла започети и у 9. столећу, кад се губи помен Авара у историјским изворима, а појављује се народ с именом Хрвати. Управо, тако како се то тврди у Хрватском листу 1939. године.

Ову појаву, праћену нетолерантношћу према другим народима, а дириговану од стране великих европских сила и Ватикана, уочио је словенски историчар, католички свештеник Матија Катанчић (1750-1825):

"Увјерићеш се најзад да се хрватско име у Далмацији, Босни и Србији нарочито пропагирало, али се илирски народи у овом предјелу никада нијесу тим именом називали". Он ће писати о српском језику овако: "Босанско-далматинско и српско наречје одликује се чистотом и елеганцијом", а тврдиће и да су Далматинци, Босанци и Славонци исте етничке структуре као и Срби и да се ови етнички, умногоме, разликују од правих Хрвата, а да је хрватско име у овим крајевима једино аустроугарским притиском наметнуто, мада се ови народи никада нису тако осећали.

И католички свештеник Иван Фране Јукић ће забележити да у Босни и Херцеговини, у 19. столећу, католици не знају шта значи реч Хрват, а камоли да се они осећају припадницима хрватске нације. Но, постепени инжињеринг великих сила и Ватикана створиће од Срба католика најфанатичније Хрвате у 20. столећу. Овој појави се посветио историчар Јеремија Митровић и он ће најпрецизније одредити шта је хрватство:

"Ватикан је у целости придобијене Хрвате за католичанство и поједине поводљиве Србе проглашавао једном нацијом - хрватском и тако стварао на западном Балкану један чврст католичко-хрватски систем, који је, вековима, све упорније упућиван против Срба".

Дубровчанин Лујо Војновић ће написати чланак у листу Време, 30. јануара 1938. протестујући против похрваћивања Руђера Бошковића, Ивана Гундулића и целог Дубровника и његове српске прошлости:

"А да отворено речемо досадила је нашему свету злоупотреба имена Хрват, хрватски: та злоупотреба не долази из једне народне потребе, она извире из логора извесних елемената, који су невјероватно вјештом пропагандом искористили бесконачну безазленост хрватских маса, са хипнотичком моћи одвратили народ од његових животних потреба и уцртали му у жиле отровно лудило, гоњење ".

То хрватско лудило је ишло дотле (да не спомињемо геноцид у Другом светском рату над Србима, прогоне Срба 1991-95...) да су Хрвати поверовали Аустријанцима (1915), да ће добити на управу све покорене српске земље, па су почели прекрајати српску историју. Између осталог, они су одштампали по две књиге о Милошу Обилићу и Краљевићу Марку, представљајући их као "хрватске народне јунаке".

Примера ради, једна је насловљена овако: "Јуначке приповијести о народном јунаку Милошу Обилићу - за хрватску младеж", а штампана је у Крижевцима 1915. године, у књижари Густава Нојберга.

"Српско наслеђе" -децембар 1998.

ХРВАТИ О СЕБИ И СВОЈОЈ ДРЖАВИ

Није у питању нација, него стање свести

Симон Визентал, ловац на ратне злочинце из Другог светског рата, записао је: " Признајем да сам одавно опседнут злочиначким карактером Независне Државе Хрватске (1941-1945). Чак су и Немци били ужаснути зверствима, која су у њој чињена. Званични програм фашистичке хрватске владе био је усредсређен на искорењивање Срба, тако што би трећину побили, трећину покрестили и трећину иселили. Пазите добро, није реч о политици, већ о врло одређеном програму".

Овако пишу о хрватској држави добронамерни странци, који су само делимично стекли увид у оно што је хрватска држава чинила Србима. Јеврејима и Циганима. А, какви би закључци могли да се изведу о тој држави, кад би неутралне екипе стручњака изучиле документацију и сведочења преживелих, може се само замислити.

Пред овом енигмом нашао се и Јован Бошковић, покушавајући да представи лице Туђманове Хрватске. Иако сведок хрватског национализма, његовог успона и дивљања од 1990. до 1993, није могао да опише слику зла и беде нове хрватске државе. Своју немоћ, објаснио је у уводу књиге Лукс Кроатија, Горњи Милановац, Дечије новине. 1995:

Они

"Прва ми је мисао била да својим речима испричам причу о припадницима хрватског народа, или племена. Али, убрзо сам схватио да је то немогуће. Јер, они су напросто неописиви и неухватљиви. Што год о њима написао, човек никад не може да погоди суштину. Они најбоље пишу о себи. Зашто се, онда, излагати непотребним приговорима о пристрасности, или несклоности, или мржњи?

Треба пустити стварне, живе, праве, Хрвате да сами говоре о себи и о својој повијести. Моје писање о њима, било би, можда, пуно горчине, ојађености, ироније, цинизма. Проживјети уз њих и са њима деценије, слушати и гледати све оно што се зрцали у њиховом шпиглу, доживљавати све оно што је у овој причи из Хрватске тек назначено, а, при томе, остати посве хладан и неутралан, немогућ је задатак... Они знају све. Они су изумитељи света. Они су они, а све остало је лаж. Осим што су у свему изнад осталих, они су час славенског, час германског, час иранског, а час илирског поријекла. Српске народне пјесме, код њих, зачас постају хрватске; наpolitанске, грчке и мексичке арије, типични су хрватски напјеви; аустријске и мађарске урбане цјелине и италијанске на приморју, постају објекти хрватског градитељства.

Након свега, имам утисак да се, ипак, не ради ни о народу, ни о племену, већ о стању свести. Јер, само тако ћемо моћи објаснити откуд код Хрвата, или "Хрвата", толико Јевреја, Немаца, Албанаца, Мађара, Срба... И само тако ћемо моћи рећи да, ипак, сви Хрвати нису Хрвати".

И тако, аутор има право. Нека Хрвати сами говоре о себи и својој држави. Оставили су о томе много докумената, из свих времена. У њима се види да су хрватским државотворцима Срби били једина преокупација.

Дјела Анте Старчевића, "Неколике усиомене", Загреб, 1894. стр. 373:

"Народ је хрватски познао нечисту крв, која му је ону срамоту и несрећу задала; народ хрватски сматра ту крв за туђу, славосербску: народ хрватски неће терпити, да та сужањска пасмина оскверњује свету земљу Хрватах". Католички тједник, 29. јуна 1941:

"Што се тиче Срба, који овдје живе, то нису Срби, него дотепанци са Истока... Међутим, нека знаду да је наша лозинка - Или се поклони, или се уклони".

Из дјела Анте Старчевића:

"Тко не види да је Слав и Серб све исто, оба та имена замењују сужња... Име Серб заудара по сербежу. Свако хрватско дете зна да је Серб чист и правилан корен глагола сербит... Нечисту пасмину Србе, ваља требити и истребити по расним законима и из превентивних разлога одбране човечанства од растућих пасмина..." Дневник надбискупа Алојзија Степинца, 1941:

"Опет избија на јаву чињеница да су Срби и Хрвати два свијета, који се никад неће ујединити, док је једног од њих у животу". Новине "Хрватска". Загреб, 29. јуна 1941:

"У нашем кругу, на нашем тијелу налази се сва слика крпуша у сподоби Срба и Славосрба, који нам продају груд и море, а, ето, и краља убијају! С њима морамо, једном за увјек, обрачунати и уништити их. То нек нам буде, од данас, циљ..."

Помагачч

Хрватски народ, Загреб, 11. априла 1941:

"У овом претешком раздобљу, у којем је положено на олтар Домовине све што се од једног потлаченог народа могло максимално очекивати, крваво су се замјерили, уз наше вјековне непријатеље - домаће Србе и Србијанце, још и они припадници нове Хрватске, који су свјесно и злонамјерно помагали ове наше непријатеље. Зато ће њима судити праведни хрватски народ".

Фрањо Туђман:

"Сретан сам што ми супруга није ни Жидовка ни Српкиња".

Новинарка Тања Торбарина:

"Одмах дође до чешања, тамо ди су Срби".

Вјесник. Загреб, 21. августа 1990:

"Уврједили сте нас и дубоко понизили. Но, ми нећемо посезати за бруталним барбарским, методама, с којима се служи Српска демократска странка и насилно вас тјерати из своје средине, јер смо ми дио цивилизованог хрватског народа. Надамо се једноставно, да ћете, ако не као човјек таквог кова, Јоване Рашковићу, онда барем као интелектуалац, схватити како вам није мјесто међу нама".

Вјесник, Загреб, 8. децембра 1990:

"Срби јако добро знају, али поричу да Хрвати никада у повјести нису угрожавали ни српски народ, ни српство, ни православље. Јако добро знају да су, од почетка славенских држава на овим географским просторима, Хрвати били ти који су спашавали Србе и српство. У првом свјетском рату, Солунском фронту, бици на Кајмакчалану, судјеловали су и Хрвати, и то Хрвати добровољци. Према томе, опет смо их спашавали".

Много пре него што је муслиманска босанска влада почела да убија своје становнике на пијаци Маркале и снајперима на улицама Сарајева, оптужујући Србе, у Загребу је хрватска влада тај сценарио извела још 1990. Хрватска војска је пуцала, насумице, у пролазнике, на улицама Загреба, а у свет су слате вести да је Загреб пун српских снајпериста. Нови вјесник, Загреб, 22. јуна 1990:

"У Загребу већ има десетак особа рањених хицима снајпера. Сви су рањени, углавном, у доње дјелове тела, најчешће у ноге, али и доњи дио трбуха. Досад је у Загребу регистрирано око 550 пријава о појави снајпериста, а обиљежено је и стотињак зграда, из којих су снајперисти пуцали..."

Не треба много памети, па закључити да су хрватски војници и полицајци хапсили невине Србе у Загребу, убијали их и прогонили, под оптужбом да су они ти који пуцају Загрепчанима у ноге, а

понекад и у доњи дио трбуха. Наравно, породице хапшених Срба су морале бежати из Хрватске, као и породице других Срба, чији су чланови гоњени и другим методама. То није сметало да хрватска власт однегује званично мишљење да су Срби сами отишли из Хрватске и да их није нико гонио. Тим тврдњама су затрпане и канцеларије међународних организација. Таквом, службеном, мишљењу ништа не смета што га демантује хрватска писана реч, која је, такође, службена. Погледајмо само два натписа, од хиљаде објављених, о терору хрватске државе над Србима:

Слободна Далмација, Сплит, 24. августа 1991:

"На подручју шибенске општине ноћас су забиљежене двије експлозије. Подметнута је експлозивна направа у обитељској кући власника Видана Томића из Београда. Друга је експлозија узнемирила житеље Тиснога јутрос око четири сата, када је активирана експлозивна направа у кући Душана Новаковића из Шибеника и у цјелости је оштетила зграду".

Слободна Далмација, Сплит, 25. јуна 1992:

"Ја се не осјећам кривим, пуцао сам, јер су ме изазвали, али ако је то што сам направио, шкодило мојој Хрватској, а видим да јесте, спреман сам одговорати, рекао је Великом вијећу Окружног суда у Сплиту Иво Вукић (52) из Трибањ Крушчице у општини Задар, који одговара зато што је убио, 23. листопада 1991, у Задру три четника (Србина), Драгана Пољака, Марка Штрбу и Жељка Штрбу, заточене у Основној школи "Велимир Шкорник" у Задру".

"Јавност". 5. октобра 1996.

ХРВАТСКА ЗЛОДЕЛА У ИСТОРИЈИ УВЕК ИСТИ ЗЛОЧИНИ

Хрватска војска масакрирала је и немачко цивилно становништво у седамнаестом веку

Недавно је одштампана изузетна књига новинара Николе Мариновића Крвави прогони Срба. 1990-1995, Београд, ИШП "Стручна књига". Садржај је пун ужаса. Онај који није са нашег поднебља, не би могао поверовати да су могућа злодела каква су чинили хрватски војници над српским цивилима.

Скоро је немогуће поверовати да људи могу другим људима наносити најтеже физичке и душевне болове. Хрватски војници то могу. Они своје жртве расчовечују и, тиме, надмашују све познате злочине, због којих је Цивилизација увела појмове "злочин против човечности" и "злочин геноцида".

Појмови најгнуснијих злочина били би препознатљиви и да су били формулисани као "хрватски злочини", што би верно, прикладно, заменило оба споменута израза. Оваквог закључка, претпостављам, био је свестан и аутор ове књиге, јер је настраности хрватске војске потражио у историји и даље од српских земаља и српског народа. И нашао их је! Где? У Немачкој! Захваљујући пословичној педантности Немаца, записане су. Тридесетодишњи рат између католика и протестаната (1618 -1648), подстакао је извесног Абелина да напише Европску позорницу. На много страница овог сведочанства историје, описани су Хрвати и њихови злочини над немачким цивилним становништвом свих узраста, укључујући и нерођену децу. Католичка војска имала је, у својим редовима, припаднике и многих других нација Европе, али су се војници хрватске народности, упадљиво, истицали најгнуснијим нечовештвом.

Злодела

Ево, како немачки писци, према наводима у књизи Н. Ј. Мариновића, пишу о хрватској војсци. Под насловом "Хрвати зло газдују у земљама маркогрофа од Дурлаха 1662", на страни 737:

"У међувремену, шврљаху Тилијеви војници (Тилије, командант хрватске војске, С.Ј) у околне крајеве и нарочито чињаху Хрвати и козаци велике штете у земљи маркогрофа Дурлаха (који се, у то време, држао сасвим неутрално у рату), убијајући, пљачкајући и палећи све до границе Виртенберга: све су кукавно опустошили, разбијали су дна буради, просећали кревете и расипали перје - деци су одсећали главе, а потом их у комаде секли, а и родитеље су бедно удешавали, ако су их се домогли, а

нису их одмах уморили. Они су се скитали и до Боденског језера, на чијим обалама су Швајцарци били на опрезу и многе побили, тако да се више нису усуђивали да се појаве у брдима".

На страни 941. Европске позорнице, записано је нешто што су Срби упамтили у Другом светском рату:

"Војска се, дошавши из Рајха у Брабант, а нарочито Хрвати, врло варварски понашала. Они су разбијали сандуке и ковчеге, људе страховито мучили и злостављали. Нити су штедели лица духовног, нити световног сталежа; понека су места запалили и, при томе, посејана поља срамно упропастили. У Безбеку (У ЗЕМЉИ СВОЈИХ ПРИЈАТЕЉА), ПРИЧИНИЛИ СУ СТРАХОВИТА НЕДЕЛА. Неки Хрвати су покушали да отргну једној жени дете из наручја, да би га испекли, али, пошто га је она чврсто држала, одсекли су јој прсте а њеном мужу гркљан пресекли. На тај начин су били озлоглашени, тако поступајући, да ће их се људи, читаве генерације, сећати.

Извесни војници из брда, с оне стране Соме, предали су се били Хрватима, јер су им ови били обећали да ће им поклонити животе, па ипак су им одсекли ноге и руке, а потом их у комаде исекли". На страни 368. описује се освајање Магдебурга, 1631:

"Кад се, напослетку, отвори капија, кад коњица и Хрвати бише пуштени унутра, тада је, заправо, почело плачкање, отимање, мрцварење, срамоћење девојака и жена и поступало се преко сваке мере - ужасно и грозно. У цркви Катарине, они су педестројици, углавном жена, сасвим немилосрдно одрубili главе. Ту су оне пронађене мртве, са савијеним преклопљеним рукама. Неке су жене, приликом порођаја, од тиранских војника погубљене... Они су, ипак, поред коња и нешто стоке, одвели у логор много жена и девица, са нешто мушкараца, повезаних ланцима. Женске су ту злоупотребили у својој ђаволској пожуди, на бедан начин, да су многе, нарочито мале девојчице, од десет или дванаест година, морале платити главом".

На следећој, 369. страни:

"10. 11. и 12. маја у Магдебургу, тако се жалосно јаукање и дерање, од преостале деце, чуло. Она су стално довикивала оца и мајку. Нека су седела поред својих побијених родитеља, који су по улицама лежали у крви. Нека су деца сисала своје мртве мајке и, при томе, тако жалосно се драла да би се и камен у земљи смиловао и да би се и најокрутнији тирани покренули на самилост... Град је, ускоро, био запаљен на 50 или 60 места, при чему је више хиљада људи угушено и изгорело. 21. маја је сахрањено 24.000. Једна девица из племства, која није могла друкчије да избегне силовање, сурвала се, у страху, у бунар и утопила се. Ко се затекао, никоме није опроштен живот, него су сви, без разлике - жене и деца, прободени, као што су у цркви Катарини 53 леша пронађена... Два војника су нашла једно мало дете, где дречи лежећи на улици. Сваки га је од њих узео за ножицу и по среди су га рашчеречили".

О истим догађајима, Мариновић налази податке и у књизи Евхарија Елеутерија Луча Магдебурга. штампаној само годину дана после упада католичке војске у град.

На страни 64. ове књиге пише:

"Иначе, ако би неки војник водио какву женетину, па ако би га неки Хрват срео, а овај му жену не би добровољно предао, то би му Хрват смета одрубио и располовио главу. Један грађанин, који је, клечећи, молио за милост, на самој улици је прострељен и пао је. Пошто није одмах остао мртав, него се још превртао, долази други и задаје му једном секиром, много рана по глави. Пошто још не умире, долази трећи и разбија му, секиром, главу у комаде. Долази и четврти, отвара му чакшире, откида мушко удо и задева себи".

ХРВАТСКИ ГЕНОЦИД НАД СРБИМА ПО ЗАКОНИМА

Успостављање хрватске државе 1991. године пратили су расистички закони, истоветни онима који су били основа за спровођење геноцида над Србима, Јеврејима и Циганима у Другом светском рату, такође, у хрватској држави.

Овој истини се не придаје никаква пажња, без обзира што је она присутна у Европи. Међународне организације прелазе преко тога и нема изгледа да ће то зло у Хрватској и покушати да искорене.

После Другог светског рата, мада Хрватска није кажњена, бар је њеном расистичком законодавству посвећена дужна пажња на Нирнбершком процесу, иако се овај међународни суд за ратне злочине морао бавити и свим злоделима Хитлерове Немачке и Мусолинијеве Италије.

Нажалост, данас ни српска средства јавног информисања не прилазе аналитички манипулацијама у хрватском законодавству, које је, избацивањем Срба из Устава Социјалистичке Републике Хрватске, наговестило геноцид над Србима од 1991. до 1995.

Хрватски закони идентични фашистичким

Да је ово упоређивање на месту, потврђује чињеница о губљењу држављанства свих Срба протераних са територије под контролом власти у Загребу и обавезе оних Срба који су остали на територији, да поднесе молбе за прибављање хрватског држављанства (држављанство се у хрватској зове 'домовница '). Молбе за домовницу не мора да подносе Хрвати, Мађари, Немци, Италијани, Јевреји, Словаци и други. То мора да чине само Срби!

Професор Смиља Аврамов, у својој књизи: Геноцид у Југославији у светлоси међународног права ("Политика", Београд, 1992), упозорила је да је геноциду над Србима, Јеврејима и Циганима у Другом светском рату, управо, претходио истоветан хрватски закон о хрватском држављанству:

"По узору на Нирнбершке расистичке немачке законе, донете 1935, којима је у Трећем Рајху антисемитизам подигнут на нивоу законске обавезе, усвојени су такви закони у Независној Држави Хрватској. Пошло се од држављанства! На основу Тачке 2. Законске одредбе о држављанству, држављанин Независне Државе Хрватске могао је бити, искључиво, припадник аријевског подријетла. Уследила је, затим, наредба о утврђивању расне припадности државних и самоуправних службеника и вршитеља слободних академских звања".

Овим прописима, хрватска држава, наводи Смиља Аврамов, потпуно је обесправила Србе, Јевреје и Цигане, тако да су третирани као људска подврста:

"Злочин геноцида у историји, па и у овој хрватској држави, отпочео је разарањем културних и духовних вредности. Србима и Јеврејима забрањени су симболи и, након што су сведени на ниво културне пустоши, проглашени су за духовно ментално инфериорне народе. Законском одредбом забрањена је ћирилица, Србима су одузета сва културна добра, срушене су православне цркве, а неке су претворене у католичке. Сви нехрватски називи и натписи привредних предузећа забрањени су и замењени хрватским, како би се избрисао сваки српски траг".

Свакако, овој слици догађаја потпуно одговара стање у данашњој Хрватској, ако изузмемо манипулације Туђманових властодржаца, који су, ради света, дозволили нека српска удружења и српске новине. То не смета чистоти етничке државе Хрвата, јер тако малом броју Срба у Хрватској, могу се дати и много већа права. Посебно зато што је Хрватска профитирала, преотимајући сву непокретну, покретну и другу имовину протераних и побијених Срба. И у овим поступцима, савремена Хрватска Фрање Туђмана опонаша узоре своје претходнице из Другог светског рата. Из цитиране књиге, узећемо тадашње примере, који као да су одлуке данашњег парламента Републике Хрватске, јер је и данас имовина српског становништва постала власништво хрватских државних органа:

"Павелићева држава је могла располагати одузетим објектима, без икаквих ограничења. Могла их је сама дати у закуп, продати или ликвидирати у корист државне благајне. Да би се што целовитије спровеле у дело ове одредбе, основано је, још 30. априла 1941, при влади НДХ, расно-политичко повјереништво, као основна моторна снага за изградњу законских одредби, које засјецају у подручје расне биологије, расне политике и расне хигијене, или расне еугенике. Српска и јеврејска имовина додељивана је заслужним појединцима, а у српске и јеврејске куће, населили се хрватски колонисти".

Документи о хрватским злочинима

Овакве припреме у законодавству, омогућиле су злочине над Србима, Јеврејима и Циганима, какви се не памте у историји света! О њима говоре хрватски, немачки и италијански ратни документи и мемоари италијанског генерала Марија Роате, на основу којих Смиља Аврамов изводи следећи закључак:

"За разлику од нациста, који су оформили један систем индустријског, безличног, истребљења људи у крематоријима и гасним коморама, геноцид на тлу Хрватске, Херцеговине и Босне, праћен је ритуалним убиствима на јавним местима и садистичким иживљавањем. По бестијалности, геноцид у НДХ надмашује сваку моћ имажинације. Био је то сублимирани израз свих историјски познатих облика физичког и духовног терора".

Хрватски војници, у рату 1991-1995, кад се узму у обзир њихови злочини над Србима у Госпићу, Вуковару, Пакрачкој Пољани, Купресу, Дивоселу, Почитељу, Миљевачком платоу, Равним котарима, Мркоњић Граду, Босанском Броду, Топуском, поступали су, управо, по наведеном рецепту из Другог светског рата.

То су грозоте, које је било тешко поднети и онда кад би се човек упознавао са њима само кроз документа. И те утиске нам објашњава Смиља Аврамов:

"Тужилац Сједињених Америчких Држава, на суђењу главним ратним злочинцима у Нирнбергу, пишући извештај председнику САД Хари Труману (Клинтону и Бушу није вредело ни писати, примедба СЈ) нашао се у великој дилеми: како бацити на хартију нешто што је људски непојмљиво, што звучи невероватно за цивилизованог човека!"

Нека од докумената која су се нашла испред америчког тужиоца, цитираћемо:

"Чланови разних организација - извештава хрватски потпуковник Нојбергер - од војске дотјеране Србе и предане политичким властима, ради одвођења у концентрационе логоре, живе сјеку у комаде, ваде им очи ножем, одсјецају разне удове, бацају их у воду, па гађају пушком са по сто набоја".

Италијански војник Фернандо Батиста пише оцу Фернанду из Далмације:

"Окрутни Хрвати, јадним Србима шта све не чине. Једном, кога сам познавао, исекли су главу".

Исти војник, пишући из Книна Алиси Костатино, обавештава је:

"Није за веровање - фратри и свештеници убијају Србе, јадне људе, чија је кривица само у томе што нису католичке вере. Наш пуковник је себи узео једно јадно дете, јер би, до сада, већ било убијено од стране Хрвата".

Може ли неко пронаћи други разлог за убијање Срба од стране Туђманових војника, сем овог о којем пише италијански војник Фернандо Батиста, пре педесет година?

Може ли се, бар, претпоставити да су амерички "мировњаци", од 1991. до 1995, пишући својим председницима (Бушу и Клинтону) били у недоумици, кад су обавештавали о хрватским злочинима над Србима, као што је био у недоумици амерички тужилац у Нирнбергу?

"Јавност", 23. новембар 1996.

УБИЦЕ СА СТРАШЋУ, ПОД ЗАШТИТОМ ВАТИКАНА

Православни Срби вековима живе на границама католичанства, које је, попут ислама, прогласило себе универзалном, са амбицијама да, свим средствима (нажалост) вернике других религија преобрати у католике. Та политика се и не скрива, јер римске папе, за ту сврху, имају институције - мисијске цркве, расуте и по земљама православља, од Београда до Владивостока у Русији.

Поглавари римске цркве су преамбициозни да би чекали да у миру, корак по корак, њихови мисионари - претворничком добротом и ситним даровима - православне вернике унијате или католиче. Зато су папе, с припремљеним програмима, користиле, у прошлости, сваку несрећу народа. Тад су, интезивно и масовно, католичили припаднике Православне вере. Најсвежији примери таквог понашања Ватикана су Први и Други светски рат. Ватикан је помогао германска освајања на Истоку, надајући се да ће тамо, након немачких војних победа, бити успостављено господство Свете Столице.

Пре тога, уз шпанске и португалске освајаче, католичанство је, силом, наметнуто народима Средње и Јужне Америке као и у другим колонијама.

Истовремено, та силна црква није имала много успеха пред својим вратима, на Балкану. Није прешла преко српских планина Велебита и Динаре у Далмацији. Овде Ватикан није успео, мада је у Далмацији своје заставе развијао са заставама империјалних сила: Аустрије, Венеције, Мађарске,

Италије, Француске и Немачке. Српско племе на Балкану било је отпорна брана католицизму, као и исламу са истока.

Данас, многи српски интелектуалци ("интелектуалци") критикују код Срба овакво виђење ватиканског деловања на нашим подручјима, називајући то српском паранојом. Да бисмо ту "критику" избегли, бар овог пута, навешћемо шта страни истраживачи кажу о световној политици Католичке цркве. Узећемо за пример једног француског и једног америчког писца.

Француз Едмонд Парис је истраживао стварање и постојање Павелићеве Независне Државе Хрватске (1941-1945) и закључио да је она створена, у првом реду, захваљујући помоћи Ватикана и активношћу свештеника Католичке цркве.

У предговору америчком издању своје књиге "Покрсти се, или умри", Едмонд Парис, између осталог, наводи да је Независна Држава Хрватска створена уз помоћ сила Осовине, али и уз помоћ Ватикана и да је та држава према Србима водила ону политику коју је Турска имала према Јерменима, почетком овог века, примењујући максимум турског султана Абдула Хамида:

"Пут да се отарасим јерменског питања је да се отарасимо Јермена".

Даље, аутор пише да је холокауст над Србима у великим размерама и грозотама, био инспирисан од стране чланова католичког свештенства и уз њихово директно учешће. Објашњава да је геноцид над Србима мање познат јер је издавачка делатност Ватикана и Хрватске, с позивом на највишу "објективност", заташкавала чињенице.

Да не бисмо ширили причу о ономе што је код нас, о хрватским војницима и Католичкој цркви, познато, интересантније је видети шта је о Ватикану написао, на почетку ове књиге (Покрсти се или умри), председник издавача "Чик Паблицеишнс, Инц" господин Џек Т. Кик:

"Римска Католичка црква је проширила свој утицај више него што је то икад виђено током овог века. Краљеви и председници државе испред ње. Лидери траже папин савет и благослов пре деловања.

Они је се плаше.

Следећи Екуменски покрет, хришћани ће приморати Ватикан да једног дана одговара на грозоте у овој књизи. Наћи ће се многи који ће рећи:

"Све је то било у мрачно доба. Ватикан се променио".

Али, овај југословенски холокауст, организован од католичких свештеника, десио се у овом веку. Модерни Рим (Ватикан) убијао је са страшћу, као и антички Рим. Само је сада имао убојитије оружје и пропаганду.

Ватикан, кад је у мањини - нежан је као јагње, кад је равноправан - паметује као лисица, кад је у већини - он је дивљи као тигар; жели да убија и осакати, ради повећања свог богатства.

Хришћани не смеју, никад, да забораве да се Католичка црква никад не мења.

Књига "Покрсти се или умри" показује шта се дешава кад хришћани занемарују победу Ватикана над Христом:

Дођи, брзо, Господе Христе".

Како видимо, неки странци теже оптужују Ватикан од Срба.

"Јавност", 24.10. 1992.

КУМОВИ ПОБИЛИ СВЕ ЧЛАНОВЕ ПОРОДИЦА СВОЈИХ КУМОВА

Никад краја причама о хрватском геноциду над Србима. Попримао је најстравичније облике, па сваки од њих приказује део психе народа из којег је потекло тако много добровољних убица. У Другом светском рату хрватски су војници оставили примере непојмљивог бешчашћа. Један од њих изабрали смо из књиге др Милана Булајића: Усташки злочини геноцида, Београд, "Рад", 1989. У њој је забележена прича Маре Периз, рођене Зелен, настањене у Новим Козарцима, код Кикинде, која је преживела покољ целог српског села Цебаре, код Дувна у Босни. Злочинци су Хрвати из друге половине истоименог села, сви одреда кумови побијених Срба.

Мара Зелен је све испричала својим речима и матерњим (икавским) наречјем, којим су говорили Срби у општинама Дувно, Ливно и Купрес:

"Са комшијама католицима живили смо не мере бити боље. То се заједно одгојило, заједно радило, заједно чувало. Никад никаквих свађа није било, нити се причало да их је икад, раније, било... Није било куће у нашем дилу села, да се није скумила са кућом у њиовом, католичком селу. Тако сам и ја била кумче једној католкињи, која ме је задојила.

Липо смо живили, све до 1941. године. Е, Бог те ћаћин, кад та година дође, кад рат поче - ко да уђе ђаво у тај народ католички, рватски. А и умуслимански. О, Боже сачувај. Ето, те наше комшије и кумови побише у Цебари све до једног Србина. Тидоше нас све побити - и у цилој Босни и Херцеговини. Нико у то није могао поворовати. Ко би пошо клат нејач у коливкама?

Није тога било ни за турске суданије.

Најпри су усташе дошле у село на Видовдан, 28. јуна 1941. Били су то Хрвати из Цебаре и из Дувна. Одвели су Стеву Зелена, Јовиног сина, а Радиног брата и још четворицу Срба. Одма су их, ту ноћ, са другим Србима - из Дувна, бацили у јаму. Тад су Хрвати побили све виђеније Србе: доктуре, трговце, чиновнике и добростојеће сељаке. Из јаме је побигао једино мој комшија Стево Зелен. Направио је земуницу у појати, тује спавао и ранио се, а зором је бижао и увлачио се у једну омању пећину, више села. Стево је био ожењен Маром Сочивицом из Пролошца, код Имотског, па смо је назвали Каурком. Чула сам, ових година, да је то рођена тетка ове пивачице Неде Украден.

Бесне звери

Хрватска војска је други пут банула у село рано ујутру 1. августа 1941, ето, уочи Илиндана. У хрватској војсци највише је било наших Цебарана. И вишто су нам лагали. Све су говорили: "Ајте ви са нама, људи. не идите у Дувно, тамо ће вас побити. Знате како је тамо. Ми ћемо вас, овди, сачувати - само приђите, тамо, у наше куће".

И тако одведоше све одрасле мушкарце. Ми жене смо одниле и доручак и, касније, ручак. Тамо су остали да приноће. Стурадан, 2. августа, кад смо одниле доручак, није их више било.

Речено нам је да су отишли на присилни рад. Слутиле смо да их је побило. Отишла је једна жена наша својој куми, католкињи, да се распита о мушкарцима. Кума је, испочетка, говорила да не зна ништа, а онда је, љутито, проговорила:

"Отирали су их ноћас. Шта ја знам куда и зашто. Узета ми ноћас упрта (конопац). Везали су их. Ајде кући! Видићеш и ти шта ће с вам бити вечерас. Отићи ћете и ви за њима! "

Увече, бануше хрватски војници. Са свију страна. Повикаше: "Да сте се сви скупили у једну, иди дви куће! И да нико не мрда напоље! " Матер ми приђе и рече:

"Е, Маре, кукавице сиња! Бижи, сакриј се, нећеш ли ми бар ти остати жива, куку мени".

Ја потрчим и легнем, испод куће, у пасуљ, који је био повисок. За мноме дотрчи стричевка ми, коју годину млађа од мене. Мало потом, на нас набаса Мара Зелен, Далматинка.

Хрватска војска све изгони из кућа. Стоји кукњава, запомагање. Дица пишће и вришће. Неко од усташа виче: "Вратите се младе жене и дивојке, па помозите да се дица понесу!" Други вичу: "Неће да носе, краву им мајку! " Онда, хрватски војници доносише кошаре, па најмању нејач побацаше у њи, а све их гњече и сабијају, па носе. Стоји писка дице, ал се усташе не обазире, него само подврискују, галаме и тако се договарају ко да су завирад сколили и уловили.

Кренуше Хрвати с народом из села. Кад су већ одмакли, ова моја родица задрхћа, узнемири се и вако ће мени:

"Маре, ја не могу остат сама. Идем куд и други иду. Идем ја са стриним Анђом".

Скочи, отрча и стиже хрватске војнике с народом. Имала је осамнаест година.

Остасмо ја и Каурка. Неколико хрватских војника се врати. Завиравали су у куће и одали су око кућа. Видим, траже нас. Неки су прелазили зицић око њивице, недалеко од нас, засејане ражју. Осорише зицић. Кад! Бог те ћаћин! Из ражи искочише Зелен Симо, Тодоров син и Зелен Перо, син Лукин. Било војника свукуд и пофаташе их. Воде их двоје млађих војника и позваше једног старог који је носио пушку прико рамена. Рекоше му она двојица: "Чувај их, главом одговараш за њи!" Стари се ражалости, па ће им: "Е, немојте. Немојте дице и жена, шта су вам криви? Доста што сте им људе побили. Немојте жене и дицу. Немојте". А, онда се један од млађих Хрвата раздера на њега: "Како

немој! Знаш ли ти да ја наређено да и јаје у гнезду згњечимо, јер се и из њега Српче море излећ! И јаје у гнезду сатрт! " Окупше се хрватски војници близу нас. И један ће ти од њи: "Нема Маре, јебем јој комунистичку мајку! " А, ја нисам ни знала шта је комунизам. Одоше. Отираше, прид собом, Перу и Симу, грдне ране. Ма, не прође много, опет се вратише. Дођоше прид моју кућу. Кад ме не нађоше у кући, почеше дозивати да се не бојим, да се само потпишем, да се упишем и све тако, намамљују. Ама, како сам лежала на ливој страни, према Каурки, испружим десну ногу и, за несрећу, она ми мине стабљике пасуља и нађе се на стази, куд бануше неколике хрватске усташе. Један ми стаде на ногу и умири се на њој. Почнем се дизат, а Каурка ми притисне главу и не да ми да се подигнем. Приљуби ме уз земљу и ја се томе покорим. Кад ће ти тај што ми стоји на нози: "Људи, нема је! Цаба је тражимо. Она је отишла код сестре у Мандино Село, ајмо ми". Послушаше га и одоше.

Остадосмо нас дви у пасуљу до зоре. Ништа ме до тада није било стра. Ништа. А, тад! Кад поче стока. О, Боже, Ти сачувај. Никад се тако припала нисам. Поче рзање коња, рика крава, гроктање свиња; о кокошака, коза, оваца - свака глава својим авазом. А тако ти је то. Зна животиња. Ето, ако ти умре ко у кући, па ако се мртавац износи прико прага, крава ће ти трипут рикнути, ако је имаш. Или су тад чељад бацали у јаму, или је тад већ све било готово. Побито.

И камен би се расплакао

Колико је ту несрећних прича и романа. Ја сам упамтила сваку кућу и могла би се ситити сваког домаћина и броја чељади, која су побито. Побили су 124 житеља, а рат је приживило само нас седморо. Све су побацали у јаме: Двостручицу у Зеленом гају и у јаму Бришник. Побито је 75 дице и млађих од 20 година (до десет година 39 дице). Троје дице је имало једну годину, а неколико месеци двоје дице. Најтужније је страдање породице Стане и Раде Зелена. Имали су пет кћери: Мару, Милеву, Ружу, Стаку и Бранку. Да би им се родио син, Стана је отишла код хоће на запис. Хоћа јој је рекао да сина не мере родити у кући у којој сада живи. Стана ово исприча свом човику и Раде направи нову кућу. Дисило се чудо. У новој кући, Стана роди два сина - Перу и Стеву. Хрватски војници поклаше Раду и Стану, свих пет им кћери, које су имале од 9 до 17 година, и оба им сина; Степа је имао 6, а Перо 4 године.

Нас дви одведе Стево Зелен, који је побито из јаме, у своје скровиште, у пећину. Одемо до Мандиног Села. Покуцам на сестрина врата, она нам отвори и заплака. Ту ми она исприча да је оне ноћи, кад су нас водили на јаму, дошао један муслиман из Омеровца и испричао јој да ми је стао на ногу и да сам жива.

Једном сам, као партизанка, нашла у Омеровцима, код једне муслиманске породице, своју краву. Они су ћутали. Ја их нисам ни псовала ни корила. Тад сам наишла и кроз своје село. Грдне ране! Цебара је била јадна. Травурина је освојила и њиве и куће. Тице тудека више нису пивале. На Кауркином клену, само су гаврани гакали".

"Јавност". 19. октобар 1996.

УБИЈАЊЕ СРПСКЕ ДЕЦЕ У НДХ БЕЗ СНАГЕ ЗА ПЛАЧ

Драгоје Лукић у својим истраживањима поименце наводи 10.340 српске деце коју су хрватски војници на најсвиријији могући начин уморили у Јасеновцу

Шта рећи о држави чији се апарат покрене на ликвидацију деце? Таква је била Независна Држава Хрватска од 1941. до 1945. Деца Срба, Јевреја и Цигана нису страдала у тој држави у току војних операција, кад је неизбежно да и цивилно становништво буде изложено ватреном дејству и бомбардовању. Хрватска војска је децу убијала плански. Улазила је у градове и села, купила десетине хиљада цивила, водила их на стратишта, или у логоре смрти. Деца су одвајана у посебне зграде, или бараке и тамо мучена, па убијана. Највише их је као и одраслих страдало у логору смрти, у Јасеновцу. О овим грозотама, у које је тешко поверовати, остало је мноштво докумената и забележена су многа сведочења.

О хрватском геноциду над децом у Независној Држави Хрватској прикупио је податке **Драгоје Лукић**, који је као дете са Козаре преживео хрватске логоре смрти. Лукић овако описује судбину једне групе деце:

"Натпоручник **Смит Знаберов**, стални немачки представник у логору Стара Градишка, ангажован је на преузимању радне снаге за ваздухопловне творнице у Немачкој. У извештају од 12. јуна 1942, између осталог, наводи: "Заточеници се регрутују од православаца и управа није могла да пружи никакве податке о њиховом броју, али се цени на више хиљада - претежно жена и деце. До сада је пребачено, на рад у пољопривреди, у Немачку 2.500 особа. Како се у Немачку могу упућивати само обитељи са старијом децом, ова најмлађа су препуштена бризи хрватске државе. Нужна последица тога је, значи, одвајање. У једном дворишту видио сам стотине одвојене деце, како чекају на своју даљу судбину. Санитарних уређаја нема, деца леже на дворишту под ведрим небом и вапију за водом и храном. "

Мучитељи

Из обимне грађе Драгоја Лукића довољно је узети неколико сведочанстава о поступку хрватске војске према српској деци, па занемети:

"Ево како је преживела Јеврејка **Џордана Фридендер** описала своје најтеже дане у Старој Градишки: "У српњу 1942. са Козаре је пристизало у логор и по 5.000 жена и деце. Усташа **Анте Врбан** одредио је нас двадесет заточеница женског хрватског логора да се бринемо о деци, која ће, наводно, бити усташка младеж. Било је ужасно гледати мајке, када су има отимали децу и гурали на један испражњени логорски простор. Једног јутра нам је наређено да покупимо децу, што су преко ноћи озебла и по њима пала роса и да их пренесемо у просторије приземне зграде. Преносили смо их и по петнаесторо на једном ћебету Собе смо напуниле и преко метра висине, трпајући једно дете на друго И док смо ми ишле по следећу туру, она донесена деца су се размилела. тако да нисмо могле проћи кроз врата, а да их не погазимо. Једно дете лежало је с ногицама преко прага. Врбан ми је довикнуо: "Гурни га, није ти га мајка родила!" И док сам се ја колебала како то да учиним он је зграбио дете за ногу и лупио дечијом главом по собном зиду. Када су просторије биле напуњене, да се није могло угурати више ниједно дете. донео је Врбан циклон.

После тога, недалеко од логора, гробари су ископали 11 великих рака, у које су покопана та угушена деца.

У својим истраживањима, Драгоје Лукић, утврђујући имена и презимена побијене деце у Јасеновцу, дошао је до броја од 10.340, од чега је побијено само са подручја Козаре 5.683 деце. Он наводи да се коначан број побијене деце у Јасеновцу и другим стратиштима, неће никад сазнати. Убијено их је много, јер су то чинили, поред војника и официра и хрватске вође. Ево Лукићевог сведочанства и о томе:

"Једна жена држала је на грудима дете од шест месеци. Наишли су **Љубо Милош** (командант логора и један од хрватских првака у НДХ) и **Анте Врбан**. Милош се обратио жени: "Молим Вас, да ли бисте дете дозволили мени?" Узео је дете и почео говорити како је лепо. Онда се окренуо Врбану и командовао: "На готовс!" Врбан је извадио каму, а Љубо Милош је бацио дете у ваздух и оно је пало на исухани Врбанов нож. Мајка је вриснула и потрчала према детету, али ју је Љубо Милош пресрео, зграбио за косу и заклао".

Да ове грозне истине не би изазвале сумњу, послужићемо се документацијом хрватске државе, до које је Д. Лукић дошао: Он је у поседу извештаја **Михајла Комуницког**, службеника Министарства удружбе који је био у пратњи **Оскара Турина**, опуномоћеног министра у НДХ и члана немачког штаба на Козари. Били су у инспекцији логора:

"Први логор, који смо обишли, налазио се на Новској крај Јасеновца. На запуштеном простору старе циглане тешко смо могли да распознамо људе, жене и децу од иловаче, на којој су лежали. Жене са децом у очајном су стању, својим погледима траже милост. У овој циглани чамило је, на смрт осуђених, 2.800 особа. Више од 700 била су деца. Под ударом невремена, мучена глађу и у прљавштини, мала деца су умирала у групама. У другом логору, којег смо обишли, Уштица крај

Јасеновца, стање је било још теже. Своју горку судбину, на домак Градине, чекало је 8.000 жена и деце. Били су у очајном стању. Очи су им биле сухе и испијене. Деца више нису имала снаге ни за плач. У Јабланац и Млаку нисмо ни стигли, а знали смо да је тамо много више заточеника у још горим условима од оних које смо видели. Наш обилазак није имао никакве сврхе. Тим мученицима нико није помогао. Турина се само фотографисао и цинично смејао".

Лубурић

Ево, како се хрватска војска понашала према српској деци у селима, према прикупљеној документацији Страхиње Курдулије, објављеној у књизи: "Атлас усташког геноцида над Србима 1941-1945" ("Europublic, Београд, 1993):

"Средином 1942, хрватска казнена експедиција, јачине једне бојне, под командом злогласног кољача **Макса Лубурића**, извршила је прави погром над српским живљем у долини реке Орљаве, у Западној Славонији."

Хрватски војници су, уз весеље, касапили српску децу. Послужимо се, и овог пута, документацијом од стране Д. Лукића, објављеној у "Catena Mundi", "Илирске новости" - Краљево и Матица Срба и исељеника Србије - Београд, 1992, приредио **Предраг Драгић Кијук**.

"У селу Драгељима под Козаром, хрватски војници су убили 52 особе, међу њима 26 деце. **Вукосаву Галић** пресекли су по стомаку у два дела и са двоје њене деце убацили у ватру сопствене куће. Убивши **Грозду Ацић** једно су јој дете распорили и под њим запалили креветић, друго заклали и бацили у кречану, а треће живо убацили у пламен. Шестогодишњег синчића **Миљке Чукић** проболи су бајонетом и заједно с мајком убацили у запаљену кућу. Мали **Момир**, заједно са мајком **Росом Галић**, нађен је заклан и полуизгорео. Седам чланова породице **Стеве Марковића** сачињавало је гомилу изгорелих костију. **Видосава Обрадовић**, изнакажена и заклана, нађена је са грчевито стиснутим ручицама своје троје мале деце у запаљеној кући. **Нада Алексић**, девојчица од 15 година, полужива бачена је у ватру. **Љубо од 12 и Марко** од 9 година изгорели су у штали, где су се, у сену покушали сакрити... И породица **Прерад** је потпуно затрвена: **Миљка, Живка** и њено двоје деце, **Ђуја, Петра и њено четворо деце - сви измрцварени. Ката Баврлић**, са своје две девојчице, обе силоване, убијене су на мостићу преко Лубине".

Оцењујући овакву хрватску државу. поштени и часни Хрват **Виктор Новак**, у својој књизи "Magnum Crimen" (Бигз, Београд, 1989) сведочи да је она, и ако тако нечовечна, огрезла у злочине, више него **Хитлерова** Немачка, имала пуну подршку Ватикана. Виктор Новак цитира извештај коморника тадашњег папе **Пија 12** кнеза **Ервина Лобковића**:

"У извештају од 13.јула 1943, кнез Лобковић је веома оптимистички расположен, јер је уверен да се став Ватикана према Независној Држави Хрватској стално побољшава и да је Ватикан схватио дужност и улогу Хрватске за католичку цркву на европском југоистоку. Кнез Лобковић пише после аудијенције код папе Пија 12, те каже да му је папа "при крају разговора рекао да су Хрвати добар католички народ, да му је врло драго што је имао прилике говорити с поглавником..."

Ако тадашњи поглавар Католичке цркве није бринуо о крвавом пиру хрватске војске над српском децом, лако је закључити да ни данашњи старешина у Ватикану (заједно са тзв. међународном заједницом) не брине о прогону неколико стотина хиљада Срба из Републике Српске Крајине, Хрватске и Босне и Херцеговине, "јер је Ватикан схватио дужност и улогу Хрватске за Католичку цркву на европском југоистоку"; иданас.

"Јавност", 10.8.1996.

РАФАИЛО (ГЕОРГИЈЕ) МОМЧИЛОВИЋ СРПСКИ МОНАХ - СЛИКАРСКИ ВЕЛИКАН

Захваљујући историчару уметности Угљеши Рајчевићу, српска култура је богатија за једно вредно дело, књигу о сликару Рафаилу, под насловом "Рафаило (Георгије) Момчиловић. -монах, сликар и мученик", коју је објавила, издавачка кућа "Итака". Она нам враћа део културне баштине,

уклоњене испред очију српских нараштаја друге половине двадесетог столећа - страним насиљем над културом или сопственим немаром.

Угљеша Рајчевић нам представља изврсног, а "Заборављеног" српског сликара, кога су познаваоци ове гране уметности, а међу њима и Милан Кашанин, сврставали у ред наших великана: Надежде Петровић, Милована Миловановића и Косте Миличевића. У такву оцену нас уверава и збирка Момчиловићевих слика у књизи. Успут, Рајчевић нам открива и развојни пут даровитог уметника, а пратећи његов живот и школовање, упућује и на део историје српског високог школства - оног којег је изнедрила Српска православна црква.

Искушеник слика пејзаже

Георгије (Ђорђе) Момчиловић рођен је 1875. године у селу Дeroње у Бачкој. Отац Велимир га, после основне школе, одводи у манастир Ковиљ, у којем остаје десет година. Ту ће учитељи запазити његов дар за сликање. Већ, као искушеник, осликава (1895/96) зидове капеле Водице у манастиру Бођани. На самом почетку свог уметничког пута Момчиловић се отима обавези сликања само религиозних мотива, даје одушка свом интелекту и вредно ради на првим пејзажима и портретима своје сабраће и црквених достојанственика. Године 1896. прелази у Србију. На служби је у манастиру Манасији и ту је замонашен с именом Рафаило. Следеће године је у Београду, где изучава занат у Српској цртачкој и сликарској школи Кирила Култика. Усавршавање наставља у школи Строганова у Москви -1901. године. Пратећи уметнички развој Рафаила Момчиловића, може се закључити да је Црква зналачки планирала школовање својих студената. Тако, Синод одобрава стипендије младом Момчиловићу. поред Москве, за Рим и Венецију, да би могао да упозна одлике сликарства и на Истоку и на Западу. Такво образовање је допринело раскошном уметничком изразу Рафаила Момчиловића.

У то се можемо уверити само на основу оних његових икона, портрета и пејзажа које је Угљеша Рајчевић унео у своју књигу. А како је изгледало целокупно Рафаилово Сликарско дело и које, стварне, домете је оно достигло, неће бити могуће установити, јер нема података колико је слика створио између 1914. и 1920. године. Чак се не зна ни где је боравио тих година – кад је био у напону физичке и интелектуалне снаге: од своје 39 до 45 године живота.

Сачуване слике Рафаила (Георгија) Момчиловића, Угљеша Рајчевић је сврстао у пет група: "Рано сликарство", "Црквено сликарство", "Пејзажи", "Мртва природа" и "Портрети".

Уморен па заборављен

Рафаило Момчиловић је већ стасао сликар кад је група даровите српске деце била уписана у Академију за живопис, коју је основао 1908. године Синод СПЦ. Тако је почео одгој сликара из сопствених редова Цркве. Посебан траг у нашој култури оставиће и радионица Синодске иконописне школе у Раковици, основана 1934. године. Из ње, где је Момчиловић био учитељ скликања и сабрат, титуле сликарских мајстора понеће уметници чија дела чекају суд неког од данашњих или будућих историчара уметности: архиђакон Лукијан Бабић, протосинђел Никодим Бркић, Наум Андрић, Богдан Маљугић. Слободан Павловић, Гавро Бошковић и Иринеј Ћирић - који је, поред дара за уметност, показао и друге одлике - постао је епископ.

Тренутно, за данашње генерације, ови врсни уметници су непознати. О томе, с тугом - мислећи на Рафаила Момчиловића, пише академик Дејан Медаковић:

"У српској, па и у европској уметности, тешко је пронаћи трагичнију људску и уметничку судбину од оне која се обрушила на архимандрита и сликара Рафаила Момчиловића. Најпре је његово уметничко дело неправедно потцењено и заборављено, а тај нерасудни немар докрајчила је и његова мученичка смрт у бестијалном вихору геноцидне државе 1941. године (Хрватске)".

У првој половини двадесетог столећа, у Србији и Црној Гори, али и на ослобођеним српским земљама после балканских и Првог светског рата, ничу нови православни храмови. Следила је потреба за живописима и иконописцима. Изазову нису одолели ни сликари највеће славе и искуства. У православне богомоље, с палетом и бојама, улазе и тадашњи уметнички великани: Урош Предић, Паја Јовановић, Севан Алексић, Марко Мурат, Јован Бијелић, Миленко Ђурић, Пјер Крижанић и други. А после Октобарске револуције, у српским црквама и манастирима, своје умеће сликарско показаше руски прогнаници: Иван Дикиј, Николај Богдановић, Борис Шаполов... Они ће, под надзором, Сергеја

Смирнова, украсити задужбину Карађорђевићима на Опленцу, строго поштујући стил српског фреско сликарства.

Рафаило Момчиловић не заостаје. Својим почетничким радовима у Капели Водице манастира у Бођанима, опробао се у сликању икона и фресака. Споменимо само његову слику Свете Петке у Бођанима. То је успело уметничко дело. Икону исте светице ће Момчиловић урадити касније (1925), кад сликарски стаса, у цркви Ружица на Калемегдану. Овде ће то учинити још успешније, тако ће Света Петка са ове иконе зрачити и побожношћу и женском лепотом, какву није лако срести ни на сликама где је лепота била једини мотив уметника. Момчиловић ће урадити прелепе иконостасе и у цркви Рођења пресвете Богородице у Великој Крсни (1908-1910), у цркви Светог Вознесења Господњег у Ковиљу (1908-1910), у споменутој београдској светој Ружици, у Гробљанској капели манастира Шишатовца (1933). Верује се да је икона Богородице у манастиру Раковици његово дело, поред десетина икона, које су расуте као приватно власништво.

"Цариградски гласник" је у броју 14, 1898. објавио да је јерођакон Рафаило Момчиловић "Израдио потпуно уметнички" слику Митрополита Инокентија и подвлачи да је управник сликарске школе одобрио да се она изложи. Овако ласкава оцена за сликара почетника говори све. Зато није ни чудо што је сликар Момчиловић, на свом сликарском почетку, био примљен на двор краља Александра Обреновића, ради израде портрета чланова Краљеве породице. Следећа династија Карађорђевић није замерала Момчиловићу што је био дворски сликар супарничке династије. У питању је било уважавање врсног уметника, па је позван да портретише и краља Александра Карађорђевића са породицом. Момчиловић је то урадио 1933. године и на тој слици се, на лицу краљевића Томислава, препознају црте родоначелника династије Карађорђа. Године 1937, Момчиловић ће урадити портрет престолонаследника Петра II. Следе портрети великодостојника Српске православне цркве: Платона Мишкова, Стевана Иликића, владике Бачког Митрофана Шевића, епископа Иринеја Ћирића и патријарха Ђорђа Бранковића и Гаврила Дожића, поред портрета више или мање познатих личности тог доба.

Момчиловић је сликао пејзаже, углавном детаље из природе Бачке и Срема, али и крајолике из других српских покрајина. У загребачком "Савременику" је ликовни критичар Д. Плавшић записао: "Јеромонах Рафаило Момчиловић има три крајобраза (Вратна у Крајини, Водопад и Рано пролеће), који су врло добро сликани, тек што имаду неки биљег аутодидакта, али одају више тоpline него много веће раје у том дјелу". Момчиловић је излагао у Сомбору, Загребу, Београду и Новом Саду, у времену од 1908. до 1936. године. О сликама Р. Момчиловића (1928) у Новим Водицама пише Тодор Манојловић: "Г. Рафаило Момчиловић показује се са сликама "Манастир Шишатовца" и "Кишно време" као пејзажиста од деликатне, трепереће осећајности".

Рафаило Момчиловић је био уважени члан цењеног Друштва српских уметника "Лада" у Београду, које је тако често одржавало пројугословенске сликарске изложбе пре и после рата. Он је и академски сликар. Године 1935. постаје сабрат манастира Шишатовца, а 1938. је његов настојатељ. Момчиловић је заслужио да руководи овим манастиром, расадником српске писмености и културе, у којем је службовао и Лукијан Мушицки -један од учитеља Вука Стефановића Караџића.

Преподобност монаха Момчиловића и његово сликарство, можда стварно помоћу Божје промисли, није умилостивило хрватске војнике 1941. године. Уморили су Рафаила Момчиловића, као што су то учинили и са другим великим српским сликарем Савом Шумановићем. Острашћеност за убијањем код хрватских војника разумљива је кад се прочитају реченице професора психологије Миле Алечковић Николић, просвећене појави масовне помаме за злочинима: "Што је психолошки идентитет особе (или колективне особе) тањи, њена агресивност је јача. Та чињеница демистификује зверства Хрвата над Србима у Другом светском рату".

Два сведочанства обавештавају о стравичним мукама смерног Рафаила Момчиловића. Оба су из логора за истребљење Срба, Јевреја и Цигана у Славносској Пожеги. Рафаило Момчиловић је вођен на челу колоне Срба. Понижаван је и тучен. Чупали су му браду и бркове, поломили ребра и лобању и извадили једно око. Сведоци различито говоре само о месту смрти. Један вели да је издахнуо у

Славонској Пожеги, а други да је, неким чудом, пребачен у једну београдску болницу, где је окончао у мукама.

Хрватски војници се нису обазирали на то што је сликар Момчиловић (1908) имао изложбу у Загребу, којом је манифестована култура Јужних Словена, у коју су се Хрвати, тада, клели,
"Енигма"- 14.12.1998.

ХРВАТСКА У ОЧИМА СВОЈИХ САВЕЗНИКА

КЛЕТВА СТАРЦА ВУКАШИНА – ХРВАТСКУ СТАВИТИ ПОД КОНТРОЛУ

Док су се и хрватски савезници Немци, као и раније Аустријанци, ужасавали над хрватским зверствима, а Американци сматрали да Хрватску треба ставити под међународну контролу, хрватског усташу је највише избежумио мир старог Србина Вукашина из Клепаца који му је рекао: "Ради ти, дијете, свој носачо!"

Официр немачке војне обавештајне службе (АБВЕР) сачинио је службену белешку бр. стр. пов. 6810/44 од 22. августа 1944. о реферисању команданта Југоистока генерал-фелдмаршала барона Фон Вајкса Адолфу Хитлеру. Хитлер се задржао са Фон Вајксом од 17.45 до 20.00 часова.

Кад је било речи о државном уређењу Балкана, Хитлер је извео следећи закључак:

"На Балкану треба, у суштини, решити хрватско, српско и бугарско питање. У вези са тим, ја бих утврдио следеће. Хрвати немају никакву представу о државности и неће је никад ни моћи имати. Онај ко је петсто година био без ње, не може се никад ни развити у државу. Касније једном, доћи ћемо на то да Хрватску инкорпорирамо у Рајх, или да из ње направимо протекторат Немачке. Данас можемо у најмању руку - а то у супротности према осталим балканским народима - само привидно ићи заједно са садашњом хрватском владом".

Следе Хитлерове речи о Бугарима и Србима, што није предмет овог приказа.

Немачки генерал Глезе фон Хорстенау био је ватрени поборник идеје да се расформира накарадна хрватска држава. Део његових настојања записао је Улрих фон Хасел. Занимљив је и овај Хорстенауов демарш у Загребу, који је записао Улрих.

"Глезе фон Хорстенау је хрватског маршала Кватерника, у најоштријој форми, позвао на одговорност за, сасвим неучувена, зверства Хрвата над 1.800.000 Срба и, што још више вреди, о томе поднео извештај. Хорстенау је Кватернику рекао да је нажалост, много шта доживео, али ништа што би се могло мерити са неделима Хрвата".

Овако су мислили о хрватској држави Немци, који су је створили. Истоветне закључке о Хрватској, имали су и западни државници. Они су често расправљали о хрватским злочинима над Србима, па су то ставили и на дневни ред састанка делегација Велике Британије и Сједињених Америчких Држава у Вашингтону, у марту 1943.

Мада је до завршетка рата остало још више од две године, учесници овог састанка су занемели због покоља хрватске војске над Србима, Јеврејима и Циганима. Председник Америке Френклин Делано Рузвелт је био видно потресен и запрепашћен прегледавши приложену документацију о страдању стотина хиљада српских, јеврејских и циганских цивила, укључујући и децу најмлађег узраста.

Према записнику са овог састанка, који је саставио Хер Хопкинс, човек пуног Рузвелтовог поверења, Рузвелт је рекао да нема другог народа у Европи према којем би требало предузети тако оштре мере као према Хрватима. Хрвате је назвао "незрелим народом", истичући да би их требало ставити под међународно туторство после рата.

Много пре Другог светског рата, аустријске власти су истоветно оцениле хрватске државотворце. Хрвати су успели да укину српску аутономију у Аустрији између 1654. и 1670, тако што су од аустријског цара добили одобрење да се српски крајеви потчине власти Сабора у Загребу. У овом

периоду, иако су имали само локалну власт, Хрвати су Србе католичили, прогонили и одузимали им имовину.

Због овакве ситуације, Царско ратно веће у Грацу је тражило од Двора да се управа над српским крајевима Славоније и Војне крајине одузме од Хрвата и врати Србима. Царско ратно веће у Грацу је овај предлог образложило следећим речима: "Јер су Хрвати лакоумни, немирни и непостојани".

Цар је прихватио предлог и хрватски локални органи никад више нису имали власт над Србима у оквиру Аустрије и Аустро-Угарске.

Логораш из Јасеновца, др Неђо Зеџ, је записао исповест хрватског војника Жиле Фригановића и та нам исповест говори да су били у праву, што се тиче хрватских државотвораца, и аустријски цар, и амерички председник, и немачки канцелар. Ево записао др Неђе Зеџа:

"Знаш ли ти, докторе, да те, сад, могу заклати као бравче и да никоме не одговарам, за то? Знаш ли ти, докторе, зашто сам те зовнуо? Елем, докторе, сад смо овдје нас двојица сами. И, ако ико ишта сазна од нашег разговора, знаш шта те чека! "

Жиле Фригановић је наставио:

"А ја, ја више не могу да поднесем ове муке. Више ми не помаже ни клање (људи), ни мучење, ни крв, ни јаук, ни жене, ни ракија. Увртио ми се овдје у главу, па никако да га се ослободим. Јест, онај стари ми се увртио у главу, па никако да нађем мира. Ти си, докторе, стари логораш. Ти знаш ко сам ја. Ето, ја, Жиле, најкрвавији усташа у Јасеновцу, који је поклао десетине хиљада логораша и највише задовољства доживео у том клању, ето, тај Жиле сада је постао последња рупа, због, тамо, некаквог старог, смрдљивог, сељачине Вукашина из Клепаца.

Ти се сећаш, докторе, кад је у августу био велики наступ у логору и кад је Јере Маричић послао око три хиљаде Срба у Градину на клање. Тад смо се Перо Брзица, Зринушић, Шипка и ја опкладили ко ће, те ноћи, заклати највише логораша.

Отпочело је клање. И ја сам, већ после једног сата, по броју закланих, био далеко измакао. Обузео ме је, те вечери, неки необичан занос. Чинило ми се као да сам на деветом небу; никад у животу нисам осјетио такво блаженство и већ после неколико сати заклао сам 1.100 људи, док су остали једва стигли да закољу по 300 или 400.

И тад, док сам био у највећем заносу, случајно, бацио сам поглед у страну и ту сам угледао једног постаријег сељака, који, с неким несхватљивим миром, стоји и гледа, како ја кољем жртве и како се оне, у највећим мукама, претурају. Тај ме његов поглед, некако, пресекао. Учинио ми се као да сам се из оног највећег заноса, наједном, скаменио и једно вријеме нисам могао да се макнем. А затим сам отишао до тог сељака и сазнао да су му сви у кући побијени, а он дотјеран у логор.

Све је то говорио с неким недокучивим миром, који је мене теже погађао, него сва стравична кукњава око нас. Наредио сам му да викне "Живио Павелић", па ако то не каже, осјећу му уво. Шутио је. Откинуо сам му уво. Шутио је. Откинуо сам му и друго уво. Шутио је као заливен. Откинуо сам му нос. Запријетио сам да ћу му ножем, извадити срце.

Он ме је погледао и, уперивши поглед, некако кроз мене и преко мене у неизмјерност, полако и разговјетно ми је добацио: 'Ради ти, дјете, свој посао!' Његова посљедња ријеч ме избезумила. Скочио сам на њега, ископао му очи, исјекао срце, преклао грло од уха до уха и ногом га гурнуо у јаму.

Али је тада у мени нешто препукло и нисам могао више да кољем. Перо Брзица је побједио јер је заклао 1.350 људи и ја сам му, без ријечи, платио опкладу".

Хиљаде сличних хрватских злочина над Србима, Јеврејима и Циганима имао је у виду Хитлеров пуномоћник за Југоисток др Херман Нојбахер, па је у својој књизи "Специјални задатак на Југоистоку, 1940-1945" (Гетинген, 1956) покушао да открије тајну хрватског геноцида над Србима:

"После распада српско-централистички вођене Југославије, букнуо је хрватски ратни поход освете и уништавања православног Српства, што спада у најсвирепије акције масовних убистава целе светске историје; тоје била, балканска освета према омрзнутом Балкану".

Нојбахер је прозрео да је у питању хрватски балкански комплекс ниже вредности и тај му закључак, сигурно је, не може нико оспорити. Ми бисмо могли додати да то "бежање" Хрвата с Балкана у друге делове Европе није прво хрватско "бекство" и прво хрватско преобраћање. Већина

њих је, пре, из православља преобраћена у католичанство, па из српства у хрватство. Овакве пометње у свести једног народа морале су довести до изопачености, какву описује др Неђо Зеџ, али и многи други сведоци.

Колико се у Хрватској желе удаљити од својих корена и с Балкана, види се по реакцијама хрватског председника, који не пропусти прилику а да не зајауче на добронамерне савете западних државника да Хрватска прихвати регионалну сарадњу са балканским државама.

"Јавност"- 11.01.1997.

ПРИМЕРИ РАСНЕ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ СРБА ВЛАСИ ДАЉЕ ОД БИШЋА!

Западноевропљани су се, почевши светска освајања - захваљујући надмоћности свог ватреног оружја, понашали према људима других континената као припадницима нижих бића. Они нису трпели друкчију боју коже од своје, друкчији језик. друкчију религију. Домороце су или истребљивали, или претварали у робове. Силом су им наметали свој начин живота и своју религију.

Оваквог односа нису били поштеђени ни припадници словенских народа и народи православне вере у Европи. Срби, који су им били први словенски суседи. искусили су окрутност "цивилованих" Западно-европљана, који су, поред осталог, радије помагали турску власт, него противтурске ослободилачке ратове Срба на Балкану. Зазирали су од српских држава и православне српске религије. Да би онемогућили српску државотворност и православље, европске државе су све улагале у хрватски етнички елемент, са католичком религијом, супротстављајући их српској самобитности.

Тако је однегована хрватска маса, кроз векове, била Србима оно што је народима Америке, Африке и Азије била колонијална европска војска. У оба случаја, католичко свештенство је предводило ова верска и расистичка освајања.

Тужба против Срба

Геноциду над Србима у два светска рата и овом последњем, од 1991. до 1995, претходили су векови припрема европских земаља, уз прилежан рад Католичке цркве и благослов поглавара у Ватикану. Сliku тих дуготрајних припрема можемо стећи ако читамо старе хронике, државна и црквена документа. Један од тих докумената је изузетно јасан и њега је унео у своју књигу: Православна Далмација, Београд, "Сфаирос", 1989, Никодим Милаш.

Реч је о Огледалу истине задарског католичког архиепископа Змајевића, који је, иначе, пореклом Србин из Црне Горе. Архиепископ Змајевић, да би од млетачке владе испословао наредбе против Срба и Српске православне цркве, послао је 1721. године следећу расправу у Млетке:

"Данашњи Срби, то су стари Србљи и Серви, који пребјегавши из Азијатске Сарматije, били су примљени, као слуге државе, од цара Ираклија, у онај међуземни дио Илирије, који је послjе добио име Србија. Народ суров и дивљи, али без ичега племенитога и поноснога, прешао је из мрака у јеванђелску светлост за вријеме цара Василија Македонца, измјенивши, тако, мрачни свој ропски постанак и препродавши се и крштењем и вјером у Христа. Био је католик и римски у прва своја сретна времена; али кад је, при мијенама источнога царства, постао од слуге господар, показао је лабавост своју у вјери, и постао је колико невјеран цару, толико и издајник вјере. Свагда слаб, те здружен час с Грцима, час опет са Латинима, увијек шарен и увијек несталан, најпослије је успио основати патријаршеску катедру у држави, да би тијем још више државу окаљао.

И збиља, увијек је у српском клеру владало незнање, плодни извор црних димова, који би хтјели помрачити лијепи сјај цркве Божије. Никад није Србија имала ни школа, ни науке, ни књига, осим оних које служе за црквене службе. Лишена, услjед тога, свјетлости, лако је пала у таму нити је могла Грчка да ју из таме подигне, јер није могао разумјевати грчку науку, ко не познаје другог језика, осим илирског. Отровна наука нехришћанска (албигеза) протерана из Француске, а склоњена у Србији, показује свој велики отров и данас међу Србима, јер, као што их је она једанпут ранила, то је морао остати траг те ране, да се покажу још и данас богаљи...

Али, ако је српска вјера гора од анабаптиста једнака донатистима и друг иконокласта, и гора од свију других јеретика, који су лајали против нама, она је, такођер, друг и оригениста, јер она пориче вјерност мука у паклу у корист распутности и уједно Епикурове школе; јер њихови свештеници продају тај еспап, који им доноси знатну добит...
Него, ту има и велико лукавство, и тијем страшније, јер је оно проникнуто страшћу против латинског богослужења. Лукавство је било, свагда, први биљег сваке схизме, али нигдје се оно није показало толико страшно на штету вјере Католичке цркве, као у Србији".

Забрањен приступ Србима

Ово је само део тужбе католичког првака против српског народа и Српске цркве. Можемо замислити колико их је било у протеклих хиљаду година, или, боље је рећи, "тијekom тисућуљетне хрватске културе".

Све те тужбе и сва та недела према Србима достигла су своју круну у Другом светском рату, кад је хрватска државна свест проузроковала општи геноцид над Србима. Уз физичко истребљење Срба, било је обавезно да се у Независној Држави Хрватској покаже да су Срби нижа врста људи, чиме је, у најружнијем обличју, примењен онај нељудски однос према човеку, какав су упражњавали Западноевропљани у својим колонијама, рецимо у Јужној Африци, у време власти апартхејда.

Хрватске вође су о томе оставиле писмена сведочанства, толико бројна да се наказност хрватске државе, пред историјом, не може сакрити. Довољан је један документ, да би смо имали целокупну слику о "еуропској" цивилизацији и њеним поборницима у Хрватској. У питању је документ из музеја у Бихаћу, који је објављен у књизи Бранка Бокана:

"Геноцид над Србима Босанске Крајине. 1941-45", Београд, "Европско слово", 1996:

"Велики жупан Велике жупе Крбаве и Псата,

Проглас!

У сврху сачувања хрватског народног значаја града Бишћа (Бихаћа) и његове ближе околине, те у сврху трајног осигурања истог значаја

Забрањујем

свим Власима тзв. Србима сваки приступ и задржавање у граду Бишћу и његовој околини, до удаљености до петнаест километара.

Власи моћи ће доћи у Бишће само и једино на позив власти и то уз предочење позива. Према томе, неће смјети долазити ни на недјељне ни на годишње сајмове у Бишће и његову околину.

У случају позива по властима, моћи ће се Власи да здрже у Бишћу и његовој околини само тако дуго, колико је потребно да сврше посао, ради којег их власт позива и само на мјесту гдје су властима, ради редовног посла, потребни. Свако друго понашање, тј. задржавање дуже него је властима потребно, бит ће строго кажњено.

Редарствени органи, као и сви органи јавне сигурности, пазити ће да се ова одредба строго извршава.

У Бишћу, 20. липња 1941. године, Велики жупан Велике жупе Крбаве и Псата, Љубомир Кватерник, власторучно".

"Јавност", 26. октобар 1996.

МОНСТРУОЗНИ ПЛАН ИСТРЕБЉЕЊА СВИХ СРБА

За наше (и светске) неверне Томе, ево још једног историјског сведочанства да монструозно ликвидирање Срба, хрватска држава није планирала само од Купе до Дрине, него и преко Дрине до Тимока и Нишаве.

Послужићемо се књигом проф. Смиље Аврамов: "Геноцид у Југославији у светлости међународног права", Београд, 1992, стр. 376:

"За Павелића је физичко уништавање Срба било примарно, и тек када су искрсле тешкоће, дошао је на идеју о исељавању. Није се, међутим, радило само о исељавању Срба са подручја Независне Државе Хрватске - усташка политика ишла је много даље.

Министар вањских послова НДХ др Младен Лорковић, у допису дипломатским представницима НДХ, 1942, истакао је, поред осталог, и следеће:

"Хрватска држава не може постојати ако у њој живи 1.800.000 Срба и ако ми за леђима имадемо снажну српску државу, која би, увијек, засизала у наша подручја и представљала вјечну опасност за нас.

Оба та питања била би немогуће ријешити у нормалним временима, у којима би се морало поступати законито и водити рачуна о грађанским обзирима. Стога је срећа за нас што је до успоставе НДХ дошло у оваквим временима, јер само сада можемо ријешити тај проблем. Ми, стога, настојимо да нестане Срба из наших земаља и у том правцу је већ много учињено. Ево, ја сам се ових дана вратио с подручја Козаре; 60 километара дуго и готово исто толико широко подручје било је настањено искључиво Србима; данас је празно згариште. А сад, прелазимо на Грмеч и тамо ће, у току грађанског рата, бити ријешено најболније питање, а хрватске земље очишћене.

Но, ми мислимо на питање српске државе преко Дрине. Ни то не може остати!

Одлучено је да ће, након побједе, Срби бити исељени у Сибирију! "

"Јавност", 1. 4. 1995.

УСТАШЕ ХАРАЈУ СРБИЈОМ

Многи Срби данас (да их не идентификујемо) верују (да не трагамо због чега и ради чега) да је хрватска држава планирала и спроводила геноцид само над прекодринским Србима. Међутим, с обзиром на апетите хрватских државотвораца, који подразумевају хрватску доминацију на Балкану, Хрватима сметају сви Срби, без обзира с које стране Дрине и Дунава живе. Јер, да српски народ није многобројнији и државотворнији од хрватског, Хрвати не би тако немилосрдно уништавали прекодринске Србе. О томе нам сведоче догађаји из Другог светског рата. Поред масовних и страховитих злочина над Србима у Срему, хрватска фашистичка држава их је спроводила и у Београду и у осталим деловима Шумадије, па и у Рашкој.

Ево, шта о томе бележи, на основу италијанских докумената, проф. Смиља Аврамов у књизи Геноцид у Југославији у светлу међународног права, Београд, "Политика", 1992, на страни 342:

"Убијање Јевреја и Рома, вршено је у оквиру планиране нацистичке политике; истребљење Срба био је оригинални подухват (хрватског) усташтва. Као додатној мери истребљења, усташе су прибегавале слању својих људи у Србију, посебно у Београд и околину, у циљу извођења саботажа, због којих су Немци вршили одмазду над србијанским живљем. Ова акција спровођена је, најчешће, преко Хрватског клуба у Београду, на Теразијама бр. 12/2, али на тој вези били су и др Матија Пјетлић, жупник римокатоличке цркве у Београду, у Крунској улици и гвардијан фрањевачког манастира у Зајечару. Усташки терористи били су снабдевени дипломатским пасошима Независне Државе Хрватске, а понекад су долазили наоружани и у униформама немачких официра. Упадали су у станове тачно означених личности, одводили их и ликвидирали, без трага. Септембра 1941. године, убијена су у Лајковцу двојица усташа, која су била снабдевена лажним легитимацијама четничке организације Косте Пећанца. Двадесет шестог новембра 1941, ухваћене су и убијене усташе Марко Марић и Јурај Туфрчић, када су покушале с диверзијом.

15. јануара 1942. године, у околини Обреновца, откривене су усташе Петар Шкртић и Иван Гарго. Преобучене у четничке и немачке униформе, усташе су се пребацивале преко Дрине код Бајине Баште и Вишеграда и продирале до Бање Ковиљаче, како то бележе немачка документа".

"Јавност". 18. 02. 1995.

ПРИМЕРИ ХРВАТСКОГ РАСИЗМА КРИСТАЛНА НОЋ У ЗАГРЕБУ

Одувек су за Хрвате највећи непријатељи били припадници "влашког накота" и "грчко-источњачке вере"

Последњих векова, нема сумње, највећа зла над људима, нацијама и расама учињена су од стране западноевропских држава. Осврћући се на једно од тих зала (геноцид над милионима домородаца америчког континента), Роналд Рајт, у књизи Отети континенти (Београд, Центар за геополитику, 1995), на страни 337, једноставно поручује шта треба да предузме западноевропска хришћанска цивилизација, да би се бар делимично искупила:

"Прошлост се не може променити, али се, свакако, може утицати на оно што из прошлости проистиче. Нови становници Америке никад неће ухватити корена, док се не суоче с оним што је скривено иза њихових митова и док се не искупе пред онима који су преживели петовековни холокауст. Своје искупљење би могли да започну признањем свега што су учинили... Могли би да почну тако што би предавали другу страну своје историје - ону мрачну - у својим школама". Данашње хрватске генерације би морале да преузму, у целини, ову поруку Роналда Рајта и да започну искупљење за свој геноцид и геноцид својих предака над српским народом. Мноштво докумената показује да тај геноцид над Србима није био само пратилац ратних вртлога и друштвених поремећаја, него да је припреман у миру, а да је често оствариван у време највећег друштвеног склада. Хрватске провале беса, с расистичком поамом против Срба, бележене су и у најспокојнијим временима, под влашћу Аустрије. А како знамо, Аустрија је важила за високо уређену правну државу.

Погром

Ако узмемо за пример само 1902. годину, суочићемо се са сликама стравичног хрватског погрома над Србима у Загребу.

Очевидац ових догађаја Константин Брадаревић забележио је то у краткој хроници, под насловом: "Арнатшлик у Загребу 1902. године" ("Catena Mundi", Београд, Матица иселјеника Србије и "Ибарске новости" - Краљево, 1992 - приређивач Предраг Р. Драгић Кијук):

"Хајка против Срба није нова у Хрватској, Славонији и Далмацији. Годинама већ она траје, и из године у годину све је оштрија, све је отворенија бивала. У школама хрватским, непрестано се поучавало о "великој јединственој Хрватској". У народу хрватском, проповедао је језуитизам то исто. И увек се износило како је "влашки накот", или "грчко-источњачки одрод", највећи непријатељ томе. Та наука је већ ухватила дубока корена у хрватској омладини, па и у хрватском народу.

А сад да пређем на опис оних јадних и дивљих догађаја у Загребу.

На бродској станици, већ сам чуо да у Загребу доиста страшно изгледа; да су Власи добили добру лекцију и "кад се не буду научили памети, добиће још". Влахе ће и по другим местима научити памети. И у Броду је већ отпочело, јер су још у среду на ноћ биле мале демонстрације. Тамошњи српски новчани завод, кућу др Николе Ђурђевића и кућу једног Србина трговца (заборавих му име), замазали су ђубретом и мастилом. Но, то је, како рекоше (Хрвати), само почетак.

У Загреб сам стигао у петак, нешто пре 7 сати ујутру. Свратио сам у радњу Петра Николића (јер ми беше најближе хотелу). Пред радњом већ видех слику вандализма. Оне тешке гвоздене ролетне, које не хтедоше да попусте обесним ударцима подивљале масе, беху све улубљене, а на једном месту и зјао је отвор. Огромна стаклад на изложима беху сва разлупана. Одатле одох до радње Ђукове. И нехотице, човек мора да се запита: зар се све то могло, зар се све то смело догодити у једној "просвећеној уставној земљи"? Са таквим мислима одох у "Србобран", но, не нађох никога. Улицама пролазе, сваких четврт сата, 20-25 војника. Труба је трубила, а добош добовао. То ме је опомињало да је над Загребом и загребачким срезом проглашен преки суд. Грађанство се позива да не пазари код Срба трговаца; Срби се називају "византинцима" и објављује се да грчка вера није никаква вера. Један очевидац је послао "Застави" гнусан и жалостан опис призора, па неће бити на одмет да га изнесем:

"Сеоео сам пред Великом кафаном у киоску и нисам ни слутио шта ће се догодити. Ту, у киоску, беше на изгледу врло отменог света, а међу њима много женских. Кад су, преко пута, почели да разбијају сикирама српске дућане, сви "отмени" гости у рукавицама и лакованим ципелама, па и женскиње, скочише од узбуђења на столове да боље виде (колико се у оном мраку могло видети). И кад се од времена на време зачуо прасак, из кога се могло закључити да су разорена дућанска врата, онда су они "отмени" (мушки и женски) у киоску почели да тапшу и вичу:

"Живели". А док је трајало рушење дућана, певаху, из гласа, песму Лепа наша домовина. У кафани, испричах шта видех. Видех разлупане, а делом и опустошене ове радње: Марковића (Илица), Поповића (на Прилазу), Мирковића (у Другој улици), Поповићке (Јелачићев трг), Дучића (Влашка улица), Јовичића (у згради Српске банке), Живковића и друге (Иличин трг), па Петра Николића, Ђука, Орушића, Лазића, Мите Стојковића и других. Споменух српску цркву, школу, Српску банку, па и све српске станове редом. Описаћу то касније.

Полиција и војска су се непојмљиво држале. Кад је поједини полицај мало енергичније хето да поступи, други полицај би му довикнуо: "Не тако, знаш шта нам је казао сенатор! "

Посред бела дана, руља пљачка дућане Марковића и Ђука, војска пролази и гледа, а руља је поздравља узвицима: "Живела хрватска војска! " Управо, на догледу војске, обесна руља мрцвари старог Витаса, пљачка му стан, а факинажа скида своје подерано одело и облачи поробљено одело Витасово! И самог њега, полумртвог, краде. узимајући му златан сат и новац.

Четири пуна дана руши се, роби и пали, а војска не чини употребу оружја. О полицији није вредно скоро ни говорити. Она је била забављена да "чува" банов двор и кућу градског начелника!

"Јавност". 7.12.1996.

...О СРПСКИМ ИНТЕЛЕКТУАЛЦИМА "САВА ТЕКЕЛИЈА И СРПСКА МИСАО"

Двотомно дело проф. Вере Милосављевић, издавач ИПА "Мирослав", Београд, 1998, тел: 778-939.

Проф. Вера Милосављевић је, пребирајући по текстовима о Сави Текелији, установила да су "приметна оспоравања рада Саве Текелије; његовим делима се (упознаје нас ауторка) ускраћује значај, а за његове наслове се траже други аутори, укључујући и Биографију Петра Текелије, истакнутог генерала руске војске, иначе, Савиног стрица". (51/1)

Овај осврт аутора упућује на закључак да је дело Саве Текелије представљано по вољи држава или покрета у српском окружењу, расположених на сталну антисрпску делатност. Својој књизи је проф. Вера Милосављевић наменила је и такву улогу, па је то опредељење, до завидне висине, подигло њену научну вредност. То нам даје за право да у овом приказу, првенствено, посветимо пажњу игнорисању укупног мисаоног деловања Саве Текелије, јер је оно имало за последицу прикривеније утирање пута до геноцида над Србима у двадесетом столећу.

Рушење колоса из Арада

С намером да читаоцима представи оно што су многи аутори рекли и писали о Сави Текелији последња два столећа, Вера Милосављевић је, узгредним примедбама, уверљива у оцени да је овај наш политички мислилац, национални прегалац, писац, реформатор језика и добротвор значајнија фигура српске историје, него што је то ико наслућивао. Ненаметљиво нас уверава да је у питању горостас политичке мисли код Срба; онакав какав је Његош у књижевности, а Никола Тесла у електроници. А што нам то није познато, провејава кроз дело професорке Милосављевић, криви су и многи српски интелектуалци, јер су, из неутврђених разлога, ниподаштавали дело овог мисаоног колоса из Арада, племића у четвртном колену. Нажалост, чинили су то, углавном, они који су имали истакнут ауторитет и непорецив утицај на обликовање научних закључака.

У такве спада, свакако, Јован Скерлић, који је 1909. године, пишући о Текелијиој песми Посланица Гају, изоставио стихове о Текелијионом оспоравању Људевита Гаја и о наговештају да Гајеви илирци

проповедају тако да би " Србље сасвим обманули ". Ово указивање Саве Текелије на далекосежну противсрпску стратегију хрватског илирског покрета, сметало је и Николи Радојчићу, па је, у својим радовима, прећутао постојање Текелијине књиге Описаније живота, у којој су штампани стихови Посланице Гају, иначе, како наводи професорка Милосављевић, "неугодни за многе српске интелектуалце". Тако ће Илија Мамузић у студији Илиризам и Срби (1933) изоставити податак да је Сава Текелија препоручивао илирцима употребу ћирилице.

Да се проф. Вера Милосављевић бавила само оспоравањем научног рада Саве Текелије, више би таквих текстова прикупила, укључујући и оне писане за нашег времена. С обзиром на значај ове појаве, примера ради, помоћи ћемо јој указивањем да се и у делу Божицара Ковачека: Текелијанумске историје деветнаестог века. Матица српска, Нови Сад, 1998, на 9. страни, налази закључак да Текелија није био у праву кад је тврдио да су предримски становници Румуније, Дачани, једно од словенских племена. Ковачек то оспорава Сави Текелији и поред тога што су о Дачанима као Словенима већ писали наши савременици: Јован И. Деретић, проф. Реља Новаковић, др. Олга Луковић-Пјановић, а у прошлом столећу: Шафарик, Сипријан Робер и многи други, укључујући и Константина Јиречека. Мада је Јиречек у својој Историји Срба следио немачку догму о досељавању Словена у Подунавље и на Балкан тек у 6. и 7. столећу, ипак му се омакла мисао "да је Влашка постојбина Срба". Наравно, СаваТекелијаје пре свих написао књигу да су Дачани Словени, али Ковачек то одбацује, овако:

"Текелија се бавио, не баш успешно, научним пословима. У "Новинама сербским" 1819, излаже своје мишење о пореклу Румуна. То га је увукло у полемику са румунским интелектуалцима. Објавиће о овоме књигу на немачком 1823, па допуњено издање 1827, на немачком и румунском, али битка започета са погрешних научних позиција, била је унапред изгубљена".

Однос српских интелектуалаца према Сави Текелији као да је преписан у Загребу. Хрвати ће почети с кривотворењем порука из његових дела. У Даници илирској (1840) изоставили су половину стихова песме Посланица Гају, уприличивши, тиме, утисак да је учени и надалеко познати Сава Текелија присталица Људевита Гаја. (54/1)

Вера Милосављевић примећује да су српски истраживачи, оваквим поступком, нанели огромну штету својој нацији, јер су из образовног програма искључили историјско и политичко наслеђе српске науке осамнаестог столећа, на којем се учио Сава Текелија. Професорка Милосављевић наводи успоне политичке мисли Срба у осамнаестом столећу, а као бисер и чињеницу да је Димитрије Чарнојевић, синовац патријарха Арсенија, стекао славу беседама о Србима и истицањем да су Срби, за цивилизацију, значајнији од Немаца и Мађара. Износио је и оно што ће касније научно утврдити Шафарик, Сипријан Робер и други - да су Срби прастановници Мађарске. Ове беседе су штампане 1759. године. Слично је деловао и Мојсије Рашковић, па је и он своје беседе о Србима штампао 1768. године. (Кад је реч о беседама, треба да знамо да су се оне неговале код Срба и у деветнаестом столећу и да су биле популарне и код текелијанаца. Међутим, и код њих срећемо несмотреност према српском наслеђу. Један од њих, песник Лаза Костић записаће да су их Срби преузели од Чеха, а у Костићево казивање повероваће Божицар Ковачек, па ће у споменутој књизи записати: "Костићево сведочење да су се беседе појавиле код нас неколико година раније, указује на вероватноћу да је прва беседа код Срба била она светосавска 1861. године, кад је бриљантне речи о Светом Сави и Сави Текелији изрекао текелијанац Коста Руварац, за којим ће се толико туге излити и у Текелијануму и у целом српском народу").

С обзиром да су данас многа дела и писани трагови о досезима Срба у областима друштвених наука и књижевности из овог и ранијих столећа изгубљена, неистражена или заташкана, сигурно је да су у деветнаестом столећу, многа од њих, била доступна Сави Текелији и да су му помогла да уобличи своју политичку мисао и да проникне у суштину завере против Срба, о којој ће, нажалост, српске генерације друге половине деветнаестог и прве половине двадесетог столећа изгубити сваку представу. Како само савремено звуче његова упозорења да се Србима упорно, од стране аустријских и мађарских власти и хрватских првака, намећу географска имена: Славонци, Србијанци, Банаћани, Македонци, Црногорци, Босанци, Херцеговци, Сремци, Далматинци... или она везана за стару историју: Илири,

Трачани, Раци, Рашани... Уверавао је да ће разноликим именима бити расточено национално ткиво и свесрдно се залагао да се Србима означавају сви саплеменици, па и они који под именом Влаха користе аустријске привилегија и они који, ради каријере, остављају православље и прелазе у католичку религију. Зато је предлагао само једно име за свој народ: Срби. (129-132)¹

Овакав став Саве Текелије према српском народу није одговарао ни времену после Другог светског рата. Вера Милосављевић то запажа и објашњава на примеру сакривања Текелијевог рада: "Расправа о Србима":

"Мита Костић је својим чланком из 1959. године гурнуо, Расправу о Србима, назад - у анонимност... И, бар за једно три деценије, један од најлепших и најранијих нововековних текстова о српском националном бићу потонуо је у мраку антисрпске политике..."

Мита Костић је, уз овај текст - сходно правилима антисрпског (социјалистичког) времена, Текелију етикетирао као мађарофила. (36/1)

Нема шта, непријатељ је (на које све начине?) у антисрпској делатности имао највеће помагаче међу најумнијим Србима. Вера Милосављевић то доказује и на књижевној анализи Јована Скерлића Текелијских радова. Тако се види да ниједна област делатности Саве Текелије није била поштеђена омаловажавања у српској интелектуалној средини:

"Свакако, аутобиографија Саве Текелије биће од вредности за историју нашег народног живота при крају осамнаестог и у првој половини деветнаестог века, ту ће се наћи занимљивих ствари о српским саборима и мађарским диетама, о животу српских иселеника у Русији, о меморандуму Текелијевог Наполеону Првом за оснивање, Илирске краљевине - обећава нам се да ћемо све то имати приређено, (са што више пијетета према стилу и језику његову) - али да ли то спада у књижевност, да ли има што више од голог историјског интереса, да ли нема пречих ствари за издавање?"

Има право Вера Милосављевић што упућује на рушилачки утицај Јована Скерлића:

"Скерлићеви следбеници су још ригорознији у схватању шта је то 'права књижевност' и сасвим су пренебрегли Текелију као писца, а помињали су га, првенствено, по његовом 'књижевном гесту', односно по његовим задужбинама, по његовим неоствареним политичким амбицијама и називали га, не сасвим без ироније, 'несуђени кнез Србије'. (66/1)

Наравно, после обавезујуће оцене водећег српског књижевног критичара, није било потребе да држава, присилом, уклања дела Саве Текелије и онемогућава њихов утицај на образовање нових поколења. Сходно овој ситуацији, Вера Милосављевић закључује:

"С обзиром на разноврсност својих књига и списа, Сава Текелија заслужио би пажњу не само књижевних критичара и историчара него и истраживача политичке и културне историје, теорије и историје политике, права, педагогије, етике, историје идеја. Ни уједној од ових области српске науке, колико знам, Текелија није довољно обрађиван, а понегде није ни помињан".

Вера Милосављевић открива бездан с одбаченим делима Саве Текелије; указујући да их, зато, нема у историјама књижевности, лексиконима, енциклопедијама и другим приручницима. Тако, у Поменику Милана Ђ. Милићевића (1888) није наведено да је Сава Текелија ишта написао или објавио и поред тога што је о њему, овде, написан један од најлепших текстова. А у Поменику је представљен Савин савременик, писац скромнијих радова, Димитрије Тирол са двадесет библиографских јединица. У "Књижевном лексикону" Матице Српске (1972), Сава Текелија није ни споменут. Нема га, као писца, ни у "Енциклопедији Југославије" (1955. и 1980), а на исти начин га је третирао и "Народна Енциклопедија српско-хрватско-словеначка" (1929). Саву Текелију нису спомињали ни: Јован Грчић (1903), Павле Поповић (1918), Тихомир Остојић (1923), Андра Гавриловић (1927) и Јован Деретић - Марија Митровић (1984). Што се тиче осталих истраживача и академика, Вера Милосављевић примећује да су оскудно писали о књижевном раду Саве Текелије, с тим што је о томе нешто више објавио академик Милорад Павић. (1920/1).

Један од разлога за одбацивање радова Саве Текелије била је "оцена" о Текелији као противнику Вука Караџића. Нема сумње да је ауторитет Вука Караџића доприносио распињању Саве Текелије, али и он је коришћен неоправдано јер је Вук Караџић уважавао мишљење свог савременика Саве. Вуку није промакла чињеница да је Сава Текелија, крајем осамнаестог столећа, изоставио употребу дебелог

"јер" и да је деловао с родољубивих позиција. Без обзира што није прихватао Савине ставове о задржавању дотадашњег ортографског облика српског језика, он је Текелијино Писмо Високопреосвештеном господину Платону Атанацковићу, православноме владици будимскоме, о српском правопису са особитијем додацима о српском језику објавио изворно и објаснио своје побуде: "да се види како два родољубива Србина различито мисле". (57/1)

Да је био родољуб и да је помагао реформу српског језика (иако се са тим није потпуно слагао), Текелија је показао новчаним прилогом приликом штампања Вуковог Српског рјечника. (14/1) Неоспорно је и то да је ценио Вука Караџића. Текелија је то показао преводом са енглеског песме Џона Бауринга о Вуку Караџићу. (62/63/1) У девет-наестом столећу Срби су се бавили свим националним и државним питањима, па Вук и Текелија нису упоређивали своје ставове само око реформе српског књижевног језика, него су то чинили и у другим областима, у којима су се потпуно слагали. Као, на пример, у томе да српски национални корпус чине становници три верске заједнице: православне, католичке и муслиманске. (137/II)

Високи морал Вука Караџића и Саве Текелије је за пример, али није био присутан у понашању већине српских интелектуалаца. То је сметало Сави Текелији, па је пророчки упозоравао да ће Србима, уз опасно окружење, највећу штету нанети веће поштовање туђих вредности него својих и стално српско расколништво око националних циљева. (219-221/I)

Државотворне замисли

Вера Милосављевић изврсно прониче у политичку мисао Саве Текелије:

"Текелијин самокритичан приступ питању националне будућности изазива поштовање. Храброст овог добро обезбеђеног и привилегованог члана српског друштва да се суочи са стварним стањем тога национа, израз је највише моралне вредности. Осећање и брига за заједницу испољавају се као висока мера човечности". (222/1)

На Српском сабору у Темишвару (1790), Сава Текелија ће најзрелије изнети будући политички програм српског народа, расејаног по турским, аустријским, мађарским и млетачким државним поседима. Скретуће пажњу да нема потребе да се Срби уздају у благонаклоност било које велике европске силе. Супроставиће се предлагачима стварања државе на подручјима мађарске краљевске круне, схватајући да су то наговори из Беча, да би аустријски цар, тиме, сузбијао стално присутне сепаратистичке тежње мађарског племства. Зато ће се Текелија залагати заједино могуће решење - српску самоуправу, црквену независност и српску просвету. Желео је, види се, да уклони Србе од мађарско-аустријских размирица, које су довеле до потпуног етничког чишћења од Срба подручја између Драве, Балатона и Дунава, од 1703. до 1711. године. Тада су Срби пришли аустријском цару ради гушења Ракоцијеве буне у Мађарској. Но, ту буну је Аустрија трпела све дотле док Мађари нису протерали Србе са овог подручја, па тек је онда угушили.

Вера Милосављевић даје за право Текелији у погледу процена о српском окружењу и осврће се на српску судбину у времену аустријско-турског ратовања од 1683. до 1690, кад је ослобођена Далмација, Мађарска, Славонија, Војводина и, привремено: Босна и Херцеговина и Србија од Дунава до Битоља. Мада су већину у аустријској војсци чинили српски устаници Паноније и Балкана, Србима је било онемогућено да оснују државу. Њихов вођа гроф Ђорђе Бранковић је, до смрти, утамничен од стране Аустрије, а Француска је помогла Турцима против Аустрије и српских устаника - нападом на западне аустријске области - у Белгији и Холандији.

Вера Милосављевић ређа догађаје на којима је Сава Текелија обликовао своју политичку мисао, а они су вредни пажње и данашњих и будућих истраживача.

Ауторка нам скреће пажњу да је и гроф Ђорђе Бранковић омаловажаван од српских интелектуалаца - као и Сава Текелија. Многи од њих су пренебрегли чињеницу да је гроф Ђорђе Бранковић, већ крајем 17. столећа, покушао створити српску државу и да није никакав пустолов, каквим га приказују. Да је то био, не би га Аустрија хапсила, него би га, лако, придобила митом.

Треба веровати да је Сава Текелија изградио свој државотворни став на овим, немилим, догађајима из претходне српске историје и да је зато био онако опрезан на Сабору Срба у Темишвару, супротстављајући се радикалним идајама, попут захтева о стварању српске државе у Панонији. У погледу политике великих сила, тачно је проценио да ће свака од њих, ради својих интереса, прихватити савез са Турском против српских ослободилачких покрета. То предвиђање му се обистинило већ 1808. године, кад су Наполеон Бонапарта и руски цар Александар Први потписали, у Ерфурту у Немачкој, тајни споразум - по којем су се сагласили о гушењу Карађорђевог устанка и престанку руске помоћи Црногорцима против Француза у Боки которској. У уговор је унесено да се то чини ради очувања "међународно признатих граница Турске".

Темишварски сабор Срба (1790) показује снагу српске етничке заједнице у Аустрији, јер је одржан у време кад су српска права покушавали укинути мађарски и хрватски феудалци. Хрвати су то чинили нападно и без ваљаног позива на прошлост, па су у захтеве уносили "хисторијску чињеницу о српском запоседању хрватских земаља у Славонији, Лици, Кордуну, Банији и Срему". Без обзира што се аустријски двор користио међунационалним трвењима у Царству - ради одржавања превласти Немаца, цар није могао погазити дворску част и сагласити се са хрватским фалсификатима, на којима је засновано "хрватско државно право". Зато је цар Леополд Други, поздрављајући Сабор Срба у Темишвару, додао да су Срби у овим областима живели и пре турских освајања на Балкану.

Своју политичку зрелост, Сава Текелија је потврдио и закључком да ће српска држава бити успостављена само ако Русија у Шумадији изабере и стави под заштиту српског кнеза који би признао султанову власт. Дословно се то обистинило 1815. године, с кнезом Србије Милошем Обреновићем - заштићеним од Русије и признатим од султана.

Сава Текелија је помагао Први српски устанак и већ 1804. године је доставио Карађорђу 2.000 мапа, с обележеним српским подручјима. Снабдевао је вође устанка литературом о ослободилачким ратовима и упућивао их на стратегију и тактику војевања. Слао је и помоћ и добровољце; а у забелешкама је оставио податак да је упутио Доситеја Обрадовића у Београд, ради оснивања образовних установа Србије. (45-48/1)

Суноврат Српске политичке мисли

Пошто се свака делатност Саве Текелије може сматрати делом стратегије српске државотворности, Вера Милосављевић не налази ни једног српског прегаоца који би се, у овој области, могао мерити са њим. У првом реду, зато што он није самоникли горостас српске политичке мисли, него је настављач политичког и културног стваралаштва Срба осамнаестог столећа. А оно је тада било на завидној висини. То је сметало аустријској државној управи, па је Текелијино значајно дело "Расправу о Србима" уклањала. Касније је наметан закључак да "Расправу о Србима" није написао Сава Текелија, па је она, и зато, била ван пажње истраживача. Тако је српска политичка мисао два столећа била лишена Текелијиних драгоцених и далековидих закључака. Један од њих је и позив Србима да поведу рачуна о националној штети, коју чини небрига о Србима католичке и муслиманске вероисповести. Нажалост, ни данас, многи српски интелектуалци не признају историјску димензију расрбљавања - католичењем и исламизирањем. Тиме се обистинљује Текелијина порука "да је криво (погрешно) знање горе од незнања". (222/1)

Вера Милосављевић примећује да криво знање царује међу Србима од стварања Југославије (1918) до њеног разбијања (1991), с тим што она то стање назива још и заблудама, али, код неких интелектуалаца, примећује и слуганство "културној Европи". При упоређењу два национална српска програма из прошлог столећа, ауторка упозорава да су: незнање, заблуде и слуганство Европи присутни у "Начертанију" Илије Гарашанина. Замера Гарашанину што је занемарио Србе католике и што их је, тиме, препустио у наручје хрватској пропаганди. (53/11) Иначе, Вера Милосављевић закључује да је национални програм Гарашанина био безазлен у односу на свеобухватни и међународним околностима прилагођени национални план Саве Текелије. Текелија је предлагао уздизање српске нације на целокупном етничком простору, док је Гарашанин у "Начертанију" Србе видео само у оквиру Кнежевине Србије и на територијама које су, према проценама, могле да јој буду

прикључене. (52/1) Вера Милосављевић наводи да је "Начертаније" писано под утицајем страних сила (Фрањо Зах је био агент Панславенског покрета - с центром у Паризу, чији је главни циљ на Балкану био онемогућавање тешњих државних веза Русије и Србије. Познати План Фрање Заха је био полазиште "Начертанију").

Вера Милосављевић наводи да је основна мана "Начертанија" у томе што је, њиме, било предвиђено да се до уједињења Срба стигне тајном пропагандом - а сигурно се зна да су Аустријанци имали копију "Начертанији" 1883, а Мађари 1886. Претпоставља се даје Беч овај "тајни" српски документ поседовао и много раније. Због те "тајности" и неуспеха да се њиме постигне уједињење Србије и Босне и Херцеговине, Аустрија и хрватске партије су се користиле "Начертанијем." (интензивније од 1918. године) да га представе оружјем великосрпске хегемоније, чиме је, увелико, надвладана српска политичка мисао и уместо ње прихваћена она о троједином, народу Срба, Хрвата и Словенаца. За овакву стратегију, наводи професорка Милосављевић, определиле су се и српске величине: Иларион Руварац, Јован Скерлић, Милош Црњански, Душан Ј. Поповић, Милутин Јакшић и Вељко Петровић, па су се о Сави Текелији ружно изражавали, називајући га и туђинцем! (168/11)

Сава Текелија је чувао од заборавља културно и политичко наслеђе својих предака, па је и своје песме стварао по угледу на народне, а његови потомци, види се, учинили су све да се у српску политичку мисао уграде, по српску нацију, разарајуће клице. Зато су, два века, заташкавана његова настојања да се Срби одбране од унијаћења и католичења, што је тако зрело изложио у својим писмима патријарху Стратимировићу. (72/1) Прекид са националним наслеђем, сматрао је погубним за будућност и зато је предлагао да се поред реформисаног српског језика учи и његов старији облик, на којем су писане књиге и повеље у време средњовековних српских држава. У мисао Саве Текелија, Вера Милосављевић прониче с лакоћом и из сваке њене реченице провејава туга што српски државници и културни посленици нису прихватили спасоносне предлоге овог ученог српског племића. Ауторка то овако приказује:

"Насупрот незнању, које прети да помори његов род, Текелија указује на знање као пут спаса. Он не препоручује неко неодређено опште знање, него самоспознају сопственог народног бића у прошлости и садашњости. Ауторитет науке у добу просвећености превазилазио је све друге ауторитете... Текелијино просветитељство није било ствар моде, него израз дубоке унутрашње потребе. Оно је проистицало као осећање и као поглед на свет из старе српске просветитељске мисли и светосавске традиције. Зато све што је Текелија написао делује оригинално, проистекло из њега самог, а не преписано. Хришћанска вера у Бога, спознаја истине и правде, љубав према своме роду, рад за опште добро и за спас српског народа је суштина светосавске духовности и мудрости, коју је Текелија поседовао и желео да пренесе на друге..." (222/223//1)

Текелија је у Араду организовао прве школске Светосавске свечаности, у чему се види његова непогрешива национална стратегија, орјентисана на правилан одгој српских нараштаја. У ту сврху су основани и Текелијанум и Матица српска: образовни центри у којима ће стасати српски учени родољуби, с чијом помоћи су јачале српске кнежевине у Србији и Црној Гори.

Али, нажалост, непријатељским деловањем и несмотреношћу српске интелигенције, српска политичка мисао после Саве Текелије доживела је, ипак, свој суноврат. То ће довести до геноцида над Српским народом у Два светска рата и у разбијању Југославије 1991. године, а током времена између ратова, непријатељ ће Србе католичити и кроа-тизовати; исламизирати и бошњачити; болшевизирати и регионално национализовати, итд. А на све те непријатељске намере, упозоравао је Сава Текелија. Зато је уклоњен из образовног програма. И то уз сагласност српских интелектуалаца! Како је то чињено, приказује нам Вера Милосављевић и на примеру текста Александара Форишковића, (1966) којим ће Текелију, поред свега, представити и психопатом: "Док се коцкице мозаика постепено слажу, израста пред нама фигура центрија, који се из петних жила упиње да премости јаз који је владао између швахте и магната, те да се, ако не за стално, а оно барем привремено, задржи у великашкој средини - како би и на његову шљиварску одору пало понешто од велмошког сјаја и господства". (69/1)

Злонамера, или нешто друго? Сава Текелија је био, по оцу, мађарски племић у четвртном колону, по бакиној линији племић из средњовековне Србије, а по мајчиној рођак митрополита карловачког Павла

Ненадовића! Савин стриц Петар Текелија био је руски племић, генерал и први у руској државној хијерархији после Потемкина! Форишковић на Текелији види само "шљиварску одору", иако је овај српски племић говорио: латински, румунски, руски, мађарски, енглески, немачки, турски и грчки! (8-11/1)

Уместо закључка о делу Саве Текелије, довољна је ова реченица ауторке:

"Текелијино дело је раскошно. Велика је штета у његовом забору. У њему бисере могу наћи не само књижевни критичари, него и истраживачи политике, права, педагогије, етике, историје, државног устројства, међунационалних и међуверских односа". (19/1)

Београд, 9. јун 1999.

Необјављено: Намењено "Србистици" из Приштине "Српском наслеђу" и "Збиљи" из Београда

ЗАГОНЕТКА ИСТОРИЈЕ ИЛИРА НОВИ ПОГЛЕДИ У ДАВНУ ПРОШЛОСТ

Ни једна књига у Југославији није затекла неспремним читаоце и историчаре као она коју је др Олга Луковић-Пјановић објавила под именом "Срби... народ најстарији". Мада је Олга Луковић-Пјановић уткала у ово дело одбраћену докторску дисертацију на Сорбони, наши историчари нису били, тиме, импресионирани. Ни чињеницом да је наша докторанткиња са славне Сорбоне била филолог највишег ранга; говорила је седам светских језика, уз старогрчки и старолатински. Није их подстакло на размишљање ни то што је др Олга Луковић-Пјановић за свој рад прикупила најстарија документа и помогла се научним радовима светских истраживача најранијих цивилизација. Изгледало је да ће ово научно дело бити одбачено, јер су прве "стручне" оцене гласиле да је оно неутемељено, да је последица касног националног романтизма и да ауторка припада оној скупини српских интелектуалаца која, безуспешно, копа по историји, уместо да гледа у будућност. Да се не би хрвали с чињеницама, а оне врве у књизи Срби... народ најстарији. неко од "стручњака" је лансирао подругљиву крилатицу: "Срби су постали пре амеба".

Но, дело др Олге Луковић-Пјановић је преживела ове отровне а ненаучне досетке. Оно је пружало толико једноставних података, да се није могла доводити у питање његова научна вредност. Читаоци су могли да се увере да је наслов књиге: Срби... народ најстарији само део реченице средњовековног грчког историчара Лаоника Халкокондила, те да није потекао из бујне маште једног романтичног српског занесењака, како то оценише (неаргументовано) неки наши "стручњаци" за историју Старог и Средњег века. А кад је већ реч о најстаријем добу, Херодот је у петом веку пре Христа назвао народ на Балкану именом илирским или трачанским. Његову расну припадност Херодот ће потврдити оценом да илирском народу припадају и Венети (Венди, Винди, Венеди). (Херодот: "Историја", стр. 49) А Венети су, зна се, Словени. Немци тако зову Словене и данас. Херодот ће, срећом, потврдити и то да су становници Балкана и у петом столећу пре Христа (као и данас) имали бројна имена, потекла од завичајних географских појмова: "Народ Трачана је после Хиндуса најмногобројнији. Кад би њима владао један човек и једна мисао, били би непобедиви и јачи од свих народа. По мом мишљењу... имена имају многа и различита према областима, али су им обичаји у свему, код свих, исти..." (Срби... народ најстарији, стр. 125/1) Три стотине година после Херодота, у другом столећу старе ере, Страбон ће у Географији написати да Илири, Епирци и Македонци говоре истим језиком. Француски филолог Сипријан Робер, у књизи Свет Словена, Париз, 1852, истоветно закључује:

"Није ли јасно да име Србин, управо исто тако као и име Венд, означава целу словенску расу?... Порекло свих Словена је од Илиро-Срба".

Др Олга Луковић-Пјановић, за свој антички преглед историје Срба, имала је у виду ове и многе друге научне закључке о српској (словенској) прапостојбини на Балкану и Подунављу. Међу бројним научницима овог опредељења налазили су се Франциско-Марија Апендини, Павле Шафарик, Јан Колар, Гордон Чајлд, проф. Стјуарт Пигот и други. Српски истраживачи с краја прошлог столећа Милош Милојевић и Сима Лукин Лазић су, такође, словенском постојбином сматрали Балкан и Подунавље, али и Западној Европу. Много пре њих, учени Сава Текелија ће написати две књиге о

Власима (данас Румунима) и закључити да су они само латинизовани Словени. (Вера Милосављевић "Сава Текелија и српска политичка мисао", ИПА "Мирослав", Београд, 1998), тел: 778-939.

У времену после Другог светског рата, наш велики књижевник Милош Црњански преписаће из старих римских географских карти имена британских насеља, планина, река и језера, а она ће бити истоветна именима таквих појмова на Балкану. (Реља Новаковић, "Непознати Црњански". ИПА "Мирослав", Београд, 1997) А оно што ће више од свега другог упутити на закључак да су антички становници Балкана (Илири, Трачани, Трибали...) Словени је дело о Римској Империји Апијана, Грка из Александрије, из I столећа после Христа. Он је записао да Грци називају Илирима народ који живи иза Тракије и Македоније до Паноније и од Јадранског мора до Алпа. Он међу Илирима налази и најславнија племена: Скордиске и Трибале. (Књига 10, Глава 1,1 и 2)

Управо, ово Апијаново убрајање Трибала у Илире је најважније, зато што су Грци, све до пада српске државе под Турке, Србе називали Трибалима, а сродност Трибала и Илира, и поред Апијановог сведочења, југословенски историчари нису прихватили. Они се, најенергичније, упињу да то оспоре и да докажу да Трибали и Срби (или Трибали-Срби) немају никакве сродности са Илирима. То не доказују никаквим чињеницама сем присуством Албанаца на Балканском полуострву. Илири су одређени да буду преци Албанцима и томе су подређена сва тумачења историје балканских народа и то у најзначајнијим историјским делима српских академика. На том путу, наши историци не налазе потребу да коментаришу наведене античке изворе и многе од оних који се не могу ни набројати у једном новинском чланку. Ако и има дела наших научника у којима су оспорили веродостојност сведочења Херодота, Апијана, Плинија, Страбона, Халкокондила, Сипријана Робера, Шафарика и других, онда су, свакако ти радови могли бити, бар, споменути у делу Српске академије наука "Византијски извори за историју народа Југославије", Књига 18, том VI, Београд, 1978. године, приређивача: Љубомира Максимовића, Ивана Ђурића, Симе Ћирковића, Божицара Ферјанчића и Нинослава Радошевића. Уредници су Фрањо Баришић и Божицар Ферјанчић.

С обзиром да ова књига припада оним делима на која ће се угледати данашњи и будући писци уџбеника и других историјских дела, то нас обавезује (иако неко од нас и није историчар) да је подвргнемо суду логике. Посебно зато што она (од прве до последње странице) претежну античку и средњовековну цивилизацијску баштину Балкана дарује Албанцима.

Збрка око Трибала

Антички извори спомињу Трибале од петог века пре нове ере, а о њиховој улози у догађајима око освајачких похода Александра Македонског има много података. Наши историчари објашњавају да је тај народ, током неколико наредних столећа - до времена словенског досељавања на Балкан, ишчезао. Можда би се ово објашњење и могло прихватити, да није мноштва сачуваних грчких докумената из Средњег века, у којима се о Трибалима говори и то као претежном становништву Србије у преднемањихко и немањихко доба. Грци су били суседи Трибалима у времену пре Христа и у првим вековима нове ере, па да су они ишчезли (на било који начин), било би то забележено. Али, Грци непрекидно остављају у својим списима податке о Трибалима и то увек као становницима поморавског дела Балкана; од Александра Македонског до пада Србије под Турке. А пошто су Грци имали у Србима смртне непријатеље, посебно у време Милутина и Душана, они не би пропустили прилику да Србима пребаце да су истребили Трибале - да се то заиста и десило, користивши прилику да Србе тад оптуже да желе да истребе и Грке. О томе нема речи. Грци доследно, у свим документима, потврђују да су становници немањихке Србије Трибали. Ево, како је то унесено и у књигу: "Византијски извори за историју народа Југославије":

"... Са царицом је била и Симонида, која се управо вратила од Трибала, пошто јој је умро муж".

Ово је текст Нићифора Григоре и односи се на догађаје после смрти краља Милутина.

Грчки цар Јован Кантакузин, који је оставио опширан историјски спис о свом времену, скоро без изузетка, цара Душана назива архонтом или краљем Трибала, а становнике тадашње Србије Трибалима и Илирима. Као и овде, кад описује сусрете ромејског цара са царем Душаном:

"И да је, по нужди отишавши Краљу, владару Трибала, од њега мимо очекивања био почаствован и као савезник потпомогнут".

Од кад су Трибали Срби?

И тако, у овој књизи Српске академије наука, спомињу се Трибали као средњовековни Срби у око 150 случајева. Пада у очи да је то време од наводног досељавања Словена на југ Европе до турске окупације Балкана.

Грчким документима из тог времена се верује, па се у књизи признаје да су Трибали, уствари, Срби. А зашто Трибали нису Срби и пре шестог столећа нове ере и у времену пре Христа, то би морали објаснити српски историчари - бар у књигама каква је ова у којој нам није све јасно: Византијски извори за историју народа Југославије. Јер, ако ништа друго, остаје неразумљиво зашто се (кад је реч о расној припадности становника Балкана) верује грчким документима Средњег века, а не верује онима из антике - такође, грчким.

Расна припадност Тесалаца и Епираца?

Документа цитирана у "Византијским изворима за историју народа Југославије" су, углавном, осврти грчких писаца на односе Источног Римског Царства (Византије) са суседним народима на Балканском полуострву. Том приликом, спомињу се Илири, Мизи, Трибали, Далматинци, Епирци (Акарнанци), Тесалци, Бугари, Албанци, Скити, Срби и "становници Тракије". О свим њима, грчки хроничари пишу као о негрцима и то је обавезивало приређиваче ове књиге да у опширним текстовима објасне који се народи крију под овим именима, доводећи их у сродство са данашњим националним заједницама на Балкану. Оно што је нејасно у овим објашњењима (попут трибалско-српског чвора) је то што се приређивачи, ни једном речју, не јављају - да би нам објаснили ко су Епирци и Тесалци.

Пошто их грчки историчари Средњег века не сматрају Грцима и с обзиром да је Страбон у својој Георгафији написао да "Илири, Епирци и Македонци говоре истим језиком", онда су приређивачи наше књиге имали разлога да одреде расну припадност житеља Епира и Тесалије, јер су (с много речи и с видљивим трудом) то учинили за Илире. А ако су Илири оно што и Македонци, и Епирци, (како тврди Страбон), онда би данашњи потомци и Илира, и Македонаца, и Епираца морали бити једна национална заједница - ако нека од три скупине, током векова, није била асимиллована од неке друге нације. Нажалост, приређивачи овог дела, нису доводили у сродничку везу Епирце, Македонце и Илире, нити су се освртали на Страбона - они су, једноставно, занемарили средњовековне националне одлике Македонаца, Епираца и Тесалаца.

Замерка приређивачима овог зборника докумената могла би се изнети и због тога што постоје много ранија грчка документа о словенском присуству на Пелопонезу, па вероватно и у Епиру и Тесалији. О томе је писао француски слависта Френсис Конт у књизи Словени (Филип Вишњић, Београд, 1989, стр. 45/1), наводећи запис патријарха Николе III (1084-1111) и Монемвасијску хронику о потпуној владавини Словена на Пелопонезу од 587. до 805. године, а о делимичним владању на Пелопонезу и до 950. године.

Само ова чињеница руши овешталу тврдњу да је цар Ираклије дозволио насељавање Срба (Словена) на Балканско полуострво, јер је он дошао на власт 23 године после словенске независности на Пелопонезу од Византије - Ираклије је владао од 610. до 640. године.

Илирима се знају потомци?

У књизи су цитирана грчка документа и у њима се дванаест пута спомињу средњовековни Илири. Узећемо за пример хронику Георгија Пахимера о грчком цару Михајилу VIII из 1268. године:

"Тада, дакле, поверивши браћи Јовану и Константину западне крајеве, те предавши деспоту Јовану војне снаге са истока, заједно са скитском војском, нареди му да нападне на копну (односно) да упада у земље Илира и Трибала..." На страни 19, приређивачи објашњавају шта су споменуте земље:

"Земље Илира и Трибала су, разуме се, Албанија и Србија".

Овакво тумачење је више него смело, јер знамо колике територије су улазиле у појам Илирије, а приређивачи, овде, Илирију сматрају само на територију данашње Албаније! Приређивачи су свако спомињање Илира смештали у данашњу Албанију, а ни речју нису покушали да објасне зар се по неки Илир није могао, у Средњем веку, појавити бар у Далмацији, Херцеговини, Црној Гори и Босни, областима за које се најчешће везивало илирско име. То ће им се осветити, па су се, на страни 51, нашли у непријатној ситуацији. У питању је опис Нићифора Григоре територија српске државе у време цара Душана (1342):

"Тако ће му настати једна непрекинута држава од Далмације и Илирика и оно што према истоку дотиче обале Јонског мора..."

Приређивачима је јасно да не могу, сад, сместити Душаново Царство само у Далмацију и Албанију, па овде "попуштају" и први пут премештају Илирију ван граница Албаније:

"Под Далмацијом и Илириком подразумева се унутрашњост Балканског полуострва, где се и налазила територија тадашње српске државе".

Ову своју одредницу, приређивачи заборављају на свим другим страницама књиге. До њеног краја, тврдиће да је Илирија (Илирик) само Албанија, а да су Илири само Албанци. Тако ће се објаснити и навод Манојла Холбола (стр. 580) о Илирику:

"Под Илириком се овде подразумева Албанија". Од многих осврта да су Илири Албанци, одабраћемо још један. Нићифор Григора пише о унутрашњим нередима у Византији, па каже и следеће: "... Уколико би Илири, Трибали, Акарнанци и Тесалијци склопили савез, могли би од њих бити опкољени и до последњег човека уништени, јер не би имали куда да се спасу бекством".

У нашој књизи се овако објашњава национална припадност назначених народа: "Захваљујући Григори, ови напади на Солун и Македонију могу се датовати у 1308. годину, па у склопу ситуације у тој години, треба посматрати и оно што Григора каже о страховању Каталанаца од суседних народа: Албанаца, Срба, Епираца и Тесалаца".

Ова реченица је најбоља за приказ оног што смо приметили у књизи као тенденцију:

- Илири су Албанци, Трибали су Срби, а о Епирцима и Тесалцима нема изјашњавања!

Међутим, као што су се приређивачи ове књиге нашли затечени, кад им је историјски извор наметнуо Илирију много већу од данашње Албаније, тако им је један други грчки документ омео лако препознавање Албанаца у Илирима. Реч је о опису ситуације у Србији после смрти цара Душана од Нићивора Григоре (стр. 194):

"... а брат покојног Краља Србије напао је на дотада Краљу Србије потчињене градове Тесалије, који су га одавно позивали, а сад су му добровољно прилазили. Пошто је, на тај начин, стекао не малу власт, истовремено је придобио и њихове суседе Албанце и Илире".

Ово спомињање и Илира и Албанаца на једном месту, у књизи је објашњено тако да су (у оба случаја) у питању само Албанци:

"Под Албанцима и Илирима, Нићифор Григора подразумева албанско становништво, које је, већ почетком XIV века, почело да продире у Тесалију".

Овде се намеће једно логично питање: зашто српски историчари не дозвољавају да се под Србима подразумевају и Илири и Трибали (кад нам то сугеришу антички документи), а прихватају да се Албанцима сматрају Илири (кад антички документи не доводе, уопште, у везу Албанце и Илире)?

Албанци се спомињу у грчким изворима

У изабраним грчким документима се Албанци и Албанија спомињу више пута, па српски историчари нису били приморани да илирско име (без чињеница) дарују Албанцима. А то спомињање је тачно у оним оквирима који одређују друштвени положај Албанаца у српској и грчкој Држави и латинским поседима на Балкану у Средњем веку. Они су само племе са својим старешинама и измешани са српским и грчким становништвом. То је најсликовитије приказао цар Јован Кантакузин, кад је описивао сређивање односа у Царству у време свог претходника, цара Андроника III, 1328. године (стр. 329):

"Кад је цар осам дана проборадио у Охриду, дођоше му Албанци, настањени око Девола и Колонеје, као и у близини Охрида, поклонили се и обећаше да ће одано служити. Онима, пак, који су били настањени далеко, на крајњим границама ромејске власти, упућена су царева писма да дођу у Солун, да би се тамо поклонили".

Грци о доласку Албанаца на Балкан

Један од поборника Српске историјске школе др Јован И. Деретић је у поседу великог броја античких и средњовековних докумената и књига о историји Балкана. Све је то прикупио током свог дугогодишњег боравка у Француској и Америци. Садржаји тих извора, најчешће, нису ни превођени, ни изучавани на нашим универзитетима. У његовој богатој библиотеци, налази се и сачувана хроника о догађајима из XI столећа Грка Михаила Аталиота. Др Деретић поседује примерак штампан у Бону на грчком и латинском језику 1853. године, под насловом: *Scriptorum historiae Byzantinae*", у издању *"Academiae Litterarum Regiae Borussicae"*.)

Мада ово није усамљени документ из тог времена о Албанцима, он је један од најзначајнијих, јер је у питању савременик који је присуствовао искрцавању око 300 албанских породица, са византијском војском, у луци Драч, 1043. године. Наравно, Аталиота описује и ранију судбину албанског народа, којије из кавкаске Албаније пресељаван од стране Арапа на Сицилију и Јужну Италију, а из ових области (те 1043. године) на Балкан преселиће их Грци. Старија издања европских енциклопедија садрже одреднице о држави Албанији на Кавказу, док новија издања такве одреднице не доносе. Можда се и наши историчари, у овој књизи, приближавају Европи, бар кад је у питању историја Албанаца.

...О АМЕРИЧКО-ЕВРОПСКОЈ АГРЕСИЈИ НА СРБЕ

ДИПЛОМАТИЈА ЗАПАДА: ПОСЛЕ ТОЛИКО ОСУЂИВАНОГ ЈЕДНОУМЉА ИСТОКА, САД ЈЕ НА ДЕЛУ МНОГО ХВАЉЕНО ЈЕДНОУМЉЕ НА ЗАПАДУ

ЉУДИ КОЈИ НЕ ДРЖЕ РЕЧ

Етикета да је нечија политика "против уједињења Европе", највећа је анатема. Кад суједном добили ту етикету, Срби више нису, ни од кога, заслуживали ни мрву самилости. Европске државе, из страха да се сутра не нађу пред повампиреном немачком силом, уљуљукују се да ће им под заједничим (европским?) кровом биши сигурније, хладно ће сваког жртвовати да би умилостивили моћну Немачку

Дипломатија Запада!? Да. Нема разлога да је не зовемо тако, јер су међе деловања дипломатске службе сваке од држава Европске уније и Сједињених Америчких Држава давно затрпане. Задужења сваке од ових дипломатија су истоветна. Нема оне, толико хваљене, разлике у ставовима појединих држава, којом су се, некад, поносили државници и дипломате Запада. То је било некад, само пре једне деценије. Тад су, у првом реду и најгласније, америчке дипломате истицале да је срећа што међу западним савезницима постоје разлике у ставовима, јер је то најбоља одбрана од једноумља, које карактерише недемократске режиме социјалистичког блока. Данас се, увидом у дипломатско понашање западних земаља, открива застрашујућа једнообразност деловања. Ово западно униформисање много је опасније за свет од оног претходног - комунистичког, са Совјетским Савезом и другим источноевропским социјалистичким државама. Садашњем западном једноумљу нема ко да се супротстави. На границама Европске уније су државе које су спремне да прихвате сваку намеру, па и диктат, умножених извршних органа западних савезника. У свему томе, распознаје се да је у питању политика стварања светске империје, у којој вођство имају Сједињене Америчке Државе и Савезна Република Немачка. Многе државе у западном савезу су увучене у ова империјална кола; пре него што

су постале свесне тога. И као што то бива, више им нема повратка - док се то ђаволско коло не одигра до краја.

А то коло, бар што се тиче његовог почетног учинка на територији бивше Југославије, открива да је у питању дрски насртај Запада на суверенитет држава и идентитет народа; укључујући и отворену намеру да се спречи самоталан развој националних култура.

Људи који се не вежу за реч

Наше представе о државницима, посебно дипломатама са Запада, као елити људи који држе до свог угледа и дате речи, права су илузија. Западне дипломате нису одржале ни једну задату реч и ни једну гаранцију током рата на простору бивше Југославије, кад су се те речи и те гаранције односиле на Србе. Један од староседелаца Америке рекао је у прошлом веку да су Американци дали многа обећања Индијанцима и ниједно нису одржали, сем оног да ће им отети земљу. Тако су поступили и према Србима. Вероломство је једно од најчешћих полуга којима су се користили западни државници и њихове дипломате у разбијању СФР Југославије. Подсетимо се да су они изјављивали да су за очување наше државе, а тајно су помагали, наоружавали и припремали сецесионисте у четири чланице савезне државе Југославије. Следило је мноштво трикова, којима су обмањивали и српске вође и светско јавно мњење. Једно од првих је било обећање да ће Европска заједница учинити све да би се елиминисали неспоразуми у Југославији, па су њени представници, на челу са холандским дипломатом Ван ден Бруком, гарантовали, на састанку на Брионима (1991), да ће подржати мере савезне државе при успостављању нарушеног суверенитета од стране сепаратиста на југословенско-аустријској и југословенско-италијанској државној граници. Гарантовали су и то да ће закључке овог договора поштовати и руководиоци СР Словеније.

Међутим, кад су словеначке паравојне формације спречиле успостављање савезне царине на државној граници, Европска заједница је заборавила своје гаранције дате југословенској влади и убрзо је признала сецесију Словеније. Западно-европска дипломатија је слично поступила и у случају сецесије СР Хрватске и СР Босне и Херцеговине. Врхунац бешчашћа у деловању западне дипломатије десио се у вези са српско-хрватским ратом, кад је српски народ одлучио да оснује своју државу Републику Српску Крајину, на својим етничким и историјским територијама. Запад је у изигравање српског народа увукао и Организацију уједињених нација, што ће јој, ако икад буду успостављени часни међународни односи, бити убележено као морално посрнуће. Укратко, Уједињене нације су, Венсовим планом, гарантовале српском народу у Републици Српској Крајини потпуну безбедност од евентуалне хрватске војне агресије, обећавши, уз то, да се неће прејудуцирати политичко решење у спору две етничке заједнице. Тек што су Срби прихватили овакав план, којим је цела српска територија проглашена зоном под заштитом Уједињених нација, Савет безбедности је погазио одредбе Венсовог плана и мноштвом својих резолуција прецизирао да је територија РСК "саставни део Републике Хрватске".

И не само то. Савет безбедности је Републику Српску Крајину (зону под својом заштитом) подвргао потпуној изолацији, забрањујући свакој чланици Уједињених нација да са њом одржава привредне, саобраћајне, финансијске, културне, просветне и спортске везе. И то није све. Уједињене нације су одобриле да НАТО пакт помогне хрватским оружаним снагама у нападу на "зону под заштитом Уједињених нација", чиме је завршено етничко чишћење - прогоном око једног милиона Срба из бивше Хрватске. Сличне мере, западна дипломатија спроводи и против Срба у бившој Босни и Херцеговини, али и против Савезне Републике Југославије и све то не наилази на осуду ни једне државе ван европско-америчке интеграције. Можда и због тога западне дипломате могу да буду тако безбрижне и да тако олако дају реч; она подразумева само трик - којим ће се жртва довести у заблуду.

Европска интеграција недодирљива светиња

Поред сталног залагања за људска права, демократско устројство држава и поштовања права националних мањина, западне дипломате најбучније зборе о европским интеграцијама, о које се нико не сме огрешити. Уз амбицију да се што више европских држава учлани у Европску унију и у њен војни савез, овим се обесхрабрују и све досадашње чланице од евентуалне недисциплине.

Прокламујући Европску унију као светињу, којој сви има да претпоставе и свој суверенитет, најмоћнији у интеграцији (САД и Немачка) могу да ултимативно изнуде консензус за планиране кораке (такав консензус се некад називао једноумљем у тоталитарним комунистичким ситемима). Најупечатљивији пример за то била је претња Немачке да ће нестати Европска заједница (1991), ако се не прихвати од стране свих чланица одлука о признању Републике Хрватске у административним границама у бившој СФРЈ Југославији.

Тешко би било набројати све скупове западних савезника на којима је постигнут "консензус" и све проблеме на које се односио. Очигледно је да је послушност код чланица Европске уније обезбеђена и да ће бити прихватана и од стране будућих чланица, па и од стране оних држава које су у суседству а остану, из било којег разлога, неударжене. Помисао да би Европска унија могла да се распадне и да снажна и уједињена Немачка нађе лицем у лице са сваком државом у Европи појединачно, уноси страх; леди срж у костима многих државника. Првенствено оних држава које би могле да постану жртве немачког реваншизма: Француска, Чешка, Пољска, Русија... Овакву ситуацију, нема спора, изврсно користе Сједињене Америчке Државе и уљуљукују Европљане да ће под заједничким кровом бити најбезбедније, јер се под њим неће повампити немачка жеља за освајањем животног простора за германску "вишу" расу. Зато се у овој фази америчко-немачке политике, може, без отпора и уз општу сагласност, уклонити све што буде означено за препреку уједињења Европе. Тако су "великокрпске амбиције" биле проглашене том препреком и зато Срби нису, за своје страдање, могли прибавити ни трунке самилости. Не треба да чуди ни онако ватрено залагање Вацлава Хавела да се бомбардују Срби, јер је, сиромас, веровао да ће тиме умилостивити немачког суседа, чији је трбух тако претећи наднесен изнад његовог народа. Треба ће да прође још много година и да пострада још народа као што је пострадао српски, да би се видело да Немачка користи европски конвој за остваривање својих циљева и на Истоку и на Западу. Оних циљева које није постигла у два светска рата.

Овог пута је ближе циљу но икад, јер њени момци данас не језде у ова два правца на својим коњима и под својим ратним заставама. Сједињене Америчке Државе имају своју рачуницу. Европу у своје савезништво не могу придобити без Немачке. А без Европе, није паметно да се суочавају са изазовом будућности - азијским змајевима. Због њих им треба и снажна војна сила, па ће зато да проширују и јачају НАТО пакт до максимума. То, за сада, чине без икаквог отпора у било којој европској држави, јер никоме, изгледа, не пада на памет да се упита чему толико оружје и толика војска. Зато, дипломате западних земаља и не сматрају да имају обавезу да објашњавају нешто што их нико не пита.

Без отпора злу

Нема сумње, понашање Америке и западноевропских држава, под паролом стварања новог светског поретка, не доноси свету ништа добро. Јасно је да ове земље желе господство над људима и добрима, без икаквих ограничења. Непотребно је набрајати методе које користе за остваривање ових циљева.

Употреба медија је доведена до савршенства и манипулација информацијама преко њих је један од разлога што су људи онеспособљени да се одупру закључцима које сугестивно пласирају државници и дипломате. То се односи и на интелектуалне кругове у свакој држави, који уместо да се одупру државном злу, најчешће су у служби његовог спровођења.

Творци новог светског поретка су многе интелектуалце, и у својим и у другим државама, успели инструментализовати, па ови уместо да своје критике упућују на владе земаља које крше међународне норме, траже за то кривце у неким недокучивим организацијама - попут масонских јеврејских трилатералних и ко зна каквих још. Просто невероватно да су се тако образовани људи могли одлучити да свој углед и енергију троше у нешто што ни њиховим земљама ни човечанству неће донети никакве користи. Донеће само штету јер за сваку одлуку у једној држави, мора да одговара само онај ко је ту одлуку донео: суверен, председник, влада, парламент и нико више.

Државницима и годи кад их оцењују да су само марионете у рукама тих тајанствених (моћних) група, јер их и противници јавно ослобађају великог дела кривице за недемократско понашање. Да није тако, неко би од дипломата, или чланова кабинета, тако оптуженог државника бранио - прочитавши деманти и саопштење да је шеф државе независан у доношењу уставом предвиђених одлука.

Објављено у "Јединству" Приштина 27/28. фебруар 1999. и "Гласу недеље" - 13.01.1999.

СМРТНА ПРЕСУДА РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ КРАЈИНИ

Разбијање СФР Југославије је планирано и изведено од стране западноевропских земаља и Америке - уз мање или више вољан пристанак осталих држава света. То је подразумевало и спречавање оснивања српских држава западно од Дрине и Дунава. Предвиђено је да ова подручја буду део хрватске државе, а да Срби-муслимани буду претопљени у хрватску нацију. За Србе-православце се знало - биће присиљени на постепену асимилацију, уз делимични изгон и физичко истребљење.

Овакав пројект је давно замишљен и настао је као резултат вишевековних геополитичких надметања Турске, европских сила и Ватикана.

Неупућени и добронамерни људи не могу да поверују да зла судбина српског народа из овог столећа вуче корене из тако давне прошлости. А све је једноставно разумети. Хрватској је припала улога да се обрачуна са примитивним источњацима: Грцима, Србима, Турцима и исламизираним Србима (Грци су етнички очишћени из Далмације и са отока од 11. до 19. столећа). Тако нешто, хрватски интелектуалци и државници и не крију. Пишу о томе и у тиску и у књигама. Узећемо од тога само изјаву апостолског католичког администратора Крижевачке бискупије др Јанка Шимрака, који је у Епархијском вјеснику (бр. 2 за 1942. годину), оправдавајући покоље Срба, Рома и Јевреја, написао:

"Сад се на дјелу има показати оно што смо кроз столећа у теорији говорили. Наш рад је легалан у смислу одлука Свете Столице, затим у смислу одлуке свете Конгрегације кардинала за Источну цркву и, напokon, окружнице Владе Независне Државе Хрватске од 30. српња 1941. године, која жели да грчкоисточњаци прилазе у католичку вјеру".

Нажалост, овакве окрутне и дуготрајне политике према Србима, били су свесни само ретки српски интелектуалци. Због тога, није било институционалног правременог отпора хрватским припремама истребљења, асимилације и прогона српског народа. Једно од ретких упозорења са српске стране на сталну опасност од хрватске државе истакнуто је на Конгресу Срба Далмације у Шибенику, 22. јануара 1945. године. Тад је усвојена одлука по којој се српске етничке територије уједињују са хрватским етничким територијама, ради стварања федералне јединице Хрватске - под условом да границе Републике Хрватске не могу прекидати везе Срба са Србима у другим деловима Југославије. Само према овој одлуци, хрватска етничка заједница није могла отргнути из СФР Југославије територије српског народа. Против овако изражене воље српског народа, ни међународна заједница није могла Хрватској признати суверенитет над земљом која није припадала Хрватима.

Кад је у Хрватској власт преузела Хрватска демократска заједница и Фрањо Туђман, почео је државни терор над Србима. Миниране су им куће и други објекти, избацивани су (групно) са посла, вербално и физички нападани, а многи су и уморени. Хрватски посланици се нису стидели да избаце из Устава одредницу о Србима као конститутивном народу. Истицали су да је Срба у Хрватској само 12%, или 571,000, а било их је 1991. године више од једног милиона. Значи, сви пописи становништва су били кривотворени.

У таквој ситуацији, Срби су тражили било какву заштиту. Захтевали су враћање избачене одреднице из Устава, али је то Сабор одбио. Срби су, онда, предложили своју културну аутономију, али ни то није прихваћено. Срби су тражили и дозволу да организују Заједницу општина у којима је српско становништво већинско, па је и то одбачено. Види се, мада су сви облици предложеног српског организовања били у духу устава и закона, Србима се није дозвољавао ни минимум националних и грађанских права у Хрватској.

Као одговор на покушај српског дијалога са Хрватима, хрватска власт је појачала терор. У Загребу су, свакодневно, хрватски војници насумице пуцали у пролазнике на улицама и за то оптуживали и

ликвидирали Србе. Били су то бесрамни поступци који ће бити претаче муслиманским снајперским акцијама у Сарајеву против сопственог становништва и злочинима у улици Васе Мишкина Црног и на пијаци на Маркалама. (Када је први командат Унпрофора индијски генерал Сатиш Намбијар био смењен, признао ми је да УН и САД имају детаљан преглед свих недела хрватске државе над Србима, из 1990. и 1991. године!).

У оваквој ситуацији, Србима је остало само то да сами организују своју државу - Републику Српску Крајину. Пошто Хрватска није имала снаге да ово онемогући, на сцену ступају Америка, Немачка и друге европске државе. Као "мировни посредници", понудиле су Венсов план. Био је прихватљив за Србе, јер је, у првом члану, писало да неће бити прејудуцирања политичког решења у спору две етничке заједнице. Овом замком, Сајрус Венс је обезбедио одлуку врха Југославије о повлачењу ЈНА из РСК, а Српска војска Крајине је враћена у касарне и одузето јој је тешко наоружање.

Од тог момента, почиње сатирање РСК. Против ње се уводе економске, саобраћајне, културне, просветне и спортске санкције. Првом својом резолуцијом, Савет безбедности, практично, ставља ван снаге Венсов план, јер све резолуције ће садржавати одредницу да се Хрватској признаје суверенитет над територијом РСК. Хрватска ће у свим својим спољнополитичким документима Венсов план звати "такозваним", а Савет безбедности ће све такве документе Хрватске третирати званичним и дистрибуираће их амбасадорима свих чланица УН и новинарима.

На српско-хрватским преговорима, делегације РСК су скретале пажњу да резолуције Савета безбедности искључују Венсов план, али све је било узалуд. Венс и његови наследници су само понављали да су на снази и Венсов план и резолуције. Тако су се представници РСК увек позивали на Венсов план, а хрватски на резолуције СБ!

Вајни мировни посредници су, по доласку у РСК- током 1992, чинили све да, на честим конференцијама за штампу, прикажу нашу државу у најцрњем светлу. Прикупљали су најситнији криминал (чак и крађе кокошака) и то им је била потврда да су Срби неспособни да створе правну државу, а потпуно су занемаривали хрватске упаде у РСК, уз убијање цивила. Дословно се стицао утисак да говоре о припадницима ниже људске расе.

Влада РСК је прихватила предлог Венса и Овена и приступила је преговорима са владом Хрватске, у циљу успостављања, саобраћајних, привредних, културних и просветних веза, што би довело, касније, и до политичких споразума. Међутим, све је то било с намером да се Хрватској пружи шанса за припрему армије и да се РСК привредно и војно исцрпи.

У моменту кад је требало да се споразуми потпишу, или ступе на снагу, Хрватска је то онемогућавала.

Тако, наше делегације су требало да се састану 22. јануара 1993. у Обровцу, али тога дана су Хрвати извршили агресију на Равне Котаре, аеродром Земуник, Масленицу и хидроцентралу Перућу.

Заменик копредседника Мировне конференције за Југославију норвешки дипломата Кнут Волебек донео је у Книн (8. 9. 1993.) предлог Хрватске о нормализацији односа и Влада Ђорђа Бјеговића је одредила делегацију за преговоре. Међутим, тога дана Хрватска је извршила агресију у Лици и побила све ухваћене становнике Дивосела, Почитеља и других села.

После ових неуспеха, руски посредник Виталиј Ђуркин је допутовао у Книн и гарантовао да ће следећи преговори успети и да Русија гарантује да ће потписани споразум Хрватска провести у живот. Ја сам потписао Ердутски споразум 15. јула 1993. године, али је Фрањо Туђман изјавио да га Хрватска неће спровести у живот. На наш захтев, Ђуркин се није одазвао, нити нам је објаснио зашто Русија, као гарант, не изврши притисак на Хрватску.

Крајем 1993. године, у Норвешкој, пред сам потпис новог уговора, Туђман је послао писмо хрватској делегацији да га не потписује.

Једини уговор којег је Хрватска прихватила, а после га прекршила агресијом на Славонију и остале делове Крајине је Загребачки споразум о прекиду непријатељстава од 28. марта 1994. године.

Што се тиче фамозног "Плана 3-4", он је највећа мрља на понашању Америке и Западне Европе. То је велика подвала јавном мњењу, јер се створио утисак да су Срби, безразложно, одбили тај споразум и дали право Хрватској да оружаном нападне РСК. У питању је хрватски план, понуђен делегацији РСК у

Женеви у априлу 1993. године. Наравно, тад је одбијен јер је предвиђао "аутономију" само за општине Книн и Глину (Хрвати су рекли да су у питању Котари). Та "аутономија" би се односила само на 60 - 70.000 Срба! У Котар Книн не би ушли: Дрниш, Обровац и Бенковац, а у Котар Глину не би ушли: Лика, део Кордуна и део Баније са Петрињом. У овако скученом простору, Србима је "понуђена" и војска, и полиција, и застава, и парламент, и влада, и шта још не.

Имали смо информације да Хрватска спрема напад, уз свесрдну помоћ мировних снага, на Западну Славонију. Негде половином јуна 1995. Савет безбедности је имао тајну седницу. Рефирисао је немачки амбасадор и тад је одобрено Хрватској да окупира РСК. Кад је Хрватска војска била спремна да се пребаци на подручје Срема и Барање, у Загребу је интервенисао немачки амбасадор и затражио од Туђмана да не проширује ратна дејства. Наравно, Немачка је гарантовала Туману враћање ових територија "мирним" путем, што је требало да увери светско јавно мњење да се миром све могло, само да су Срби у Книну били кооперативнији.

Потписивање Дејтонског плана, у оно време и онако брзо, имало је за циљ да у жижу интересовања стави Босну и Херцеговину, да би се заборавили злочини у РСК.

Тако је, у канцеларијама Уједињених нација, донесена смртна пресуда Републици Српској Крајини. Београд, 22. 12. 1997.

"Ослобођење", 23. децембар 1997.

ВРЕМЕ САДАШЊЕ СПОРАЗУМ

Хоће ли бити сироведен у живот?

Западним савезницима, нема сумње, било је јасно да су најновијим ратним замахом против Срба (1991-1995), с обзиром на снагу војних јединица које су мобилисали од домаћих католика и муслимана, учинили што се могло учинити и да би даље инсистирање на рату могло донети непредвиђене тешкоће. Учинак је више него добар, а људски и материјални губици западних савезника (који су планирали и водили рат против Срба) је занемарљив. У данашњој Републици Хрватској, стериторијама Републике Српске Крајине, једва да је остало 300.000 Срба, рачунајући с онима у Западном Срему, Источној Славонији и Барањи, а 1991. године живело их је више од једног милиона. Етничко чишћење авнојске Хрватске од српског становништва капитални је успех политике Запада и Ватикана. Он се морао сачувати за будућност и ради тога је ступила на сцену вешта дипломатска игра преко Савета безбедности и других тела Уједињених нација. Потези су вучени из Вашингтона и тачка на судбину Срба из Републике Српске Крајине и Републике Хрватске стављена је у Дејтону, без обзира што то неком може да изгледа нелогично.

Америка је то подмукло урадила. Док су колоне прогнаних Крајишника тумарале по Републици Српској, Србији и Црној Гори, моћни Вашингтон је у жижу светског интересовања пласирао да је једини проблем на територији бивше Југославије рат у Босни и Херцеговини. Српски егзодус из српских крајина постао је епизода, о којој више није смело ни да се проговори. Посебно не у Палати Уједињених нација, у којој су убрзо одузета задужења свим оним који су били обавезни (по Венсовом плану) да брину о безбедности Срба у тзв. Заштићеним зонама Уједињених нација у Хрватској. Нестали су са политичке сцене: Јасуши Акаши, Торвалд Стонтелберг, Кеј Аид, Герд Аренс, Роберт Овен и многи други.

Дејтонским споразумом није било могуће спровести истоветне мере и против Срба у Републици Српској, јер није било једноставно пронаћи неко треће подручје у бившој Југославији, о којем би се лансирала "брига" међународне заједнице да би се, тиме, покрили терор и етничко чишћење и у овој српској држави. Било је и неизводљиво протерати још два милиона Срба и угурати их у Србију и Црну Гору а да то не изазове експлозију у оквирима Балкана и Европе. Трећи разлог, који је заштитио Србе од егзодуса у Републици Српској, био је у чињеници да су се два савезника Запада у Босни и Херцеговини (муслимани и католици) крваво завадила. Ту су се муслимани показали као непоћудан елемент. Западу није успело да за више од једног столећа исламизирани Србе утопи у хрватску нацију,

како је то успешно обавио са покатоличеним Србима. Тек су ових година стратегије у Ватикану и западноевропским државама уочили да су турски темељи денационализације Срба, у сврху њиховог духовног везивања за исламску цивилизацију, више него чврсти. Муслимани су се успешно одупрли кроатизацији и трагају за дефиницијом ради обликовања једне нове (несрпске) нације. Овај муслимански несташлук, мада није по вољи светских моћника, мора да се подноси, јер иза њега стоји огроман капитал арапских и других мусманских држава. А да би сачували своје интересе у овим богатим земљама, Америка и Западна Европа су преузеле обавезе да сузбију вековну тежњу Хрвата за припајањем својој држави свих области Босне и Херцеговине. Узгред, они ће учинити све ради брисања сваке државности православних у Републици Српској, као и онемогућавање државних веза између Републике Српске и Савезне Републике Југославије.

Да би се веровало у овакве закључке, довољно је пажљиво прочитати најважнија поглавља Дејтонског споразума и видети да се Босна и Херцеговина мора пројектовати у државу, у којој ће доминирати муслиманска верска заједница. Део такве истине уткан је у садржај Члана 10. "Општих оквирних споразума за мир у Босни и Херцеговини":

"Савезна Република Југославија и Република Босна и Херцеговина признају једна другу као суверене и независне државе у оквиру својих међународних граница. Други аспекти међусобног признавања биће предмет даљих дискусија".

Сви су изгledi да је ова одредница једна од најважнијих у Дејтонском споразуму, иако је овај документ, тако је било најављено, требало да решава односе између Републике Српске и Федерације Босне и Херцеговине (муслиманско-хрватског ентитета). Уместо тих односа, овај члан пресуђује да је Босна и Херцеговина суверена држава. Та коначна (и неповредива) истина провејава и кроз друге важније делове Споразума, мада то, на први поглед, измиче пажњи неопрезног читаоца. Тако, у поглављу "Споразум о војним аспектима мировног решења", у уводном делу, уместо да најави начин споразумевања два постојећа ентитета, убацује се и трећи (непостојећи али најмоћнији) субјекат.

"Република Босна и Херцеговина, Федерација Босне и Херцеговине и Република Српска (у даљем тексту "Странке") су се споразумеле о следећем..."

Неупућени читалац би на основу ове одреднице обавезно закључио да се поред територија Федерације Босне и Херцеговине и територија Републике Српске простиру и посебне територије Републике Босне и Херцеговине. Одредница је убитачна, јер изједначаје у правима Републику Босну и Херцеговину са Републиком Српском и Федерацијом Босном и Херцеговином, без обзира што је у Дејтону требало да се регулишу односи само између два ентитета. Нема спора да се оваквим формулацијама омогућавају евентуалне (разноврсне) мере против Републике Српске. Даљи текстови Дејтонског споразума на то недвосмислено и упућују. Као, на пример, Тачка 1 поглавља "Повлачење страних снага", где се, у другом делу, тражи да све војне и полицијске снаге мора да делују једнообразно:

"Поред тога, све снаге које остану на триторији Босне и Херцеговине мора да делују у складу са територијалним интегритетом, суверенитетом и политичком независношћу Босне и Херцеговине".

Само ова једна одредница, ако буде примењена, може избрисати државност Републике Српске. Према њој, Алија Изетбеговић има право да пошаље, рецимо, војску полицију и царину на заједничку границу Републике Српске и СР Југославије и да се то сматра применом ове одреднице Дејтонског споразума, против које, подразумева се, не би ни један од ентитета могао да предузме било шта. Види се да су Алији Изетбеговићу одрешене руке он сваку војну јединицу муслиманске верске заједнице може прогласити војском Републике Босне и Херцеговине. То му, поред цитиране одреднице, још изричито, омогућава и Тачка 1. одељка о "Прераспоређивању снага", у којој се говори о три, а не од две војске - колико би требало да их има према два призната ентитета:

"1. Република Босна и Херцеговина и Ентитети ће прераспоредити :воје Снаге у три фазе... " Можда баш ова реченица охрабрује муслимане, јер често убацују мање војне јединице на територију Републике Српске. Сигурно није далеко дан кад ће неко од званичника Алије Изетбеговића или он лично, објавити да се то чини по основу Тачке 1. о "Прераспоређивању снага" у Дејтонском споразуму и да војска Републике Босне и Херцеговине има право несметаног кретања у Републици Српској, у

циљу "рестаурације територијалног интегритета и државног суверенитета Републике Босне и Херцеговине".

Игнорисање Републике Српске и другог ентитета (муслиманско-хрватске федерације) за рачун унитарне Републике Босне и Херцеговине налазимо и у још једном одељку Дејтонског споразума. У питању је:

"Споразум између Републике Босне и Херцеговине и Организације сверноатлантског пакта (НАТО) о статусу НАТО и његовог особља".

Споразум се не тиче ни једног од Ентитета и у име њих, у својству преговарача са НАТО пактом, појављује се само непостојећа Република Босна и Херцеговина и њена неизабрана влада. Уколико снаге НАТО пакта буду нашле за сходно да се са неким консултују око својих надлежности, онда за саговорника имају само Алију Изетбеговића, јер је он потписао овај споразум у име Републике Босне и Херцеговине, а Карл Билт у име НАТО пакта. Према садржају овог одељка, види се да је Алија Изетбеговић пристао на потпуну окупацију и територије свога муслиманско-хрватског ентитета, али и територије Републике Српске - ако је на то имао право. Тако, припадници НАТО пакта не морају да судски одговарају ни у једном ни у другом ентитету, без обзира које кривично дело буду учинили. Они могу да се неометано крећу и да за преузете акције не одговарају ни једном државном органу било којег ентитета или органу тзв. Републике Босне и Херцеговине. Према томе, могу да распореде своје снаге на било коју тачку бивше Босне и Херцеговине и да са собом поведу и војнике који ће обележити као припаднике војске Републике Босне и Херцеговине. Наравно да ће то бити војници муслиманске верске заједнице, јер нема изгледа да би хрватски и српски војници пристали да учине било шта против некако успостављених држава: у Херцег-Босни и Републици Српској.

Не треба очекивати да ће НАТО пакт у току 1997. искористити прилику да угаси Републику Српску и Херцег-Босну али то може да покуша спровести 1998. године. Зато што идуће године истиче мандат снагама СФОР-а и тад ће се одлучивати да ли ће оне бити повучене из бивше Босне и Херцеговине или ће и даље тамо остати. Није тешко погодити да ће војници НАТО пакта продужити свој боравак у овој бившој републици Југославије. Није превелика мудрост ни закључити да ће, при таквој одлуци, Савет безбедности још нешто измислити, како би обогатио нормативе, поред оних у Дејтонском споразуму, према којима ће НАТО бити овлашћен да грубље користи своју силу, ради укидања Републике Српске и Херцег-Босне. Нешто слично је Савет безбедности урадио почетком 1995. кад је требало омогућити (с формалне стране) хрватској војсци агресију на Републику Српску Крајину и њено етничко чишћење од Срба. Тад се Савет безбедности оглушио о одредбе Венсовог плана, које су Републику Српску Крајину, третирали као подручје под заштитом Уједињених нација. Новом резолуцијом Савет безбедности је избрисао овакву формулацију, чиме је стављен ван снаге Венсов план, и Република Хрватска више није морала да страхује да врши агресију на УНПА зоне - Зоне под заштитом Уједињених нација.

Зато треба страховати од будуће нове улоге снага НАТО пакта. Посебно, ако им, поред овако двосмислених одредница у Дејтонском споразуму буде дарована и нека резолуција Савета безбедности, која ће само још изразитије бити уперена против српских националних интереса. Овде мора да будемо праведни и према хрватској Херцег-Босни, јер ће НАТО пакт порадити и против њеног опстанка - вође Херцег-Босне рачунају само с две алтернативе: независна држава или жупанија Републике Хрватске. С обзиром на обавезе према муслиманским државама, НАТО пакт ће морати да сузбије хрватске претензије у Босни и Херцеговини и у погледу административне поделе на хрватске и муслиманске општине у муслиманско-хрватској федерацији. Без обзира што је Хрвата много мање него муслимана у овој федерацији, Хрвати су заузели много више територија. Запосели су велика српска просторства у Босанској Крајини: општине Грахово, Гламоч, Купрес и Дрвар, па је муслиманима остала само стешњена средња Босна и подручје Бихаћа. Међутим, Алија Изетбеговић планира насељавање ових српских подручја у Босанској крајини муслиманским становништвом, чиме би била срушена хрватска стратегија о проширењу далматинског залеђа "хрватским повјесним земљама". Око ових несугласица муслимана и католика биће проблема и за њихове покровитеље, па се

може претпоставити да ће Сједињене Америчке Државе гласно подржавати муслимане, а Немачка притајено стати на страну Хрватске.

Према плановима моћника, без обзира на наведене наклоности великих према једној или другој страни и потпуну дрскост према српској, постоји усаглашеност око тога да треба да ишчезну: призната Република Српска и непризната Херцег-Босна. Зато се у Дејтонском споразуму тако често спомиње суверена Република Босна и Херцеговина.

Да ли ће Република Српска моћи да се одупре уласку у заједничку државу три верске заједнице бивше Босне и Херцеговине?

Њен отпор таквом решењује праведан. Православни Срби су у свакој држави, у којој су власт имали муслимани и Хрвати, доживљавали терор, асимилацију и физичко истребљење. Антисрпска оријентација муслимана и католика била је оно због чега су ове две верске заједнице онако својски радиле на издвајању Босне и Херцеговине из Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, 1992. године. Свежа су сећања на покоље српских цивила од стране хрватске војске и припадника муслиманске Странке демократске акције у марту 1992. у општини Босански Брод и у априлу исте године у српској општини Купрес. Тад је Босна и Херцеговина још била у саставу Југославије, а кад је у мају 1992. године противустановно, проглашена сецесија, муслимани и Хрвати су направили покољ над српским војницима у Сарајеву и Тузли, док су, ненаоружани и уз добијене гаранције, евакуисали своје дотадашње гарнизоне на путу за Србију.

Само овакав однос муслимана и католика према православним Србима, требало би да буде довољан Савету безбедности да изгласа резолуцију о заштити Републике Српске и њеном потпуном одвајању од територија које су додељене Федерацији Босне и Херцеговине. Ако Уједињеним нацијама није довољно оно што су муслимани и католици чинили у Првом и Другом светском рату и у рату од 1991. до 1995, којим приликама је убијено више од једног милиона Срба и толики број Срба прогнан са етничких и историјских територија, онда се не види шта им је потребно да би схватиле суштину проблема у бившој Босни и Херцеговини. Можда онда и није чудо што се у тој светској организацији не схвата ни како ће се решити најосновнија питања приликом установљавања замишљене унитарне "Републике Босне и Херцеговине". Њој неће моћи да се одреди ни грб, ни застава, ни химна, ни назив службеног језика, ни школски програм. Посебно ће бити тешко написати историју унитарне Босне и Херцеговине, у којој би требало да се објасни све, па и порекло народа државе, његова цивилизацијска улога у Европи, сродност са народом у Савезној Републици Југославији или Хрватској итд. Какви би проблеми искрсли у тој држави, ако би светски моћници присилили и муслимане, и католике, и православне да створе једну војску? А шта би се десило ако би та војска пронашла свог непријатеља у суседној Југославији, или суседној Хрватској?

И поред ових чињеница, а према досадашњем деловању, велике силе ће ипак инсистирати на стварању овакве монструм државе у бившој Босни и Херцеговини. Оне неће поштовати вољу српског народа, мада се, приликом сваког међународног наступа, заклињу у демократију и људска права. Велике силе могу предузети против Срба и српских држава много тога, али то не би требало да Србе обесхрабрује. Ако не могу да ратују против овако организоване Западне Европе и Америке, могу бар да интензивирају своју борбу кроз просвету, културу и средства јавног информисања. На њиховој страни је и правда и многе погодности. Једна од њих је и чињеница да су и муслимани и католици Босне и Херцеговине потомци православних Срба. Могуће је да Срби то свакодневно истичу, чиме ће обелоданити фалсификате о измишљеним нацијама у Босни и Херцеговини: хрватској, муслиманској, бошњачкој. Сви симболи којима се желе заштити нове нације припадају историји и традицији православних Срба. Данашњи бошњачки љиљани били су на грбовима српских владара средњевековне Босне, а у Европи су га користили витезови посебно током својих похода у крсташким ратовима. Српског краља Твртка Првог из четрнаестог века, Хрвати својатају, без обзира што се крунисао у српском манастиру Милешеви и што су сачувана ватиканска документа која садрже податке да су му поданици били Срби православне вере. То Хрвати чине и са господаром Херцеговине Стјепаном који је проглашен у истом манастиру за Херцега од Светог Саве. А Свети Сава је био први патријарх Српске православне цркве. Муслиманска страна, опет, користи хрпу средњевековних докумената у

којима су припадници католичких држава и католичке вере погрдно писали о православној српској средњовековној Босни, називајући њене становнике: нехришћанима, шизматичима, патеренима, бабунима и богумилима. Овај последњи израз - етикета узет је као разлог за стварање посебне - бошњачке нације, којој не припадају становници Босне и Херцеговине који исповедају православну или католичку веру. Бошњаци су само муслимани Босне, па и Херцеговине, мада се нико од Херцеговаца (до скоро) није слагао с тим да га неко назива Бошњаком.

Вероватно, многима изгледа да је узалудно инсистирати на овим историјским подацима, али би било сулудо да Срби то не чине, јер су управо историјска наслеђа оно због чега светским моћницима не полази за руком све што намеравају у бившој Босни и Херцеговини. Види се да ни замишљену унитарну државу још нису устоличили, јер су јој темељи на споменутим и неспоменутим фалсификатима и тако крхком документу какав је Дејтонски споразум. Сваким даном искрсавају тешкоће с којима се није рачунало. Једна од њих је уочена у време локалних избора у оба ентитета. Пажљивим аналитичарима није промакло да је уз, будну контролу ОЕБС-а, објављен број гласача у Републици Српској и Федерацији Босне и Херцеговине неочекивано изненађење. Република Српска је имала 1.154.679 регистрованих лица за гласање а муслиманско-хрватски ентитет једва нешто мало више од ове бројке - 1.343.319. Према статистичким подацима о попису становништва из 1991. године, требало би да Срби чине само 34% укупног становништва Босне и Херцеговине, а сад се показало да их је 49%. Свакако да је део муслимана и Хрвата регистрован у бирачким списковима Републике Српске, али то не би смело реметити бројност било које популације јер су и многи Срби регистровани у бирачким списковима у муслиманским или хрватским општинама, а има сигурних података да десетине хиљада Срба у избеглиштву, у Југославији и трећим земљама, нису били уписани за овогодишње гласање. (Американци као да су знали за овакву бројност српског становништва, па су због тога пристали да се Србима додели 49% територије бивше Босне и Херцеговине). Има једно логично објашњење у вези са претпоставком да је Срба било више него што су то приказивале званичне листе пописа становништва бивше Социјалистичке Републике Босне и Херцеговине - ипак су Срби претежно живели у селима, где је наталитет већи, а муслимани у градовима, где је мањи.

Ово ново сазнање, што се тиче бројности Срба у Босни и Херцеговини, указује на још једно српско посрнуће у времену разбијања бивше Југославије од 1991-1995. Треба се сетити да је 1991. године лидер Српског покрета обнове г. Вук Драшковић позвао своје присталице у Босни и Херцеговини да не изађу на прве демократске и вишепартијске изборе.

Тад је СПО био најпопуларнија и најмасовнија странка у српским земљама и, нажалост, многи пунолетни Срби у БиХ нису гласали, па је број српских посланика био мањи у Скупштини БиХ. Тиме су муслимани и католици имали натполовичну већину и изгласали су одвајање Социјалистичке Републике Босне и Херцеговине из СФР Југославије. Свакако, да се тада знало да је Срба у БиХ више него муслимана, и да су Срби имали већину у Скупштини, можда до трагичног рата не би ни дошло.

Има много разлога да Срби устану у одбрану Босне и Херцеговине, али као државе српског народа. Она је то још од средњег века и нема изгледа да опстане, ако у њене темеље не буду уграђени: српска државност, историја, језик и традиција. Оно што нуде припадници муслиманске и католичке конфесије, само је семе раздора - давно сејано од турских освајача са Истока и бројних са Запада.

"Збиља", 15. јануар 1998.

ЈЕДНОУМЉЕ ЗАПАДНИХ 'ДЕМОКРАТА'

Срби нема чему да се чуде. Илузије о братству-јединству у сопственој земљи су ишчезле, а нестају, полако, и оне о идиличном лицу демократије у државама с једне и с друге стране северног дела Атлантика.

"Братство" и "демократија" узимају од Срба данак у крви. Међународна заједница је прихватила тај данак као Божанску вољу, чему је допринела западна "слобода јавне речи јавних гласила". Тиме је показана истина да јавна гласила не морају да служе само комунистичке режиме. Средства информисања су, у случају ратних збивања у Југославији, била у служби својих влада. Таквом врстом

ангажмана, новинари су мобилисали цео свет против Срба, отиснувши се неповратним путем бешчашћа. На њему, како видимо, истрајавају, следећи планове и намере светских моћника, који више нису под ембаргом државне тајне. То је тако очигледно, да српским политичарима и војним командантима не требају никакви обавештајни канали за откривање следећих потеза својих непријатеља (а светски моћници су, заиста, српски непријатељи), јер се ти потези, свакодневно, излажу на радију, телевизији и у штампи - широм света. Не мора се, чак, читати ни између редова. Све се бележи отворено, па и то да су путеви за остварење ратних циљева против Срба још неутврђени. Свеколики светски ратни савез (који је оваквим најавама, практично, објавио рат Србима), у избору правог ратног пута још лута. О томе је, најубедљивије, речено у једној емисији француског радија, 9. августа 1992. године:

"Лукава клопка у америчкој политици је што је Вашингтон наговестио и погурао интервенцију јавно, истовремено указујући Европској заједници да је она та која треба да интервенише, пошто се већ буса у груди да је сила и наговештава стварање својих војних јединица. То је непобитно, али је сасвим разумљиво, такође, што и Европљани оклевају кад се Вашингтон овако прави да води одлучну политику и предлаже интервенцију и слично, па онда каже 'али то треба други да изведу'.

Сличну, лукаву, одлучност показују и Немци - кад треба деловати и пуно ризиковати, Бон истиче да Немци у томе не могу учествовати, мада су прилично допринели да би се дошло до овог степена кризе. Тако да испада да треба да интервенишу Французи и Енглези, али, Енглези мање. Очекује се, стога, да Французи поднесу главни део војне интервенције, или, чак, да интервенишу сами. Онда је јасно зашто Париз оклева".

Значи велике силе се не колебају. Србе треба убијати, само још није одлучено да ли ће то чинити амерички, француски, енглески, немачки, или неки други војници, или, можда, сви заједно. Но, ако вође "новог светског поретка" нису сигурне у успех своје оружане акције против Срба у бившој Босни и Херцеговини, потпуно су сигурне у моћ своје штампе и других јавних гласила. У пропаганди су против Срба, служећи се лажима, извојевали убедљиву победу. Убедили су свет да су Срби узрок и рата и свих ратних страха. По њима, за све је крива српска војска, као да против те војске не ратује муслиманска и хрватска војска. И као да те две војске немају никаквог удела у убијању људи и уништавању имовине. Оне немају никакве кривице. Кривицу сноси само српски народ и његова војска. Евентуалне кривице српских непријатеља само су изведене кривице и последице оне базичне кривице - српске. Закључак је јасан, ако нема српске кривице, нема ни ничије друге. Зато, српске кривице мора бити, па је рат против Срба праведан. Такву осуду једног народа, имали смо током Другог светског рата, кад су Немци, за сва зла света, окривили Јевреје и, следствено томе, свака врста кажњавања Јевреја - до истребљења, била је, према Немцима, оправдана.

Западна средства информисања су у то врзино коло залуђивања, увела светско јавно мњење. Зато, људи немају слуха за истину. Они више и не могу да прихвате чињеницу (неспособни су за то) да су злодела, приписана Србима, починили муслимански и хрватски војници. Муслимански и хрватски војници су починили најмонструозније злочине, као што су убијање цивила у реду за хлеб у Сарајеву, убијање људи на гробљу - током сахране, масакрирање цивила у конвоју под контролом УН, рушење италијанског хуманитарног авиона, убиство француских војника у униформама Уједињених нација, али у то више нико не верује. Као што нико не верује да у муслиманским и хрватским логорима има хиљаде Срба, а да су посебна специјалност муслимана и Хрвата логори по варошима, у којима су направљене јавне куће са Српкињама, међу којима су и малолетнице испод 14 година.

Кад су ова злодела, претходно и лажно, била приписана српској војсци, међународна заједница је дигнута на ноге - уследиле су санкције, ускраћивање хуманитарне помоћи Србима и позив на крсташки рат против српског народа и српских држава. Сетимо се само догађаја око забране лета авиону из Београда до Бањалуке, који је требало да пренесе лекове за бебе. Савет безбедности није, и након расправе, дозволио ову хуманитарну акцију и 12 српских новорођенчади у Бањалуције умрло!

Француски "Л'Фигаро", у броју од 11. септембра 1992. године, признајући истину о убиству француских војника, наводи речи француског поручника:

"Скоро сви напади и бомбардовање за протеклих месец дана, у којима су жртве били припадници 'плавих шлемова', долазили су из зоне коју контролишу муслиманске снаге".

Правдање муслиманских и хрватских злочина

И тек кад помислите да је куцнуо час кад ће свет схватити истину, наставак истог чланка сугерише читаоцима да се врате утврђеним категоријама. Које су то категорије, види се. Француски часопис брани муслиманске војнике, цитирајући саветника Алије Изетбеговића Кемала Муфтића:

"Од почетка рата, снајперисти су убили више од 300 људи. Српска артиљерија бомбардује град; лишени смо струје и воде за пиће. Ту су и злочини које треба расветлити: убиство двојице француских војника из конвоја. Нама, уопште, није у интересу да пуцамо у конвоје, који нам довозе храну".

Чланкописац, затим, веровали или не, помаже Алијином саветнику да се, пред француским читаоцима, лаж уобличи:

"Данас је немогуће утврдити ко се тачно крије иза провокација, чије су жртве 'плави шлемови'. У граду неоспорно влада велико неповерење према припадницима УНПРОФОР-а. У Сарајеву се могу чути најлуђе гласине. Углавном, оптужују 'плаве шлемове' да су пристрасни према снагама самопрокламоване Српске Републике, којом руководи Радован Караџић".

Да би лаж што више личила на истину, новинар, опет, даје реч Кемалу Муфтићу, који изговара једну реченицу и остаје жив:

"Босанска полиција је зауставила возила УН, у којима су откривени српски четници".

Пут новинарског бешчашћа почео давно

Пре него што ће Хрвати и муслимани напасти Србе у Босанском Броду и на Купресу, у марту и 3. априла 1992, чиме је почео рат у Босни и Херцеговини, западна гласила су доносила неистине са Косова и Метохије, управо онако како су то желели амерички конгресмени, који су лутали нашом земљом и хушкали Шиптаре на отцепљење од Србије. Срби су и тада били дежурни кривци. За злодела Шиптара над Србима Запад је оптуживао Србе.

Западни медији и данас се враћају Косову и Метохији и тамо траже потпору за доказивање српске кривице у Босни и Херцеговини. Свакако, све измишљају. Примера ради, часопис из Њујорка Њус Вик је, у броју од 31. августа 1992. године, написао да се млада Шиптарка порађа код куће, јер у државним (српским) болницама шиптарску децу бацају у ђубре! Чланак је објављен под насловом: Да ли је ред на Косово? Аутор је Карен Бреслау и он пише, дословно:

"Српски екстремисти у Покрајини, чије је становништво 90 одсто албанско и претежно муслиманско, већ су отпочели етничко чишћење, које подсећа на ране фазе босанског сукоба".

Да су средства јавног информисања у служби својих властодржаца, показује нам став вршиоца дужности америчког државног секретара Лоренса Иглбергера, којије изјавио Ројтеру:

"Очито да су на самом терену управо Срби одлучили да заузму што је могуће боље позиције пре одржавања саме конференције и то је груб преступ. Пре но што се ова конференција заврши, намеравамо да предузмемо више корака, који ће отежати живот агресорима у некадашњој Југославији".

Иглбергеру ништа није значило то што је Радован Караџић, тих, дана, прогласио једнострану обуставу борби на свим ратиштима и да су, управо, муслиманске и хрватске снаге покренуле офанзиву против Срба.

Сви су изгледи да је пут западних средстава информисања, само, једносмеран. То је пут бешчашћа.

"Јавност". 12.9. 1992.

ВАТИКАН ЋУД НЕ МЕЊА

Ватикан је ватрено помагао све ратне походе против Срба. Зато треба разумети и његово, можда пресудно, сврставање уз снаге које су планирале и обавиле разбијање Југославије 1991. године. Нама, Србима, преостаје, бар овог пута, да запамтимо да тако нешто од Ватикана треба очекивати и убудуће.

То би наши потомци требало да уче из својих првих уџбеника, да их поступци Ватикана не изненаде, као што су изненадили нашу генерацију. Нама нису биле довољне поуке о Ватикану, забележене у Другом светском рату, кад је Ватикан, директно, помагао стравичне злочине над Србима у Независној Држави Хрватској. После рата и тих злочина, Ватикан се понашао као да је био српски савезник и заштитник! О тој опакој дволичности Ватикана, оставио нам је податке и патријарх Српске Православне цркве господин Гаврило Дожић.

Патријарх Гаврило боравио је у Риму 1945. године. Папа Пије 12. му је, преко словеначког политичара др Михе Крека, упутио "топле" поздраве, с предлогом да га смести у вилу у Риму и да, заједно (!), организују упућивање српске политичке емиграције у земље Јужне Америке. Тамо, где је папа, већ, упућивао хрватске ратне злочинце, али илегалним "пацовским каналима".

Преносећи папину поруку патријарху Гаврилу, др Крек је, између осталог, рекао: "Ценећи Вашу жртву за наш народ, Свети отац папа искрено се заинтересовао за Вашу Светост. Он би желео, кад се већ налазите у Риму, да Вас лично, у свему, помогне и пружи Вам прилику да се уверите у његову добронамерност и жељу да Вам омогући нормалан живот, који Вам, као српском Патријарху, доликује. Ви треба да имате пристојну вилу, са свим удобностима, како бисте се могли несметано посветити избеглицама и болесницима. Света Столица има средства да материјално помогне Вашу опсежну мисију међу паством. Свети отац папа вољан је, у свему, да Вас помогне, а преко Вас, он жели да помогне српске избеглице, које би требало сместити у неку земљу, где би им се омогућили услови за нормалан живот. Због свега овога, добро би било да се Ваша Светост састане са Светим Оцем папом Пијем 12. Света Столица цени храброст српског народа и поштује његову бочбу у прошлости, па је вољна да пружи доказа о томе у својој помоћи".

Мада је наш народ био тада у тежој ситуацији него данас (1996), а патријарху Гаврилу је било горе у земљи, него данас патријарху Павлу, одговор патријарха Гаврила папи Пију XII одише мудрошћу, родољубљем и поносом:

"Други светски рат јасно је свима доказао да су људи заборавили хришћански пут и његове свете прописе, и изгубили своју душу, продавши је ђаволу, а своје срце испунили мржњом према ближњима, јер су, из свог срца, избили Бога и постали духовни сиромаси. Шта, молим Вас, господине Министре, вреди вера која је то само по форми, а у суштини не носи у себи хришћанске врлине, нити љубав, а још мање добра дела према људима.

Без сумње, овај рат је био најсрамнији и најмрачнији период историје света, који се ни са чиме не може да оправда; ни пред садашњим, ни будућим покољењима. А, још мање пред Богом. Ви сами знате шта се десило у нашој земљи. Извршен је покољ, над недужним људима, женама и децом, који, по својој свирепости, чини најсрамнији период двадесет векова хришћанске историје. И то је све чињено према ближњима и припадницима словенске расе - из исте државе. Све ово личи на биолошко истребљење из Старог и Средњег века. Поклани српски народ био је крив само у томе што је био православне вере и што, на тај начин, није признао надлежност религиозну Римског папе и Католичке цркве. Таква политика против Срба, вођена је од једанаестог века, од расцепа 1054. године на Православну и Католичку цркву. Православни су узели пут хришћанства из првих векова а Католичка црква узела је други правац, који се одликовао завођењем владавине над људима. Ми Срби нисмо никад мрзели људе који су били других религија, а камоли да смо покушали да их присилимо да прелазе на православље. На жалост, за време овог рата, Хрвати су силом прекрштавали Србе, с ножем под грлом Срба. Или да мењају веру, или да буду лишени живота. Наглашено је да у Хрватској не постоје друге народности сем хрватске, нити друге религије сем католичке.

Зар се може оправдати злочинство - да су епископи били поткивани плочама на ногама, као што се то ради са животињама? Њихове браде биле су, клештима, чупане, или су, пак, живима сечени уши и носеви, и вађене очи. И све друго, што је бестијалност људска могла измислити... Што је главно, нико није дигао свој глас да брани и заштита Србе, да осуди мучења и мучитеље. Шта је било природно, него очекивати да Католичка црква узме у заштиту ове несрећнике и спасе их истребљења? Нажалост, она ништа није учинила, нити је, пак, дала званичну изјаву, којом би се оградила, и пред светом оправдала, од таквог злочинства. Римски папа није ни прст подигао да осуди ово злочинство,

нити да посредује да се ово не врши, као дело противно Христовој науци. Његовим заповестима и хришћанском моралу. Папа је главног наредбодавца, тих у историји нечувених, злочина, Анту Павелића примио у аудијенцију - у Ватикану!

После свега овога, што сам укратко изложио, да ли има начина и могућности да српски Патријарх пређе преко свега? Ви сте ми сами, господине Министре, рекли да имате информације, из савезничких извора, да је побијено између 700 и 800 хиљада Срба. Молим Вас, како ја, сада, могу да пређем преко свега тога и да идем у Ватикан, на ноге Папи? То би било подворење, што ја, као српски Патријарх, не бих никад могао себи да дозволим, а још мање да о тој могућности дискутујем, па макар да ми је стављено да бирам између смрти и живота. Ја бих се, радије, сто пута определио за смрт! "

Преузето из књиге др Милана Булајића: "Усташки злочини геноцида и суђење Андрији Артуковићу 1986. године", Београд, "Рад", 1989.

"Јавност", 23.03.1996.

ИГРЕ ВЕЛИКИХ СИЛА СА СРБИМА

Британски лист "Индипендент" објавио је да је муслиманска страна у Сарајеву побила своје цивиле. Овоме открићу, не треба много да се радујемо. Међународна заједница неће, после ове истине, бити праведнија према Србима. Да њено деловање зависи од правилног увида у чињенице босанско-херцеговачких збивања, она би се, одавно, понашала сасвим друкчије. Јер су јој све чињенице, итекако, познате.

Генерал Мекензи, на пример, одмах је обавестио да су муслимани починили јунски злочин у Сарајеву. Такву информацију, требало је Бутрос Бутрос Гали, Генерални секретар Уједињених нација, да проследи Савету безбедности и свим чланицама Уједињених нација. Али, он то није урадио. Истина је, како видимо, сакривана два месеца. Тако се намеће закључак да је овај злочин, уствари, део маркетинга, смишљеног у штабовима стручњака Запада, па су га они, по одлукама влада западних земаља, уступили Алији Изетбеговићу. Да није тако, Американци би, као и други, из сата у сат, могли бити обавештавани о свим збивањима, па би овакве злочине могли спречити. Америка и западноевропске земље су, благовремено, уградиле хиљаде својих обавештајаца у свим земљама света, па и у Босни и Херцеговини. Али, види се, њихови обавештајци у Босни и Херцеговини имају нека друга задужења.

Потчињени савезник

Ништа се не дешава случајно, па ни то да је ова британска новина, тек тако, дошла до открића о позадини гнусног злочина над цивилима у Сарајеву. Творци "новог светског поретка" су дуго и темељно убеђивали и убедили су светску јавност у кривицу Срба, за кршење свих цивилизацијских норми, па нема опасности да се та јавност, ретким а истинитим информацијама о Србима, придобије на српску страну. То се не може десити, бар не за кратко време. А режисери разбијања Југославије надају се да ће, у међувремену, докрајчити распарчавање српских земаља.

Мора да ће ова оптужба муслимана за злочине у Сарајеву, написана у британским новинама, послужити само за дисциплиновање муслиманског вође Алије Изетбеговића, који је, као потчињени савезник Запада, почео да истрчава и да се откида са узде. Он је почео да инсистира на војној победи против Срба у бившој Босни и Херцеговини, надајући се, при томе, обилној помоћи светске заједнице. И у оружју и у живој војној сили. Њему се чини да му је на домаку руке америчка "Шеста флота", која је упловила у Јадранско море. Међутим, творци "новог светског поретка" и режисери "суверене" му Босне и Херцеговине, због високог ризика у рату са српском војском, имају друге, перфидније, планове за онемогућавање минимума српске државности на просторима бивших република Босне и Херцеговине и Хрватске. Тим плановима се мора повиновати и Алија Изетбеговић, па ће, суочен са чињеницама о сопственом злочину, бити мање охол, а више послушан, без обзира на огромну финансијску помоћ богатих Арапа и на ратоборне подстреке из Турске и Ирана.

Понављање историје

Дакле, које ће мере, пре него војне, свет предузети против Српске Републике у БиХ; што, свакако, подразумева и мере против СР Југославије и Републике Српске Крајине? Изгледа, ништа друго сем онога што је један други свет, онај у 19. веку, предузео и спровео против тадашњих српских интереса. Да се подсетимо, речје о одлукама Берлинског конгреса 1878. Атмосфера у вези са његовим сазивањем и одржавањем, увелико, подсећа на атмосферу око сазивања и одржавања Лондонске конференције о Југославији. Да би се разумели данашњи догађаји и данашње понашање великих сила према Србима, довољно је знати шта су светске престонице чиниле против Срба од 1875. до 1878. године. Како знамо, то је време устанка српског народа у Херцеговини и Босни против турског робовања. Против Турске су ратовале још и: Русија, Србија и Црна Гора.

Према турском попису становништва из 1851, Срби су чинили 44, муслимани 37 и католици 18,5 процената. Треба знати да се средином 19. века нико од католика у Херцеговини и Босни није сматрао припадником хрватске нације, јер су знали да су Срби и да су, раније, били православци. Муслимани су се сматрали Србима исламске вере. У то време, православни Срби су били најбројније становништво и у Метохији, и на Косову, и у Рашкој, према Шиптарима и исламизираним Србима. Турска је, 1878, изгубила рат против Русије, па су биле идеалне прилике за ослобађање од турског ропства свих српских земаља. Српска и црногорска војска су на бојиштима, те године, имале премоћ над Турцима, па су били изгледи, да са устанцима, ослободе све српске етничке територије. Али, томе су се супротставиле све европске силе: Немачка, Британија, Француска, Аустроугарска, Турска, па и Русија.

У тој завери великих сила и Турске, одлучено је да се не дозволи удруживање српских земаља у једну државу. Дипломатским акцијама и војном претњом, заустављене су српска и црногорска војска на границама Херцеговине, Босне, Метохије, Рашке и Косова. А из ослобођеног Скадра, по одлуци великих сила, морала се повући црногорска војска. Управо се дешавало исто 1991. године, кад је српска војска заустављена и враћена од Дубровника, Вуковара, Осијека, Госпића, Задра, Шибеника и Карловца.

Чак је и руска влада формулисала своју стратегију према српским националним интересима: не дозволити стварање на Балкану словенске државе, коју би чиниле Србија и Црна Гора, онемогућити заједничку границу Црне Горе и Србије, а Метохију, Косово и Рашку поделити између Турске и Аустроугарске. Истовремено, Турској је дозвољено да интензивно, силом, преобрати Србе у Метохији, Рашкој и на Косову на ислам, с намером да их, касније, и поарбанаши. Циљ је био да се између Србије и Црне Горе успостави кордон с расрбљеним становништвом. Нажалост, Европа и Турска су успеле у томе. Потомци тих исламизираних Срба данас не признају да припадају српском народу.

Лажна великодушност

Тадашњи владари у Београду и Подгорици нису имали коме да се обрате за помоћ. Чак ни јавном мњењу Европе. Европски властодршци су се, и тада, потрудили да Србе прикажу у најгорем могућем светлу.

При таквим збивањима и таквим опредељењима светских престоница, сазван је Берлински конгрес. Одлуке Конгреса биле су потпуно антисрпске. Онемогућено је ослобађање српских земаља од турске управе. Неке су остале у саставу Турског Царства, а Херцеговина и Босна су уступљене Аустроугарској. Србија и Црна Гора су добиле само незнатна проширења.

Сличну режију светских моћника, очекујемо и данас на најављеној Лондонској конференцији. На СР Југославију ће се вршити страховити притисак, претњом да ће доћи до сецесије Косова и Метохије и сецесије у Војводини. Тиме би се Југославија уплашила и усмерила на очување ових територија, уз одрицање од права на пружање помоћи Србима у Босни и Херцеговини и Републици Српској Крајини. Циљ великих сила је јасан - онемогућити и минимум српске државности између Јадрана, Дрине, Дунава и Купе. Тако, Срби би могли рачунати само с тим да у Туђмановој и Алијиној држави "великодушно" добију статус националне мањине, или неки специјални статус.

Срби су то планирано своје "право" доживели у два светска рата, па немају намеру да га доживљавају и трећи пут. Борба за сопствену државу, без обзира на међународну заверу против Срба, биће и мање тешка и мање крвава од пристајања на статус, који је, досад, Србе водио у ропство, или на кланицу.

"Јавност", 1992.

АМЕРИЧКА ПОТЕРА ЗА ЗЛАТОМ

Шта све значи америчко упирање прста у ватиканско прљаво злато отето у Хрватској од убијених Срба, Јевреја и Цигана?

Америка је, на велико изненађење света, лансирала вест о откривању Документа са подацима да је Света Столица тесно сарађивала са фашистичком Хрватском у Другом светском рату. Тајанствени папири су у трезорима Министарства за финансије Сједињених Америчких Држава. У њима пише да су установе Католичке цркве, уз одобрење Папе, помагале Хрватској у спровођењу физичког ликвидирања Срба, Јевреја и Цигана и потпуном пљачкању њихове покретне и непокретне имовине

Председник Бил Клинтон је обећао отварање истраге о судбини злата уморених жртава, не говорећи ништа о пљачки и уништавању кућа, станова, фабрика, трговина, банака, земљишних поседа и друге имовине, чија вредност вишеструко прелази вредност споменутог злата и златног накита. Но, и овако селективна истрага омогућиће светском јавном мњењу да упозна право лице Независне Државе Хрватске, услове под којима су је створили Адолф Хитлер и Ватикан и страхоте које је починила њена војска. Тиме ће се лако закључити да је та монструм држава неодољиво слична данашњој Републици Хрватској, у којој је извршен државни терор над више од једног милиона Срба, у периоду од 1991. до 1995. године.

Американци су објавили да у својим документима имају податке (мада нису ни они коначни) да је у Хрватској, од 1941. до 1945, у логорима смрти и својим домовима убијено неколико стотина хиљада Срба, Јевреја и Цигана. На челу многих хрватских водова, чета, пукова и логора смрти, команданти су били активни свештеници Католичке цркве у Хрватској. Света Столица никад до сада, као ни Папа, није покренула питање одговорности својих свештеника за монструозне ратне злочине, мада је то захтевано од стране српских држава. Насупрот томе, гробови неких свештеника - ратних злочинаца, попут гроба загребачког кардинала Алојзија Степинца, постали су култна места католичких верника.

Именовање кривца

Најмање што очекују жртве хрватског холокауста (Срби, Јевреји и Цигани) јесте именовање кривца. Њихово откривање, може се закључити, почело је и овом Клинтоновом најавом о отварању истраге о депоновању злата жртава хрватске државе. Први пут се за то оптужују швајцарске и ватиканске банке и то је најбољи знак да ће ускоро бити одбачена деценијама негована тврдња да је то злато, са другим вредностима, било склоњено у Аргентину и друге јужноамеричке земље. То ће, вероватно, побудити и владе ових земаља да помогну у расветљавању историјских чињеница. Иницијатива америчког председника је вероватно запрепастила врховнике у Загребу, јер су се суочили са истином да, овим гестом, Бил Клинтон није водио рачуна о штети коју ће претрпети Хрватска. Суочиће се са истином да Хрватска не представља за Америку (а ни за Немачку) више ону вредност коју је имала кад је помоћу ње разбијана СФР Југославија и кад је српском народу требало отети што више етничких и историјских области.

Очигледно, Америка гледа своје интересе. Остварује империјалне циљеве, заједно са Немачком, јер то не може да чини усамљена. Тиме би сувише ризиковала, јер је историја показала да је усамљени цин лако рањив. Чини то са Немачком, која са своје стране чврсто држи под контролом остале европске земље, па Америка, практично, нема никаквог отпора својој светској експанзији на тлу Европе. Зато, немају право они аналитичари који тврде да је амерички циљ разбијање Европе. Пре ће бити да она само моделира Европу према својим плановима. Клинтон је чврсто обећао да је Немачка амерички партнер број један у Европи.

То је лако разумљиво, јер Америка не може наћи моћног савезника на некој другој страни, ван Европе. Кина је сувише велики залогај за тако нешто, а многољудне земље Азије тешко да у будућности, као у прошлости, могу да прихвате још једну колонијалну доминацију европске расе. Јапан никад неће заборавити оно што су Американци учинили са Хирошимом и Нагасакијем. Нема сумње да се свет мора суочити са једним пратећим експанзионистичким савезом Америке и Западне Европе, који ће наступати под именом "новог светског поретка". Тако ће још везати уз себе богате петролејске земље, које су привредно, војно и на други начин упућене, углавном, на Америку и западноевропске државе.

Америка и Европа ће још деценијама имати војну, привредну, просветну, научну, медијску и културну превласт у свету. Наравно, предстоји им утакмица са многољудним азијским државама, које постају све веће економске силе. Америка ће у том циљу чинити све да у тој утакмици искористи све потенцијале. Један од њих су и светски новац, чије се количине и кретања најтеже контролишу. Посебно ако се уложи у такве банке какве су швајцарске и ватиканске.

Ради господарења и над таквим новцем, Сједињене Државе су, пре десетак година, започеле постепену борбу против швајцарског банкарства. У питању су неограничени улози нарко и других мафија, корумпираних политичара и власника малих и великих предузећа, који избегавањем пореза згрђу велику зараду. Од Швајцарске је тражено да међународној заједници омогући увид у тајне рачуне оних особа које национално законодавство терети за финансијске прекршаје и друге злоупотребе.

Швајцарска као јатак

Швајцарска је оптужена као јатак људима ван закона, па је под притиском попустила и мењала своје законодавство о банкарству, омогућујући тиме, увид и у тајне банкарске рачуне странаца. Овим је задат ударац поверењу у швајцарске банке. Светски богаташи почели су да зазиру од пословично сигурних швајцарских банака. Но, до масовног бекства штедиша из Швајцарске још није дошло, па је Америка, у последње време, почела да користи тешку артиљерију против швајцарске банкарске тврђаве. Швајцарској је стављено на терет саучесништво у сакривању новца, злата и других вредности јеврејских жртава у Немачкој у Другом светском рату. Алудира се и на присне везе између швајцарске владе и Адолфа Хитлера. Швајцарска се нашла на "брисаном простору" и показало се да под међународним притиском и она мада врхунски уређена држава, тоне у вртлогу и беспућу трвења, већ регистрованих на унутрашњој политичкој сцени.

Чињеница да је, поред швајцарске, за исте грехе, прозвана и Света Столица, чије банкарство је обавијено велом тајни, говори о томе да борба за контролу светских финансијских токова улази у нову фазу. Америка неће одустати од намере да стави под контролу новац који се у ватиканске и швајцарске банке уливао са подручја која су од посебног националног (или империјалног) интереса за Сједињене Америчке Државе. Циљ је да се будући и постојећи милионери обесхрабре и да потраже скровитија места за свој новац. Може се лако закључити да су та места на територији Америке и у њеним банкама широм света. Јер, Америци неће имати ко да поставља ултиматуме, као што се то чини Швајцарској и Ватикану у погледу било чијих банковних тајних рачуна. Америчком правосуђу, ако је то у интересу Сједињених Држава, неће сметати ни онај новац у банкама који буде зарађен на сумњивим пословима. С обзиром на ђуд Сједињених Држава, оне могу одустати од рушења банкарских тврђава у Швајцарској и Ватикану, под условом да оне истакну белу заставу и потчине се моћнијем.

"Аргумент", 28.7.1997.

КО КОМАНДУЈЕ ВОЈСКОМ УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА?

Тромесечна ваздушна агресија НАТО-а на Југославију оспорила је предвиђања политиколога и војних стручњака Запада. Није дошло до малодушности; ни у редовима државног вођства, ни у народу. А Југословенска војска је, у границама својих могућности, досегла висине славних војсковођа претходних ратова.

Оно што се не схвата у свету је чињеница да ова ваздушна агресија представља само наставак рата против српског народа у Југославије од 1991. године. Нејасно је како средства јавног информисања то не разматрају. За то су им довољне резолуције Савета безбедности из 1992. и 1993. године, према којима су против Југославије, Републике Српске Крајине и Републике Српске уведене привредне санкције, које још нису укинуте СР Југославији. Свакако да су ове резолуције омогућиле пад животног стандарда, исцрпљивање државних фондова и немогућност наоружавања. Нема шта, те резолуције, за које је, нажалост, гласала и Русија, биле су стратешка фаза пред одлучујућу битку НАТО-а против Југославије.

Још једна важна чињеница измиче новинарима, па се она само наслућује. У питању је истина да је НАТО у рат против Југославије кренуо копненом армијом - много пре него што је почео с бомбардовањем. НАТО је обукао, наоружао и испланирао устанак Шиптара на Косову и Метохији. То је учињено по једној од војних доктрина Америке - да, у Југословенском случају, "балканског вука треба гонити балканским хртом". Те снаге НАТО-а - састављене од Шиптара из Косова и Метохије, Македоније и Албаније - у јуну 1998. године, иако бројне, биле су потучене. Поново прикупљена војска Шиптара покренута је против Југославије почетком 1999. године, али је и она поражена. Ваздушни удари НАТО-а требало је да обезбеде победу наоружаних Шиптара, али су се разбежали пред југословенском војском и полицијом. Бежали су из Југославије и гонили десетине хиљада својих саплеменика, које су представили као бегунце испред "српске кољачке машине" - како је то дефинисано у ударним емисијама Си-ен-ен-а.

Оно што су планери Пентагона спровели на ратишту Косова и Метохије ући ће у уџбенике историје као једно од најнељудскијих поглавља светских ратова. Њихови војници су претворили сопствене куће и насеља у фортификационе војне објекте, при чему су чланове својих породица користили као живи штит - испред снајпериста, митраљезаца и артиљераца. Наравно, да су тиме изазвана страдања међу цивилима, што НАТО покушава да припише у кривицу југословенских државника и војних команданата. У ту сврху, најављена је истрага Трибунала у Хагу.

Наравно, западне вође нису спремне да признају пораз, нити су вољне да одустану од војног запоседања територије Савезне Републике Југославије. К том циљу теже, транутно, преговорима; најљубазније изговарајући речи - за које налазе да пријају уху југословенских, па и руских, саговорника. Кад се буду удаљили од зеленог стола, ратоборни државници Запада ће уверавати да на Косово и Метохију шаљу добронамерна лица из структуре Уједињених нација. Тако су у ранијем отимању српских територија Републике Српске Крајине били ангажовани заиста, на први поглед, добронамерни људи, попут: Јасушија Акашија, Стотенберга, Аренса, Кнута Волебека... Срби добро знају да ће се и у фасциклама нових "мироствораца" наћи упутства из кабинета Клинтона, Шредера, Блера и Ширака. Ова четворица "великих" знају да ће и трупе под заставом Уједињених нација бити оне које ће остваривати интересе западних држава, а њима ће се командовати не из Њујорка, него из Брисела. Већину војника послаће агресорске државе, а оне које буде послала Русија, сви су изгледи, биће под командом НАТО официра!

Срби су већ доживели геноцид под окриљем УН

Много пре него што је спровео војну побуну Шиптара против Југославије, НАТО је употребио хрватске, словеначке и муслиманске војнике за разбијање СФР Југославије - 1991. године. Касније, помогао је сепаратистима у Хрватској да протерају 80% Срба са територија под заштитом Уједињених нација. Судбина око 700,000 српских прогнаника није ганула државнике западних земаља. Међународни црвени крст и Високи комесар за избеглице УН ову трагедију су, углавном, прећутали. Бригу о њима преузела је Југославија, која је, од тада до данас, под санкцијама Савета безбедности!

За прогон Срба није нико одговарао, а против Хрватске није учињено ништа. Геноцид над Србима обављен је под покровитељством Уједињених нација. Та се чињеница не може сакрити и надајмо се да ће, будућности света ради, државници наћи снаге да против ове своје међународне организације подигну оптужницу?

За то има разлога, јер су УН одлучиле да се употреби авијација НАТО-а против Срба у Републици Српској Крајини и Републици Српској још 1995. године.

Да ли ће УН бити независне од Запада?

Последњих седам година је дошло до неких промена у Савету безбедности. У Москви више не владају америчке марионете Козирјев, Ћуркин и Березовски, па би представник Русије у Савету безбедности могао чешће да изговара некад чувено руско "њет!" Бар кад су у питању предлози за непримерно међународно силеџијство Америке и Западне Европе према трећим земљама - како су доживели становници СР Југославије. И кинески представник би, процењује се, своје бојажљиво, досадашње, "уздржавам се" могао, у сличним ситуацијама да претвори у "не!" Посебно зато што су Кинези, први у модерном времену доживели да им НАТО разори једно дипломатско-конзуларно представништво и убије кинеске држављане у њему.

У Југославији се осећа да је слика и на политичкој и на ратној табли у свету нешто друкчија од оне из 1992. године, кад је Запад, под заставом УН, етнички очистио од Срба неколико провинција у бившим југословенским републикама Босни и Херцеговини и Хрватској. Зато је Америка и одлучила да 24. марта 1999. године нападне Југославију, а да за то не тражи одобрење од Савета безбедности. Сад, кад је агресија доживела пораз - и копнена са шиптарским побуњеницима и ваздушна са најмодернијом ратном техником - Американци ће покушати да Савет безбедности инструментализују. Важно је да за њега придобију Кину и Русију, а кроз двосмислене формулације и накнадне писмене додатке, покушаће да спроведу оно што им није пошло за руком ратом - да распореде послушне офицере и војнике на Косову и Метохији. То је већ виђено на судбини Републике Српске Крајине. Иако је била под заштитом Уједињених нација и иако у мировним снагама није било Американаца и Немаца, та војска је шпијунирала за Хрвате, а у одсудним биткама, помагала им артиљеријом и авијацијом. Ништа Србима није помогло што су то били војници из Аргентине, Непала, Чешке, Кеније, Јордана, Русије...

Америка ће (са савезницима) учинити све да Косово и Метохију издвоји из Југославије. Русија и Кина би морале да рачунају са овом намером Запада и да буду више него опрезне кад се усаглашавају текстови резолуција и других докумената Савета безбедности о СР Југославији. Лакоћа у овом послу за Америку се подразумева, јер је Генерални секретар УН Кофи Анан, уз мноштво других функционера, увежбан на непорециву послушност. Уочљиво је да он није ни сазивао Савет безбедности, нити је користио свој ауторитет ради заустављања НАТО агресије на Југославију. Од њега се не може чути ни реч осуде за патњу Срба, па ни у тренутку геноцида над њима. Ако се запитамо зашто се тако понаша човек на челу УН, одговор ћемо пронаћи у чињеници да је, у својој вишегодишњој служби у Палати на Источној реци, био пиун америчке политике. Заборављено је да је Кофи Анан био задужен за све мировне операције Уједињених нација. Руководио је и снагама УНПРОФОР-а у Републици Српској Крајини и мора му се признати да је, зналачки, своје "плаве шлемове" утопио у редове армије Републике Хрватске, која је, мада се то не признаје, била под командом НАТО-а. Кофи Анан и његов тадашњи шеф Бутрос Бутрос Гали су добро знали да чланице НАТО-а наоружавају и вежбају хрватску војску и поред резолуције Савета безбедности о забрани извоза оружја у државе створене на територији СФР Југославије.

Кофи Анан је, почетком 1994, посетио Републику Српску Крајину и тад му је потпредседник Владе у Книну г. Бранко Лубовац скренуо пажњу да су офицери и војници Уједињених нација потпуно у служби хрватске политике, да не штите српски народ од честих терористичких акција хрватске војске и да су, тиме, изгубили војничку част. Кофи Анан се разбеснео на излагање потпредседника Лубовца и повишеним тоном је рекао да је уверен да су војници и офицери Уједињених нација часни и достојни улоге која им је поверена. Рекао је да ће они очувати мир и обезбедити, човека достојан, живот српског народа у Заштићеним зонама. Само годину дана касније, офицери и војници Уједињених нација су помогли хрватској војсци у агресији на РСК. Поред осталог, својом су артиљеријом у операцији "Олуја" жестоко тукли из Карловца околна српска села. Све је било

координирано у истој команди, јер су и авиони НАТО-а бомбардовали аеродром у Удбини, телевизијске предајнике и центре везе Српске војске Крајине.

Агресија је била слична овој на СР Југославију; непријатеље је мање интересовала српска војска и њени положаји. Сва ватра из артиљерије авиона, хеликоптера и ракетних лансера била је упућена на села и градове, где су страдали цивили и највреднија непокретна имовина. Војници на положајима су гледали своје куће у пламену и диму, а тамо су им биле породице. Овакав начин ратовања, поновљен и против Југославије, мора да је војна доктрина на Западу - којом је планирано покорвање света. Потпун изгон Срба из Републике Српске Крајине није узнемирио Кофи Анана. Није се ни огласио, ни извинио за обећање дато у Книну - да ће његови војници онемогућити хрватску агресију. Хуманитарна катастрофа, учињена према милион Срба у бившој Хрватској, није га ганула.

Сходно таквом понашању, напредовао је до положаја Генералног секретара. Скоро извиканог наследника Бутроса Бутроса Галија - јапанског дипломату Јасушија Акашија, победио је у последњим метрима пред циљем. Јасуши Акаши је изгубио, јер је, и поред тога што је и сам био послушник Америке, неопрезно изјавио да су Хрвати учинили злочине над Србима у Пакрацу и да је власт Алије Изетбеговића обавила покољ сопствених грађана на пијаци Маркале у Сарајеву.

Само овај исечак из каријере Његове Екселенције Кофи Анана разјашњава недоумице око пасивности Савета безбедности и осталих тела Уједињених нација у вези са злочинима НАТО-а над народом Југославије.

Колико су и у другим међународним организацијама многи спремни на послушност Америци, говори и случај још једне личности - која је била ангажована у преговорима у Рамбујеу и Паризу и са којом се рачуна и у евентуалним будућим "мировним" акцијама око Југославије. И ова особа је била умешана у геноцид над српским народом у РСК - под окриљем УН. У питању је министар иностраних послова Норвешке и председавајући Организације за европску безбедност и сарадњу г. Кнут Волебек. Волебек је 1993. постао заменик Дејвида Овена, копредседника Међународне конференције о бившој Југославији. Често је долазио у Книн и, својим скромним понашањем и одглумљеном добронамерношћу, пленио је симпатије међу Крајишницима.

Иза оваквог привида, крио се други човек - по намерама идентичан Кофи Анану. Предлагао је честе сусрете делегација РСК и Хрватске, па је изгледало да ће те године доћи до неког споразума, који би отклонио ратну опасност. Најавио је Влади РСК да ће донети у Книн хрватски план на разматрање. Председник Горан Хацић је одредио делегацију за сусрет са Кнутом Волебеком и сарадницима у Книну, 8. септембра 1993. године. У моменту кад је Кнут Волебек отворио фасциклу са хрватским предлогом, хрватска војска је упала у Републику Српску Крајину, у подручју Лике и направила покољ у Дивоселу, Почитељу и још неким насељима. Све су сажегли и порушили, назвавши то "акцијом спржене земље". Г. Кнут Волебек се није огласио да осуди Хрватску. Морао је, бар, поднети оставку - донео је њен план о регулисању српско-хрватских односа, а Хрватска му се тако подмукло наругала.

Тада је то изгледало чудно и несхватљиво, али је, изгледа, данас све јасније. Била је то режија, у којој је свако играо своју улогу, па и Кнут Волебек своју. Крајем те године, Кнут Волебек је припремио тајне преговоре између Хрватске и Крајине, уједном месту недалеко од Осла. Два дана се преговарало и делегација РСК је прихватила, с мањим изменама, споразум који је предложио Кнут Волебек. (О овом се мало писало - можда зато што је преовладало убеђење да су Крајишници ти који су избегавали прихватање споразума са Хрватском). Српска и хрватска делегација су два дана провеле у дотеривању коначног текста и трећег дана је требало да се потпише. Међутим, током ноћи, делегацији Републике Српске Крајине буде достављена (из Загреба) копија писма Фрање Туђмана, упућеног тога дана свим шефовима држава света. У писму се обавештавају лидери да Хрватска неће преговарати са побуњеним Србима као и да ће "све окупиране територије бити реинтегрисане у државни састав Хрватске".

Видело се да су Хрвати учинили Волебеку исто оно што и 8. септембра 1993. године. Сад су уместо војне агресије, Туђмановим писмом забранили хрватској делегацији да потпише усаглашени споразум са Републиком Српском Крајином, под председништвом Кнута Волебека.

У оваквој ситуацији, делегација РСК је, ту ноћ, обавестила светске медије да је Фрањо Туђман наложио својој делегацији да прекине тајне преговоре са РСК у Норвешкој. Наравно, ујутру се за то још није знало, па је шеф хрватске делегације Хрвоје Шаринић узео први реч, извадио писмо Фрање Туђмана и почео, славodobитно, да га чита. Прекинуо га је министар правосуђа Крајине г. Радомир Кужет, примедбом да делегација Крајине зна садржај. Показао му је копију истог писма у својој фасцикли. Шаринић се видно изненадио и питао је одакле му то (био је и шеф безбедности Хрватске). Кужет је мирно одговорио да смо то добили од пријатеља у Загребу.

Кнут Волебек се наљутио. Али не на Хрвате, него на Србе. Не зато што су преговори пропали због Хрвата, него зато што су Срби објавили то (већ друго) хрватско вероломство! Није нашао за сходно да прекори Хрвате. Какав је човек, показао је тиме што ми је пришао и зајаукао: "Јарчевићу, због тога што си обавестио јавност, пропала ми је каријера".

Очигледно, морао се опет доказивати. И учинио је то следећег дана.

С Хрватима је требало да путујемо до Будимпеште истим авионом, а ми ту да преседамо. Волебек је поделио авион по пола за сваку делегацију. Рекао је да ће у једном одељку бити хрватске ствари, а у другом српске. Кад смо били на писти, Норвежани су ставили један камиончић на располагање нама, а један Хрватима. Око сваког је било по неколико полицајаца. Носио сам свој осредњи кофер, који ми је био при руци и у току преговора. Волебек ми је пришао – показао је на српски камиончић и рекао: "За Ваше ствари гарантује државна безбедност Норвешке". Разумео сам поруку и ставио кофер уз ствари својих колега. У коферу су биле само књиге на енглеском језику о хрватским злочинима над Србима.

У Београд није стигао овај измамљени кофер. Послао сам оштро писмо Волебеку. Трећег дана дошао је у Београд и донео ми кофер из Загреба. Није се много извињавао, нити ми је шта објашњавао. После окупације РСК, није се оглашавао. Била је то инструкција за све послушнике. Напредовао је као и Кофи Анан. Постао је министар иностраних послова Норвешке и председавајући ОЕБС-а.

Е, сад да погледамо у будућност - на што су нас тако често упућивали "демократски" људи са Запада. Клинтон је успео да обезбеди долазак НАТО војске на Косово и Метохију - с тим што ће са њима бити присутне и трупе Русије. Поверујмо да се сви ти војници могу ставити под команду Уједињених нација. У том случају биће под командом Кофи Анана! А он има искуства с геноцидом над Србима - и то као значајан учесник у њему! Југословенски државници ће, зато, морати да буду опрезни, а, свакако, и Русија и Кина, које могу у Савету безбедности да спрече да Уједињене нације постану само пука полуга у рукама Америке и Западне Европе. Кина и Русија ту могу више да учине, него у случају да су мировне снаге под заставом ОЕБС-а и командом Кнута Волебека, како је било предложено од стране западних државника. А и Кнут Волебек је био директни учесник у геноциду над Србима у Републици Српској Крајини 1995. године!

9. јун 1999. необјављен чланак

БАЛКАН НЕПРОХОДАН ЗА НАТО

Пре неколико година је изгледало да ће замишљено ширење НАТО-а преко европског континента запети онда кад буде требало да му се придруже државе на граници Руске Федерације. Из Кремља су, пут Вашингтона и Брисела, упућивана упозорења да Русија то неће дозволити. Но, све је прошло глатко. Руске вође нису ни протестовале кад су, на педесету годишњицу западне војне организације, у НАТО примљене Пољска, Мађарска и Чешка.

Али, неочекивано, бар за стратегије НАТО-а, планирано чланство за државе створене на територији бивше Југославије немогуће је обезбедити. И, што је занимљиво, томе нису криви Срби, ни њихова држава - СР Југославија. Без обзира шта НАТО ратује против Срба од 1991. године. Да је части код водећих државника Запада, признали би да ратују узалудо и да је тренутно сатирање СР Југославије (војно и економско), по принципу "спржене земље", без сврхе.

Оно што прође, више се не враћа, па ни ситуација на Балкану из 1991. године. Зна се да је Балкан за моћне државе Запада требало да буде само споредна и лака обавеза у распрострањању војног савеза.

Но, више нема СФР Југославије, коју су 1991, без икаквих тешкоћа, могли да учлане у Европску унију и у НАТО. Међу Србима је било и одушевљења за такав исход, јер су очекивали више слободе, више радних места, бољи стандард... Али, Америка и њени европски савезници рачунали су, тада, с неким другим претпоставкама. Робовали су давно утврђеној догми у Западној Европи да су Срби природни савезници Руса и да би могли у случају конфликта НАТО-а и Русије, као већински народ, да преведу Југославију у руско савезништво. Зато су одлучили да за Србе оставе државу која ће бити слаба и у односу на своје окружење, па таква неће представљати озбиљнији ослонац Русима. Нити би се на савезништво са Русима, као слабашна, смела одлучити. Разбијање СФР Југославије подстакнуто је и "прегрејаним" захтевима Хрвата, Словенаца, Македонаца, муслимана и Шиптара, којима се чинило да ће без Срба, коначно, заиграти неку значајну улогу у историји Европе. Неке од чланица НАТО-а су ватрено подржавале југословенске сепаратисте, надајући се користима од разбијања југословенске државе. Да и не спомињемо да су и југословенски суседи, ван НАТО-а, гајили исте наде, посебно Мађарска и Албанија.

Кошмар у НАТО-у

Мада се о томе не говори јавно, зна се да се НАТО није заглибио на Балкану само због рата против СР Југославије. У гледишту и балкански савезници. Не може се измерити од чијег загрљаја више тоне: словеначког, хрватског, албанског, македонског или муслиманског. Ни једна од држава на територији бивше Југославије, и Албанија са њима, није постала чланице НАТО-а, а свака је истакла своју кандидатуру, рачунајући с тим да јој то следи као награда за разбијање СФР Југославије. Међутим, оне више нису тако значајне за вође Запада, као у време кад су разбијале Југославију. Нису многољудне и близу руске границе као Пољска да би НАТО понешто жртвовао за њих, као што је Немачка то учинила ради придобијања Пољске у савез - одрекла се својих територија уступљених Пољској после Другог светског рата (бар у овој фази натовског марша према Истоку).

Словеначки и хрватски сусед Италија, очигледно, није спремна да поступи као Немачка. Она је дала до знања осталим савезницима у НАТО-у да се неће сагласити са пријемом у ову војну организацију Словеније и Хрватске. Таквој италијанској одлуци се прећутно придружује и СР Немачка, јер се нада да ће њена германска Аустрија моћи да профитира у случају ако Хрватска и Словенија буду подвргнуте испитивању да ли праведно поседују територије које су им уступљене, а одузете од Италије. А италијанска влада, више од педесет година, пружа очигледне доказе да се није одрекла територија одузетих после Другог светског рата. Она финансијски издржава многе организације Италијана протераних из Словеније, Истре и Далмације. У њима се, редовно, бирају градоначелници Задра, Ријеке, Пуле Пирана... Друштва италијанских избеглица добијају и новац да би штампала оне новине које су читали у старом завичају пре Другог светског рата.

Мада Италија, за сада, поставља услове Хрватској и Словенији само у погледу државне и приватне имовине Италијана у овим областима, она је изградила потпуну стратегију и за следеће етапе, која претпоставља и питање међусобних граница. У ту сврху, Италијани ће поставити питање припајања својих територија Словенији и Хрватској 1944. и 1945. То ће бити највеће изненађење за владе у Љубљани и Загребу, јер ће Италијани да сведоче о својој припадности савезничком блоку последње две године светског рата, кад су Хрвати и Словенци још имали фашистичке владе у Љубљани и Загребу, и то до маја 1945. године. Супротно њима, Италија је свргла са власти Мусолинијев фашистички режим у септембру 1943. године и од тада је била у антинемачком савезу. Италијанске архиве су најбогатије подацима о броју Хрвата и Словенаца у фашистичким војним формацијама и подацима о броју оних који су се придружили Србима у антифашистичкој борби. Зато Словенцима и Хрватима неће бити могуће да докажу да су добили италијанске територије као награду за антифашистичку борбу - кад су огромном већином били Хитлерови савезници, а Хрвати и најдоследнији следбеници у геноциду над Србима, Циганима и Јеврејима. Италија је припремила и објашњење да њени Осимски споразуми о разграничењу са СФР Југославијом не могу да се односе на садашње границе са Словенијом и Хрватском.

Јасно је да оваквим ставовима Италија испуњава свој национални програм за будућност, свесно нарушавајући унутрашњи склад НАТО-а. Она је један од најзначајнијих чланова ове војне организације и то Вашингтон мора да поштује. У односу на националне интересе минијатурних држава, какве су Словенија и Хрватска, Вашингтон ће бити приморан да стане на страну Италије. Додуше, неће јој дозволити да у догледној будућности примени силу против суседа на источној обали Јадрана, али ће морати да трпи италијански вето на пријем Словеније и Хрватске у НАТО. Италија зна да би се морала одрећи својих претензија на повратак територија ако би Словенија и Хрватска постале чланице НАТО-а, па ће их, зато, држати, докле год буде могла, ван ове војне организације.

Вашингтон и Бон знају да тиме, бар у догледно време, неће од тога бити штете за НАТОЈер Словенија, Хрватска и муслиманско-хрватска творевина у БиХ дају на располагање НАТО-у своју територију, луке, аеродроме, војне објекте и ваздушни простор без икаквих ограничења. Али, ипак, италијански поступак доноси вођама НАТО-а извесни кошмар, јер мора да се сналазе у игри прикривања чињеница о међудржавним односима својих чланица и кандидата за чланство. У тој игри се Хрватској и Словенији пребацује да своје законодавство треба да прилагоде стандардима у земљама Запада, па тек онда могу да рачунају са више наклоности у погледу европских интеграција. Од Хрватске се тражи и додатно - да угаси државност Херцег-Босне и да омогући масовнији повратак протераних Срба, итд. Све су то споредни разлози, али се користе да се не би морало признати да, због италијанског вета, не може да се обезбеди учлањење Хрватске у НАТО.

И Мађарска чинилац балканске загонетке

Нови члан НАТО-а Мађарска донеће вођама НАТО-а нове главобоље. Додуше, Мађарска није толико важна у војном савезу као Италија, па се можда неће усудити да ставља вето на пријем Румуније у НАТО - с којом има проблеме око Трансилваније, где живи двомилионска мађарска мањина, али је сигурно да ће и она, у случају кандидовања Хрватске, уложити вето. Мађарска ће, тиме, повећати кошмар у НАТО-у и то, опет, балканским проблемом.

Хрватска је, од 12. stoleћа, била посед мађарске краљевине и Мађарије сматрају својом интересном сфером и зато су онако радо помагали хрватску сецесију од Југославије. За ту услугу им је Фрањо Туђман обећао вечно пријатељство и луку у Ријеци, али је то порекао кад је уобразио да Хрватску може да уведе у мало више друштво - раме уз раме са Немачком и Америком. Ову увреду Мађари неће никад опростити Хрватима, али није то хрватско вероломство оно што ће Мађарску супростављати Хрватској и због чега ће водеће земље НАТО-а имати проблема при инструментализовању и једне и друге државе. Проблем између Мађарске и Хрватске је сличан ономе између Италије и Хрватске. Мађарска је помно студирала све последице натовског разбијања СФР Југославије и гледала је да и сама, из тога, извуче неку корист. Њени стручњаци за међународно право сматрају да Мађарска полаже право на територију која је, тренутно, у хрватским границама. У питању је Барања. Ова област је припадала мађарској краљевској круни до 1918. године. Те године народ Барање се определио за прикључење Краљевини Србији, заједно са Банатом, Бачком и Сремом - областима са којима је Барања чинила административну Војводину у Аустроугарској. Рачуница је једноставна. Ако се признају све одлуке победника у Првом светском рату, онда Барања припада само Србији. А ако је та покрајина силом отета од Србије, а јесте, онда право првенства на њено поседовање припада претходном власнику - Мађарској, а не окупатору - Хрватској.

Сигурно је да ће се Мађарска одредити за спречавање уласка Хрватске у НАТО пакт - не толико због свог значаја у овој организацији, колико сазнањем да ће имати истомишљеника у Италији.

Тиме ће се само отежати проходност НАТО-а преко Балкана. На њему постоји још мноштво различитих интереса нација, верских заједница и држава. Споменимо само албанске претензије на западне крајеве Македоније, па неусаглашеност Хрвата и муслимана око функционисања заједничке федералне јединице - да не говоримо о Републици Српској.

Све је слично односу Грчке и Турске. Обе су у НАТО-у, али чланство Турске у Европској унији не може се остварити, јер Грчка стално улаже вето. Грчка ће повући свој вето тек кад Турска уклони своје

трупе из окупираног дела Кипра. Тако исто Грчка може да поступи и на евентуални предлог учлањења Албаније у НАТО, или Македоније, итд.

Тешко је претпоставити да НАТО има ауторитета и умешности да стиша сукобе око тих интереса и да њихове носиоце убеди да ће имати користи само ако прихвате програм европских интеграција, укључујући и чланство у НАТО-у.

Зато ће му Балкан бити још дуго, скоро непроходан. НАТО доживљава на Балкану што и ранији светски завојевачи, али и нешто више. Поред српског оружаног отпора, НАТО је добио и мноштво малих балканских савезника који су спремни да се међусобно сатру. А пошто нема изгледа да их измири, неминовно ће те мале следбенике разочарати, јер је сваки од њих очекивао велику добит од моћног покровитеља. Уз разочарање, обавезно иде и освешћење. Та се појава може десити и Хрватима. Могу да схвате да су, стварно, кроз целу историју били инструмент великих сила. Тад ће им бити јасно да су тако били употребљени и у разбијању СФР Југославије, државе у којој су стекли више него остали њени народи.

Кад наступи и овај процес, Балкан ће бити још непроходнији за НАТО. У прилог овоме не треба износити никакве претпоставке. Довољно је погледати како народ Македоније схвата данас политику НАТО-а и како љуто кидише на стране војнике на својој територији. Чак и многи, освешћени, Шиптари са Косова и Метохије љуто куну дан кад су се ухватили у натовско коло.

Необјављен чланак Београд, 6. мај 1999.

ЈОШ ЈЕДНОМ О ПОСЕТИ ФРАНЦУСКИХ ПИСАЦА ФРЕДЕРИКА ДИТУРА И ТЈЕРИЈА ТИШАНА СРПСКОЈ

ЕВРОПА - АМЕРИЧКИ РЕЗЕРВАТ

"Европа је већ амерички резерват, а зна се како је цела раса староседелаца Америке прошла у резерватима. У вашим православним храмовима, велика звона одавно буде савест Европе. Уздајмо се у њихов продорни звук и у Бога", рекао је г. Дитур приликом недавне посете Палама где је дошао да обави своју грађанску дужност заједно са француским публицистом Тјеријем Тишаном, будући да су однедавно обојица држављани Српске

Пред парламентарне изборе у Републици Српској допутовали су из Париза на Пале књижевник **Фредерик Дитур**, син академика **Жана Дитура**, и **Тјери Тишан**, публициста, унук француског ратника на Солунском фронту одликованог Карађорђевог звездом. Ова двојица часних људи припадају невеликој групи француских интелектуалаца која се супротставља антисрпској хистерији већине француских учених људи и француских државника.

Запањен пред сликом америчко-европског похода на српске земље и спровођењем ратних злочина над српским цивилним становништвом, господин Фредерик Дитур оставља недовршену прозу и поезију и пише, пркосно, против своје француске елите. Између осталог, једну за другом, штампа три књиге: Похвала Србима. Срби и ми и Србима. У њима доказује да Срби нису зло, како их у Француској приказују, него да је зло походило српске земље и то заслугом Сједињених Америчких Држава, Немачке и њихових сателита у Европи.

Дитур и Тишан путују више пута у Републику Српску и прикупљају нове податке о учинцима западне "демократије" у овој малој српској земљи измученој и исцрпљеној ратом, санкцијама и свакодневном уби-тачном пропагандом. Да би јој помогли више него што то могу својим ауторитетом и својом писаном речју подносе молбу Министарству унутрашњих послова Републике Српске за пријем у држављанство. Тако им Република Српска постаје друга отаџбина. С њеним личним картама излазе пред европску јавност, али Европа има савест која је у дубоком сну. Тако 22. новембра 1997. године представници ОЕБС-а и Уједињених нација ускраћују на Палама право држављанима Републике Српске, господи Фредерику Дитуру и Тјерију Тишану, да обаве грађанску дужност - не дозвољавају им да гласају за представнике у свом парламенту. Остало им је да се чуде (по ко зна који пут) на поступке оних који заговарају демократију и људска права, а поступају супротно.

Било би подношљиво да су Дитур и Тишан унели у своје бележнице само свој изгон са бирачког места. Одмах су се уверили да су они само две силуете у строју људи од више стотина хиљада са одузетим основним људским правима. Морали су да запишу да нико од 60.000 протераних из Републике Српске Крајине и Хрватске у Републици Српској није смео ни да приђе бирачким одредиштима. Иста судбина задесила је и 150.000 Срба протераних из Сарајева и нешто више Срба са подручја под контролом припадника муслиманске и католичке конфесије. Уз разне смицалице, без бирачког права остале су десетине хиљада грађана Републике Српске у избеглиштву у Југославији, Европи и прекоморским земљама.

"Моја бележница", рекао ми јег, Фредерик Дитур, "пуна је података о поразним одликама европско-америчке цивилизације. Њени представници се понашају као силници који су исписали најцрње странице историје. Било је мучно гледати на Палама како Европљани и Американци мотре на недужне Србе у редовима пред гласачким кутијама. Мазали су им прсте светлећим супстанцама, уз претходну контролу неким детекторима, не би ли открили да су раније већ били обележени овом супстанцом. То би значило да су 'неваљали' Срби једном већ гласали! Најежио сам се од те слике. Подсећала ме је на Јевреја које су Немци спроводили у сличним редовима до крематоријума у Аушвицу."

Мој саговорник је био пун утисака са огорчењем. Рекао је да му је долазило да на Палама гласно заплаче. Не само због судбине српског народа него и због судбине Европе која ће, вероватно, бити трагичнија од данашње српске.

Овако је то објаснио:

"Видите, непријатељ, оличен у Сједињеним Америчким Државама, напада наше душе и моделира их према својим ђаволским шемама. Он није класичан колонизатор. Тај непријатељ је маскиран под именом међународне заједнице или тзв. новог светског поретка. Разара економију изабране земље, а она напада душе својом поткултуром: музиком, филмовима, рекламама и обликованим информацијама. У земљи жртви плаћа и придобија политичаре, новинаре и интелектуалце свих профила. Тако је немогуће мобилисати државни и интелектуални потенцијал против империјалних мера Америке.

Зато Америка несметано маршира Европом. Првенствено се ослања на рањене нације - ја бих то тако дефинисао. То су Немци, с мучним историјским наслеђем из Другог светског рата. Амерички изабраници су и Хрвати и муслимани у Босни и Херцеговини. Они, поред свог савезништва са Немачком, носе на савести и терет оцеубиства - извршили су монструозне злочине великих размера над Србима, а већином су, преобраћењем на католичку веру и ислам, потекли из српског народа". Господин Фредерик Дитур мисли да су Американци и Немци намирисали у српским земљама нешто попут нафте на Блиском истоку. Претпоставља да су у питању потенцијали за производњу струје (у хидроелектранама и атомским централама), али и још нешто о чему немамо представу.

"На крају", закључује Дитур, "Европа је већ амерички резерват, а зна се како је читава раса староседелаца Америке прошла у резерватима. У вашим православним храмовима велика звона одавно буде савест Европе. Уздајмо се у њихов продорни звук и у Бога".

Фредерик Дитур је, при поласку на аеродром, додао и следеће:

"Поручујем свим Србима да борба мале недужне Републике Српске против Америке, Немачке и њихових сателита у Европи није безнадежна. Атмосфера на Палама уверила ме је у то. Пале су Спарта с одважним ратницима, али и Атина пуна српских интелектуалаца протераних из свих крајева Босне и Херцеговине. Знајте, Спарта и Атина заједно не могу да изгубе битку. "

Журналиста Тјери Тишан није много говорио. Рече да су му непријатељи они против којих се борио његов деда у Солуну, с тим што је данас тим непријатељима на челу Америка. Показао је сребрног Белог анђела око врата и додао да га је он инспирисао да напише неколико песама о Србима које ће певати са братом који је један од најпознатијих естрадних музичара у Паризу.

"Јавност" - 13.12.1997.

...УМЕСТО ЗАКЉУЧКА

СРБИ И ПОРАЖЕНИ НЕМЦИ

Данашњи немачки канцелар г. Хелмут Кол један од моћника света, истрајава у сатанизовању Срба, чиме обезбеђује јавну подршку за најновија војевања муслимана и Хрвата против српских земаља. Канцелар то чини тако безобзирно, без видне користи за немачку државу, да зачуђује како срозава поверење (једва стечено) у савремено немачко друштво.

Немци су, у Другом светском рату, приредили свету ратне страхоте, које су постале мерило зла. Међу тим страхотама, најнечасније место заузимају масовна уништавања народа. Посебно, Јевреја, Срба и Рома.

Доћи ће време, надамо се брзо, када ће г. Хелмут Кол морати да објасни своје поступке према Србима. Одговоран је за пропаганду против Срба последњих пет година, која је била заснована на измишљотинама, али на основу које су немачки савезници (муслимани и Хрвати) гурнути да уништавају српске животе. Препоручујемо г. Хелмуту Колу да, поред многих немачких докумената о Србима, прочита и онај Фридриха Грисендорфа из Оснабрика, из 1945. Фридрих Грисендорф се, као свештеник, обратио Немцима и рекао им је следеће:

"Наша отаџбина је изгубила рат. Победили су Руси, Американци и Енглези. Можда су имали боље оружје, више војника, боље вођство. Али то је, уствари, изразито материјална победа. Али, међу нама има један народ који је извојевао једну другу и много лепшу победу - победу душе, победу срца и поштења, победу мира и хришћанске љубави. То су Срби. Ми смо их раније, само донекле познавали. Али смо, исто тако, знали шта смо учинили у њиховој отаџбини. Убијали смо стотину Срба, који су бранили земљу, за једног убијеног нашег војника, који је, иначе, представљао власт окупатора, насилника. Па, не само да смо то чинили, него смо благонаклоно гледали како су на Србе тамо пуцали са свих страна: Хрвати, Арнаути, Италијани, Мађари и Бугари (тад су муслимани добровољно били Хрвати, примедба СЈ).

Знали смо да се овде, међу нама, налази 5.000 војника и официра Срба, који су, некад, представљали друштвену елиту у својој земљи, а сад су личили на живе костуре; изнемогли и малаксали од глади. Знали смо да код Срба тиња веровање: ко се не освети, тај се не посвети!

И ми смо се, заиста, плашили освете тих српских мученика. Бојали смо се да ће они, по нашој капитулацији, радити оно што смо ми са њима чинили. Замишљали смо јасно ту трагедију и већ видели нашу децу, како пливају канализацијом, или се пеку у градској пекари. Замишљали смо убијање наших људи, силовања, рушења и разарања наших домова.

Међутим, како је било?

Кад су пукле заробљеничке жице и кад се 5.000 живих српских костура нашло на слободи, у нашој средини, ти костури су - миловали нашу децу; давали им бомбоне!

Разговарали су са нама!

Срби су, дакле, миловали децу оних који су њихову отаџбину у црно завили. Тек сад схватам зашто је Бизмарку последња реч, на самртној постељи, била: "Србија". Та победа Срба је већа и узвишенија од сваке материјалне победе. Такву победу, чини ми се, могли су извојевати и добити Срби; однеговани у свом светосавском духу и јуначким епским песмама, које је Гете тако волео. Ова победа ће вековима живети у душама Немаца, а тој победи, и Србима, који су је извојевали, желео сам да посветим овај говор; ову своју последњу проповеде".

Шта после ове истине Срби треба да поруче канцелару Колу?

Ништа, сем поруке да је корисно и мудро не противречити једном Гетеу, једном Бизмарку и једном духовнику, какав је пастор Фридрих Грисендорф из Оснабирка.

"Јавност", 22. 07. 1995.

СЛОВО О СРБИМА

СВЕДОЧЕЊА УМОВА ЕВРОПЕ

Поштована господо,

На Западу се често користи погрешан закључак да Срби параноично представљају своје односе са суседним народима, или са светским силама које су ратовале против српских држава. Није у питању никаква параноја једног народа, него је то колективно памћење о страхотама доживљеним кроз векове. Те страхоте су Срби заборављали, чим би минуле, а сетили би их се само кад пристигну нове. Није могуће да то није познато свим носиоцима власти у свакој европској држави. Њима не треба да то, сваки пут, објашњавају Срби. То су забележили највећи умови Европе, на чијем генију, тако се бар тврди, би изграђена савремена цивилизација.

Поштована господо,

Ако не верујете нама, жртвама сваког ратног пожара у Европи, верујте својим људима који су то забележили. Видећете, није српски народ осуђен на клаоницу само онда кад су у Европи владали најмрачнији диктатори и расисти, попут Хитлера, него му је судбина истоветна и у данашње време, кад, наводно, у Европи и Америци на челу држава имамо демократе и хуманисте. Не осуђујте овако "тешке" класификације са српске стране. Послушајте оне Европљане, чији ауторитети превазилазе ауторитет сваког од европских савременика данас.

Навешћемо Вам неколико записа - сведока најславнијих Европљана о ратовима против Срба у последња два века, па судите сами да ли су ти записи производ српске параноје, или непобитна историјска чињеница:

Виктор Иго, француски књижевник: "За Србију", 1876:

"Убијају један народ. Где? У Европи. Има ли кога да посведочи? Сведок је један: ЦЕО СВЕТ. А владе, виде ли то? Не виде! "

Фјодор Достојевски, руски књижевник: "Дневник из 1877":

"Једно дете, српска девојчица, од једно осам или девет година често се онесвешћује, јер је својим очима гледала, прошлог лета, како су с њеног оца Черкези дерали кожу и одерали су је. Та успомена је непрекидно са њом и, највероватније, остаће заувек. О цивилизацијо! О, Европо, која ћеш толико пропасти у свом интересу, ако озбиљно не забраниш Турцима да деру кожу с очеве, пред очима деце! Али, нека буду проклети ти интереси европске цивилизације, ако се ради њиховог очувања мора дерати кожа с људи".

Вилијам Дентон, Енглец: "Кристијани у Турској", 1864:

"Велики број енглеских конзула, који су по областима турским, знао је одавно да је најважнија дужност, коју од њих влада захтева: ДА СЕ СТАРАЈУ ДА ПРАВО СТЕЊЕ ТУРСКЕ, А НАРОЧИТО БЕДЕ И НЕВОЉЕ КРИСТИЈАНА, НА ВИДЕЛО НЕ ИЗИЋУ. Њима је заповеђено да очи затворе на свакидашњим ужасима и свирепостима турским. Конзул ми је јасно показао како је неизбежна пропаст земље, пропадање и нестајање српског народа. 'Код таквих догађаја', кажем му ја, 'ваљда бар у том налазите утеху што те ужасе, у својим депешама, јављате влади?'

'О, не, драги пријатељу, не! Ја то не смем! Ми смо већ више пута опомену добили да се влада енглеска решила да Турску одржи'. Конзул настави: 'И кад бих ја истину хтео рећи, то би моја каријера, моја будућност, изгубљена била.'

Тако, званична акта владе енглеске показују намеру да се свака вест мора сакрити, или, по нужди, изопачити мора".

Леонид Андрејев, Рус: "Слово о Србима"; 1914:

"Не заборавите да Аустрија са Србима не ратује. НЕ ЗАБОРАВИТЕ ДА ЈЕ У ПИТАЊУ 'КАЗНЕНА ЕКСПЕДИЦИЈА'. На Србију не иде војска, не иду војници, ни официри, НЕГО ЦЕЛАТИ КОЈЕ ПРЕДВОДЕ 'ОБЕР' ЦЕЛАТИ АУСТРИЈСКИ. У рату има каквих-таквих правила, омањих попуштања,

макар спољашње коректности; народ је у страни, војске се туку с војскама - и то је рат. Али, где су међе казненој експедицији, која има једини циљ - оштро казнити и утерати страх у народ... Са изразом подлог некористољубља, Аустријанци су поносито изјавили: Још у почетку рата, да они не траже 'територијално повећање'. ОНИ ХОЋЕ САМО СРПСКУ КРВ, СРПСКИ УЖАС, СРПСКУ НЕСРЕЋУ. Њихова је цинична лозинка: 'Колико савладам, толико ћу истребити'."

Пјер Лоти, Француз: "Немачке грозотеу Србији", 1918:

"Дакле, то што се догађа у нашој Француској, или на нашим вратима, није још ништа према оном што подноси та мала одважна Србија; усамљена као острво, међу ужасним народима. Србија, она, окружена са свих страна, нема ништа, не прима више ништа ни од кога: једва да још налази сведоке своје голготе, који могу да подстакну макар негодовање света против својих целата. Зна ли се да је више од четвртине њеног становништва подлегло: глади, хладноћи, грозном злостављању свих врста? Сто осамдесет хиљада српских заробљеника, од којих су двадест хиљада жене и три хиљаде деца, затворени су, као одбачена стока, у прљавим концентрационим логорима у Аустрији, Немачкој и Бугарској - без хлеба, одеће и обуће; умире на стотине сваког дана. Не бирају средства варварске руке да би унишtile, или бар физички ослабиле ову расу, која је била здрава и крепка."

Хенрик Ангел, Норвежанин: "Тзв. нечувене суровости српских војника", 1914:

"У европској штампи се често могло читати о неделима и најгорим злоделима српских војника у балканским ратовима. Посебно се сећам да је један дописник из Будимпеште, у великом енглеском листу, писао о хиљадама масакрираних Албанаца, између Куманова и Скопља. Повешани су тако да вешала чине праву алеју. Тај дописник је слагао, с више него уобичајеном дрскошћу. Између Куманова и Скопља једва да има грма довољно великог да се на њега обеси мачка. Српски војници, српске власти, заслужују највећу хвалу за своје племенито поступање на освојеним деловима земље. У подручјима где су се кретали Норвежани, можемо потврдити да је поступање Срба било веома хумано, сасвим друкчије хумано од онога на што смо, иначе, навикли у Европи. Витешко поступање Срба са заробљеницима и избеглицама може да превазиђе само оно поступање које показују Црногорци."

Жак Мерлино, Француз: "Мој Боже, шта смо учинили", 1993:

"Постоје бројни документи и сведочанства о суровостима и страхотама хрватске војске почињеним над Србима у Другом светском рату.

Навешћу садржај писма, које извесни Др Гризогона упутио надбискупу Степинцу у Загребу:

"Невине Србе су набијали на колац, ложили им варту на голим прсима, пекли их живе на ватри, спаљивали их у кућама и црквама, поливали их кључалом водом и тада, поливено месо дерали и солили, копали им живима очи, резали уши, нос, језик, свештеницима резали браду, скупа са месом и кожом, одсецали им споловило и затицали у уста, везивали их страга за камионе и онда се њима јурили, пребијали су људима и ноге и руке, забијали им у главу ексере, голим ексерима закивали их за под кроз слепо око, бацали их живе у бунаре и провалије, разбијали им гвозденим ћускијама главе, децу су бацали у врелу воду и ватру, у кречане, растрзали за ноге, разбијали им главе о зидове, пребијали кичме о камење и кладе и још друга многа ужасна мучења извршавали, каква нормални људи ни замислити не могу."

Александар Солжењџин, руски књижевник: "Лажне границе", 1993:

"Титовска банда је поставила лажне границе у Југославији. Иселила је Србе из Косовског поља, историјске српске постојбине, и тамо населила Албанце. И чим је Југославија почела да се распада, руководиоци западних држава су, из користољубља, за 24 часа признали нове државе, не обазирјући се уопште на то да су постојеће "етничке" границе неодрживе. Чиста је бесмислица да се Хелсиншки споразум о неповредивости граница односи на унутрашње, административне, границе."

Поштована господо,

Има ли уверљивијег сведочанства о сталном геноциду над Србима од овог којег наводе највећи умови Европе? Ако се Срби позивају на ова неутрална сведочанства, може ли их неко оптуживати за

параноју, како су то, ових година, чинили чланови Међународне конференције о бившој Југославији, чланови Контакт групе и многи службеници ОУН и чланови европских и америчке владе?

За нас Србе може бити утешно то што су у нашу одбрану стали планетарни људи, али ће све бити узалудно, ако поруке ових људи не схвате озбиљно они који владају народима и државама. Не само узалудно за нас Србе, него узалудно за све народе света - за Цивилизацију узалудно.

Поштована господо,

Позивамо вас да анализирамо овај рат на простору бивше Југославије, који је букнуо 1991, али је припреман много пре ове трагичне године. Још 1945, кад су западноевропске државе, Америка, Аустралија и Аргентина преузеле гостопримство најокрутнијим фашистичким злочинцима из муслиманских и хрватских средина. Деловали су у стотинама клубова, који су били под маском антикомунизма, а, уствари, неговали су расну мржњу против Срба. Од савезника је помогнут Јосип Броз, председник Југославије, који је већ 1945. и 1946. преселио око 200 000 Срба из Босне и Херцеговине и Републике Српске Крајине у Србију. У току педестогодишње владавине, Броз је многе Србе побио и велики број прогнао у емиграцију. Оформио је федералне јединице, где је српске територије, очишћене од Срба у другом светском рату и послератним пресељењем, ставио под управу Хрвата и муслимана. Истовремено, званични пописи становништва су фалсификовани, тако да је увек приказиван мањи број Срба на свим територијама ван Републике Србије. Зато је попис становништва у Босни и Херцеговини и Хрватској од 1991. непоуздан. Кад се, данас, саберу све српске избеглице из бивше Хрватске, добије се много већи број Срба, него што је званична хрватска статистика 1991. тврдила да их је живело у Хрватској - наводно, само 571 000. С Босном и Херцеговином је све слично. Тамо су Срби имали 64% територије у приватном власништву, а западна пропаганда је ову републику приказала као муслиманску, а Србе представила, малте не, као странце и агресоре.

Данас је већина српских територија у бившим републикама Хрватској и Босни и Херцеговини окупирана (уз помоћ НАТО снага и ОУН) од стране Хрвата и муслимана, а по међународном праву не могу се територије на којима је извршен геноцид додељивати другим етничким заједницама. Хрвати и муслимани су у Другом светском рату имали безброј логора смрти, у којима су убијали Србе, али и Јевреје и Рома. Само у логору у Јасеновцу страдало је око 700 000 Срба, неколико десетина хиљада Јевреја и Рома. Неразумљиво је зашто УНЕСКО није пристао да овај споменик зла у Јасеновцу стави под заштиту, као објект светске баштине, као што је то урађено с Матхаузенем.

Поштована господо,

Нама Србима је тешко данас да неког убеђујемо да Срби нису почели рат 1991. и да нису напали ни муслимане ни Хрвате, него да су се те године само бранили од паравојних формација, састављених од ове две групе југословенских народа. Хрватска је оставила десетине хиљада докумената 1990. и 1991. о отпуштању Срба са посла, католичењу српске деце и прогонима. Прве избеглице на простору бивше Југославије, биле су Срби из Републике Хрватске и то у десетинама хиљада, кад ни један Хрват није напустио своју кућу.

Рат у Босни и Херцеговини почео је у режији хрватске војске (која је 1992. већ била формирана), уз сарадњу паравојних муслиманских формација. Подсетићемо вас да је то почело хрватском агресијом на Босански Брод у марту месецу 1992, кад је нападнута српска општина у овом граду и кад је силовано и побијено 200 Срба и Српкиња, међу којима и девојчица од 11 до 14 година. Друга агресија хрватске војске, изведена је 3. априла 1992. године на српску општину Купрес у Босанској крајини, где није било војних формација југословенске војске и где је убијено око 90 цивила и преко стотину одведено у логоре, одакле се многи нису вратили. У то време је Босна и Херцеговина била у саставу Социјалистичке Федеративне Републике Југославије. Тад Срби у Босни и Херцеговини нису били основали своју владу и друге органе власти. Још на челу тих органа нису били Радован Караџић и Ратко Младић, које западне земље оптужују да су почели рат. Те године, како занте, југословенска влада је, под притиском међународне заједнице, почела да повлачи Југословенску народну армију из гарнизона Босне и Херцеговине. И знате шта се десило? У Сарајеву и Тузли, муслимани и Хрвати су напали колоне војника, убили неколико стотина и још више ранили. Истовремено су муслимани и

Хрвати почели са етничким чишћењем српских крајева. Тек тада су Срби почели да се бране и организују своје органе власти.

Муслимани и Хрвати су имали свеколику помоћ скоро целог света. Сви српски крајеви стављени су под санкције и уз вишегодишње економско и војно исцрпљивање Срба, омогућено је Хрватима и муслиманима да етнички очисте Србе из већине територија западно од реке Дрине. Уз тако свесрдну помоћ светске заједнице, Хрватима и муслиманима није било тешко да чине злочине и над српским народом и да то буде приписано српској војсци. Муслимани и Хрвати су у Сарајеву побили своје становнике 1992. у улици Васе Мишкина, док су људи чекали хлеб, затим су побили људе на пијаци Маркале, два пута, а често су снајперима, насумице, убијали пролазнике на улицама Сарајева и све је то приписано српским војницима. Ви, поштована господо, у ово не треба да верујете зато што вас ми о томе обавештавамо. Те муслиманске и хрватске злочине, приказали су у својим чланцима или књигама: генерали Мекензи и Чарлс Бојд, Дејвид Овен, саветник француског председника Митерана госпођа Лора Адлер, Јасуши Акаши и многи други официри и функционери Унпрофора. А, управо због ових злочина, снаге НАТО пакта су бомбардовале српску војску и српско становништво - тако нешто није чинила ни нацистичка Немачка Адолфа Хитлера!

Поштована господо,

Уз овако ратовање целог света против Срба, морало је доћи до егзодуса Срба из чисто српских крајева и из Сарајева током 1995. године. Између осталог, знате да је из Сарајева побегло 150 000 Срба, јер нису смели да чекају муслиманску и хрватску војску. Има индиција да су муслимани и Хрвати, од 1992. до 1995. убили око 10 000 Срба у Сарајеву. Ако је Сарајево патило, односило се то на српско становништво. Данас Срби представљају највећу скупину протераних, с највише жртава у мртвим и рањеним и са највише изгубљене етничке територије. И поред тога, српски прогнаници су добијали једва 15% укупне хуманитарне помоћи, која је стизала од међународне заједнице! Данас су стотине хиљада српских прогнаника остале без држављанства. Њима нема ко да изда пасоше и они не могу да се крећу преко европских граница. Немају право гласа, немају своје отаџбине, већина их је у Југославији, која их не може помоћи ни радним местима, ни становима јер је и сама исцрпљена вишегодишњом блокадом. Добро се сећате, колико су хрватска држава и далеко мањи број њених избеглица манифестовали своју угроженост, свакодневним демонстрацијама у Хрватској и у свим земљама где су живели. Њима су помагала ваша средства информисања, ваше владе и ваше хуманитарне организације.

Поштована господо,

Можда се ви чудите зашто већи број српских избеглица не поступа тако како су то чинили, раније, муслимани и Хрвати. Можда ће вам се чинити да Срби нису национално зрели, да су народ без смисла за патриотизам, неспособни да артикулишу своје захтеве. Не, поштована господо, Срби ћуте годину дана после губљења своје земље, само зато што су запрепашћени понашањем европских држава и Америке према српској трагедији. Нашли су се усамљени пред целим светом, који је непријатељски поступио и сада тако поступа према њима. Примера ради, Срби се сећају да је због једне рањене муслиманске девојчице, председник Мејџор прекинуо одмор и дошао у лондонску болницу да посети ту девојчицу. А, кад је претила смрт бебама у бањалучкој болници, јер нису имали кисеоника, Савет безбедности није дозволио да се из Југославије увезе кисеоник, па је умрло 12 српских беба у Републици Српској. У септембру 1993, умрло је четворо новорођенчади у Книну, јер болница није имала ни средства за дезинфекцију.

Прогаани Срби су се суочили и са најстраховитијом претњом западне војне машинерије. НАТО пакт је разорио српске крајеве у бившој Хрватској и бившој Босни и Херцеговини и запретио је бомбардовањем Југославије, ако се не буду испуњавали замишљени циљеви муслиманске и хрватске државе. Пред таквом претњом, српски прогнаници и српске државе су неме. Изгледа, то је једини начин да се очува физички опстанак, оног дела народа који је преживео геноциде два светска рата и овог последњег.

Поштована господо,

Немојте мислити да претерујемо оваквим закључцима. Погледајте само понашање запада према Србима, данас, у време за које се каже да је послератно. Запад захтева да се у бившој Босни и Херцеговини одрже демократски избори, који би, по замисли Запада, требало да омогуће мултиетничку Босну и Херцеговину. Значи равноправност све три етничке заједнице и њихов заједнички живот. У исто време, без прикривања, Запад је донео одлуку да на изборима у граду Мостару, Србима неће бити дозвољено да гласају?! А, знате да је Мостар, крајем прошлог и почетком овог века, био српски град. У њему су најславнији људи и крем друштво били Срби. Највећи песник Мостара, који га је опевао нобеловски, био је Србин Алекса Шантић. По њему се знало за Мостар. Данас, немачки гувернер Мостара не дозвољава повратак Србима у Мостар и не дозвољава им да гласају - а како ће им, онда, дозволити да врате своју имовину у овом граду. Даље, у Босни и Херцеговини има 65 000 прогнаних Срба из бивше Хрватске. Ни њима неће бити дозвољено да изађу на изборе. У Сремско-барањској области, где је гувернер Американац, има хиљаду протераних Срба из Босне и Херцеговине - ни њима неће бити дозвољено да гласају, а хрватске власти траже да напусте територију свога пребивалишта.

Мислите ли, поштована господо, да према таквом односу међународне заједнице, Срби имају шансу да нешто докажу и да се разуме неправда учињена према њима?! Свакако да немају шансу. Преостаје да најмоћније земље Европе и Америка преиспитају своје понашање према Србима. Ако тога не буде било, обележиће се ово време као једно од најмрачнијих у европској цивилизацији.

1997 - Фонд истине о Србима у Београду је наручио чланак и користио га на Интернету

ЗИПС 1999.

Слободан Јарчевић, рођен 02.02.1942. године у Горњем Равном, општина Купрес, Босанска Крајина. породица му је колонизована 1946. године у Нове Козарце, општина Кикинда и дипломирао је Новинарски смер на Факултету политичких наука у Београду. У министарству за иностране послове Републике Српске Крајине од 1992. до 1994. године. Пише историјске чланке и приказе књига у дневној штампи и часописима. Објавио књигу « Изгон Грка и Срба – знаменити Хрвати о грчкој цивилизацији ».

Рецензенти:

Др Веселин Ђуретић Проф. Реља Новаковић

Издаје:

ЗИПС, Трг победе 3

Главни и одговорни уредник
Саша Радовановић

Техничка припрема:
АБЦ "Графика"

Прелом и корице:
Предраг Јовановић

Штампа:
"Етикета", Болеч

За штампарију:
Миленко Драмлић

Тираж:
500 примерака

ISBN 86-7402-023-2

CIP- Каталогизација у публикацији
Народна Библиотека Србије, Београд

940.1(=81) ЈАРЧЕВИЋ, Слободан
Историјске скривалице / Слободан Јарчевић.
- Београд [тј.ј Земун : ЗИПС, 1999 (Болеч :
Етикета). - 331 стр.; 24 cm

Тираж 500. - Стр. 3: Предговор / Милан
Дачовић.

930.1(=861)

а) Словени - Историографија б) Срби -
Историографија
ИД=77721868